

03-08-2011	(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)	A
SGJ/		11:00
03-08-2011	(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)	A-1
SGJ/ AKN/ ST/		11:00

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती)

नियम 289 अन्वयेच्या प्रस्तावाच्या सूचनेबाबत

सभापती : नियम 289 अन्वयेचा एक प्रस्ताव माझ्याकडे आलेला आहे. सदर प्रस्ताव सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते, डॉ.नीलम गो-हे, तसेच सन्माननीय सदस्य डॉ. दीपक सावंत यांनी "मुंबईतील आदर्श गृहनिर्माण सोसायटीची चौकशी अत्यंत संथपणे सुरु असणे" अशा आशयाचा नियम 289 चा प्रस्ताव दिलेला आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी या विषयाच्या संदर्भात 1-2 मिनिटात आपले विचार मांडावेत अशी मी विनंती करतो.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, या सदनमध्ये आदर्श सोसायटीच्या संदर्भात चर्चा झाल्यानंतर माननीय मुख्यमंत्री महोदयांनी त्यासंदर्भात एक समिती नेमली होती. ही समिती या विषयाच्या संदर्भात काम करित असून या समितीला मुदतवाढ सुध्दा देण्यात आलेली आहे. या समितीच्या माध्यमातून समन्स काढून संबंधितांना बोलावले जाते. हा खटला उच्च न्यायालयात सुरु असून, काल न्यायालयाने सीबीआयवर ठपका ठेवून असे सांगितले आहे की, "तुमचा गुन्हे शोधण्याचा जो प्रयत्न सुरु आहे तो योग्य नाही". खरे म्हणजे न्यायालयाने सीबीआयवर संशय व्यक्त केलेला आहे. या प्रकरणामध्ये महाराष्ट्राचे दोन माजी मुख्यमंत्री गुंतलेले आहेत. आता या प्रकरणात तिस-या माजी मुख्यमंत्र्यांचे सुध्दा नाव आलेले आहे. हे सर्व सुरु असतांना मधील काळात संगणकाची हार्ड डिस्क गायब होणे असे काही प्रकार घडलेले आहेत. फाईल गहाळ प्रकरणात तिघांना जामीन देणे अशा प्रकारचा हलगर्जीपणा या प्रकरणात सीबीआयकडून झालेला आहे. सीबीआयवर कोणाचा दबाव आहे याची माहिती सभागृहाला मिळाली पाहिजे म्हणून सभागृहापुढील आजच्या दिवसाचे सर्व कामकाज बाजूला ठेवून आदर्श प्रकरणावर सभागृहात चर्चा सुरु करावी व या विषयाच्या संदर्भात शासनाची भूमिका जनतेला समजली पाहिजे अशी मी या निमित्ताने आग्रही भूमिका मांडतो.

डॉ. नीलम गो-हे :सभापती महोदय, नियम 289 अन्वये आदर्श प्रकरणाचा विषय व्यापक प्रमाणात आम्ही आपल्याला दिलेला आहे. या विषयाची तातडी यासाठी आहे की, गेल्या अधिवेशनामध्ये आदर्श प्रकरणाच्या संदर्भात बरीच चर्चा यासभागृहात झालेली आहे. या प्रकरणात ज्या अधिका-यांवर ठपका ठेवलेला आहे, ज्यांची आरोप पत्रात नावे आहेत अशांची आता चौकशी सुरु आहे. परंतु असे असतांनाही केंद्र सरकारकडून परवानगी घेऊन आपण काय करू शकतो किंवा आयएएस अधिका-यांसाठी जे कोड ऑफ कंडक्ट आहे त्याबद्दल आम्ही काय करू शकतो याबाबत शासन लक्ष घालेल असे सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांनी त्यावेळी सभागृहाला आश्वासन दिले होते. पुरवणी मागण्यांमध्ये आदर्श प्रकरणाच्या कामकाजासाठी आर्थिक तरतूद सुध्दा करण्यात आलेली आहे. अशा वेळेला माजी मुख्यमंत्री श्री. नारायण राणे यांचे नाव एका अधिका-याने आदर्श प्रकरणात घेतलेले आहे. बातम्यांवरून कोणाचे नाव सभागृहात घेता येत नाही याची मला कल्पना आहे परंतु...

सभापती : सन्माननीय सदस्यांना मी सांगू इच्छितो की, सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गो-हे यांनी खालच्या सभागृहाच्या सदस्याचे नाव चर्चेमध्ये घेतल्यामुळे ते नाव कामकाजातून काढून टाकण्यात येईल.

डॉ. नीलम गो-हे : सभापती महोदय, खालच्या सभागृहाचे सदस्य हे उद्योगमंत्री असून ते सातत्याने या सभागृहात येतात व अनेक विषयांवर मार्गदर्शन करण्याचा प्रयत्न करतात. त्यामुळे या विषयाच्या संदर्भात आमचे एवढेच म्हणणे आहे की, या प्रकरणात उच्च न्यायालयाने ठपका ठेवलेला असतांना त्यासंदर्भात शासन कार्यवाही करते ही बाब जनतेसमोर येणे गरजेचे आहे. आदर्श घोटाल्याचा विषय या राज्यापुरताच मर्यादित आहे असे नसून या विषयाची व्याप्ती फार मोठी आहे. आपण आम्हाला या विषयाच्या संदर्भात मुद्दा मांडण्याची परवानगी दिल्याबद्दल आम्ही आपले आभारी आहोत. परंतु या विषयाच्या संदर्भात शासनाने सकारात्मक भूमिका घेऊन चर्चा करावी. या प्रकरणामध्ये जे दोषी असतील त्यांच्यावर कारवाई करावी. पूर्वी या प्रकरणात इतर मुख्यमंत्र्यांना जसा न्याय लावला होता तसाच न्याय आताही लावला जावा अशी आमची शासनाला विनंती आहे.

प्रा. सुरेश नवले : सभापती महोदय, या विषयाच्या संदर्भात सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गो-हे यांनी काल 289 अन्वये स्वतःचे मत सभागृहात विस्तृतपणे मांडलेले आहे. त्यावेळेस माननीय उपसभापती महोदय, चेअरवर असतांना सन्माननीय सदस्यांचे मत त्यांनी फेटाळले होते. पुन्हा पुन्हा तोच विषय सभागृहात उपस्थित करून सभागृहाचा वेळ घालवणे योग्य नाही असे मला ज्येष्ठ सन्माननीय सदस्यांच्या निदर्शनास आणून द्यावयाचे आहे तसेच निष्ठा दाखवायच्या तरी किती याचाही विचार करणे आवश्यक आहे.

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, आदर्श घोटाळा हा अतिशय गंभीर विषय आहे. या प्रकरणातील सत्य बाहेर यावे याकरिता शासनाने सर्वतेपरी सहकार्य दिलेले आहे. या विषयाच्या संदर्भात केंद्र सरकारने सीबीआयची चौकशी सुरु केलेली आहे. सीबीआयने कशा प्रकारे काम करावे हा विषय या सभागृहाचा होऊ शकत नाही कारण सीबीआय हे केंद्र शासनाच्या अखत्यारीत येते.

सभापती महोदय, या विषयाच्या संदर्भात न्यायालयीन आयोगाची नेमणूक करण्यात आलेली असून त्या आयोगाला शासनाने संपूर्णपणे सहकार्य केलेले आहे. या आयोगाला जागा, मानधन, वकील अशा प्रकारच्या सर्व सोयी-सुविधा उपलब्ध करून दिलेल्या आहेत. राज्य शासनामधील माझे ज्येष्ठ सहकारी तसेच केंद्रामधील माझ्या सहका-यांनी या प्रकरणात सत्य बाहेर यावे यासाठी योग्य ती मदत करित आहेत. अधिका-यांनी किंवा कोणी काही सांगितले म्हणून त्यांना आरोपीच्या पिंज-यात उभे करणे हे काही बरोबर होणार नाही. या विषयाच्या संदर्भात भरपूर चर्चा झालेली आहे. सत्य लवकरात लवकर बाहेर यावे व या प्रकरणात जे दोषी आहेत त्यांना शासन व्हावे अशी सर्व सन्माननीय सदस्यांची इच्छा आहे. या विषयाच्या संदर्भात मी एवढेच सांगू इच्छितो की, या चौकशी अंती सत्य लवकरात लवकर बाहेर येईल. राजकारण करून त्यामध्ये कोणाला तरी ओढण्याचा प्रयत्न करणे योग्य होणार नाही. सन्माननीय सदस्यांनी अशा प्रकारे चांगले वातावरण दूषित करू नये. राजकारण करावयाचे तर राजकारण करू परंतु मी एवढेच सांगू इच्छितो की, या प्रकरणामध्ये माझे सर्व सहकारी संपूर्ण सहकार्य करित असल्याबद्दल मी त्यांना धन्यवाद देतो. कृपा करून या विषयामध्ये राजकारण करू नये अशी मी पुन्हा आपल्या सर्वांना विनंती करतो.

..4..

सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते तसेच सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गो-हे व सन्माननीय सदस्य डॉ. दीपक सावंत यांनी नियम 289 चा जो प्रस्ताव दिलेला आहे त्या संदर्भात मला एवढेच सांगावयचे आहे की, आजच्या कामकाजामध्ये असा कोणताही विषय नाही. तसेच प्रश्नोत्तराच्या तासाला आपण अतिशय महत्व देत असतो. त्या मुळे नियम 289 च्या प्रस्तावान्वये आजचा प्रश्नोत्तराचा तास तहकूब करुन चर्चा घेण्यात यावी अशी त्यांनी जी विनंती केलेली आहे त्यास मला समर्थन देता येणार नाही. सदर नियम 289 चा प्रस्ताव मी नाकारित असून आता प्रश्नोत्तराच्या तासाला सुरुवात केली जाईल.

..5..

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

पृ.शी./मु.शी.:तोडीं उत्तरे

राज्यातील मागासवर्गीयांचा अनुशेष भरणे

(१) * १८९८८ श्री.सुभाष चव्हाण , श्री.जयप्रकाश छाजेड , श्री.एम.एम.शेख , श्री.हुसेन दलवाई , श्री.राजन तेली , श्री.चरणसिंग सप्रा , श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मुख्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील नोकऱ्यांमधील मागासवर्गीयांचा अनुशेष आगामी वर्षात भरून काढण्यात येईल, असे आश्वासन मा.मुख्यमंत्री यांनी दिनांक १५ एप्रिल, २०११ रोजी वा त्या सुमारास दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या संदर्भात कोणत्या स्वरूपाची कार्यवाही करण्यात आली आहे वा येत आहे,

(३) अद्याप, कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

प्रा. फौजिया खान, श्री.पृथ्वीराज चव्हाण यांच्या करिता : (१) होय.

(२) मागासवर्गीयांचा अनुशेष भरण्याच्या सूचना सर्व संबंधितांना शासन निर्णय दिनांक १३ एप्रिल, २०११ नुसार देण्यात आलेल्या आहेत. त्यानुसार सर्व विभागांकडून कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. सुभाष चव्हाण : सभापती महोदय, अनुशेषाचा प्रश्न हा राज्याच्या जनतेच्या दृष्टीने अतिशय ज्वलंत असा प्रश्न आहे.

यानंतर श्री. भारवि...

ता.प्र.क्र.18988....

हा प्रश्न प्रत्येक अधिवेशनात विचारला जातो. या लेखी प्रश्नाला शासनाने बरोबर उत्तर दिले आहे. शासनाने पहिल्या प्रश्नाला "होय" असे उत्तर दिलेले आहे. दुसऱ्या प्रश्नाला उत्तर दिले आहे की, "मागासवर्गीयांचा अनुशेष भरण्याच्या सूचना सर्व संबंधितांना शासन निर्णय दिनांक 13 एप्रिल 2011 नुसार देण्यात आलेल्या आहेत. त्यानुसार सर्व विभागांकडून कार्यवाही सुरु आहे. राज्याचे मुख्य सचिव हे मागासवर्गीय आहेत. त्यांनी वेळोवेळी अहवाल मागविला पाहिजे. हा विभाग देखील राज्याच्या माननीय मुख्यमंत्र्यांकडे आहे. त्या अनुषंगाने मी स्पेसिफिक प्रश्न विचारतो की, मागासवर्गीयांचा अनुशेष भरण्यासाठी राज्य शासनाने केव्हा सुरुवात केली आहे, तो भरत असताना आजची परिस्थिती काय आहे ? वर्ग-ड मध्ये सफाई कामगार आणि शिपाई इत्यादींचा समावेश आहे. त्यामुळे वर्ग अ ते ड संबंधातील आकडेवारी सभागृहासमोर सादर करावी. सदर आकडेवारी आता उपलब्ध नसेल तर ती पटलावर ठेवावी. शेवटी हा प्रश्न सुटला पाहिजे.

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, शासकीय व निमशासकीय नोकऱ्यांमध्ये मागासवर्गीयांचा अनुशेष भरण्यासाठी वारंवार विशेष भरती मोहीम शासनातर्फे घेण्यात आली आहे. मागच्या हिवाळी अधिवेशनात हा प्रश्न उपस्थित झाला होता. त्या अनुषंगाने अशी घोषणा करण्यात आली होती की, 14.4.2011 पासून विशेष मोहीम घेण्यात येईल. त्यानुसार मागासवर्गीयांचा अनुशेष भरण्याच्या सूचना दिनांक 13.4.2011 रोजी सर्व विभागांना देण्यात आल्या आहेत. सदर पदे भरण्यासंबंधीचा अॅक्शन प्लान करण्यात येत आहे. एका वर्षात विशेष मोहीम घेऊन भरती करण्यासंबंधी सर्व तयारी शासनाकडून करण्यात येत आहे.

श्री.अरूण गुजराथी : सभापती महोदय, मागासवर्गीयांचा अनुशेष आहे. मागासवर्गीयांसाठी अर्थसंकल्पामध्ये विशेष तरतूद असताना देखील तो निधी खर्च होत नाही. त्यामुळे वर्ग-1 व वर्ग-2 मधील अनुशेषाची पदे अत्यंत त्वरेने भरणे गरजेचे आहे. त्या दृष्टीने शासन त्वरेने या संबंधातील पदे भरण्यासंबंधाची कार्यवाही करेल काय ? त्याच बरोबर त्याच वर्षातील निधी त्याच बाबीवर शासनाला वापरता येईल. तो निधी लॅप्स होणार नाही. या संबंधात शासन प्रयत्न करेल काय ?

..2

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, वर्ग अ ते ड मधील पदांचा मागासवर्गीयांचा अनुशेष भरण्यासंबंधी विशेष मोहीम घेण्याचे ठरविले आहे. वर्ग क व ड मधील पदे भरण्यासंबंधी वित्त विभागाचा बॅन आहे. पण यातून सूट देण्याची ऑर्डर सुद्धा काढण्यात आलेली आहे. मागासवर्गीयांची भरती करत असताना समिती पुढे यावे व त्यानंतर ऑर्डर निघेल असे ठरविण्यात आले होते. पण ती अट सुद्धा आता काढण्यात आलेली आहे. अनुशेषाची वर्ग अ ते ड मधील सर्व पदे विशेष मोहीमे अंतर्गत भरण्यात येतील.

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष चव्हाण यांनी सुरुवातीला राज्याचे मुख्य सचिव हे मागासवर्गीय असल्याचा उल्लेख केलेला आहे. त्या पदाची गरिमा पाहता मागासवर्गीय हा शब्द आपण रेकॉर्डवरून काढून टाकला पाहिजे अशी माझी विनंती आहे.

सभापती : तो शब्द रेकॉर्डवरून काढून टाकण्यात येईल. मी सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष पाटील यांना सांगू इच्छितो की, त्यांनी देखील तो शब्द काढून टाकावा.

श्री.सुभाष चव्हाण : सभापती महोदय, तो शब्द काढण्यास मान्यता आहे.

सभापती : तो शब्द रेकॉर्डवरून काढावा अशी आपण विनंती करावी.

श्री.सुभाष चव्हाण : सभापती महोदय, तो शब्द रेकॉर्डवरून काढून टाकावा अशी मी आपणास विनंती करित आहे.

सभापती : ठीक आहे. तो शब्द रेकॉर्डवरून काढून टाकण्यात येईल.

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, कोल्हापूर, सांगली, सातारा भागामध्ये अनुसूचित जमातीतील लोक नसल्यामुळे 8-9 वर्षे अनुसूचित जमातीतील उमेदवार मिळत नाहीत. त्यामुळे ती पदे रिक्त राहतात. त्यामुळे या रिक्त पदांसंबंधी पुनर्विचार करून ती पदे अन्य मागासवर्गीय उमेदवारांमार्फत भरण्याचा विचार शासन करेल काय, व या जिल्ह्यातून अनुसूचित जमाती ही कॅटेगरी वगळण्यात येईल काय ?

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, परिस्थिती नुसार किती उमेदवार मिळाले हे बघायचे असते. त्यानुसार त्या पद्धतीने त्यावेळी निर्णय घेण्यात येतो. ..3

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले की, अशा प्रकारे मागासवर्गीयांची भरती करण्यात येणार आहे व त्या संबंधीचा कार्यक्रम देखील सुरू आहे. माझ्या माहिती प्रमाणे आज पर्यंत मागासवर्गीयांची 10 टक्के पदे आपण घोषणा केल्यानंतर देखील भरलेली नाहीत, ही गोष्ट खरी आहे काय तसेच आज पर्यंत एकूण किती पदे भरली गेली आहेत ?

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, गट क व ड संबंधी मी आताच सांगितले की, या सवंगातील पदे भरण्यासाठी वित्त विभागाचा बॅन आहे. पण त्यात एक मार्ग होता. मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती नेमली होती. त्या समिती पुढे आल्यानंतर व माननीय मुख्यमंत्र्यांनी परवानगी दिल्यानंतर भरती करण्यात येत होती. यात थोडीशी अडचण होती. पण आता ऑर्डर काढून समितीची अट काढण्यात आली आहे. आता सरळ भरती करण्यात येईल. दिनांक 30 डिसेंबर 2011 पर्यंत विभागाकडून अनुशेष भरण्याकरिता टाईम बाऊंड प्रोग्रॅम करण्यात आलेला आहे.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, आता पर्यंत किती मागासवर्गीयांची एकूण किती पदे भरली आहेत ही वस्तुस्थिती समजली पाहिजे.

सभापती : या संबंधातील माहिती माननीय मंत्री पटलावर ठेवतील.

श्री.रमेश शेंडगे : सभापती महोदय, मी शासनाचे आभार मानेन की, आपण आदेश देऊन अनुशेष भरण्यासंबंधीची कार्यवाही सुरू केली आहे. मोठ्या प्रमाणात असलेला अनुशेष भरत असताना जातीचे बनावट दाखले घेऊन शासकीय सेवेत भरती होत आहे. त्यावर आपण कटाक्षाने लक्ष ठेवणे आवश्यक आहे. हजारो लोक बोगस जातीच्या दाखल्यावर मागासवर्गीयांच्या पदांवर भरती होतात. त्यामुळे सदर भरती करण्यापूर्वी जात पडताळणी झाल्याचे प्रमाणपत्र सादर करण्याची अट आपण सादर भरती मोहीमेसाठी लागू करावी अशी माझी विनंती आहे.

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, कॉस्ट व्हॅलिडीटीची अट आहे.

ता.प्र.क्र.18988....

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, कास्ट व्हॅलिडीटीचा प्रश्न या सभागृहात अनेक वेळा चर्चेला आलेला आहे. सदर प्रमाणपत्र 2-2 वर्षे कर्मचा-यांना मिळत नाही म्हणून त्यांचे नुकसान होते. यामुळे अनेक कर्मचारी निलंबित झाले आहेत. कास्ट व्हॅलिडीटी सर्टिफिकेट संबंधी शासनाने काही ना काही तरी मार्ग काढावा. कास्ट व्हॅलिडीटी सर्टिफिकेट पाहिजे असे आपण नेहमी सांगतो. पण ते विद्यार्थ्यांना मिळत नाही. त्यामुळे त्यांना प्रवेश मिळत नाही. मिळालेला प्रवेश रद्द होतो. नोकरी मिळत नाही. ग्रामपंचायतीच्या सदस्याचे सदस्यत्व रद्द झाले. पंचायत समिती सदस्याचे सदस्यत्व रद्द झाले. आता माननीय मुख्यमंत्री सभागृहात आहेत. हा प्रश्न एकदा कायमचा निकालात काढला पाहिजे. वारंवार या सभागृहात कास्ट व्हॅलिडीटी सर्टिफिकेटचा विषय निघतो. त्यामध्ये कुठलाही मार्ग निघत नाही. त्यामुळे मी आपल्याला विनंती करणार आहे की, आपण या संबंधीचे निदेश द्यावेत.

सभापती : आता सभागृहात सन्माननीय मुख्यमंत्री उपस्थित आहेत. जात पडताळणी प्रमाणपत्राच्या बाबतीत सर्वसामान्य विद्यार्थी असो, एखादा कर्मचारी असो, एखादी निवडणूक लढविणारा उमेदवार असो, त्यांना अनेक प्रकारच्या अडथळ्यांना, समस्यांना तोंड द्यावे लागत आहे, हा सर्व सन्माननीय सदस्यांना अनुभव आहे. या समितीच्या चेअरमन किंवा अधिकाऱ्यांना क्वासी ज्युडिशियरी अधिकार आहे त्या बाबत आमचे काहीही म्हणणे नाही. या समितीने आपले काम करित असताना आपण जणू काही न्यायाधीश आहोत अशा पद्धतीने काम केले तर जात पडताळणीचे काम सुकर होणार नाही. सदर काम सुकर व्हावे या दृष्टीने सरकारने विचार करावा, अशा सदनाच्या सातत्याने भावना आहेत. सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांनी या कडे लक्ष देणे गरजेचे आहे. सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना मी येथे सदनाच्या भावना सांगितल्या आहेत.

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, मला या संबंधात कोर्टाच्या नोटीसी आलेल्या आहेत.

सभापती : संपूर्ण सदनाच्या भावना मी माननीय मुख्यमंत्र्यांना सांगितलेल्या आहेत.

..5

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

B 5

BGO/ AKN/ ST/

शरद

11:10

ता.प्र.क्र.18988....

श्री.सुभाष चव्हाण...

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, ह्या भावना दोन्ही सभागृहामध्ये वेळोवेळी व्यक्त केल्या गेल्या आहेत. जात पडताळणीच्या कामासाठी यंत्रणा कमी पडत आहे ही वस्तुस्थिती आहे. जात पडताळणी समित्या कमी पडत आहेत, अधिकारी कमी पडत आहेत. म्हणूनच काही दिवसापूर्वी शासनाने ॲडिशनल कलेक्टर दर्जाचे 12 विशेष अधिकारी या कामारिता नेमले आहेत. आमचा प्रयत्न आहे की, प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये जात पडताळणी संबंधातील एक उच्चस्तरीय समिती असावी

यानंतर सरफरे...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण...

हे काम वेगाने व्हावे यासाठी शासनाचा प्रयत्न राहिल, हा प्रयत्न पुढे देखील चालू राहिल. या मध्ये लोकांना कमीत कमी त्रास होऊन लवकरात लवकर जातीचे दाखले मिळतील यासाठी शासन प्रयत्नशील आहे. या करिता बारा समित्या नेमल्यानंतर या कामामध्ये थोडीशी गती आलेली आहे.

डॉ. नीलम गोऱ्हे : सभापती महोदय,...

सभापती : सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांनी या प्रश्नावर उत्तर दिले आहे.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना मी विनंती करणार आहे की, जात वैधता प्रमाणपत्र देण्याच्या बाबतीत आपल्याला त्यांच्यावर निश्चित कालमर्यादा घालता येईल काय? अर्ज केल्यानंतर अमुक इतक्या दिवसात जात वैधता प्रमाणपत्र मिळाले पाहिजे अशी कालमर्यादा घातली पाहिजे. तशी निश्चित कालमर्यादा घातली तर सदर प्रमाणपत्र लवकर मिळण्यास मदत होईल.

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, या प्रश्नाला उत्तर देतांना मी सांगितले आहे की, जास्तीत जास्त जात प्रमाणपत्र पडताळणी समित्या स्थापन करण्यात येतील. तसेच, केवळ एका जिल्ह्यात नव्हे तर प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये या समित्या करण्याचा शासनाचा प्रयत्न आहे. यासाठी जून महिन्यापासून एक मोहिम सुरु करण्यात आली असून सप्टेंबर महिन्यापर्यंत सर्व प्रलंबित प्रकरणे निकालात काढण्याचा प्रयत्न सुरु आहे. हे काम कुठपर्यंत आले आहे याचा मुख्य सचिव देखील दररोज आढावा घेत आहेत. या मुळे गंभीरपणे हा बॅकलॉग काढण्याचे शासनाचे प्रयत्न सुरु आहेत, नवीन समित्या नेमण्याचा प्रयत्नही चाललेला आहे. या बाबत नियमितपणे त्याचा रिव्ह्यू घेतला जात असल्यामुळे या कामामध्ये चांगली प्रगती असून सप्टेंबरपर्यंत सर्व प्रकरणे निकालात निघतील.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील मौजे भद्रावती येथील कर्नाटक एम्टा या कंपनीवर करावयाची कारवाई
(२) * १९१६९ श्री.जैनुद्दीन जव्हेरी , श्री. एस. क्यू. ज़मा , श्री.हुसेन दलवाई , श्री.अशोक ऊर्फ भाई
जगताप , प्रा.सुरेश नवले , श्रीमती शोभाताई फडणवीस : सन्माननीय मुख्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा
करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील मौजे भद्रावती येथील कर्नाटक एम्टा या कोळसा खाण कंपनीने नियमांचे
पालन न केल्याने या कंपनीवर कारवाई करण्याबाबतचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक
२२ जानेवारी, २०११ रोजी मा.मुख्यमंत्री यांना दिले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच कोळशाच्या अतिभारामुळे रस्ता खराब होऊन वाहतूक कोंडी होत आहे, हे ही खरे आहे
काय,

(३) असल्यास, उक्त कंपनीवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप, कारवाई केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सचिन अहिर,श्री.पृथ्वीराज चव्हाण यांच्याकरिता : (१) होय.

(२) व (३) दिनांक १८.०३.२०११ रोजी उपविभागिय अधिकारी, वरोरा यांनी सर्व संबंधितांची बैठक
बोलावून भार क्षमतेपेक्षा जास्त कोळशाची वाहतूक करू नये असे निर्देश कंपनीच्या पदाधिकाऱ्यांना
देण्यात आले आहेत. तसेच दोषी वाहनांवर पोलीस विभागाकडून गुन्हे दाखल करण्यात यावेत अशा
सूचना पोलीस अधिकाऱ्यांना देण्यात आलेल्या आहेत.

तसेच कोंडा फाटा ते माजरी रस्त्याचे रुंदीकरण व मजबुतीकरणासाठी अधिकांक अभियंता,
सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, चंद्रपूर यांनी तयार केलेल्या अंदाज पत्रकाच्या रकमेपैकी रुपये १ कोटी
एवढा निधी कंपनीकडून प्राप्त झाला असून उर्वरित निधी दोन टप्प्यात देण्याचे कंपनीने मान्य केले
आहे.

उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांनी भार क्षमतेपेक्षा जास्त वाहतूक करणाऱ्या वाहनांविरुद्ध
कारवाई केली असून कंपनीकडून रुपये १ लाख ५३ हजार ६०० इतके तडजोड शुल्क वसूल केले
आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. जैनुद्दीन जव्हेरी : सभापती महोदय, गेल्या तीन-चार वर्षांपासून अनेक वेळा हा प्रश्न या
सभागृहामध्ये विचारण्यात आला आहे. नागपूरच्या हिवाळी अधिवेशनामध्ये या प्रश्नासंबंधी लक्षवेधी
सूचना मांडण्यात आली होती. या संबंधित कंपनीकडून नियमांचे पालन झाले नाही या

ता.प्र.क्र. 19169...

श्री. जैनुद्दीन जव्हेरी...

बाबत विचारण्यात आलेल्या प्रश्नाला शासनाने होकारार्थी उत्तर दिले आहे. त्यानंतर या कंपनीला क्लोजर नोटिस दिली होती. माझा प्रश्न वेगळा आहे. या एम्टा कंपनीने उत्खननाचे काम सुरु केले. ते करीत असतांना केंद्र सरकारच्या नियमाप्रमाणे नदी, स्टेट हायवे, गावठाण, शहराची सीमा यापासून 500 मीटर दूर अंतरावर असले पाहिजे. या ठिकाणी स्टेट हायवे आणि नदीपासून फक्त 100 मीटर अंतरावर उत्खनन सुरु आहे हे खरे आहे काय? त्यामुळे केंद्र शासनाच्या नियमाचा भंग झाला आहे काय? दुसरा प्रश्न असा की, एम्टा या कंपनीने स्टेट हायवेलागत मायनिंगचे काम सुरु केले आहे, त्यामुळे ट्रक वाहतुकीमुळे आणि धूरामुळे अनेक अपघात होतात, त्यामध्ये सर्वसामान्य माणसे मृत्युमुखी पडतात ही गोष्ट खरी आहे काय? त्या बाबतीत शासनाने कारवाई केली आहे काय? नसेल तर करणार काय?

श्री. सचिन अहिर : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी कोळशाच्या अतिभारामुळे रस्ता खराब होत असल्याबद्दल मूळ प्रश्न विचारला आहे. सन्माननीय सदस्यांनी दुसरा प्रश्न विचारून जी माहिती मागितली आहे त्यामध्ये कोंडा नाल्यापासून 108 मीटर अंतरावर उत्खनन करण्याची प्रक्रिया सुरु आहे व नदीच्या पात्रापासून 55 मीटर अंतरावर सुरक्षा बंधारा बांधण्याचे काम सुरु आहे. दुसऱ्या प्रश्नाच्या बाबतीत सांगू इच्छितो की, स्टेट हायवेपासून उत्खननाचे काम 900 मीटर अंतरावर आहे. त्यांनी सांगितलेली गोष्ट खरी आहे. ओव्हर बर्डनमुळे रोड अपघात होतात, रोड खराब होतो. त्यामुळे ज्यावेळी ओव्हर बर्डन होते त्यावेळी संबंधितांवर कारवाई करण्याची भूमिका राज्य शासनाने घेतली आहे. या कंपनीवर 9 वेळा धाडी टाकून त्यांचे ट्रक पकडले आहेत. त्यांनी 4-5 टन अतिरिक्त लोडींग केल्यामुळे त्यांच्यावर दंडात्मक कारवाई करून दंड वसूल करण्याचे काम केले आहे.

श्रीमती शोभा फडणवीस : सभापती महोदय हा अत्यंत गंभीर विषय आहे. त्यांनी रस्त्यापासून 100 फूटावर ओव्हर बर्डन टाकले आहे हे आम्ही त्या रस्त्याने जाता-येतांना पहात असतो. ओव्हर बर्डनमधील माती रस्त्यावर व त्या परिसरात पसरल्यामुळे प्रदूषणाचा फार मोठा प्रश्न निर्माण झाला आहे. विशेषतः ज्या शेतकऱ्यांच्या जमिनी घेण्यात आल्या त्यांना अजून

श्रीमती शोभा फडणवीस...

मोबदल्याचे पैसे देण्यात आले नाहीत. त्यांच्या जमिनीवर उत्खननाच्या मातीचे ओव्हर बर्डन टाकण्यास सुरुवात केली आहे. त्या कंपनीने 900 फूटावर नाही तर 100 फूटावर माती टाकली आहे आणि ती मुख्य रस्त्यापासून जवळ आहे. ज्या अधिकाऱ्यांनी आपल्याला चुकीची माहिती दिली असेल तर आपण त्यांना जाब विचारा. नागपूर-चंद्रपूर हायवेवर ती माती पसरली आहे. प्रत्येक वेळी डब्ल्यूसीएल कंपनीने नदीच्या पात्रामध्ये ओव्हर बर्डन टाकून प्रवाह बदलून टाकला आहे. त्यामुळे पूराचा प्रश्न निर्माण झाला आहे. माझा प्रश्न असा आहे की, कर्नाटक एम्टा या कंपनीने 100 फूटावर ओव्हर बर्डन टाकले आहे त्याबद्दल त्या कंपनीला नोटिस देऊन त्यांचे ओव्हर बर्डन आपण काढून टाकणार काय? शेतकऱ्यांच्या जमिनीचा मोबदला दिलेला नाही तो देणार काय? तिसरा प्रश्न असा की, त्यांनी ओव्हर लोडिंग वाहतूक केल्यानंतर त्यांच्यावर दंडात्मक कारवाई होऊन सुध्दा त्यांच्यावर कोणताही परिणाम झालेला नाही. या करिता या एम्टा कंपनीवर आपण कोणती कारवाई करणार आहात?

श्री. सचिन अहिर : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी विचारलेल्या तिसऱ्या प्रश्नाचे उत्तर मी दिले असून त्या कंपनीवर दंडात्मक कारवाई करून दंडाचे पैसे वसूल करण्याचे काम केले आहे. त्यानंतर पुन्हा त्यांच्या बाबतीत ओव्हर बर्डनच्या तक्रारी आलेल्या नाहीत. त्यांच्या बाबतीत वेळोवेळी तक्रारीची वाट न पहाता त्या ठिकाणी तत्काळ स्क्वॉड पाठवून कारवाई करण्याची राज्य शासनाची तयारी आहे. त्याचप्रमाणे सन्माननीय सदस्यांनी दुसरा प्रश्न विचारला आहे. त्या बाबत लोकप्रतिनिधींकडून निवेदन आल्यानंतर त्या संबंधित शेतकऱ्यांना मोबदला देण्याचा प्रश्न निकाली काढण्यासाठी शासनाने संबंधित कंपनीला सुस्पष्ट आदेश दिले आहेत. सन्माननीय सदस्यांनी सांगितल्याप्रमाणे 100 फूटावर ओव्हर बर्डन होत असेल तर ती बाब तपासून पाहिली जाईल. सन्माननीय सदस्यांनी सांगितलेली वस्तुस्थिती खरी आहे असे समजून संबंधित लोकांना नोटिस देण्याचे काम केले जाईल.

श्री एस.क्यू.जमा : सभापति महोदय, चंद्रपुर जिले में बहुत सारी निजी कंपटीव कोल माईन्स आ रही है. एम्टा यह एक बड़ी कंपनी है. जैसा कि सम्माननीय सदस्य श्री जैनुद्दीन जव्हेरी और सम्माननीय सदस्या श्रीमती शोभाताई फडणवीस जी ने वहां की समस्या के बारे में बताया. वहां पर प्रभावशाली मालिक होने के कारण स्थानीय प्रशासन को थोड़ा दबाव में रखा जाता होगा.

ता.प्र.क्र. 19169...

श्री. जमा...

इसका मालिक कौन है वह मैं नहीं जानता. चंद्रपुर में मायनिंग बहुत एक्सपेन्सिव हो रही है. कॅपटीव मायनिंग की ओर भी निजी कंपनियाँ है, खास कर के वरोरा तहसील में. यहां पर जो मायनिंग हो रही है, इसके संबंध में नियम और अॅक्ट का जो जिक्र हमारे साथी ने किया, हायवे से 500 मीटर दूर होना चाहिए, रेलवे ट्रक से 500 मीटर दूर होना चाहिए. इसका पालन सही तरीके से नहीं हो रहा है. स्थानीय प्रशासन को दबाव में डालकर कंपनी अपना काम कर लेती है.

सभापति महोदय, मेरा माननीय मंत्री जी से यह प्रश्न है कि वहां प्रदूषण की समस्या है. माईन्स अॅक्ट के जो रूल्स और रेग्युलेशन है, उसके वॉयलेन्स की समस्या है. रोड बनाने के लिए फंड दिया गया. लेकिन उस फंड का उपयोग नहीं हुआ. इस बारे में आप नागपुर में या चंद्रपुर में आकर उच्च स्तर पर एक मिटींग रखें जिसमें सभी जनप्रतिनिधियों को और सभी निजी कंपनी, जिसमें एम्टा भी है, इन सभी को मिटींग में बुलाया जाए. चंद्रपुर यह एक प्रदूषित जिला है, इस जिले को प्रदूषण से बाहर निकाला जा सके, कोई समाधान इसमें निकाला जा सके, इसके लिए एक बैठक ली जाएगी क्या ?

श्री. सचिन अहिर : सभापती महोदय, होय.

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, उत्खननाच्या संदर्भात जेवढे कायदे आहेत त्यांचे व्हायोलेशन झाले आहे. या बाबतीत अनेक वेळा दंडात्मक कारवाई होऊन सुध्दा त्यांच्यामध्ये सुधारणा होत नाही. त्यांच्यावर दंडात्मक कारवाई करुन दंडाची रक्कम वसूल केल्यानंतर शासनाचे काम संपले काय? त्याचे "नाही" असे उत्तर आहे. जर दंडात्मक कारवाई होऊन सुध्दा ते ऐकत नसतील तर त्यांच्यावर पोलीस कारवाई झाल्याचे सूचित केले असले तरी तशा प्रकारची पोलीस कारवाई झाल्याचे आम्हाला माहीत नाही. ही पोलीस कारवाई त्वरीत करुन त्यांना देण्यात आलेले लायसन्स रद्द करणार काय?

(यानंतर श्रीमती रणदिवे)

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय,सन्माननीय सदस्यांनी प्रश्नाचे मूळ उत्तर जर पाहिले असेल तर त्यामध्ये कारवाई केल्याबाबत उल्लेख करण्यात आलेला आहे आणि तो ओव्हर बर्डनबाबत आहे म्हणजे उत्खनन केल्यानंतर ट्रान्सपोर्ट करीत असताना जे ओव्हर बर्डन केले जाते त्यासंबंधी आहे. परंतु उत्खननासाठी जी परवानगी देण्यात आली होती, त्यापेक्षा जास्त उत्खनन करण्यात आले आहे अशा प्रकारची कोणतीही तक्रार आलेली नाही किंवा तसे काही नाही.माझ्याकडे आकडेवारी आहे. आपण त्यांना 2.5 एवढ्या मर्यादेपर्यंत उत्खनन करण्यासाठी परवानगी दिलेली आहे. त्याप्रमाणे 2008 मध्ये .90, 2009-2010 मध्ये 2.22, 2010-2011 मध्ये 2.37 आणि 2011 पासून 2012 पर्यंत .54 इतके उत्खनन केलेले आहे आणि याठिकाणी संबंधितांनी अतिरिक्त उत्खनन केल्याबाबत तक्रार आलेली नाही,त्यामुळे आपण तशा प्रकारची कारवाई केलेली नाही. मात्र ट्रकमधून वाहतूक करताना ओव्हर बर्डन घेऊन जाण्याच्या बाबतीत मी उल्लेख केलेला आहे. त्या दृष्टीकोनातून आपण त्यांच्यावर दंडात्मक कारवाई केलेली आहे आणि तशी फी वसूल केलेली आहे.परंतु त्याठिकाणी उत्खनन जास्त केले जात आहे असे जर सन्माननीय सदस्यांचेही म्हणणे असेल आणि जर ही बाब निदर्शनास आली तर त्याबाबतीत राज्य शासनाची कारवाई करण्याची तयारी आहे.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, याठिकाणी उत्तरामध्ये माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले की, ओव्हर बर्डनबाबत कारवाई केलेली आहे. मग जे ट्रान्सपोर्ट करणारे आहेत, त्यांच्या वर कारवाई करावी. अशा वेळी आपण त्यांना दंडात्मक कारवाई करून माफ करणार असलो तर केवळ दंड वसूल करणे एवढेच आपले काम आहे असा याचा अर्थ होतो काय ? याचे उत्तर "नाही" आहे. म्हणून माझी विनंती अशी राहिल की, वाहतूक करताना ओव्हर लोड असेल किंवा त्यांनी आपल्या कायद्याचे उल्लंघन केले असेल तर त्याबाबत मघाशी उत्तर देताना असे म्हटलेले आहे की, "याबाबत पोलिसांनी कारवाई करावी असे सूचित केले आहे." परंतु त्याप्रमाणे संबंधितांवर पोलिसांकडून कारवाई झालेली नाही हे मी जबाबदारीने सांगत आहे. त्यामुळे माझा असा प्रश्न आहे की, याबाबत संबंधितांवर कारवाई करणार आहात काय आणि संबंधितांना अशा पध्दतीने भार क्षमतेपेक्षा जास्त वाहतूक करण्यास मज्जाव करणार आहात काय ?

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, याठिकाणी वाहतूक करीत असताना ओव्हर बर्डन झाल्यानंतर याबाबतीत पोलिसांकडून कारवाई केली जाते आणि ती कारवाई वाहतूक विभागाकडून

ता.प्र.क्र.19169

श्री.सचिन अहिर

केली जाते. परंतु सन्माननीय सदस्यांचे असे म्हणणे असेल की, याबाबतीत अजून अधिक कारवाई करावयास पहिजे तर ती निश्चित करू. याबाबतीत आमच्या विभागाकडून को-ऑर्डिनेशन करून तशा सूचना परिवहन विभागाला दिल्या जातील. तसेच अशा प्रकारे ओव्हर बर्डन घेऊन वाहतूक करण्याच्या बाबतीत सक्त रितीने कारवाई करण्याच्या सूचना किंवा आदेश दिले जातील.

श्री.जैनुद्दीन जव्हेरी : सभापती महोदय, सदनामध्ये हा प्रश्न अनेक वेळा उपस्थित होतो आणि आम्ही कोणत्याही उद्योगाच्या विरोधात नाही. चंद्रपूर जिल्ह्यामध्ये अनेक खाजगी माईन्स येत आहेत आणि तशा त्या आल्या पाहिजेत. फक्त माझा प्रश्न असा होता की, खनिजाचे उत्खनन करण्यासाठी शासकीय नियम आहेत आणि त्यानुसार आपण त्यांना खनिज उत्खनन करण्याची परवानगी देतो, कोल-बेअरींग अॅक्ट आहे. याठिकाणी माननीय मंत्री महोदयांनी हे कबूल केले आहे की, उत्खननासाठी नदीपासून 108 मी.व रस्त्यापासून 100 फूट म्हणजे 30 मी. इतक्या अंतराची मर्यादा आहे. परंतु प्रत्यक्षात रोडवर ढिगारे ठेवण्यात आलेले आहेत. यामध्ये नियमाचा भंग झालेला आहे काय ? जर कोणी नियम पाळणार नसेल तर काय कारवाई केली आहे ? यापूर्वी संबंधितांना क्लोजर नोटीस देण्यात आली होती आणि आम्हाला धमकी देण्यात आलेली आहे. परंतु जर ते नियम पाळत नसतील तर कोणती कारवाई केली जाणार आहे?

सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी प्रश्न विचारावा.

श्री.जैनुद्दीन जव्हेरी : सभापती महोदय, माझा असा प्रश्न आहे की, याठिकाणी नियमाचा भंग झालेला आहे काय ? जर संबंधितांनी नियमाचा भंग केला असेल तर कोणती कारवाई केली जाणार आहे ?

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, मी स्पष्टपणे सांगितले आहे की, संबंधिताना जेवढी परवानगी दिली होती, त्याप्रमाणे उत्खनन झालेले आहे. परंतु सन्माननीय सदस्यांचे म्हणणे असेल तर आम्ही परत ही बाब तपासून घेऊ आणि यामध्ये कोणत्याही नियमाचा भंग झाल्याचे दिसून आले तर आम्ही कारवाई केल्याशिवाय रहाणार नाही.

. . . .डी-3

ठाणे शहरात एस.आर.डी. योजनेअंतर्गत वसूल करावयाची थकबाकी

(3) *18197 श्री.संजय केळकर, श्री.विनोद तावडे, श्री.सय्यद पाशा पटेल : सन्माननीय मुख्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(1) ठाणे शहरात एस.आर.डी. योजना राबविताना झोपडपट्टीधारकांची पात्रता यादी जाहीर करण्यापूर्वी संबंधित विकासकास त्या भूखंडाची 100 टक्के थकबाकी वसूल केल्याचे पत्र प्रशासनास द्यावे लागते हे खरे आहे काय,

(2) असल्यास ठामपा समाजविकास आयोगामार्फत अशा अनेक प्रस्तावांची पूर्तता झाली असून त्यापैकी बऱ्याचशा विकास प्रस्तावात 100 टक्के थकबाकी वसुलीचे पत्र जोडलेले नाही याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी केलेल्या तक्रारीबाबत पालिका प्रशासनाने त्यांचे पत्र दि.05/10/2010 अन्वये आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी नगररचना विभागाकडे पाठविलेले आहे हे खरे आहे काय,

(3) असल्यास पालिका प्रशासनाने एस.आर.डी. योजनेअंतर्गत अटीशर्तीच्या पूर्ततेकडे दुर्लक्ष करून विकासकाच्या लाभासाठी शासनाची घोर फसवणूक केलेली आहे हे ही खरे आहे काय,

(4) असल्यास पालिका कराची वसुली झालेली नसताना अशा प्रस्तावांना मंजूरी देणाऱ्या अधिकाऱ्यांविरोधात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(5) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री.सचिन अहिर, श्री.पृथ्वीराज चव्हाण यांच्याकरिता : (1) हे खरे नाही.

(2) या संदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधींचे दिनांक 4.10.2010 चे निवेदन ठाणे महानगरपालिकेस प्राप्त झाले आहे.

(3) नाही. झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेच्या प्रस्तावात बांधकाम परवानगीमध्ये अस्तित्वातील बांधकामे तोडण्यापूर्वी पाणी पुरवठा व मालमत्ता कर भरण्याबाबत अट नमूद करण्यात येते. बांधकाम प्रारंभ प्रमाणपत्र घेतल्यानंतरच अस्तित्वातील बांधकामे तोडण्यात येतात व बांधकामे तोडण्यापूर्वी पाणी पुरवठा व मालमत्ता कर भरल्याबाबतचा संबंधित विभागाचा ना हरकत दाखला प्राप्त करून घेण्यात येतो.

(4) वरीलप्रमाणे पाणी पुरवठा व मालमत्ता कराची वसुली करण्यात येत असल्याने कार्यवाहीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(5) प्रश्न उद्भवत नाही.

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

D-4

APR/ ST/ AKN/

11:30

ता.प्र.क्र.18197

श्री.संजय केळकर : सभापती महोदय, ठाणे जिल्ह्यातील एस.आर.डी.स्किमच्या संबंधातील हा प्रश्न आहे. या योजनेबद्दल खूप तक्रारी आहेत, यामध्ये अनेक प्रकारच्या अनियमितता आहेत. निरनिराळ्या ठिकाणी तेथील विकासक व अधिकारी यांचे मोठ्या प्रमाणात साटेलोटे आहे. यामध्ये नकली लाभार्थींना लाभ मिळालेला असून असली लाभार्थींना लाभ मिळालेला नाही. अशा प्रकारे एस.आर.डी.योजनेमध्ये अनेक गोष्टी आहेत. माझा याबाबतील स्पेसिफिक प्रश्न आहे की, एस.आर.डी.योजने अंतर्गत महापालिकेकडे किती प्रस्ताव प्राप्त झालेले आहेत? तसेच संबंधित भूखंडाच्या अनुषंगाने जो 100 टक्के कर भरावयास पाहिजे म्हणजेच मालमत्ता कर, पाणी पुरवठा कर भरावयास पाहिजेत. परंतु प्रत्यक्षात कर न भरता देखील बांधकामासाठी किती ठिकाणी ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्यात आलेले आहे? यामध्ये अनेक ठिकाणी अटी आणि शर्तीचा भंग करण्यात आलेला आहे, त्याची चौकशी करणार आहात काय? तसेच ज्या समाजकल्याण अधिकाऱ्यांनी या अटी व शर्ती पाळलेल्या नाहीत म्हणजेच बांधकाम करीत असताना भूखंडाच्या बाबतीत जो 100 टक्के कर भरावयास पाहिजे, तो भरलेला नसताना देखील प्रमाणपत्र देण्यात आलेले आहे त्या समाजकल्याण अधिकाऱ्यांवर कारवाई करणार आहात काय ?

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, एस.आर.डी.च्या माध्यमातून एकंदर 80 प्रस्ताव दाखल झालेले आहेत. त्यातील 20 प्रस्तावांची छाननी करून पुढे पाठविण्यात आले आहेत. एल.ओ.आय.चे 7 प्रस्ताव झालेले आहेत. परंतु पूर्ण योजनेच्या बाबतीत सांगावयाचे तर ते 6 प्रस्ताव आहेत आणि यासंबंधातील आकडेवारी सदनाच्या पटलावर देखील ठेवता येईल. सन्माननीय सदस्यांनी सदरहू योजनेच्या बाबतीत स्पेसिफिक तक्रार दिली तर आम्ही निश्चितपणे त्याबाबत चौकशी करू. सन्माननीय सदस्यांचा एक आग्रह होता आणि त्याबाबत त्यांनी शासनाकडे आणि महानगरपालिकेकडे निवेदन पाठविले होते. अनेक वेळा जी थकबाकी आहे मग ती फोटो पासच्या माध्यमातून असेल किंवा पाणी पट्टीच्या माध्यमातून असेल पण ती न घेताच परस्पर एल.ओ.आय. देण्याची प्रक्रिया केली जाते. याबाबतीत ठाणे महानगरपालिकेला तशी सूचना दिल्यानंतर पुढच्या काळामध्ये एल.ओ.आय. देण्यापूर्वीच सर्व थकबाकी वसूल करणे हे क्रमप्राप्त आहे आणि तशा प्रकारच्या कारवाईस सुरुवात केलेली आहे. परंतु त्यावेळी अगोदर थकबाकी दिल्यानंतर एल.ओ.आय. द्यावयाचे अशा प्रकारचे कोणतेही सुस्पष्ट धोरण नव्हते. एल.ओ.आय. म्हणजे लेटर ऑफ इंडेन्ट आहे. सी.सी. देण्यापूर्वी सर्व थकबाकी वसूल केली जात होती. परंतु पुढच्या काळामध्ये

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

D-5

APR/ ST/ AKN/

11:30

ता.प्र.क्र.18197 . . .

श्री.सचिन अहिर

अशा प्रकारच्या सूचना दिल्या जातील की, जी थकबाकी असेल ती घेतल्यानंतरच एल.ओ.आय.चे वितरण करण्याचे काम केले जाईल.

....डी-6

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

D-6

APR/ ST/ AKN/

11:30

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, अमरावती येथील विदेशी वाहनांच्या
नोंदणी प्रकरणी झालेली महसूल हानी

(4) *17983 डॉ.रणजित पाटील, श्री.भगवान साळुंखे, श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय मुख्य मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (1) प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, अमरावती येथील विदेशी वाहनांच्या झालेल्या नोंदणी प्रकरणी महसूल हानी झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, महसूल हानीबाबत परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी दि. 4 मार्च 2011 रोजी प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, अमरावती यांना अधिकाऱ्यांवर व कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत पत्र दिले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (3) असल्यास, उक्त आदेशान्वये संबंधित अधिकाऱ्यांवर व कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (4) अद्यापपर्यंत कारवाई केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गुलाबराव देवकर, श्री.पृथ्वीराज चव्हाण यांच्याकरिता : (1) होय.

- (2) होय, संबंधित कर्मचाऱ्यांकडून शासकीय महसूल हानीची रक्कम वसूल करावी असे निर्देश देण्यात आले आहेत.
- (3) व (4) आयातील वाहनांचे कर वसुलीबाबतचे प्रकरण न्यायप्रविष्ट असल्यामुळे अद्याप कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

डॉ.रणजित पाटील : सभापती महोदय, आयात करण्यात येणाऱ्या गाड्यांच्या बाबतीत महसूल आणि कर बुडविण्यात येतो, त्याबाबतचा प्रश्न आहे. आयात केलेल्या गाड्यांवर मोठ्या प्रमाणात कर लावण्यात येतो म्हणून संबंधित कार्यालयातील अधिकारी संगनमत करून कर बुडवितात आणि प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, अमरावती येथे याबाबतीत जो काही गैरप्रकार झालेला आहे. या ऑफीसमधील निरीक्षक पथकाने सदर गैरप्रकार उघडकीस आणलेला आहे. याठिकाणी उत्तरामध्ये असे नमूद केलेले आहे की, "संबंधित कर्मचाऱ्यांकडून शासकीय महसूल हानीची रक्कम वसूल करण्यात यावी असे निर्देश देण्यात आले आहेत." पण माझा प्रश्न असा आहे की, ज्या संबंधित अधिकाऱ्यांनी हे सगळे कारस्थान केलेले आहे, त्यांच्या विरोधात काय कारवाई करण्यात येणार आहे ? तसेच असे निदर्शनास आले आहे की, एकाच टेबलवर, एकाच मुख्यालयात एकाच कार्यालयात असणारे हे अधिकारी गेल्या 20 वर्षांपासून तेथे काम करीत आहेत. अशा वेळी त्यांच्यावर शासन धोरणात्मक बाब म्हणून कारवाई करणार आहे काय ? माझा शेवटचा प्रश्न असा आहे की, अमरावती सारख्या छोट्या शहरामध्ये जर एका आठवड्यामध्ये असे प्रकार घडू शकतात, तरमग संपूर्ण राज्यामध्ये याची व्याप्ती काय आहे ते कळेल.

श्री.गुलाबराव देवकर : सभापती महोदय, अमरावती आर.टी.ओ.कार्यालयाच्या अंतर्गत चार

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

D-7

APR/ ST/ AKN/

11:30

ता.प्र.क्र.17983

श्री.गुलाबराव देवकर

चाकी दोन वाहने आयात झाली होती. त्या वाहनांच्या बाबतीत दुप्पटीने वसूल करावयास हवा होता, पण तो सिंगल पध्दतीने वसूल केला होता आणि ही बाब दिनांक 31-12-2010 आणि 18-12-

2010 च्या तपासणी पथकाच्या चौकशीमध्ये निदर्शनास आला. त्यानंतर श्री.इंगळे नावाच्या व्यक्तीने आयुक्त कार्यालयाकडे लिखित स्वरूपामध्ये पाठविली होती. त्यानुसार सदरहू चौकशी करण्यात आली. त्यानंतर तेथील संबंधित क्लार्क श्रीमती बागडे मॅडमना नोटीस दिली आणि या संदर्भातील कारणे विचारण्यात आली. त्यानंतर 28 जुलै रोजी ज्या संबंधित व्यक्तीने गाड्या घेतलेल्या आहेत, त्यांच्याकडून दुप्पट रक्कम म्हणजे एका बाजूची रक्कम वसूल करावयाची राहिली होती, ती आता जमा करण्यात आलेली आहे. तसेच संबंधित क्लार्क श्रीमती बागडे यांच्यावर या बाबतची जबाबदारी निश्चित करा अशा प्रकारचे पत्र आयुक्त कार्यालयाने दिलेले आहे आणि त्या प्रमाणे त्यांची चौकशी केली जाईल. तसेच यामध्ये जे दोषी असतील त्यांच्यावर निश्चितपणे कडक कारवाई केली जाईल.

यानंतर कु.थोरात

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, आत्ताच मंत्री महोदयांनी सांगितले त्याप्रमाणे हे प्रकरण फार गंभीर आहे. अमरावती कार्यालयात जी दोन वाहने घेण्यात आली, त्याचा येथे उल्लेख करण्यात आला आहे. त्या संबंधी परिवहन आयुक्त महाराष्ट्र राज्य मुंबई यांनी दिनांक 4 मार्च, 2011 ला प्रादेशिक परिवहन अधिकारी कार्यालय, अमरावती यांना पत्र लिहून त्या दोन वाहनांपैकी एका वाहनाचे 1 लाख 26 हजार 567 व दुसऱ्या वाहनाचे 1 लाख 40 हजार 599 रुपये इतकी रक्कम श्रीमती बागडे यांच्या पगारातून वसूल करण्यात यावी व केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्यात यावा असे कळविले आहे. ती वसुली झालेली आहे काय? या बदल समजलेले नाही. हा विषय या सभागृहात अनेक वेळा उपस्थित झालेला आहे. मुंबईमध्ये आणि ठाणे परिसरात अशा अनेक प्रकारच्या घटना घडलेल्या आहेत. शेकडो वाहनांची नोंदणी योग्य रीतीने करण्यात आलेली नाही. त्यामध्ये करोडो रुपयाच्या महसुलाची हानी झालेली आहे. या संदर्भात विधानसभेमध्ये सुध्दा चर्चा झालेली आहे. वर्तमानपत्रात त्या संबंधी अनेक वेळा बातम्या छापून आलेल्या आहेत. "वाहनाची कर चुकवेगिरी", "आर.टी.ओ.कार्यालयाची खाबूगिरी," "विदेशी वाहनांचा घोटाळा", "प्रादेशिक परिवहन खात्यात साहेबाच्या हस्तकाचा डेरा" या प्रकारच्या शीर्षकाखाली फार मोठ्या प्रमाणत बातम्या आलेल्या आहेत. सकाळ या वर्तमानपत्रात आज या संबंधीची बातमी छापून आलेली आहे. सभापती महोदय, ही सर्व बाब आता गंभीर होत चाललेली आहे. म्हणून ठाणे परिवहन कार्यालयाला दोन वेळा आग लावून संपूर्ण रेकॉर्ड नष्ट करण्याचा प्रयत्न करण्यात आलेला आहे. माननीय मुख्यमंत्री यांना माझी विनंती आहे की, आपण पारदर्शी आहात. आपला कारभारही पारदर्शी सुरु आहे.

सभापती महोदय, परिवहन कार्यालयाचा आणखी एक विषय आहे तो असा आहे की, या कार्यालयातील कर्मचाऱ्यांच्या 20-20 वर्षे होत नाहीत. कोणत्याही टेबलचा कार्यभार असलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या बदल्याच होऊ नयेत असा परिवहन कार्यालया संबंधी खास बाब म्हणून वेगळा जी.आर निघाला आहे काय, या कार्यालयातील कर्मचाऱ्यांच्या बदल्या 10-10, 20-20 वर्षे होत नाहीत. यामुळे या राज्याचा करोडो रुपयाचा महसूल बुडत चाललेला आहे, याची संपूर्ण चौकशी होण्याची गरज आहे. हा प्रश्न जरी अमरावती विभागाचा असला तरी या राज्याचा प्रश्न आहे या राज्याचा महसूल बुडत आहे कोटयवधी रुपयांचे कराचे नुकसान होत आहे.शेकडो गाडया

...2...

ता.प्र.क्र.17983

श्री. पांडुरंग फुंडकर....

परदेशातून आयात करून त्याचा कर चुकविला जात आहे याची सर्वकष चौकशी करून जे अधिकारी जबाबदार असतील त्यांच्यावर कारवाई करण्यात यावी. तसेच बदल्यांच्या बाबतीत जे टेन्युअर असेल ते झाल्या बरोबर त्या कर्मचाऱ्यांच्या तेथून बदल्या करण्यासंबंधीचे आदेश काढण्यात येतील काय?

श्री. गुलाबराव देवकर : सभापती महोदय, बदलीच्या संदर्भात जे काही धोरण असेल त्या प्रमाणे निश्चितपणे कार्यवाही केली जाईल. राज्यामध्ये ज्या ज्या ठिकाणी अशा पध्दतीने कर चुकविण्याच्या घटना घडत असतील त्या बाबतीमध्ये निश्चितपणे संबंधित अधिकाऱ्यांवर निलंबनाच्या कारवाया करण्यात येतील आणि या बाबतीत तपासणी पथकाला जास्तीच्या तपासण्या करण्याच्या संदर्भात सूचना दिल्या जातील.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, बदल्या झालेल्या नाहीत हे शासनाने पहिल्यांदा मान्य करावे. या सर्व प्रकरणाची ठाणे असेल, मुंबई असेल किंवा इतर ठिकाणी याबाबतीत करोडो रुपयांचा कर चुकविला गेला आहे, या सर्व प्रकरणांची सर्वकष चौकशी करण्यात येईल काय असा मी पहिला प्रश्न विचारला होता, त्याचे उत्तर देण्यात यावे. बदल्यांच्या संबंधी ताबडतोब निर्णय करून बदल्यां संबंधीचे आदेश ताबडतोब काढण्यात येणार आहेत काय? असा प्रश्न मी माननीय मुख्यमंत्री यांना विचारला होता. हा प्रश्न जरी अमरावतीचा असला तरी राज्याच्या दृष्टीने आणि राज्याच्या महसुलाचे उत्पन्न बुडत चालले आहे, या दृष्टीने विचारलेला आहे. एका बाजूला 2 लाख 40 हजार कोटी रुपयाचे कर्ज या राज्यावर झालेले असताना कोटयवधी रुपयांचा कर चुकविला जात आहे. म्हणून याची सर्वकष उच्चस्तरीय चौकशी करण्यात येईल काय?

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, दोन्ही प्रश्न महत्वाचे आहेत. या बाबतीमध्ये विशेषतः विदेशी वाहने आयात करून त्यावर कर चुकवेगिरी करण्याचे प्रकार निदर्शनास आलेले आहेत. ज्या ज्या ठिकाणी अशा प्रकारची माहिती आलेली आहे त्या त्या ठिकाणी अॅक्शन घेतलेली आहे. अमरावती या ठिकाणी देखील अॅक्शन घेण्यात आली आहे व पैसे वसूल करण्यास सांगितले आहे. पण त्यामध्ये उच्च न्यायालयाने हस्तक्षेप करून वसूल करण्यात आलेले पैसे परत करण्यात यावेत अशा प्रकारचा आदेश दिला होता. या आदेशाच्या विरुद्ध सुप्रीम कोर्टात अपील करण्यात

..3..

ता.प्र.क्र. 17983.....

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण...

आलेले आहे.

सभापती महोदय, बदल्यांच्या संदर्भात मी सांगू इच्छितो की, या राज्यामध्ये बदल्यांच्या संदर्भात कायदा आहे. या वर्षी ज्या वेळी या बदल्या झाल्या त्या बदल्यांच्या बाबतीत मी स्वतः नियमांचे काटेकोरपणे पालन होण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न केलेले आहेत. या बदल्यांच्या बाबतीत तीन वर्षांचा जो नियम आहे किंवा मागच्या दोन-तीन ठिकाणी पदस्थापना झाली असेल त्या ठिकाणी पुन्हा बदली करण्यात येऊ नये. या दृष्टीने या ठिकाणी इन्स्पेक्टर, एआरटीओ आणि आर.टी.ओ. यांनी प्रयत्न केलेले आहेत. अर्थात जुन्या प्रचलित पध्दती आहेत त्या सगळ्या एका दिवसात बदलता येतील असे नाही. या वेळी करण्यात आलेल्या बदल्यांच्या बाबतीत मी सभागृहाला दाखविण्यास तयार आहे पण या वर्षी बऱ्याच ठिकाणी अतिशय काटेकोरपणे तीन वर्षांच्या बदल्याचा नियम पाळून इन्स्पेक्टर एआरटीओ आणि आरटीओ यांच्या बदल्या करण्याचा प्रयत्न केलेला आहे. हळूहळू प्रशासनात खालच्या स्तरावर देखील नियमाप्रमाणे बदलीचा कायदा अंमलात येईल या बदल प्रयत्न चालू आहे.परंतु या ठिकाणी आणखी काही प्रकरणे आढळली तर त्याबद्दल सर्वकष चौकशी करून कडक कारवाई करण्यात येईल, निलंबनाची कारवाई देखील करण्यात येईल, असे सन्माननीय राज्य मंत्र्यांनी निवेदन केलेले आहे. बदल्यांच्या बाबतीत एका जागेवर फार वर्षे जर कोणी रहात असतील तर त्यांना त्या ठिकाणी ठेवणे हिताचे नाही, या बदल मी स्वतः काळजी घेऊन त्या बदल्या करण्याचा प्रयत्न करण्यात येईल.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, महाराष्ट्र शासनाने पत्र पाठवून संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या पगारातून पैसे वसूल करण्यास सांगितले आहे याचा अर्थ शासनाची जबाबदारी संपली असे नाही. त्यांच्यावर काय कारवाई झाली? पगारातून वसूल केले, पैसे प्राप्त झाले म्हणजे विषय संपला काय? यांचे निलंबन शासनाने केलेले नाही. श्री. मेश्राम आणि श्री. गर्गे यांच्या बाबतीत 20 डिसेंबर रोजी तक्रार करण्यात आलेली आहे. आपण ऑगस्टमध्ये आहोत अद्याप त्यांच्या चौकशीचा अहवाल समजलेला नाही. याचा अर्थ क्लार्क असलेल्या एका महिलेला बळी पाडले आणि दोन अधिकाऱ्यांना सोडले. त्या गाड्यांचे व्हॅल्यूएशन कोण करतात? आर.टी.ओ.चे अधिकारी या गाड्यांचे व्हॅल्यूएशन करतात. मग त्यांना सोडून द्यायचे काय? सभापती महोदय, अशाच प्रकारे

..4...

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

E-4

SMT/ ST/ AKN/

प्रथम सौ. सावंत...

11:40

ता.प्र.क्र.17983.....

श्री. दिवाकर रावते...

पेण येथील वाहतूक कार्यालयातील दोन हजार मोटार सायकलच्या प्रकरणावर मी या सभागृहात दीड तास बोललो होतो. पुराव्यानिशी संगितले होते.पण त्या चर्चेनंतर त्या सर्व निलंबित अधिकाऱ्यांना कामावर घेतले आहे. माननीय मुख्यमंत्र्यांकडे हा प्रश्न आहे. हा सगळा व्यवहार परदेशातून आलेल्या गाड्यांचा आहे. मोटारसायकल वगैरे आणलेल्या आहेत त्या बाबतीतील आहे. परदेशातून आलेल्या मोटार सायकल स्पेअर पार्टस आहेत असे सांगून त्यांना सोडून देण्यात आले होते. या प्रकरणाच्या बाबतीत या सभागृहात दीड तास चर्चा झाल्यानंतर चौकशी चांगली व्हावी या दृष्टिकोनातून त्या सर्वांना कामावर घेतले आहे. हे प्रकरण न्याय प्रविष्ट आहे म्हणजे नक्की काय? हे प्रकरण न्यायप्रविष्ट असल्यामुळे या पुढे परदेशातून येणाऱ्या सर्व गाड्यांवर कोणत्या प्रकारे कर आकारण्यात येणार आहे?

श्री. गुलाबराव देवकर : सभापती महोदय, पेण आणि पश्चिम मुंबईच्या प्रादेशिक कार्यालयामध्ये आयात केलेल्या गाड्यांच्या संदर्भात टॅक्स चुकविण्याचा विषय मागच्या सन 2009 च्या दरम्यान उघडकीस आलेला होता. सी.आ.डी.कडे हे प्रकरण वर्ग करण्यात आले असून सी.आय.डी.कडे या संदर्भातील चौकशी सुरु आहे. या ठिकाणी त्या अधिकाऱ्यांना कामावर घेण्यात आलेले आहे, अशा प्रकारचा उल्लेख करण्यात आलेला आहे. जे संबंधित अधिकारी होते त्यांना त्यावेळी निलंबित करण्यात आले होते. परंतु त्यांच्यावर प्रत्यक्षपणाने गुन्हे दाखल झालेले नव्हते उलटपक्षी त्यांना त्या प्रकरणामध्ये साक्षीदार करण्यात आले होते.म्हणून शासनाने तो निर्णय घेतला होता. मध्यंतरीच्या काळात हाय कोर्टामध्ये पीआयएल दाखल झाली होती आणि हायकोर्टाने काही सूचना केल्या होत्या. त्यामध्ये त्यांनी असे म्हटले होते की, "शासनाने सहा महिन्यांच्या आत संबंधित अधिकाऱ्यांच्या विरुद्धची विभागीय कारवाई पूर्ण करावी व त्याला अधिकाऱ्यांनी सहकार्य करावे." त्यानुसार या अधिकाऱ्यांना कामावर घेतलेले आहे.त्यानुसार चौकशी चालू आहे. सन्माननीय सदस्यांनी दुसरी सूचना अशी केली होती की, राज्य गुन्हे अन्वेषण विभागाने सदर प्रकरणी दोन महिन्यांच्या आत तपास पूर्ण करून दोषी आढळून येणाऱ्या अधिकाऱ्यांच्या विरुद्ध आरोपपत्र दाखल करण्यात यावे, या बाबतीत पुन्हा कोर्टाने अट शिथिल केलेली आहे.

यानंतर श्री. बरवड...

ता. प्र. क्र. 17983.....

श्री. गुलाबराव देवकर

ती अट कोर्टाने परत त्या ठिकाणी वगळलेली आहे. गुन्हे अन्वेषण विभागाची चौकशी चालू आहे आणि अधिकाऱ्यांना कामावर घेण्याच्या संदर्भामध्ये कार्यवाही पूर्ण करावी यासंदर्भात ज्या सूचना केलेल्या होत्या त्या पध्दतीने सविस्तर चौकशी केली. ते निलंबित असल्यामुळे त्यांना पगार द्यावा लागत होता आणि त्यामुळे या चौकशीचा पूर्ण निष्कर्ष येईपर्यंत त्यांना राज्य सरकारने आणि विभागाने कामावर घेतलेले आहे. या संदर्भात दुसरा विषय आहे आहे की, या दोन्ही वाहनांचा जो टॅक्स आहे तो वसूल झालेला आहे. सन्माननीय सदस्यांनी दुसरा प्रश्न विचारला की श्रीमती बागडे यांच्या संदर्भात जे पत्र 4 मार्चला दिलेले आहे त्या संदर्भामध्ये काय कारवाई केली ? या बाबतीमध्ये परवा 2 ऑगस्ट, 2011 ला आर.टी.ओ. अमरावतीला पत्र दिलेले आहे की, ताबडतोबीने या संदर्भात जो कोणी दोषी असेल त्याच्यावर जबाबदारी निश्चित करावी. परंतु यामध्ये पैसे वसूल झालेले आहेत तरी सुध्दा जे कोणी जबाबदार कर्मचारी असतील त्यांच्यावर कडक कारवाई करण्यात येईल.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले की, पैसे वसूल झालेले आहेत. त्यांच्या पगारातून वसूल करावयाचे की नाही हा वेगळा भाग आहे. आपण काय जबाबदारी निश्चित करणार ? आपण अधिकाऱ्यांवर जबाबदारी निश्चित केलेली नाही ? आपण एका लिपीक महिलेच्या बाबतीत कारवाई केली. त्यांच्याही एखाद्या इन्फ्रीमेंटच्या बाबतीत आजच कारवाई जाहीर करा आणि प्रकरण संपवून टाकावे. यातील पैसे वसूल झालेले आहेत. एका महिलेला आपण किती छळणार ? श्री. मेश्राम आणि इतर जे अधिकारी आहेत त्यांना आपण जबाबदार धरण्यास तयार नाही. हे बरोबर नाही. या बाबत शासनाचे काय म्हणणे आहे ?

श्री. गुलाबराव देवकर : सभापती महोदय, मी या अगोदरच सांगितले की, या प्रकरणामध्ये जे कोणी जबाबदार असतील मग त्यामध्ये अधिकारी असतील, कर्मचारी असतील त्यांच्यावर निश्चितपणे कारवाई करण्यात येईल.

RDB/ AKN/ ST/ KTG/ KGS/

ता. प्र. क्र. 17983.....

सभापती : सन्माननीय राज्यमंत्र्यांना मी सांगू इच्छितो की, ज्या वेळेला ही बाब निदर्शनाला आली की, अशा अशा दोन विदेशी कारच्या बाबतीत अशी गडबड झालेली आहे त्या वेळेला ती चौकशी केल्यानंतर तेथील क्लार्कने पैसे वसूल करावयाचे होते असे आपण सांगितले तसेच त्या ठिकाणी जे दोन आर.टी.ओ. असतील अगदी इन्स्पेक्टर किंवा अन्य अधिकारी असतील त्यांचीही ती जबाबदारी आहे. त्याचवेळेला जबाबदार म्हणून त्यांच्यावरही कारवाई व्हावयास पाहिजे होती.

श्री. गुलाबराव देवकर : सभापती महोदय, जे तपासणी पथक त्या ठिकाणी गेले होते त्यांनी तपासणी करून जो अहवाल आणला त्या अहवालाची शहानिशा करून माहिती घेत होतो तोपर्यंत ही तक्रार खात्याकडे आली. श्री. इंगळे नावाच्या एका माणसाने पत्र पाठविले की, त्यामध्ये असा असा भ्रष्टाचार झालेला आहे आणि अशी अशी घटना घडलेली आहे. त्यांना आपण ताबडतोबीने पत्र दिले आणि वसुलीची कार्यवाही केलेली आहे आणि परत कारवाई करण्याच्या सूचना दिलेल्या आहेत.

...3...

RDB/ AKN/ ST/ KTG/ KGS/

जामनेर येथील बंद असलेले सेतू सुविधा केंद्र

(5) * 18037 श्री.मनीष जैन : सन्माननीय मुख्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (1) जामनेर जि.जळगांव येथील सेतू सुविधा केंद्र गेल्या दीड वर्षांपासून बंद आहे, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, शालांत, माध्यमिक परीक्षांचे निकाल लागल्यानंतर जातीचे, उत्पन्नाचे, रहिवासाचे, राष्ट्रीयतेचे, क्रिमिलेयर, नॉन क्रिमिलेयरचे अश्या विविध दाखल्यांची आवश्यकता असते, जामनेर मध्ये एक खिडकी योजनेतून असे दाखले दिले जातात, त्यामुळे सदर ठिकाणी गर्दी होते व बऱ्याच वेळेस दाखल्याकरिता तहसील कार्यालयात दाखल केलेले अर्ज अथवा अर्जासोबत दाखल केलेली काही कागदपत्रे गहाळ झाल्याच्या तक्रारी येतात, हे खरे आहे काय,
- (3) असल्यास, त्यामुळे विद्यार्थ्यांना व पालकांना नाहक त्रास सहन करावा लागत असून त्यांची धावपळ होते व दाखले वेळेवर न मिळाल्याने शैक्षणिक नुकसान ही होत असल्याची तक्रार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (4) असल्यास, सदरहू सेतू सुविधा केंद्र बंद असण्याची कारणे काय,
- (5) असल्यास, सेतू सुविधा केंद्र लवकरात लवकर सुरु करण्यासाठी शासन कोणते प्रयत्न करित आहे ?

प्रा. फौजिया खान, श्री.पृथ्वीराज चव्हाण यांच्याकरिता : (1) जामनेर येथील सेतू सुविधा केंद्राच्या कामकाजात त्रुटी व दोष आढळून आल्यामुळे सेतू सुविधा केंद्रात चालकाला दिलेली परवानगी दिनांक 11.9.2008 च्या आदेशान्वये रद्द करण्यात आलेली आहे.

(2) नाही.

(3), (4) व (5) जामनेर येथील सेतू कार्यालयाच्या कामकाजात त्रुटी व दोष आढळून आल्यामुळे केंद्र चालविण्याची परवानगी रद्द करण्यात आलेली आहे. त्याजागी नवीन केंद्र चालकाची सेतू केंद्र चालविण्यासाठी देण्याबाबत झेनिथ सॉफ्टवेअर लि. कंपनीशी 30/5/2011 रोजी करार झालेला आहे.

प्रा. सुरेश नवले : सभापती महोदय, झेनिथ कंपनीशी करार झालेला आहे. हे सेतू सुविधा केंद्र कधी पासून सुरु करणार ?

प्रा. फौजिया खान : सभापती महोदय, झेनिथ कंपनीबरोबर करार करण्यात आलेला आहे. त्यांनी जिल्ह्यामध्ये 10 ठिकाणी केंद्रे सुध्दा सुरु केलेली आहेत. बाकीची केंद्रे सुरु करण्याची कार्यवाही चालू आहे.

RDB/ AKN/ ST/ KTG/ KGS/

ता. प्र. क्र. 18037

डॉ. सुधीर तांबे : सभापती महोदय, हा संपूर्ण राज्याचा प्रश्न आहे. आपण सेतू सुविधा केंद्र नागरिकांच्या सोयीसाठी निर्माण केलेले आहेत. यामध्ये जी निविदा पध्दत दिली जाते त्यामध्ये कमी दराची निविदा भरण्याची स्पर्धा लागते. नागरिकांकडून एका डॉक्युमेंटसाठी 20 रुपये घेतले जातात. बऱ्याच ठिकाणी त्यातील निम्मे पैसे किंवा त्यापेक्षाही कमी पैसे शासनाकडे येतात. शासनाने हा उपक्रम उत्पन्न मिळविण्यासाठी सुरु केलेला नाही, असे मला वाटते. त्यामुळे ही निविदा पध्दत बदलून त्या ठिकाणी निविदा धारकाला जर त्या 20 रुपयामधील जास्त रक्कम मिळाली तर ते अधिक चांगली सेवा देऊ शकतील. आता ते चांगली सेवा देऊ शकत नाहीत. चांगले पगार देऊ शकत नाहीत. त्यामुळे त्या ठिकाणी बरेच गैरप्रकार होत असतात. त्यामुळे या निविदा पध्दतीमध्ये शासन काही बदल करील का ?

प्रा. फौजिया खान : सभापती महोदय, हा प्रश्न जळगाव जिल्ह्यातील जामनेरपुरता मर्यादित आहे. पण सन्माननीय सदस्यांनी जी सूचना केलेली आहे ती स्वागतार्ह आहे.

श्री. अरुण गुजराथी : सभापती महोदय, यामध्ये जळगाव जिल्ह्यासाठी एकच निविदा काढण्यात आली. त्यामुळे जे लहान बचत गट आहेत ते जिल्ह्यांचे कॉन्ट्रॅक्ट घेऊ शकत नाहीत. त्यामुळे धोरणामध्ये बदल करून प्रत्येक तालुक्यासाठी वेगळी निविदा काढून त्या निविदेमध्ये बचत गट, महिला संस्था यांना प्राधान्य देण्यासाठी शासन विचार करील का ?

प्रा. फौजिया खान : सभापती महोदय, ही सगळी प्रक्रिया आता संपलेली आहे. आता पाच वर्षासाठी बी.ओ.टी. तत्वावर हे काम दिलेले आहे. पुढच्या वेळी याचा जरूर विचार केला जाईल.

...5...

RDB/ AKN/ ST/ KTG/ KGS/

नाशिक महानगरपालिकेतील महिला कर्मचाऱ्यांना नियमित सेवेत सामावून घेण्याबाबतचा प्रस्ताव

(6) * 18085 श्री.जयवंतराव जाधव , श्री.हेमंत टकले , श्री.प्रकाश बिनसाळे , श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय **मुख्य मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(1) नाशिक महानगरपालिका महिला व बालकल्याण विभागात मुख्यसेविका, अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या 15 ते 20 वर्षांपासून मानधनावर कार्यरत असणाऱ्या 850 महिला कर्मचाऱ्यांना नियमित सेवेत सामावून घेण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास महानगरपालिकेमार्फत माहे एप्रिल, 2011 मध्ये वा त्या दरम्यान सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(2) असल्यास, सादर प्रस्तावावर शासनाने आतापर्यंत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(3) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री भास्कर जाधव, श्री.पृथ्वीराज चव्हाण यांच्याकरिता : (1) नाशिक महानगरपालिकेने, सुरु केलेल्या अंगणवाड्यांसाठी मानधनावर कार्यरत मुख्यसेविका, अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या कर्मचाऱ्यांना नियमित सेवेत सामावून घेण्याबाबतचा प्रस्ताव महानगरपालिकेकडून शासनास सादर करण्यात आला नाही.

(2) व (3) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. जयवंतराव जाधव : सभापती महोदय, संपूर्ण राज्यामध्ये नव्हे तर संपूर्ण देशामध्ये अंगणवाडी कर्मचारी विविध सेवा अदा करून अतिशय तुटपुंज्या मानधनावर काम करीत आहेत. नाशिक महानगरपालिकेमध्ये सुध्दा तशाच प्रकारची परिस्थिती आहे. नाशिक महानगरपालिकेच्या अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांच्या संघटनेच्या वतीने आम्ही वेळोवेळी शासनाकडे मागणी केलेली आहे. महानगरपालिकेच्या सर्वपक्षीय सदस्यांनी ठराव करून, जे संबंधित अंगणवाडी कर्मचारी आहेत, त्यामध्ये मदतनीस असतील, सेविका असतील किंवा मुख्य सेविका असतील त्यांना कायम करण्याबाबत शासनाला विनंती केलेली आहे. महानगरपालिकेमध्ये जी रिक्त पदे आहेत त्या रिक्त पदांवर शैक्षणिक अर्हता धारण करणाऱ्या ज्या अंगणवाडी सेविका, मुख्य सेविका किंवा मदतनीस असतील त्यांना शासनाने महानगरपालिकेला आदेश देऊन त्यामध्ये समाविष्ट करून घेणार का ?

श्री. भास्कर जाधव : मुळातच महानगरपालिकेमध्ये ज्या संवर्गातील पदे भरावयाची असतील ती पदे भरत असताना त्या संवर्गातील पदे भरण्यासाठी ज्या शैक्षणिक पात्रता तसेच अटी व शर्ती आहेत त्या पूर्ण करून जर त्यांना महानगरपालिकेने सेवेमध्ये सामावून घेतले तर त्यामध्ये शासनाचा विरोध असण्याचे कारण नाही. परंतु हा सर्वस्वी महानगरपालिकेचा अधिकार आहे.

RDB/ AKN/ ST/ KTG/ KGS/

ता. प्र. क्र. 18085

श्री. भास्कर जाधव

डॉ. नीलम गोन्हे : सभापती महोदय, यामध्ये धोरणात्मक प्रश्न असा आहे की, तो प्रकल्प केंद्र शासनाचा आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. जयवंतराव जाधव यांनी प्रश्न विचारला की, महानगरपालिकेमध्ये ज्या काही जागा रिक्त असतात त्या ठिकाणी त्यांना सामावून घेता येईल का ? यालाच जोडून मला दुसरा प्रश्न असा विचारावयाचा आहे की, काल उच्च न्यायालयाने असा निकाल दिलेला आहे की, अनुकंपा तत्वावर जागा भरत असताना सुध्दा मुली जरी विवाहीत असल्या तरी त्यांना अनुकंपा तत्वावर नोकरी मिळण्याचा अधिकार आहे, तो अधिकार हिरावला जाणार नाही. म्हणून नाशिक महानगरपालिकेमध्ये आणि अन्य महानगरपालिकांमध्ये ज्या ज्या ठिकाणी पदे रिक्त असतील मग ती अनुसूचित जाती जमातींची असतील अथवा अनुकंपा तत्वावरील असतील, त्या पदांवर अर्हतेप्रमाणे या अंगणवाडी सेविकांना किंवा मदतनीस असतील त्यांना सामावून घेण्यासाठी हा प्रश्न महानगरपालिकेच्या अखत्यारीत असला तरी शासन त्यांना तशा पध्दतीने काही मार्गदर्शन, सूचना किंवा धोरण सुचविणार का ?

श्री. भास्कर जाधव : सभापती महोदय, या अनुषंगाने मला सभागृहाला एक गोष्ट सांगितली पाहिजे की, नाशिक महानगरपालिकेने आयसीडीएस म्हणजे एकात्मिक बाल विकास योजनेच्या अंतर्गत ही योजना राबविलेली नाही. खरे तर त्यांनी या योजनेच्या अंतर्गत ही योजना राबवावयास पाहिजे होती तशा प्रकारे योजना त्यांनी राबविली असती तर केंद्र शासनाचा निधी मिळाला असता तसेच त्यांचा स्वतःचा निधी देखील वाचला असता. त्यातील काही फरकाची रक्कम महानगरपालिकेला स्वतःहून द्यावयाची असती तर महापालिका ती देऊ शकली असती. त्यांनी ज्या 830 अंगणवाडी सेविका आणि मदतनीस घेतलेल्या आहेत त्या महानगरपालिकेने आपल्या निधीमधून घेतलेल्या आहेत. सन्माननीय सदस्य म्हणतात त्याप्रमाणे त्यांना अधिकची सूचना केली जाईल की, आपण त्या ठिकाणी आयसीडीएसचा प्रोजेक्ट राबवावा. सन्माननीय सदस्यांनी या ठिकाणी उच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचा उल्लेख केला. तो निकाल कालच लागलेला आहे असे त्यांनी सांगितले. त्याची निश्चित अशी माहिती आता शासनाकडे नाही.

यानंतर श्री. खंदारे

ता.प्र.क्र.18085...

श्री.भास्कर जाधव.....

सभापती महोदय, हायकोर्टाने जर तसा आदेश दिला असेल तर त्याचा सुध्दा अभ्यास केला जाईल व त्यासंबंधीची तरतूद तपासून पाहिली जाईल. त्या कर्मचाऱ्यांना नाशिक महानगरपालिकेच्या सेवेत सामावून त्या कामगारांनी अटी व शर्ती पूर्ण केल्या असतील तर महानगरपालिकेला काही याबाबत अडचण असण्याचे कारण नाही, असे मी यापूर्वीच उत्तर दिलेले आहे.

श्री.जयवंतराव जाधव : सभापती महोदय, या निमित्ताने मी एक बाब मंत्री महोदयांच्या निदर्शनास आणू इच्छितो. याच पध्दतीने रोजंदारी कर्मचाऱ्यांना नाशिक महानगरपालिकेच्या सेवेत कायम स्वरुपी समाविष्ट करण्यात आले होते. त्यावेळी 4 कर्मचारी अनावधानाने राहून गेल्याची कबुली महापालिकेच्या आस्थापनाने शासनाकडे दिली आहे. असे असताना आजही त्या 4 कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्तीबाबत शासनाने आदेश दिलेले नाहीत. याबाबत शासनाकडे विचारणा केली तर याबाबतीत महानगरपालिकेने जबाबदारी घ्यावी असे उत्तर दिले जाते. महानगरपालिकेकडे विचारणा केली तर याबाबत शासनाने आम्हाला मादर्शन करावे असे सांगितले जाते. याबाबत वस्तुस्थिती काय आहे ?

श्री.भास्कर जाधव : सुप्रीम कोर्टाच्या निर्णयानुसार सन 2003 पासून बँक डोअर एन्ट्री बंद झाली आहे. त्यावेळी कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेतील 319 कामगार भरती करित असताना नजरचुकीने राहून गेले होते. त्याबाबत सुनावणी झाल्यानंतर त्यांना संधी दिली गेली. त्या नियमात हे 4 कर्मचारी नियमात बसत असतील व प्रशासनाच्या चुकीमुळे राहून गेले असतील तर त्यांना सुध्दा सेवेत सामावून घेण्याची बाब पूर्ण तपासून घेऊन निर्णय घेतला जाईल.

सभापती : आज प्रश्नोत्तराच्या तासाची सुरुवात होण्यापूर्वी नियम 289 अन्वयेच्या प्रस्तावाच्या सूचनेच्या निमित्ताने प्रश्नोत्तराच्या तासाचा 9 मिनिटांचा वेळ गेलेला आहे. त्या मुळे मी प्रश्नोत्तराच्या तासा साठी तेवढा वेळ वाढवून देत आहे.

2....

मुंबईतील गिरणी कामगारांनी विविध मागण्यांसाठी काढलेला मोर्चा व सादर केलेल्या निवेदनाबाबत

(७) * १९१९२ श्री.दिवाकर रावते , डॉ.दिपक सावंत , श्री.नितीन गडकरी , श्री.पांडुरंग फुंडकर , श्री.नागो गाणार , श्री.रामदास कदम , श्री.परशुराम उपरकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ९४८७ ला दिनांक १ डिसेंबर, २०१० रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय मुख्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील गिरणी कामगारांना मोफत घरे, पिवळे रेशनिंग कार्ड, कामगारांच्या मुलांना रोजगार आणि स्वदेशी, मफतलाल व श्रीनिवास इत्यादी गिरण्यांच्या थकित देणी देणे इत्यादी मागण्यांसाठी सर्व श्रमिक संघटनांच्या कामगारांनी दिनांक १ मे, २०११ रोजी हुतात्मा चौक येथे लाक्षणिक उपोषण केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संघटनांनी दिलेल्या निवेदनातील मागण्यांवर शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे तसेच गिरणी कामगारांना त्वरित घरे देण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सचिन अहिर, श्री.पृथ्वीराज चव्हाण यांच्याकरिता : (१) दिनांक १ मे, २०११ रोजी सकाळी ०८.३० ते दुपारी १४.३० वाजेपर्यंत महाराष्ट्र दिन व कामगार दिनाचे औचित्य साधून सर्व श्रमिक संघटना, सॅच्युरी युनिटतर्फे गिरणी कामगारांना मोफत घरे मिळावी, गिरण्यांच्या जागेवर होणाऱ्या उद्योगधंद्यांमध्ये गिरणी कामगार व मुलांना रोजगार मिळावा, गिरणी कामगारांना दारिद्र्य रेषेखालील पिवळे रेशन कार्ड मिळावे या व इतर मागण्यांकडे सरकारचे लक्ष वेधण्याचा व महाराष्ट्र राज्य निर्मितीकरीता बलिदान केलेल्या हुतात्म्यांना आदरांजली वाहण्याचा कार्यक्रम झाला. सदर वेळी २००-२५० गिरणी कामगार व कुटुंबीय सहभागी झाले होते. त्यावेळी कोणत्याही प्रकारचे निवेदन देण्यात आलेले नाही.

(२) व (३) गिरणी कामगारांसाठी उपलब्ध होणाऱ्या घरांच्या वाटपाचा निर्णय त्वरीत होण्याबाबत शासन प्रयत्नशील आहे.

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागाच्या शासन निर्णय क्र.सविद्य-१००२/१६१२/प्र.क्र.१०८९/नापु-२८, दिनांक १७ मार्च, २००३ अन्वये बंद पडलेल्या कापड गिरण्या, सूत गिरण्या, साखर कारखाने इत्यादी मधील कामगारांना पिवळ्या शिधापत्रिकेचे लाभ तातुपरत्या स्वरुपात देण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

स्वदेशी मिलबाबत उच्च न्यायालयाने दिनांक १३.२.२००२ रोजी अवसायकाची नियुक्ती केली असून, प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे. मफतलाल मिलबाबत मार्च, २००४ मध्ये केलेल्या करारानुसार एकूण २६७२ कामगारांची ७८,६३,३७,०५८ रु.देणी दिलेली आहेत. त्यामध्ये दिनांक २०.६.२०११ रोजी केलेल्या सुधारित करारानुसार उपरोक्त रकमेशिवाय १९ कोटीचे वाटप दिनांक ३०.७.२०११ रोजी करण्यात येणार आहे. श्रीनिवास मिलच्या ४१,७१९ कामगारांपैकी २१६१ कामगारांना सुमारे ९५,२२,९४,५७३ एवढ्या रकमेची देणी डिसेंबर, २००८ ते २००९ च्या दरम्यान अदा केली आहेत. उर्वरित कामगारांना देणी वाटप करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

३....

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, मागील आठवड्यामध्ये गिरणी कामगारांच्या प्रश्नासंबंधी या सभागृहात विस्तृतपणे चर्चा झालेली आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांनी आम्हाला पुतना मावशीच्या प्रेमाबद्दलची आठवण करून दिली. ज्या माननीय मुख्यमंत्र्यांनी डी.सी.रुलमधील कलम 37 मध्ये सुधारणा करून या कामगारांचे वाटोळे केले होते, मग ती मावशी कोणती हा विषय येतो. सभापती महोदय, काल सभागृहात "सामना" या वृत्तपत्राचा उल्लेख करण्यात आला आहे. मला येथे अभिमानाने सांगितले पाहिजे की, "सामना" या वृत्तपत्रात गिरणी कामगारांनी दिलेल्या लढ्यामुळे अत्रेंच्या मराठा या दैनिकाची आठवण यावी, एवढ्या प्रखरतेने लढविला" असे छापलेले होते. त्या मोर्चाचे नेतृत्व माननीय उद्ध्वजी ठाकरे यांनी केले होते. त्याला माननीय मुख्यमंत्र्यांनी प्रतिसाद देऊन गिरणी कामगारांना किंचित न्याय देण्याचे दरवाजे उघडे केले आहेत.

सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी आपला प्रश्न विचारावा.

श्री.दिवाकर रावते : मंत्री महोदय, गिरणी कामगारांच्या मुलांना नोकऱ्या दिल्या पाहिजेत हा एक प्रश्न आहे. गिरणी कामगारांच्या मुलांना नोकऱ्या मिळण्यासंबंधी या सदनाने बरीच चर्चा झालेली आहे. त्यासाठी शासनाने समिती नेमली होती. त्या समितीमध्ये माजी न्यायाधीश श्री.चव्हाण यांना नेमले होते. सरकारच्या जाचाला कंटाळून त्यांनी राजीनामा दिला. त्यानंतर माजी न्यायाधीश श्री.परकार यांना नेमण्यात आले होते. त्यांनी आता राजीनामा दिलेला आहे. कामगारांच्या मुलांना नोकऱ्या मिळण्यासाठी शासनाने जी समिती नेमली होती त्याला आता कोणी वाली नाही. एकंदरीत 70 हजार कामगारांनी रोजगार मिळण्यासाठी शासनाकडे अर्ज केला आहे हे खरे आहे काय, शासनाने आतापर्यंत 2 किंवा 3 कामगारांनाच नोकरी दिलेली आहे. बाकीच्या कामगारांना रोजगार देण्यासंबंधीची परिस्थिती काय आहे ?

श्री.सचिन अहिर : सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी सांगितल्याप्रमाणे माजी न्यायाधीश श्री.चव्हाण यांनी या समितीचा राजीनामा दिलेला आहे. परंतु राजीनामा देण्यामागची त्यांची भूमिका वेगळी आहे. 3-4 वर्षे झाल्यामुळे त्यांनी असे म्हटले की, मी एवढे काम केलेले आहे. आता इतरांना संधी देण्यात यावी. त्यांनी माझ्याकडे व्यक्त केलेल्या भावना मी सन्माननीय

4.....

सदस्यांना सांगत आहे. या समितीचे काम थांबलेले नाही. या कामासाठी मॉनेटरिंग कमिटी नेमली होती. शासनाने वेळोवेळी आदेश दिल्यानंतर त्याबाबत मोठ्या प्रमाणात काम झालेले नाही ही वस्तुस्थिती नाकारता येणार नाही. यापूर्वी सेवायोजन कार्यालयात वेगळी कक्ष तयार करून या गिरणी कामगारांची नोंदणी केली होती. ज्या ज्या गिरण्यांच्या जमिनीवर मॉल झाले असतील, नवीन आस्थापना आल्या असतील त्यांना त्यांच्या गरजेनुसार ग्रेडनुसार त्यांची नोंदणी करण्याची सूचना दिलेली आहे. त्याबाबत फारशी प्रगती झालेली नाही. म्हणून शासनाच्या पूर्वीच्या धोरणाची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रयत्न केले जातील. 70 हजार हा आकडा बरोबर नाही, पण काही हजार अर्ज रोजगार मिळण्यासाठी प्राप्त झाले होते. त्यावेळी काही लोकांना मुलाखतीसाठी बोलविण्यात आले होते त्याला सुध्दा साधारणपणे 100 लोकांनी प्रतिसाद दिला होता. आतापर्यंत 15-20 मुलांना रोजगार मिळू शकला आहे, ही वस्तुस्थिती आहे.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, या गिरणी कामगारांच्या घरासंबंधी, त्यांचे थकित देण्यासंबंधी व पिवळ्या रेशन कार्डासंबंधी हा प्रश्न आहे. या कामगारांच्या घरासंबंधी सभागृहात चर्चा झाली आहे. त्याला शासनाने सकारात्मक उत्तर दिलेले आहे. त्यामुळे त्यांचे व आम्हा सगळ्यांचे समाधान झालेले आहे. शासनाच्या सकारात्मक भूमिकेचे सगळ्यांनी कौतुक केले आहे. या कामगारांना पिवळे रेशन कार्ड देण्याचे शासनाने मान्य केले होते ते त्यांना दिले जाईल काय, तसेच डी.सी.च्या नियम 58(7) मध्ये शासनाने बदल केला आहे त्यामुळे कामगारांची 2500 कोटी रुपयांची देणी आपण देऊ शकलो. आजही स्वदेशी, सफतलाल, श्रीनिवास मिल कामगारांची देणी थकित राहिलेली आहेत. त्याबाबत सरकारने ठोस निर्णय घेतला आहे काय, त्यांची देणी केव्हा दिली जाईल व पिवळे रेशन कार्ड त्यांना केव्हा दिले जाणार आहे ?

श्री.सचिन अहिर : एकंदरीत गिरण्यांच्या जमिनीसंबंधी शासनाने धोरण स्वीकारले होते त्यात अशी स्पष्ट अट घातली होती की, गिरणीची जमीन विकावयाची असेल तर कामगारांची देणी दिल्याशिवाय त्यांना विकता येणार नाही. या प्रश्नामध्ये सर्वांचे सहकार्य लाभले, त्यावेळचे माननीय मुख्यमंत्री व आताच्या माननीय मुख्यमंत्र्यांनी चांगली भूमिका घेतल्यामुळे 2,500 कोटी रुपयांची

5...

कामगारांची देणी देण्यात यश मिळालेले आहे. काही मिल्सच्या मालकांची वेगळी मानसिकता होती. स्वदेशी मिलचा लिक्विडेटरकडे मुद्दा गेला. मफतलाल किंवा राणीच्या बागेच्या संदर्भात पिट्टा या संस्थेने कॉमन याचिका दाखल केली होती. श्रीनिवास मिलचा मुद्दा सुध्दा लिक्विडेटरकडे गेला होता. हे विषय 20-22 वर्षे प्रलंबित राहिल्यानंतर या मिल कामगारांची देणी देण्यासंबंधीचा एक, दीड महिन्यात निर्णय घेतलेला आहे. स्वदेशी मिल ही लिक्विडेशनमधून बाहेर पडून त्यांच्याकडून 83 ते 90 कोटी रुपयांची रक्कम लिक्विडेटरकडे मागील 15 दिवसात जमा करण्यात यश मिळालेले आहे. 15-20 वर्षांनंतर कामगारांचा हा प्रश्न सुटणार आहे. श्रीनिवास मिलच्या मालकांनी सुध्दा लिक्विडेटरकडे थकित देण्याची रक्कम दिलेली आहे. ती रक्कम लोकांना देण्याचे काम शासनाने केलेले आहे.

यानंतर श्री.शिगम....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

शासनाने गंभीरपणे या प्रश्नाकडे लक्ष देण्याचा प्रयत्न केलेला आहे. शासनाने याआधी मुंबई आणि ठाण्याच्या बाबतीत हा निर्णय दिला त्या दृष्टीने काही परिमंडळामध्ये अंमलबजावणी झालेली आहे. परवा सन्माननीय सदस्य श्री. विनोद तावडे यांनी कामगारांना पिवळे रेशन कार्ड देण्यासंबंधी चांगली सूचना केली होती. 6514 गिरणी कामगारांना पिवळे रेशन कार्ड दिलेले आहे. त्यापुढेही जाण्याची राज्य शासनाची भूमिका होती. आपणा सर्वांना माहित आहे की, पिवळे रेशन कार्ड देण्यासाठी बीपीएलच्या कॅटेगरीमध्ये यावे लागते. या बीपीएलच्या कॅटेगरीतील लोकांचा आकडा हायकोर्टामध्ये निश्चित झाल्यानंतर आता जनगणनेचे काम सुरु झालेले आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी माजी न्यायमूर्ती श्री. परकार यांच्या राजीनाम्याबाबत विचारणा केली. त्यांनी राजीनामा दिल्याची माहिती आमच्या विभागाकडे प्राप्त झालेली नाही. ती माहिती घेऊन सन्माननीय सदस्यांना अवगत करण्यात येईल.

डॉ. दीपक सावंत : 6514 गिरणी कामगारांना पिवळे रेशन कार्ड दिलेले आहे. जनगणना झाल्यानंतर बीपीएल मधील लोकांचा आकडा निश्चित होणार आहे. तेव्हा हे जनगणनेचे काम किती दिवसात पूर्ण होईल ? मंत्री महोदय, हे काम लवकरात लवकर पूर्ण होईल असे उत्तर देतील. हे जनगणनेचे काम पूर्ण होऊन त्यांना पिवळे रेशन कार्ड मिळण्यासाठी खूप मोठा कालावधी लागेल ही गोष्ट लक्षात घेता या गिरणी कामगारांना लवकरात लवकर पिवळे रेशन कार्ड देण्यासंबंधीचे उत्तर मंत्री महोदय देतील काय ?

श्री. सचिन अहिर : जनगणनेचे काम हे एका कॅटेगरीपुरते सीमित नाही. हे काम संपूर्ण राज्यामध्ये होत आहे. हे काम लवकरात लवकर पूर्ण करण्याचा राज्य शासनाचा प्रयत्न आहे.

सभापती : मानवतेच्या दृष्टीने या गिरणी कामगारांच्या बाबतीत सरकार काही निर्णय घेऊ शकेल का या दृष्टीने मंत्री महोदयांनी विचार करावा.

श्री. सचिन अहिर : ती मानसिकता सरकारची आहे. या गिरणी कामगारांना पिवळे रेशन कार्ड देण्यासाठी प्रथम त्यांना बीपीएलच्या कॅटेगरीमध्ये घ्यावे लागेल. आपण सरसकट बीपीएल कार्ड देऊ शकत नाही. तरी याबाबतीत सहानुभूतीपूर्वक विचार करण्यात येईल.

ता.प्र.क्र. 19192...

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय सदस्य डॉ.दीपक सावंत यांनी गिरणी कामगारांना पिवळे रेशन कार्ड देण्यासंबंधीचा प्रश्न विचारला. माझी मंत्री महोदयांना विनंती आहे की, एक खास बाब म्हणून प्रचलित कायदानुसार गिरणी कामगारांना पिवळे रेशन कार्ड देण्याचा विचार शासन करणार आहे काय ? माननीय मुख्यमंत्र्यांनी गिरणी कामगारांच्या सर्व मागण्या मान्य करण्याचे कबूल केलेले आहे. तेव्हा गिरणी कामगारांना त्वरित पिवळे रेशन कार्ड देऊन त्यांना दिलासा देण्यात येईल काय ?

श्री. सचिन अहिर : या बाबतीत सहानुभूतीपूर्वक विचार करण्यात येईल.

श्री. दिवाकर रावते : हे गिरणी कामगार दरवर्षी 1 मे ला हुतात्मा चौकात बसतात. आम्ही त्यांना भेटायला जात असतो. त्यांच्या रोजगाराच्या संबंधीचा हा प्रश्न आहे. शासनाकडे 40 हजार गिरणी कामगारांचे रोजगारासाठी अर्ज आलेले आहेत. मंत्री महोदयांनी सांगितले की, गिरण्यांच्या जागेवर मॉल झालेले आहेत. असे असताना जर 15-16 लोकांनाच शासन नोक-या देऊ शकत असेल तर सरकारचे अस्तित्व काय राहिले आहे ? गिरण्यांच्या जागेवर उभ्या झालेल्या मॉल्स मधून आणि अन्य उभ्या राहिलेल्या उद्योगधंद्यातून नोक-या मिळत नसतील तर ही बाब अतिशय गंभीर आहे. गिरणी कामगारांना आणि त्यांच्या मुलांना नोक-या देण्याच्या बाबतीत सरकारची ही जी असमर्थता झालेली आहे त्याबाबतीत तातडीने काय करण्यात येणार आहे ?

श्री. सचिन अहिर : एक गोष्ट लक्षात घेतली पाहिजे की, एखादी पार्टिक्युलर इंडस्ट्री तेथे आली तर आपण आग्रह धरू शकतो. एम्प्लायमेण्ट एक्स्चेंजचा जी.आर. असा होता की, इण्डस्ट्रीच्या डेव्हलप जागेवर मूळ मालकाने उद्योग केला तर गिरणी कामगारांना नोकरी देण्यामध्ये प्राधान्य द्यावे लागेल. मूळ मालकाने काही लोकांना ऑफिसेससाठी भाड्याने जागा दिलेली आहे. मॉल बनवून ते विकासकाला दिलेले आहेत. ते लोक सांगतात की, आमच्यावर गिरणी कामगारांना नोकरी देण्याचे बंधन नाही. म्हणून एम्प्लायमेण्ट एक्स्चेंजच्या जी.आर.मध्ये बदल करण्याचा प्रयत्न आम्ही करीत आहोत. मूळच्या लोकांना रोजगार देण्याचा प्रयत्न आम्ही करीत आहोत. अशाही घटना घडलेल्या आहेत की, विकासक इमारत उभी करून तेथे सिक्युरिटी गार्ड म्हणून गिरणी कामगारांना ठेऊन तो निघून गेला. नवीन सोसायटीने या गिरणी कामगारांना घेण्यास नकार दिला.असे प्रश्न निर्माण होतात. याबाबतीत मी स्वतः माननीय मुख्यमंत्र्यांकडून सूचना घेऊन एक

..3..

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

H-3

ASS/ KGS/ KTG/

12:10

बैठक लावून गिरणी कामगार आणि त्यांच्या मुलांना जास्तीत जास्त रोजगार उपलब्ध करून देण्याच्या बाबतीत निश्चितपणे प्रयत्न केला जाईल.

श्री. विनोद तावडे : 40 हजार अर्जापैकी फक्त 15-16 लोकांनाच नोक-या मिळाल्या. या लोकांना किमान वेतन तरी मिळत आहे काय ? या गिरणी कामगारांना तीन हजार, पावणेचार हजार पगार देऊन घालवले जाते. तत्कालीन मुख्यमंत्र्यांनी तीन वर्षापूर्वी सांगितले होते की सरकार गिरणी कामगारांना आणि त्यांच्या मुलांना रोजगार देण्यास बांधील आहे. असे असताना मागील तीन वर्षापासून या गिरणी कामगारांना आणि त्यांच्या मुलांना रोजगार देण्यासाठी या सरकारने कोणती पावले उचलेली आहेत ?

श्री. सचिन अहिर : या प्रश्नाचे उत्तर मी याआधी दिलेले आहे.

श्री. दिवाकर रावते : रोजगाराच्या बाबतीत गिरणी कामगारांवर आणि त्यांच्या मुलांवर शासन अन्याय करीत आहे असे आमचे ठाम मत झालेले आहे. तेव्हा शासनाच्या या भूमिकेचा निषेध म्हणून आम्ही सभात्याग करीत आहोत.

(विरोधी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य बहिर्गमन करतात.)

सभापती : प्रश्नोत्तराचा तास संपलेला आहे.

...4..

औचित्याचे मुद्दे

सभापती : आज माझ्याकडे दोन औचित्याचे मुद्दे आलेले आहेत. ते मी स्वीकारीत आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. सुभाष चव्हाण यांनी औचित्याचा मुद्दा मांडण्याची परवानगी मागितलेली आहे. त्यांनी आपला औचित्याचा मुद्दा मांडावा.

श्री. सुभाष चव्हाण : सभापती महोदय, माझा औचित्याचा मुद्दा आहे.

मुंबई महानगरपालिकेच्या केईएम हॉस्पिटलच्या हृदयशल्य विभागात जंतूसंसर्गामुळे गेल्या पंधरवड्यात शस्त्रक्रियांच्या दरम्यान तब्बल 10 जणांचा मृत्यू झाला असल्याची धक्कादायक बाब दिनांक 3 ऑगस्ट 2011च्या सुमारास निदर्शनास येणे, या विभागाचा कायापालट करण्याचे व नूतनीकरण करण्याचे काम वेगाने सुरु असून याच पुनर्बांधणीचा फटका उपचार घेत असलेल्या पेशंट्सना बसल्याचे आढळून येणे, बांधकाम काळात हा विभाग निर्जंतूक केला नसल्यामुळेच हे मृत्यू होणे, या दहा जणांच्या मृत्यूमध्ये नऊ आणि दोन महिन्यांच्या दोन मुलींचाही समावेश असणे, मुंबई महापालिकेचे केईएम हॉस्पिटल हे शहरातील मोठे हॉस्पिटल म्हणून ओळखले जाते. तिथे उपचारासाठी महाराष्ट्रातूनच नव्हे तर राज्याबाहेरुनही अनेक पेशंटस् येत असतात. अशा हॉस्पिटलमध्ये ही घटना घडल्याने अन्य पेशंट्सनाही तिथे जायला भीती वाटू लागणे, या घटनेची शासनाने दखल घेऊन याबाबत उपाययोजना करण्यासाठी मी हा औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केलेला आहे.

..5..

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

H-5

ASS/ KGS/ KTG/

12:10

सभापती : सन्माननीय सदस्य डॉ. दीपक सांवत यांनी औचित्याचा मुद्दा मांडण्याची परवानगी मागितलेली आहे. त्यांनी आपला औचित्याचा मुद्दा मांडावा.

डॉ. दीपक सांवत : सभापती महोदय, माझ्या औचित्याचा मुद्दा आहे.

मुंबई येथील केईएम रुग्णालयातील हृदयशल्य विभागात जंतूसंसर्ग झाला अशा प्रकारच्या बातम्या काही वर्तमानपत्रातून आलेल्या आहेत. या रुग्णालयाच्या इमारतीचे बांधकाम चालू आहे. काही वर्तमानपत्रातून असेही छापून आलेले आहे की, या केईएम रुग्णालयामध्ये कुत्री देखील आहेत. ज्या हॉस्पिटलमध्ये लिव्हर ट्रान्सप्लॅण्ट सारखी ऑपरेशन्स होतात अशा हॉस्पिटलमध्ये अशा प्रकारे जंतूसंसर्ग व्हावा ही अतिशय दुर्दैवाची बाब आहे. याबाबतची सत्यासत्यता काय आहे हे जाणून घेणे अत्यंत आवश्यक आहे. केईएम रुग्णालयाला एक इन्स्टिट्यूट म्हणून मान्यता मिळालेली आहे. तेथील वैद्यकीय सुखसोयी बाबत विचार करण्याची आवश्यकता आहे. ऑपरेशन्सचा लोड आणि इन्फ्रास्ट्रक्चर या बाबतीतही विचार करण्याची आवश्यकता आहे.

...नंतर श्री. खर्चे...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

डॉ. दीपक सावंत

महोदय, 10 लोकांचा मृत्यू होणे ही चांगली बाब नाही तसेच ही नेहमीची लाजिरवाणी गोष्ट झालेली आहे. त्याचबरोबर या औचित्याच्या मुद्याच्या अनुषंगाने माझी विनंती आहे की, शासनाने यासंबंधीचे निवेदन करावे, जेणेकरून लोकांसमोर वस्तुस्थिती येईल. तसेच आताच सन्माननीय सदस्य श्री. सुभाष चव्हाण यांनी सांगितले की, लोक या हॉस्पिटलमध्ये जाण्यासाठी घाबरत आहेत, त्यांच्या मनातील संभ्रम दूर होईल. म्हणून या परिस्थितीत सुधारणा होणे आवश्यक आहे.

सभापती : सभागृहात औचित्याच्या मुद्याच्या माध्यमातून के.ई.एम. हॉस्पिटलमधील हृदय शल्य विभागात जो प्रकार घडला ती अतिशय गंभीर बाब आहे. या दृष्टीने मी शासनाला सूचना करू इच्छितो की, लोकांच्या मनात या रुग्णालयात जाण्याबद्दल जी भीती निर्माण झाली आहे, जो संभ्रम निर्माण झाला आहे तो दूर व्हावा म्हणून शासनाने येत्या दोन दिवसात या विषयाच्या संदर्भात निवेदन करावे.

...2...

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

I-2

PFK/ KGS/ KTG/

पूर्वी श्री. शिगम

12:20

पृ.शी./मु.शी.: कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे

श्री. भास्कर जाधव (उद्योग राज्य मंत्री) : महोदय, मी आपल्या अनुमतीने महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा सन 2006-07 व सन 2007-08 या वर्षांचा अनुक्रमे 45 व 46 वा अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहेत.

.....3....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

पृ.शी./मु.शी.: नियम 93 अन्वयेच्या सूचना

सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. पांडुरंग फुंडकर यांनी "सी.एस.टी. रोड कलिना, सांताक्रुझ I पूर्व येथील पटेल एंटरप्रायजेस यांनी अनधिकृत निवासी संकुलाच्या उभारणीबाबत महसूल व वन विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडे कारवाई करण्याबाबत सूचित करून अद्यापपर्यंत कारवाई न झाल्याबाबत" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य सर्वश्री संजय केळकर, पांडुरंग फुंडकर, रामनाथ मोते यांनी "ठाणे जिल्ह्यातील शेतजमीन खरेदी करणारे श्री. चंद्रकांत शहा यांनी ठाणे जिल्ह्यातील आदिवासी शेतकऱ्यांची केलेली फसवणूक" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य श्री. रामदास कदम यांनी "बेलासीस रोड, मुंबई सेंट्रल, मुंबई येथील गेस्ट हाऊसमध्ये वेश्या व्यवसाय चालू असून गेस्ट हाऊसच्या मालकावर कारवाई करण्याबाबत नागपाडा पोलीस स्टेशनमध्ये करण्यात आलेली तक्रार" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य सर्वश्री जयंत पाटील, कपिल पाटील यांनी "अलिबाग, जि. रायगड तालुक्यातील बहिरीचा पाडा, माणकुळे खार, नारंगी खार आदि भागात दि. 1 ऑगस्ट, 2011 रोजी उधाणाच्या भरतीचे पाणी भात पीकाखाली जमिनीमध्ये शिरून शेतीचे झालेले नुकसान" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य सर्वश्री कपिल पाटील, जयंत पाटील, यांनी "शिक्षकांच्या मुलांना इंजिनिअरिंग वैद्यकीय व्यवस्थापन आदि व्यावसायिक कोर्सेससाठी केंद्र शासनामार्फत मदत मंजूर होते. मात्र त्याबाबतची माहिती सर्व शाळांना वेळेत कळविण्यात येत नसल्यामुळे दिलेली मुदत वाढविण्याची आवश्यकता" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93

...4...

सभापती.....

चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी "मौजे भुईज, ता. वाई, जि. सातारा येथील मागासवर्गीय व वडिलोपार्जित ग्राम पंचायतीच्या मिळकतीमध्ये परस्पर खोटी कागदपत्रे तयार करून त्या आधारे हायकोर्टाचा निर्णय असल्याचे भासवून बोगस बक्षिस पत्र दाखवून सदर गावातील रहिवाशांची फसवणूक केल्याबाबत" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य डॉ. नीलम गोन्हे यांनी "तापी पतसंस्था, ता. चोपडा, जि. जळगांव येथील शेतकरी कर्ज वाटपामध्ये संस्थेच्या 15 गावातील शाखांमध्ये 70 कोटी रुपयापेक्षा जास्त रकमेच्या कर्ज वाटपात झालेली अनियमितता" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

.....5.....

पृ.शी./मु.शी.: तुळजापूर नगरपरिषदेच्या गोडावूनमध्ये सापडलेला अवैध खताचा साठा याबाबत श्री. जयंत प्र.पाटील, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. गुलाबराव देवकर (कृषी व पशुसंवर्धन राज्य मंत्री) : महोदय, नियम 93 अन्वये दिलेल्या सूचनेला अनुलक्षून आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन क्र. 1 सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

नि वे द न

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छपावे)

श्री. जयंत प्र.पाटील : महोदय, तुळजापूर नगरपालिकेच्या गोडावूनमध्ये बेकायदेशीर रित्या करोडो रुपयाचे खत ठेवण्यात आले होते व नंतर ते जप्त करण्यात आले. या नगरपालिकेचे मुख्याधिकारी यांचे म्हणणे आहे की, हे खत कोणी ठेवले याची माहिती मला नाही. अशा बेजबाबदार अधिकाऱ्यांवर शासन कोणती कारवाई करणार आहे, त्याचप्रमाणे उस्मानाबाद जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांनी नगरपालिकेचे मुख्याधिकारी श्री. संतोष धेंगडे यांच्यावर कारणे दाखवा नोटीस बजावलेली आहे, ही गोष्ट खरी आहे काय, तसेच जो बेकायदेशीर खताचा साठा ठेवला होता त्याला कोणीच वारसदार नव्हते, या साठ्याचे मालक शासनाने शोधले आहेत काय ?

श्री. गुलाबराव देवकर : महोदय, तुळजापूर नगरपालिकेच्या हाडको शॉपिंग सेंटरमध्ये जवळपास 2530 रासायनिक खताच्या बॅगज ठेवल्या असल्याची तक्रार एका माने नावाच्या व्यक्तीने केल्यामुळे ही बाब लक्षात आली. त्याचबरोबर 25 जून रोजी या ठिकाणी कृषी विभाग व नगरपालिका यांच्या वतीने संयुक्तरित्या धाडी टाकण्यात आल्या व पंचनामा केला व त्या दुकानाला सील ठोकण्यात आले. यासंदर्भात मुख्याधिकारी यांनी कलम 448 प्रमाणे तुळजापूर पोलीस स्टेशनमध्ये गुन्हाची नोंद केली होती. तसेच कृषी विभागामार्फत देखील अशाच प्रकारची तक्रार जिल्हा गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षक यांच्या वतीने दाखल करण्यात आली. जिल्हाधिकारी, तुळजापूर यांनी या खताची विक्री 30 तारखेला करण्याचा परवाना दिला होता, त्यानुसार हे वाटप सुरु झाले होते. परंतु या खताच्या साठ्यावर नंतर पाच व्यापाऱ्यांनी मालकी हक्क दाखविला, त्या पाचही व्यावसायिकांचे परवाने कृषी विभागामार्फत निलंबित करण्यात आले व त्यांच्याविरुद्ध एफआयआर दाखल करण्यात आला. या व्यापाऱ्यांमध्ये प्रो.प्र. योगेश सतीश डोंगरे यांच्या "दिनेश अॅग्रो एजन्सी, तुळजापूर" नंतर प्रो.प्र. नीता धुडगुळे यांच्या "पृथ्वीराज कृषी सेवा केंद्र, तुळजापूर" यानंतर प्रो.प्र. गंगाधर कापसे यांच्या मालकीच्या "जय अंबे फर्टिलायझर, तुळजापूर", प्रो.प्र. विश्राम म.घुगे यांच्या "तुळजाभवानी कृषी सेवा केंद्र, तुळजापूर" व पाचव्या क्रमांकाचे प्रो.प्र. श्री. प्रशांत प्रतापराव अंगरेकर यांच्या मालकीची "जगदंबा एजन्सी, तुळजापूर" अशा पाच व्यापाऱ्यांचे परवाने रद्द करण्यात आले आहेत व त्यांच्यावर दावे दाखल केले आहेत.

श्री. जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, नगरपालिकेची परवानगी न घेता गोडावूनमध्ये बेकायदेशीर खताचा साठा ठेवला म्हणून मुख्याधिकाऱ्यांवर शासन कोणती कारवाई करणार आहे ?

...7...

सभापती : माननीय सदस्यांनी मुख्याधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबतचा प्रश्न विचारला आहे. त्याबाबत आपली भूमिका काय आहे ?

श्री. गुलाबराव देवकर : यामध्ये जे तीन प्रमुख बीट कर्मचारी होते त्यांची नगरपालिकेच्या वतीने विभागीय चौकशी सुरु केली आहे.

यानंतर श्री. जुन्नरे

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

- पृ. शी. :** माजगाव ता. खालापूर, जि.रायगड ग्रुप ग्रामपंचायतीची तत्कालीन सरपंचानी केलेली फसवणूक
- मु. शी. :** माजगाव ता. खालापूर, जि.रायगड ग्रुप ग्रामपंचायतीची तत्कालीन सरपंचानी केलेली फसवणूक याबाबत श्री. जयंत प्र.पाटील, वि. प. स. यांनी दिलेली नियम 93 अन्वये सूचना.

श्री. जयंत पाटील (ग्रामविकास मंत्री) : सभापती महोदय, नियम 93 अन्वये दिलेल्या सूचनेला अनुलक्षण, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरीत केलेल्या असल्याने मी निवेदन क्रमांक 3 सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छपावे)

...2 ...

श्री. जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, रायगड जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणात औद्योगीकरण होत असून विशेषतः खालापूर तालुक्यांमध्ये वेगवेगळ्या कंपन्यांची गोडऊन्स निर्माण होत आहेत. सरपंच व सभासदांना गोडाऊन्सच्या संदर्भात ठोक करार करण्याचे पेव फुटलेले असल्यामुळे ग्रामपंचायतीची करोडो रुपयांची घरपट्टी बुडत आहे. त्यामुळे ठोक करार करण्याचे धोरण शासन रद्द करणार आहे काय ? एका कंपनीने माजी सरपंचाचे खोटे पत्र देऊन कराराची बोगस प्रत जोडलेली आहे ही ही बाब माननीय मंत्रीमहोदयांनी सुध्दा मान्य केलेली आहे. त्यामुळे बोगस कागदपत्र जोडल्यामुळे सदर कंपनीवर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात येणार आहे काय ?

श्री. जयंत पाटील : सभापती थरमॅक्स लि.कंपनीने ग्रामपंचायती बरोबर करार केला होता. शिंदे ब्रदर्स संस्थेला 20 लाख रुपये देण्याचे कराराद्वारे सदर कंपनीने कबूल केले होते व त्या प्रमाणे पैसे सुध्दा कंपनीने दिलेले आहेत. थरमॅक्स लि.कंपनीने सर्व कागदपत्रे सादर केली असून त्यासंदर्भात चौकशी सुरु आहे. हा करार खोटा असेल व माजगावच्या माजी सरपंचाने हा करार खोटयापणाने केला असेल व त्यांनी कंपनीची फसवणूक केलेली आहे काय हे सुध्दा तपासून पहावे लागेल. या प्रकरणामध्ये असे दिसते की, करार झाल्यानंतर थरमॅक्स कंपनीकडून वेगळ्या कंपनीला पैसे मिळालेले असून या पेशाची पोहच देखील देण्यात आलेली आहे अशी माहिती माझ्याकडे उपलब्ध आहे. या गंभीर प्रकरणाची चौकशी सुरु असून चौकशीच्या अंतर्गत 20 लाख रुपये कंपनीने ग्रामपंचायतीला देण्याऐवजी या कंपनीने दुस-या खाजगी कंपनीला दिलेले आहेत. ग्रामपंचायतीला पेमेंट न देता दुस-याला देणे हे चुकीचे आहे. माजी सरपंचाने सदर कंपनीची दिशाभूल केलेली आहे काय हे तपासून पाहण्यात येत आहे. शिंदे ब्रदर्स या खाजगी कंपनीला थरमॅक्स कंपनीने पैसे दिलेले आहेत. माजी ग्रुप ग्रामपंचायत, माजगाव, ता. खालापूर तर्फे सरपंच श्री. संतोष मधुकर महादबी यांनी,"सांगितल्या प्रमाणे पैसे दिलेले आहेत, सदर पैसे ग्रामपंचायतीला मिळालेले आहेत" अशा प्रकारची पोहच दिलेली आहे. याचा अर्थ असा आहे की, या सरपंचाने थरमॅक्स कंपनीची दिशाभूल केली असण्याची शक्यता आहे. हे पैसे ग्रामपंचायतीला मिळणे अपेक्षित होते. त्यामुळे पहिल्यांदा सरपंच व गरज पडली तर थरमॅक्स कंपनी या दोघांच्यावरही कारवाई करण्यात येईल.

श्री. जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, अशा प्रकारे आमच्या जिल्ह्यात सर्रास प्रकार सुरु आहे. ग्रामपंचायतीची घरपट्टी तसेच इतर पैसे स्वतःच्या अकाऊंटमध्ये भरले जात आहेत. खालापूर तालुक्यामध्ये हे प्रकार तर मोठ्या प्रमाणात सुरु आहेत. हा प्रश्न एवढ्या पुरताच मर्यादित आहे असे नसून बीडीओ, ग्रामविकास अधिकारी तसेच डेप्युटी सीईओ यांच्या पर्यंत हे प्रकरण गेलेले आहे. सदर जिल्हापरिषद माझ्याकडे असल्यामुळे या विषयाच्या संदर्भात माझा पूर्ण अभ्यास आहे. त्यामुळे या प्रकरणाची सेक्रेटरी दर्जाच्या अधिका-याकडून चौकशी केली जाईल काय ?

श्री. जयंत पाटील : सभापती महोदय, या प्रकरणाची चौकशी उच्च पातळीवरून तसेच खालापूर तालुक्यापुरती मर्यादित करून जी घरपट्टी ठरविण्यात आलेली आहे ती सदर ग्रामपंचायतींना पोहचली आहे की, नाही यासंदर्भात उच्चस्तरावरून चौकशी करण्यात येईल. यामध्ये जर जास्त त्रुटी आढळून आल्या तर सचिव स्तरावरून पूर्ण चौकशी करून योग्य ती कारवाई केली जाईल.

पृ. शी. : माध्यमिक शाळांना सन 2004 पासून वेतनेतर अनुदान न मिळणे

मु. शी. : माध्यमिक शाळांना सन 2004 पासून वेतनेतर अनुदान न मिळणे
याबाबत सर्वश्री कपिल पाटील, जयंत प्र.पाटील, वि. प. स. यांनी
दिलेली नियम 93 अन्वये सूचना.

प्रा.फौजिया खान (शालेय शिक्षण राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, नियम 93 अन्वये दिलेल्या सूचनेला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरीत केलेल्या असल्याने मी निवेदन क्रमांक 4 सभागृहाच्या पटलावर ठेवते.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छपावे)

... 5...

श्री. कपिल पाटील : सभापती महोदय, या 93 सूचनेमध्ये महत्वाचे असे दोन प्रश्न आहेत. शिक्षण सेवकांच्या मानधनाचा प्रश्न 2001 पासून तसेच वेतनेतर अनुदानाचा प्रश्न सन 2004 पासून सरकाराच्या विचाराधीन आहे. त्यामुळे सरकारची विचाराधीनता कधी संपणार आहे ? शिक्षण सेवकांची प्रचंड अवहेलना सुरु असल्यामुळे शिक्षण सेवकांना न्याय कधी मिळणार आहे ? वेतनेतर अनुदानाअभावी राज्यातील शाळा चालूच शकत नाही अशी स्थिती आहे. शाळांचे वीज बिल रखडलेले आहे. या सर्व प्रश्नांच्या बाबतीत आम्ही सभागृहात अनेक वेळा प्रश्न उपस्थित केलेले आहेत. परंतु विचाराधीनतेच्या पुढे आम्हाला शासनाकडून उत्तर मिळत नाही. बहुतेक प्रश्नाचे उत्तर शिक्षण मंत्र्यांकडून अपेक्षित नाही कारण ते प्रश्न वित्त विभागाशी निगडित आहेत. शेवटचा प्रश्न नगरविकास विभागाशी निगडित आहे. सन 2009 चा भारत सरकारच्या शिक्षण कायद्यानुसार सन 2012 पासून राज्यातील तसेच मुंबईतील जवळ जवळ 90 टक्के शाळा बेकायदेशीर ठरणार आहेत. त्यामुळे आवश्यक ते बदल व सुविधा पुरविण्याची जबाबदारी राज्य सरकारची आहे. याबाबत अनेक संस्थानी शासनाकडे निवेदने दिलेली आहेत, आंदोलनेही केलेली आहेत. त्यामुळे माझी शासनाला विनंती आहे की, या संस्थांना तुम्ही विश्वासात घेणार आहात काय ? प्रामुख्याने झोपडपट्टीतील ज्या शाळा आहेत त्यांच्या बाबत एसआरएच्या छोटयाश्या चुकींमुळे तसेच डीसी रूल मध्ये यासंदर्भात सर्व तरतूद असून सुध्दा झोपडपट्टीतील शाळांचा पुनर्विकास थांबलेला आहे त्यामुळे यासंदर्भात माननीय मुख्यमंत्री लक्ष घालतील काय तसेच तातडीने याबाबतीत एखादी बैठक बोलावतील काय ?

प्रा. फौजिया खान : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. कपिल पाटील यांनी जे प्रश्न उपस्थित केलेले आहेत ते प्रश्न अनेक दिवसांपासून प्रलंबित आहेत ही वस्तुस्थिती आहे. सन 2004 पासून वेतनेतर अनुदान कॅबिनेटच्या निर्णयानुसार रद्द करण्यात आले होते. या विषयाचे निकष ठरविण्यासाठी कॅबिनेटची सब कमिटी स्थापीत करण्यात आली होती. यासंदर्भात कॅबिनेट सबकमिटीचा अहवाल आलेला असून शासन स्तरावर त्याचा अभ्यास सुरु आहे. आर्थिक भाराच्या बाबतीत अजून पर्यंत निर्णय झालेला नाही. शालेय शिक्षण विभागाने या विषयाच्या संदर्भात बैठकाही घेतलेल्या आहेत. या विषयाच्या संदर्भात लवकरात लवकर निर्णय होईल असा विश्वास आहे.

..6..

प्रा. फौजिया खान

सभापती महोदय, शिक्षण सेवकांच्या मानधनात वाढ व्हावी यासाठी शालेय शिक्षण विभागाने शिक्षण सेवकांच्या मानधन वाढीच्या संदर्भात सहानुभूतीपूर्वक विचार करून शासनाला सादर केलेले आहे. शिक्षण सेवकांच्या मानधनाच्या वाढीबाबत शासन सकारात्मक आहे. परंतु काही डिपार्टमेंटमध्ये शिक्षण सेवकांसारखी पदे असल्यामुळे या सर्वांचा विचार एकत्रित रित्या व्हावा अशी शासनाची भूमिका असून त्याबाबत बैठका घेण्यात येत आहेत.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी विजेच्या बिलाच्या बाबतीत प्रश्न उपस्थित केलेला आहे त्याबाबत मी सांगू इच्छिते की, याबाबतीत संबंधित विभागाला शिफारस करण्यात आलेली असून त्याबाबत पाठपुरावाही सुरु आहे.

सभापती महोदय, मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाच्या नियमावलीमध्ये उपस्थित केलेल्या मुद्यांचा अंतर्भाव होईल याची दक्षता शालेय विभागाकडून घेण्यात येईल. डीसी रुलच्या संदर्भात नगरविकास विभागाला शालेय शिक्षण विभाग अवगत करेल एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छिते.

...7...

असुधारित प्रत / प्रारूपित प्रत

- पृ. शी.** : शासनाने शिक्षण सेवकांच्या मानधनात वाढ करण्याचा धोरणात्मक निर्णय घेऊनही सदर निर्णयाची अंमलबजावणी न करणे
- मु. शी.** : शासनाने शिक्षण सेवकांच्या मानधनात वाढ करण्याचा धोरणात्मक निर्णय घेऊनही सदर निर्णयाची अंमलबजावणी न करणे याबाबत सर्वश्री रामनाथ मोते, नागो गाणार, भगवानराव सालुंखे, वि.प.स. यांनी दिलेली नियम 93 अन्वये सूचना.

प्रा. फौजिया खान (शालेय शिक्षण राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, नियम 93 अन्वये दिलेल्या सूचनेला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरीत केलेल्या असल्याने मी निवेदन क्रमांक 5 सभागृहाच्या पटलावर ठेवते.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छपावे)

यानंतर श्री. भारवि...

श्री.रामनाथ मोते : सभापती महोदय, चौथ्या निवदेनामध्ये ज्या प्रश्नांचा उल्लेख करण्यात आला होता त्या प्रश्नांचा उल्लेख माझ्याही सूचनेत आहे. हे दोन्ही विषय सारखेच आहेत.

सभापती महोदय, शिक्षक सेवकांच्या मानधन वाढीबद्दल शासनाने जे उत्तर दिले आहे त्यालाच माझा आक्षेप आहे. सदर विषय विचाराधीन आहे असे उत्तर दिलेले आहे. या संदर्भात निर्णय झालेला आहे. ते सभागृहाच्या रेकॉर्डवर आहे. तत्कालीन शिक्षण मंत्री श्री.बाळासाहेब थोरात यांनी सभागृहात घोषणा केली होती की, डी.एड.धारकांना 3 हजार रूपयां ऐवजी 7 हजार रूपये बी.एड.धारकांना चार हजार रूपये ऐवजी साडे आठ हजार रूपये आणि ज्युनिअर कॉलेजच्या शिक्षकांना आठ हजार रूपयांऐवजी साडे अकरा हजार रूपये देणार आहेत. आमचा निर्णय झालेला आहे. अशा प्रकारची घोषणा त्यांनी सभागृहात केलेली आहे. आता उत्तर मिळते की, प्रश्न विचाराधीन आहे. त्यामुळे माझा प्रश्न आहे की, शासनाच्या वतीने सन्माननीय मंत्र्यांनी जो निर्णय सभागृहात जाहीर केला त्याची अंमलबजावणी शासन तातडीने करणार आहे काय ? वेतनेतर अनुदानासंबंधी देखील आम्हाला गोलगोल उत्तर दिलेले आहे. समितीचा अहवाल येऊन निर्णय झालेला आहे. 5 टक्के वेतनेतर अनुदान द्यावे अशी समितीची शिफारस आहे. तातडीने वित्त विभागाशी संपर्क साधून, माननीय मुख्यमंत्र्यांकडे जाऊन, आग्रह धरून हे विषय तातडीने सोडविण्यासंबंधी प्रयत्न करण्यात येणार आहेत काय ? म्हणजे पुढच्या अधिवेशनात हे विषय आम्हाला मांडावे लागणार नाहीत अशी व्यवस्था आपण करणार आहात काय ? खरे हा प्रश्न आम्ही येथे वारंवार सोडविण्यासाठी मांडत असल्यामुळे आम्हाला लाज वाटते. शासन विचाराधीन आहे असे उत्तर देत आहे. त्याचे आम्हाला वाईट वाटते. तेव्हा हे प्रश्न तातडीने सोडविण्याची कार्यवाही आपण करणार आहात काय ?

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, शिक्षक सेवकांच्या प्रश्नाच्या बाबतीत असा निर्णय झालेला नाही. यासाठी एक समिती स्थापित झाली आहे. समितीचा अहवाल शासनाला सादर झालेला आहे. त्याचे उत्तर मी दिलेले आहे. दुसऱ्या विभागाच्या पदांचा विचार करून शासन यासंबंधी निर्णय घेईल.

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, माझा हरकतीचा मुद्दा आहे. आधीच्या आणि आताच्या निवेदनात माननीय मंत्र्यांनी दोन वेगवेगळी उत्तरे दिलेली आहेत. त्यांच्या मूळ उत्तरात विसंगती आहे. मघाशी त्यांनी सांगितले की, कॅबिनेटने सब कमिटी नेमली होती व त्या समितीने अहवाल दिलेला आहे. मघाशी सन्माननीय मंत्री महोदया म्हणाल्या की, कॅबिनेट सब कमिटीने शिफारस केली आहे. नंतर त्यांनी उत्तर दिले की, शासन यावर विचार करीत आहे. कॅबिनेट सब कमिटी नेमल्यानंतर मंत्रिमंडळापुढे हा प्रस्ताव नेणे आवश्यक आहे. आता ते म्हणतात की, शिक्षण विभाग विचार करीत आहे. आपण प्रशासन हा शब्द वापरला आहे. त्यामुळे हे उत्तर विसंगत आहे. शिक्षण सेवकांसंबंधी अशी शिफारस केली आहे व कॅबिनेट पुढे हा प्रस्ताव पाठवित आहोत हे तत्कालीन शिक्षण मंत्री श्री.बाळासाहेब थोरात यांनी सांगितले आहे. मग तो पुस्ताव कुठे अडकला आहे ? लोक किती काळ सहन करणार आहेत ? आज कोणीही शिक्षण पेशात यायला बघत नाही. चांगली माणसे यायला तयार नाहीत. मुंबईत तीन हजारात कुणीही जगू शकत नाही.

प्रा.फौजिया खान : सभापती महोदय, वेतनेतर अनुदानसंबंधी जी समिती आहे त्यासंबंधी मी बोलले आहे. शिक्षण सेवकांच्या बाबतीत अशी घोषणा झालेली नाही.

सभापती : या प्रश्नासंबंधी मी माझ्या दालनात उद्या बैठक घेतो. सदर बैठकीला माननीय शालेय शिक्षण मंत्री व माननीय वित्त मंत्री यांना देखील बोलाविण्यात येईल. तेव्हा या बैठकीला आपण सर्वांनी यावे.

.....

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

पु. शी. : अकोला महानगरपालिकेत जकात वसुलीचा ठेका देताना झालेली अनियमितता.

मु. शी. : अकोला महानगरपालिकेत जकात वसुलीच्या ठेका देताना झालेली अनियमितता यासंबंधी सर्वश्री पांडुरंग फुंडकर, जगदीश गुप्ता, केशवराव मानकर, श्रीमती शोभा फडणवीस, डॉ.रणजित पाटील, वि. प. स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

श्री.पांडुरंग फुंडकर (विरोधी पक्ष नेता) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांचे लक्षा वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"अकोला महानगरपालिकेने जकात वसुलीचा सन 2010-11 या वर्षाकरीताचा ठेका मे.कोणार्क इंफ्रास्ट्रक्चर लिमिटेड या कंपनीला देताना या कंत्राटाबाबत मे.मेगा इंटरप्रायजेस, अंकलेश्वर, मे.मयुरी इंटरप्रायजेस, मालेगाव, मे.कोणार्क इंफ्रास्ट्रक्चर, उल्हासनगर व मे.श्रीकृष्ण खांडसरी शुगर मिल्स, नंदुरबार या चार कंपन्यांच्या प्राप्त झालेल्या निविदांपैकी मे.श्रीकृष्ण खांडसरी शुगर मिल्स, नंदुरबार या कंपनीकडे जकात वसुलीच्या अनुभवाचे प्रमाणपत्र नसल्यामुळे त्यांची निविदा रद्दबातल करणे, परंतु मे.मेगा इंटरप्रायजेस, अंकलेश्वर यांनी सादर केलेले अनुभवाचे खोटे प्रमाणपत्र जाणीवपूर्वक कुठलीही चौकशी अथवा खातरजमा न करता ग्राह्य धरणे, याबाबत मे.श्रीकृष्ण खांडसरी शुगर मिल्स, नंदुरबार यांनी निविदा उघडताना तक्रार करूनसुद्धा तत्कालीन आयुक्त व उपायुक्तांनी दुर्लक्ष करणे, अशाप्रकारे महानगरपालिकेचा फायदा न बघता स्वतःचे हितसंबंध जोपासल्यामुळे करोडो रुपये महसुलाचे झालेले नुकसान, याबाबत शासनाची भूमिका व प्रतिक्रिया."

श्री.भास्कर जाधव (नगरविकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उपसभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छपावे)

..5

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभाती महोदय, मी मागच्या अधिवेशनातसुद्धा हा प्रश्न उपस्थित केला होता. 2009-2010 करिता अकोला महानगरपालिकेने जकात व पारगमन शुल्क संकलित करण्यासाठी अभिकर्ता नेमण्याच्या दृष्टीने वर्ष 2009-2010 करिताच्या रूपये 29.61 कोटी इतक्या स्वीकृत देकार रकमेत 10 टक्के वाढ करून किमान देकार रक्कम रूपये 33 कोटी निश्चित करून निविदा मागविल्या होत्या. त्यानंतर 2009-2010 च्या स्वीकृत देकार रकमेत 20 टक्के वाढ करून रूपये 36 कोटी अपेक्षित देकार रकमेबाबतचे शुद्धिपत्रक दिनांक 25 एप्रिल 2010 रोजी प्रसिद्ध करण्यात आले. त्यास अनुलक्षून 6 निविदाकारांनी कोऱ्या निविदांची उचल केली होती. यानंतर विहित मुदतीच्या आत चारच लोकांनी टेंडर भरले. मे.श्रीकृष्ण खांडसरी शुगर मिल यांच्याकडे निविदा सूचनेत नमूद केल्यानुसार जकात संकलनाचा अनुभव नसल्यामुळे त्यांची निविदा अपात्र करण्यात आली. त्यामुळे 3 निविदा शिल्लक राहिल्या. त्यामुळे मे.श्रीकृष्ण खांडसरी शुगर मिलने एक तक्रार केली की मयुर एन्टरप्रायझेस यांनी अनुभवाचे प्रमाणपत्र दिले आहे ते फेक आहे. अशी तक्रार केल्यानंतर मे.कोणार्क इन्फ्रास्ट्रक्चर लि.यांना टेंडर द्यावे अशा प्रकारची सायकल तयार झाली. मयुर एन्टरप्रायझेस यांच्या पत्राची खातरजमा न करता ते टेंडर कोणार्कला देण्यात आले. ते रद्द केले असते तर रि-टेंडर काढता आले असते. त्यात महानगरपालिकेचा फायदा झाला असता. त्यानंतर हे प्रकरण हायकोर्टात गेले. हायकोर्टाने असा निर्णय दिला की, धुळे महानगरपालिकेच्या अधिकाऱ्यांनी दिलेले प्रमाणपत्र आणि अकोला महानगरपालिकेचे मालेगाव महापालिकेसाठी घेतलेले प्रमाणपत्र फेक आहे. फेक प्रमाणपत्र असताना त्यावेळचे महानगरपालिकेचे जे अधिकारी होते त्यांनी जाणीवपूर्वक मे.कोणार्क इन्फ्रास्ट्रक्चर कंपनीला कंत्राट देण्याच्या दृष्टीने मदत केली. अशा प्रकारे फेक प्रमाणपत्र देऊन महाराष्ट्रात जकातीचे कंत्राट घेण्यात येत आहे. ज्या उपायुक्तांनी किंवा कार्यकारी आयुक्तांनी तक्रारीची दखल न घेता कंत्राट मंजूर केले आहे त्यांच्यावर आपण कोणती कारवाई करणार आहात, ज्या कंपनीने फेक प्रमाणपत्र सादर केले आहे त्या कंपनीला आपण काळ्या यादीमध्ये टाकणार आहात काय ? असे माझे प्रश्न आहेत.

..6

श्री.भास्कर जाधव : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी येथे 3 प्रश्न उपस्थित केलेले आहेत. मे.मयुर कन्स्ट्रक्शन कंपनीला पात्र कसे ठरविले असा मे.श्रीकृष्ण खांडसरी शुगर मिल्सचा आक्षेप होता. त्या संबंधातील चौकशी तत्कालीन आयुक्तांनी केली काय असा सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांचा प्रश्न होता. माझ्या समोर जी माहिती आहे, त्यानुसार त्यांनी त्याची चौकशी केलेली आहे. या कंपनीला धुळे महानगरपालिकेचा जकात वसूल करण्याचा ठेका मिळाला होता. ही कंपनी मेगा कंपनी यांची पार्टनरशिप असल्यामुळे ती स्वाभाविकपणे पात्र ठरते अशा प्रकरणाचा निर्णय झाला होता. हे प्रकरण नंतर उच्च न्यायालयात गेले आहे अशा प्रकारची नवीन माहिती सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी समोर आणली आहे.

यानंतर श्री.सरफरे....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

DGS/ KGS/ KTG/

12:50

श्री.भास्कर जाधव...

हायकोर्टामध्ये गेल्यानंतर धुळयाला त्यांनी अनुभवाचे दिलेले प्रमाण पत्र सुध्दा योग्य नव्हते, ते खोटे होते. ते प्रमाणपत्र या ठिकाणी दिल्यामुळे ते खोटे आहे, अशाप्रकारची नवीन माहिती समोर आली असून ती आता माझ्याजवळ नाही. तरी सुध्दा आपण सांगत आहात त्याप्रमाणे हायकोर्टाने निर्णय दिला असेल तर त्या संदर्भात निश्चित चौकशी केली जाईल आणि अशाप्रकारची समोर आलेली नवीन माहिती प्राप्त करून घेतली जाईल. अशाप्रकारे खोटे प्रमाणपत्र देऊन कुणी टेंडर मंजूर करून घेत असतील तर त्यांना काळ्या यादीमध्ये टाकण्याच्या केलेल्या मागणीप्रमाणे कारवाई केली जाईल.

दुसरी गोष्ट अशी की, तत्कालीन आयुक्त श्री. रवींद्र ठाकरे यांनी त्याबाबत तपासणी केली नाही असे आपले म्हणणे आहे. परंतु माझे असे म्हणणे आहे की, त्यांनी तपासणी केली आहे. त्यामुळे जर त्यांनी जाणीवपूर्वक अशाप्रकारचा घोळ केला असेल तर त्यांच्यावर देखील कारवाई केली जाईल. सभापती महोदय, वेगवेगळ्या महानगरपालिकांमध्ये हे लोक ठेके घेतात. आपल्याकडे 16 ड वर्ग महानगरपालिका असून यापूर्वी अ, ब, क वर्ग महानगरपालिकांची जकात शासनाने रद्द केली आहे. त्या मुळे तेथील कामगारांना शासन स्वतःहून पगार व त्यांची देणी देत आहे. आज 7 महानगरपालिकांमध्ये एलबीटी म्हणजेच लोकल बॉडी टॅक्स लागू केलेला आहे. उरलेल्या 9 ड वर्ग महानगरपालिकांना टप्प्या-टप्प्याने जकातीमधून मोकळे करण्याचा शासनाचा प्रयत्न असून या पुढील काळात हा प्रश्न उद्भवणार नाही अशी शासनाची भूमिका आहे.

श्री.प्रकाश बिनसाळे : सभापती महोदय, जकात वसुलीच्या टेंडरमध्ये ज्या अटी व शर्ती टाकल्या जातात त्यामध्ये एका गोष्टीचे मला आश्चर्य वाटते. त्या अटी व शर्तीमध्ये अनुभवाची अट घातली जाते. असे कोणते मोठे काम आहे, ज्यामुळे अनुभवाशिवाय ती कंपनी काम करू शकत नाही? माझे स्वतःचे प्रामाणिक मत आहे की, अशाप्रकारची अनुभवाची अट ज्यावेळी आपण टाकतो त्यावेळी आपण ही स्पर्धा रिस्ट्रीक्ट करतो, त्यामुळे आर्थिक नुकसान होते. त्यामध्ये अशी अट टाकली पाहिजे की, आपण आम्हाला 50 कोटींची जकात देऊ. त्या रकमेची बँक गॅरंटी आपल्याला मिळाली तर ती पुरेशी आहे. म्हणून माझा प्रश्न असा आहे की, ही अट टाकण्याचे कारण काय, ती या पुढेही चालू ठेवणार काय?

श्री. भास्कर जाधव : सभापती महोदय, सांगली महानगरपालिकेप्रमाणे या पूर्वीचे अनुभव आपण लक्षात घेतले पाहिजेत. अशा प्रकारे नवीन ठेकेदारांना ठेका दिल्यानंतर त्यांच्याकडून योग्य प्रकारे जकात वसुली झाली नाही व त्यांनी वेळच्या वेळी महानगरपालिकेकडे पैसे भरले नाहीत, काही जणांनी खोट्या पावत्या छापून परस्पर पैसे वसूल केले परंतु ते महानगरपालिकेमध्ये भरले नाहीत असेही अनुभव पहाणीमध्ये आले आहेत. शासनाने हळू हळू ही जकात रद्द करण्याचा निर्णय घेतला असल्यामुळे मी त्याचे समर्थन करित नाही. सुरुवातीला आपण एलबीटी लागू करण्याचा निर्णय घेतला. गेल्या वर्षी मीरा-भाईंदर, नांदेड-वाघाळा व जळगाव या तीन महानगरपालिकांनी ठेका दिला त्या संदर्भात टीका झाली होती. पूर्वी जेवढी जकात मिळत होती त्यावर 1 टक्का सरचार्ज दिला जात असल्यामुळे या तीन महानगरपालिकांचा अनुभव चांगला आहे. आपण दुसरी बाजू पाहिली पाहिजे की, ठेकेदाराकडे जकात वसुलीचे काम दिल्यानंतर त्या महानगरपालिकेला जास्तीत जास्त महसूल मिळतो. त्या ठिकाणी व्यापारी तेच आहेत, शहर तेच आहे, माल तोच आहे परंतु महानगरपालिकेच्या कर्मचाऱ्यांकडे जकात वसुलीचे काम दिल्यानंतर किती तरी कोटींनी महसूल कमी जमा होतो. या दोन्ही गोष्टी सभागृहाने लक्षात घेतल्या पाहिजेत. या संदर्भात आलेले बरे-वाईट अनुभव लक्षात घेऊन ही तरतूद ठेवण्यात आली आहे.

उप सभापती : स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे प्रतिनिधी म्हणून जकातीच्या प्रश्नासंबंधी लक्षवेधी सूचना उपस्थित करतांना विशिष्ट मुद्दा चर्चिला गेला. परंतु व्यापक प्रमाणात आपण पाहिल्यास ज्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये लोकप्रतिनिधी काम करित आहेत त्या संदर्भात सन्माननीय सदस्य श्री. प्रकाश बिनसाळे यांनी अटी व शर्तीचा मुद्दा उपस्थित केला आहे. त्या मध्ये एक गोष्ट स्पष्ट आहे की, बऱ्याच महानगरपालिकांमध्ये प्रशासन आणि ठेकेदार यांचे संगनमत होऊन या अटी टाकल्या जातात ही वस्तुस्थिती आहे. ही वस्तुस्थिती कुणाही पासून लपून राहिलेली नाही. या बाबत आपल्याला शंभर एक उदाहरणे देता येतील. मूलभूत प्रश्न असा आहे की, जकात रद्द करण्याच्या बाबतीत शासन अनुकूल आहे हे मलाही माहित आहे. स्थानिक स्वराज्य संस्थामध्ये काम करणारे प्रशासकीय अधिकारी व लोकप्रतिनिधी यांना त्या ठिकाणी काम करित असतांना जकात वसुली बंद झाल्यानंतर जनतेच्या गरजा पुरविणे, इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रोव्हाईड करणे इत्यादी बाबींवर फार मोठे संकट येऊ शकते. तत्कालीन मुख्यमंत्री सन्माननीय श्री. मनोहर जोशी सर यांच्या काळात जकात रद्द करण्याचा निर्णय घेण्यात आला व त्या बाबत वॉईट अनुभव आल्यानंतर सन्माननीय

उप सभापती ...

श्री.नारायण राणे साहेब मुख्यमंत्री झाल्यानंतर पुन्हा जकात सुरु करण्यात आली. या बाबतीत जकात रद्द करण्याचा निर्णय घ्यावयाचा झाल्यास सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या प्रतिनिधींना एकत्र बोलावून व त्यांचे म्हणणे ऐकून घेऊन त्या नंतरच राज्य शासनाने या संदर्भात निर्णय घ्यावा असे माझे स्वतःचे मत असून या चर्चेच्या अनुषंगाने मी ते मुद्दाम मांडीत आहे.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, अकोला महानगरपालिकेच्या जकातीचा विषय उपस्थित करण्यात आला असून सध्या त्या ठिकाणी घोळ सुरु आहे. आज त्या महानगरपालिकेमध्ये स्थायी समिती अस्तित्वात नाही. स्थायी समितीचा अध्यक्ष कुणाला नेमावयाचे या बाबतीत माजी महापौर आणि महापौर यांच्यामध्ये झालेल्या भांडणामुळे ती नस्ती फिरत फिरत आयुक्तांकडे येऊन पडली आहे. सद्याच्या प्रचलित महापौरांना पक्षाने निलंबित केले आहे. या अवस्थेत तेथील काम थांबले आहे. या करिता मी सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना पत्र लिहिले होते की, त्या ठिकाणी सुरु असलेला घोळ न संपणारा असल्यामुळे ती महानगरपालिका बरखास्त करून त्या ठिकाणी प्रशासक नेमावा. त्या ठिकाणी श्री. परमार आयुक्त होते ते सुध्दा निघून गेल्यामुळे कामकाज टप्प झाले आहे. ही महानगरपालिका बेवारस अवस्थेत पडली आहे. तेव्हा ही महानगरपालिका बरखास्त करून त्या ठिकाणी प्रशासक नेमून तेथील नागरिकांना योग्य प्रकारच्या सुविधा मिळवून देणे हाच आपल्यापुढे पर्याय आहे. सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना मी पत्र लिहिल्यानंतर ही महानगरपालिका बरखास्त करावी की करु नये याबाबत खुलासा मागविण्यात आला होता. या संदर्भात शासनाने कोणती भूमिका घेतली आहे? तसेच, जकात रद्द करणार असाल तर ती किती दिवसात रद्द करणार आहात?

श्री. भास्कर जाधव : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते साहेबांनी विचारलेल्या प्रश्नाचे उत्तर मी नंतर देतो. त्यापूर्वी आपण जकात वसुली संदर्भात मत व्यक्त केले आहे. शासनाने या ठिकाणी महानगरपालिकेची जकात रद्द केलेली नाही. फक्त जकातीच्या वसुलीचा प्रकार बदलला आहे. पूर्वी नाक्यावर जकात वसूल केली जात होती. त्यामुळे ड वर्ग नगरपालिका किंवा महानगरपालिकांची जकात रद्द केलेली नाही. त्या भागात होणाऱ्या खरेदी विक्रीच्या व्यवहारामध्ये जी स्टॅप ड्युटी घेतली जाते, त्यातील एक टक्का सरचार्ज महानगरपालिकांना देऊन त्यांच्या उत्पन्नामध्ये वाढ करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. या संदर्भात तीन महानगरपालिकांचा अनुभव चांगला आहे.

श्री.भास्कर जाधव...

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते साहेबांनी अकोला महानगरपालिकेचा प्रश्न विचारला आहे. अकोला महानगरपालिकेमध्ये भयानक परिस्थिती आहे हे आपल्याला माहीत आहे. याच अधिवेशनामध्ये त्या महानगरपालिकेच्या आयुक्तांपासून चार अधिकाऱ्यांना निलंबित करण्याचा धाडशी निर्णय घेतला होता. शासनाने माझा तो निर्णय उचलून धरून तत्कालीन सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांनी देखील शासनाला नाईलाजास्तव हा निर्णय घ्यावा लागत आहे असे सांगितले होते. त्या महानगरपालिकेमधील कर्मचाऱ्यांना सहा ते आठ महिन्यांपासून पगार मिळत नाही म्हणून शासनाने स्वतःच्या तिजोरीमधून त्या महानगरपालिकेला 16 कोटी रुपये दिले आहेत. एवढे करून सुध्दा त्या महानगरपालिकेची स्थिती सुधारत नाही. ही लोकनियुक्त बॉडी असून, लोकशाहीमध्ये लोकांनी त्यांना निवडून दिलेले असल्यामुळे त्यांना कायदेशीरदृष्ट्या आपल्याला नोटिस द्यावी लागते. त्याप्रमाणे कलम 42 नुसार त्यांना नोटिस देण्यात आलेली आहे. त्या नोटीशीला त्यांच्याकडून उत्तर आल्यानंतर शासनाला त्याबाबतीत निर्णय घ्यावा लागेल. त्या ठिकाणी निवडणुका असल्यामुळे या महानगरपालिकेला बरखास्त कां करण्यात येऊ नये अशाप्रकारची नोटिस दिली असून त्यांच्याकडून 15 दिवसांत उत्तर मागितले आहे. आता त्या ठिकाणी आयुक्त नसल्यामुळे तेथील अतिरिक्त कार्यभार जिल्हाधिकाऱ्यांकडे सोपविण्यात आला आहे. त्या ठिकाणी सद्याच्या परिस्थितीत कुणीही अधिकारी जावयास तयार नाही. त्या बाबतीत निर्णय झाला तर सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना विनंती करून ही महानगरपालिका नाईलाजास्तव बरखास्त करून त्या ठिकाणी अत्यंत स्ट्रॉंग असा प्रशासकीय आयुक्त दिला जाईल.

(यानंतर श्रीमती रणदिवे)

पृ. शी. : मुंबईतील म्हाडा संक्रमण शिबिरामध्ये 90 टक्के कुटुंबे अनधिकृतपणे राहत असणे.

मु. शी. : मुंबईतील म्हाडा संक्रमण शिबिरामध्ये 90 टक्के कुटुंबे अनधिकृतपणे राहत असणे यासंबंधी श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स.यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

श्रीमती विद्या चव्हाण (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"मुंबईतील म्हाडा संक्रमण शिबीरातील 11 हजाराहून जास्त घरांच्या केलेल्या सर्वेक्षणात 90 टक्के कुटुंबे अनधिकृतपणे राहत असल्याचे निदर्शनास येवून केवळ 1380 नागरिकांनी (कुटुंबांनी) योग्य कागदपत्रे सादर करणे, सद्यःस्थितीत मुंबईत 35 हजाराहून अधिक धोकादायक इमारतीत कुटुंबे राहत असल्याचे शासनामार्फत सांगण्यात येणे, मात्र पुनर्वसनाची सोय नसल्याने त्यांना तेथेच रहावे लागणे, मात्र शासनाकडून संक्रमण शिबीरात घुसखोरी केलेल्या घुसखोरांवर आणि म्हाडा शासकीय अधिकाऱ्यांवर कोणतीही कार्यवाही न केल्याने मुंबईतील धोकादायक इमारतीतील नागरिकांवर (कुटुंबावर) जिवाची पर्वा न करता राहण्याची आलेली पाळी, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उपसभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छपावे)

. . . .एम-2

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, मुंबईतील म्हाडाची जी संक्रमण शिबीरे आहेत, तेथे मोठ्या प्रमाणात घुसखोरी केली जाते आणि ही गोष्ट सगळ्यांना माहिती आहे. तसेच ही गोष्ट म्हाडाचे अधिकारी देखील कबूल करतात की, याठिकाणी घुसखोरी आहे. मुंबईतील म्हाडाच्या संक्रमण शिबिरामध्ये त्यांच्या अधिकाऱ्यांनी 11 हजाराहून जास्त घरांचे सर्वेक्षण नुकतेच केले आहे. या घरांमध्ये जवळपास 90 टक्के कुटुंबे ही अनधिकृतरीत्या रहात असल्याचे निदर्शनास आले आहे म्हणजे 1380 घरांमध्ये रहाणाऱ्या लोकांनी योग्य ती कागदपत्रे सादर केली आहेत. या संक्रमण शिबिरामध्ये एवढ्या मोठ्या प्रमाणात घुसखोरी झालेली आहे. तेथे अशा प्रकारे घुसखोरी होत असताना म्हाडाचे अधिकारी काय करीत होते हा खरा महत्वाचा प्रश्न आहे. त्याचबरोबर ही घुसखोरी सुध्दा त्यांच्याच संगनमताने झाली असणार हे देखील यातून स्पष्ट होत आहे. तेथे अशा प्रकारची घुसखोरी वर्षानुवर्षापासून चालत आहे आणि आतापर्यंत त्याकडे कोणीच लक्ष दिलेले नाही. घुसखोरी केलेल्या लोकांकडे योग्य ती कागदपत्रे उपलब्ध नाहीत. काही कुटुंबे हे तीन ते चार हजार रुपये भाडे देऊन बेकायदेशीरपणे रहात आहेत म्हणजे तेथील स्थानिक दलाल व म्हाडाचे संबंधित अधिकारी यांच्या संगनमतानेच ही घुसखोरी सुरु आहे यात बिलकूल शंका नाही. या प्रकारातून करोडो रुपयांची माया गोळा झाली असणार आणि ती वर्षानुवर्षे संबंधितांनी हडप केलेली आहे हे देखील नक्की आहे. आता अशा प्रकारची घुसखोरी होत असल्याचे उघडकीस आले असले तरी यापूर्वी अशा प्रकारच्या बातम्या वृत्तपत्रे, प्रसारमाध्यमे यांच्या माध्यमातून सातत्याने येत होत्या. परंतु त्याकडे दुर्लक्ष करून वरिष्ठांच्या दबावामुळे याबाबतीत काहीच कारवाई झालेली नाही.

सभापती महोदय, मुंबईमध्ये 35 हजाराहून अधिक धोकादायक इमारतींमध्ये लोक जीव मुठीत घेऊन रहात आहेत, त्यांच्यासाठी म्हाडामार्फत संक्रमण शिबिरे बांधली जातात,घरे बांधली जातात जेणेकरून अशा लोकांना प्रॉयॉरिटी बेसवर ती घरे देता आली पाहिजेत.परंतु प्रत्यक्षात ज्यांच्यासाठी घरे बांधली जातात,त्यांना ही घरे मिळत नाहीत आणि भलत्याच लोकांना दिली जातात.काही ठिकाणी अधिकारी सांगतात की, अमुक ठिकाणी घरे आहेत आणि ती वर्षानुवर्षे रिकामी आहेत. त्यामुळे तुम्ही तेथे जाऊन कुलूप तोडा आणि आतमध्ये घुसा.अशा प्रकारे तेथे संगनमताने घुसखोरी होत आहे.जे लोक 1940 पासून उपकराच्या ज्या इमारती आहेत तेथे राहतात,त्यांना घरे देण्यासाठी प्रॉयॉरिटी दिली पाहिजे. 25-25, 30-30 वर्षे संक्रमण शिबिरामध्ये राहून लोक कंटाळलेले आहेत आणि या सर्व गोष्टी उघडपणे सुरु आहेत आणि त्याबद्दल वर्तमान

पत्रामध्ये, टी.व्ही.चॅनेलवरून दाखविले जात आहे. परंतु त्याबाबत कोणतीही कारवाई केली जात नाही आणि अशा अधिकाऱ्यांना बडतर्फ देखील केले जात नाही.याठिकाणी सदनमध्ये माननीय मुख्यमंत्री उपस्थित आहेत. त्यामुळे माझे असे म्हणणे आहे की, शासन अशा अधिकाऱ्यांना बडतर्फ करणार आहात काय ? त्यांच्यावर कारवाई करणार आहात की, पाचवा वेतन आयोग, सहावा वेतन आयोगा नुसार त्यांना प्रमोशन देणार आहात असा माझा प्रश्न आहे आणि मी याबाबतीत संताप व्यक्त करीत आहे.

उपसभापती : मी सन्माननीय सदस्या श्रीमती वंदना चव्हाण यांना विचारू इच्छितो की, आपला प्रश्न काय आहे ?

श्रीमती वंदना चव्हाण : सभापती महोदय, अशा अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई करणार आहात ?

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, याठिकाणी म्हाडाच्या ट्रॅन्झिट कॅम्पमध्ये एकूण 18,354 घरकुले आहेत. त्यापैकी 821 घरकुले रिक्त आहेत.काही दिवसापूर्वी म्हाडाने सर्व सर्वेक्षण करून, सत्य परिस्थितीबाबत एक बृहत आराखडा तयार करून याठिकाणी किती लोक अधिकृत आहेत आणि किती अनधिकृत आहेत याची पहाणी करण्याची मोहीम सुरु केलेली आहे. त्यामध्ये मासिक सेवाशुल्क वसुलीसाठी देखील नोंदवही करणे आणि त्या अद्ययावत करण्याची मोहीम सुरु केलेली आहे. त्याबाबतीत संबंधितांकडून एक अतिशय डिटेल असा प्रारूप अर्ज भरून घेण्यात आला आणि त्यातून सर्व माहिती संकलित करण्यात आली. त्यापैकी 10.976 अर्ज आले आणि त्यातील 8476 अर्ज पूर्ण होते, ज्याच्यामध्ये सर्व माहिती, जुना पत्ता वगैरे होता. पण यामध्ये जी माहिती मिळाली नाही, त्यात मोठ्या प्रमाणात म्हणजे जवळजवळ 40 ते 45 टक्के लोक अनधिकृत आहेत, घुसखोर आहेत असे दिसून आलेले आहे. म्हणून ही प्रक्रिया अधिक लवकर व्हावी आणि अधिकार प्राप्त असलेल्या अधिकाऱ्यांनी करावी यासाठी 14 कार्यकारी अभियंत्यांना प्राधिकृत करण्यात आले आहे. दि.18 ऑक्टोबर 2010 पासून हे काम सुरु करण्यात आलेले आहे. त्याचबरोबर धारावी आणि सहकार नगर येथील ट्रॅन्झिट कॅम्पमध्ये जे गैरप्रकार झाले, त्याबद्दल फौजदारी गुन्हे दाखल करण्यात आले असून जे गुन्हेगार असल्याचे दिसून येईल त्यांच्यावर कडक कारवाई करण्याचे आदेश दिलेले आहेत. तसेच जे अधिकृत रित्या रहात आहेत, त्यांच्याकडून आपण सेवा शुल्क देखील घेतो. पण जे अनधिकृत आहेत त्यांना निष्कासित करण्याबाबत नोटीसेस दिलेल्या आहेत

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

M-4

सौ.रणदिवे

1.00

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण

आणि ते जोपर्यंत निष्कासित होत नाहीत तोपर्यंत त्यांच्याकडून तीन हजार रुपये इतके सेवाशुल्क घेण्यात येणार आहे. ही कारवाई लवकरात लवकर पूर्ण होईल अशी अपेक्षा आहे. यामध्ये निश्चितपणे ज्यांनी संबंधितांबरोबर संगनमत करून या घरांमध्ये त्यांना घुसविलेले आहेत, अनधिकृतपणे रहाण्याची परवानगी दिलेली आहे आणि त्याकडून अनधिकृतपणे भाडे देखील गोळा केले जात

आहे, त्यांच्यावर फौजदारी गुन्ह्याच्या माध्यमातून कडक कारवाई करण्यात येत आहे.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, याठिकाणी माननीय मुख्यमंत्र्यांनी उत्तर देत असताना 2084 अनधिकृत गाळे आहेत असे यापूर्वीच निदर्शनास आले आहे. आता या गाळ्यांसाठी तीन हजार रुपये भाडे घेणार असलो तर मग "म्हातारी मेल्याचे दुःख नाही काळ सोकावत आहे" असे म्हणावे लागेल. म्हणून ज्या अधिकाऱ्यांच्या काळामध्ये हे सर्वकाही झाले, ते अधिकारी आजही तेथे कसे आहेत ? आज आम्ही 14 अधिकाऱ्यांची नियुक्ती केली आहे पण तो नंतरचा भाग आहे. आपण यासंबंधात पुढील कारवाई करण्याच्या दृष्टीने पावले उचलली आहेत, त्याचे आम्ही स्वागतच करतो. पण ज्या अधिकाऱ्यांच्या काळामध्ये हे प्रकार झाले आहेत, त्यांना जबाबदार धरून त्यांचे सस्पेंशन त्वरित झाले पाहिजे असा माझा पहिला मुद्दा आहे. तसेच दुसरा मुद्दा असा की, फौजदारी खटल्याच्या संबंधात ज्या कार्यवाही करावयाच्या आहेत, त्या आपण उत्तरामध्ये जे सांगितले त्याप्रमाणे झालेल्या नाहीत अशी माझी पूर्ण माहिती आहे. म्हणून माझी माननीय मुख्यमंत्र्यांना विनंती आहे की, 2084 म्हणजे जवळजवळ 50 टक्क्यापेक्षा जास्त गाळ्यांचे कुलूप संबंधित घुसखोर तोडून आतमध्ये शिरतातच कसे ? तसेच आम्ही त्यांना 3000 रुपये देऊन रहाण्यासाठी परवानगी कशी देतो ? हा एक सगळ्यात मोठा महत्वाचा प्रश्न आहे. म्हणून जे संबंधित अधिकारी आहेत, त्यांच्यावर त्वरित कारवाई करून त्यांना सस्पेंड करणार काय ?

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, मी अशी माहिती दिलेली आहे की, याबाबतीत दोन एफ.आय.आर. दाखल केलेले आहेत आणि त्यात अनेक अधिकारी देखील आहेत. याबाबत निश्चितपणे कडक कारवाई केली जाईल. परंतु याची संपूर्ण अधिकृत माहिती आली पाहिजे, यामध्ये बऱ्याच लोकांनी अर्ज भरून दिलेले आहेत. परंतु ते मुळामध्ये कुठून आले ते दिलेले नाही. त्यामुळे बहुतेक ते अनधिकृत असतील आणि गाळे हस्तांतरीत झालेले असतील. यामध्ये बराच मोठा गैरप्रकार झालेला आहे याबद्दल काही शंका नाही. म्हणून आता याबाबतीत सिनिअर अधिकाऱ्यांची नेमणूक केलेली आहे. पण पूर्वी ज्यांच्या कार्यकाळामध्ये हे घडलेले आहे, त्यांच्या विरुद्ध चौकशी

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

M-5

सौ.रणदिवे

1.00

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण

आणि दोन एफ.आय.आर.दाखल केलेले आहेत.आणखीही एफ.आय.आर.निश्चित केले जातील आणि याबाबत संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत मी आश्वासन देतो. हा गंभीर मुद्दा आहे. अर्थात त्यांच्याकडून सेवाशुल्क घेतले याचा अर्थ त्यांना तेथे राहण्याची परवानगी दिली असे बिलकूल होत नाही.जे अधिकृतरीत्या रहात आहेत त्यांच्याकडून 500 रुपये घेतले जातात आणि ज्यांना निष्कासनाच्या नोटीस दिलेल्या आहेत, त्या चालू असताना सुध्दा त्यांच्याकडून हे पैसे घेतलेले आहेत. याचा अर्थ त्यांच्याकडून भाडे घेऊन तेथे रहाण्यासाठी परवानगी देण्यात आली आहे असा बिलकूल होत नाही. त्यामुळे सन्माननीय सदस्यांनी याची बिलकूल काळजी करू नये.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, हे सर्व प्रकार ज्या अधिकाऱ्यांच्या काळामध्ये झाले आहेत, त्यांच्यावर एफ.आय.आर.दाखल केला आहे हे खरे आहे.पण ज्यावेळेला सदनासमोर अधिकृत माहिती आलेली आहे मग यामध्ये आणखी अधिकृत माहिती काय असेल ? त्या काळामध्ये जे काही झालेले आहे, त्या संबंधित अधिकाऱ्यांना तत्काळ सस्पेंड करणे गरजेचे आहे, अशा प्रकारचा मॅसेज जाणे गरजेचे आहे. नाहीतर उद्या जे 10 हजार गाळे तयार होणार आहेत, तेथे हाच प्रकार होईल. म्हणून माझा असा प्रश्न आहे की, संबंधित अधिकाऱ्यांना तत्काळ सस्पेंड करणार आहात काय ?

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, सभागृहाच्या ज्या भावना आहेत, त्या मी समजू शकतो. मघाशी सांगितल्याप्रमाणे एफ.आय.आर.दाखल केल्यानंतर जी चौकशी होईल ती एका बाजूला होणारच आहे.परंतु ज्या अधिकाऱ्यांच्या काळामध्ये हे झाले आहे, त्यांना निलंबित करण्याची कारवाई करण्याचे मी आदेश देतो.

यानंतर कु.थोरात . . .

डॉ. नीलम गोन्हे : सभापती महोदय, या लक्षवेधी सूचनेला जे उत्तर देण्यात आलेले आहे त्यामध्ये अधिकाऱ्यांच्या निलंबनाचा उल्लेख केलेला आहे. माझा प्रश्न असा आहे की, अटक करण्यात आलेल्या आरोपींची नावे काय आहेत? ते लगेच जामिनावर सुटले असतील तर परत त्यांची साखळी सुरु राहणार आहे म्हणून त्यांचा जामीन रद्द करण्यासाठी सुध्दा योग्य ती पावले उचलली जातील काय? माझा दुसरा प्रश्न असा आहे की, भाड्याच्या पोटी बिल्डर्सनी म्हाडाला पैसे देणे अपेक्षित असते. संक्रमण शिबिरांचे 9 कोटी रुपये भाडे बिल्डर्सनी थकविले आहे का आणि त्या बदल शासनाने काय कारवाई केलेली आहे.

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, मी याबाबतची माहिती दिलेली आहे. पण नेमके कोणा-कोणाला निलंबित करण्यात आलेले आहे, याची माहिती आता माझ्याकडे नाही. सन्माननीय सदस्यांनी दुसरी माहिती विचारलेली आहे, ती माहिती देखील आता माझ्याकडे नाही. परंतु काही इमारतींच्या रीडेव्हलपमेन्टचा प्रस्ताव आहे. जोपर्यंत रीडेव्हलपमेन्ट होत नाही तोपर्यंत त्यांना त्या ठिकाणी ठेवून नंतर बाहेर काढले जाईल आणि त्यापैकी काही ट्रान्झिट कॅम्प पीएपीजना ठेवण्यात येतील आणि काही इम्पोर्टन्ट पब्लिक प्रॉजेक्टकरिता ठेवण्यात येतील. परंतु हा जो गंभीर प्रकार आहे या बाबतीत सिनियर अधिकाऱ्यांकडून चौकशी आणि माहिती गोळा करण्याचे काम चालू आहे. एकदा पूर्ण माहिती आल्यानंतर या सर्व प्रकारामध्ये जे काही दोष निर्माण झाले आहेत किंवा गैरप्रकार झालेले आहेत ते संपवून खऱ्या अर्थाने या ट्रान्झिट कॅम्पचा उपयोग करून रीडेव्हलपमेन्ट प्रॉजेक्ट लवकरात लवकर पूर्ण होऊन तेथे त्यांना लवकर जागा मिळतील याची पूर्णपणे काळजी घेतली जाईल.

श्री. प्रकाश बिनसाळे : सभापती महोदय, माझा स्पॅसिफिक प्रश्न आहे. ज्यावेळी अनधिकृतची व्याख्या करतो त्यावेळी माझा पहिला महत्वाचा मुद्दा असा आहे की, ज्या मूळ रहिवाशांचे जुन्या इमारतीमध्ये घर होते पण त्याने आपला हक्क दुसऱ्या व्यक्तीला विकला असेल आणि ती व्यक्ती ट्रान्झिट कॅम्पमध्ये रहात असेल तर त्याला अनधिकृत समजणार का आणि जर त्याला अनधिकृत समजण्यात येणार असेल तर कायद्याच्या दृष्टीने त्याला अधिकृत करण्यात येईल काय? म्हाडाच्या अनेक जमिनी होत्या. सभापती महोदय, मी स्वतः या संस्थेमध्ये अनेक वर्षे काम केलेले आहे. त्या अधिकाऱ्यांनी संगनमत करून ज्या प्लॉटवर सिक्युरिटी बसविण्यात आली होती

..2..

श्री. प्रकाश बिनसाळे....

त्या सिक्युरिटी बरोबर संगनमत करुन अनेक ठिकाणी झोपडपट्ट्या उभ्या केल्या आहेत त्या बाबतची विस्ताराने चौकशी करण्यात येईल का? ज्यावेळी नियम 33/7 अनुसार जुन्या इमारतीच्या पुनर्विकासाच्या योजना बिल्डरांच्या मार्फत घेण्यात आल्या आणि स्पेसिफिक योजनांसाठी काही ट्रांझिट कॅम्प बिल्डर्सना देण्यात आले. त्या योजना संपल्यानंतर वास्तविकपणे बिल्डर्सनी हे ट्रांझिट कॅम्प परत करावयास पाहिजे होते. पण बिल्डर्सनी ते ट्रांझिट कॅम्प परत न करता त्यांनी पुनर्विकासाच्या दुसऱ्या योजना घेतल्या आणि त्या योजनांसाठी हे ट्रांझिट कॅम्प वापरण्याची परवानगी घेतली नाही. इतकेच नाही तर हे ट्रांझिट कॅम्प अनेक वर्षे स्वतःकडे ठेवून त्याचे भाडेही म्हाडाला दिले नाही, याची सखोल चौकशी करुन संबंधित बिल्डर्सवर फौजदारी गुन्हे दाखल करण्यात येतील काय? सभापती महोदय, नवीन ट्रांझिट टेनामेन्ट गिरण्यांच्या जमिनीवर बांधण्यात येणार आहेत. ते शासनाच्या ताब्यात कधी येणार आहेत? ज्या जुन्या व जीर्ण इमारती आहेत त्यांना अत्यंत धोकादायक म्हणून घोषित केलेले आहे. अशा इमारतींमधील रहिवाशांना गोरेगाव, मालाड किंवा मालवणी अशा वेगवेगळ्या ठिकाणी असलेल्या ट्रांझिट कॅम्पमध्ये राहणे असुविधेचे होते. त्यांची लहान मुले जवळच्या शाळेत जात असतात त्यामुळे ते दुसरीकडे शिफ्ट न होता धोकादायक इमारतींमध्येच राहणे पसंत करतात. तेव्हा या धोकादायक इमारती पुनर्विकासासाठी लवकरात लवकर घेऊन या इमारतींमधील रहिवाशांना जवळच्या ट्रांझिट कॅम्पमध्ये शिफ्ट करण्यात येईल काय?

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, आपण जे अर्ज मागविलेले आहेत त्यामध्ये खूप माहिती मागविलेली आहे. हे रहिवाशी ज्या जागेतून आलेले आहेत त्या जागेचा मूळ पत्ता दिला नाही, तर निश्चितपणे तो अनधिकृत आहे असे समजण्यात येते. अर्थात त्याने नजरचुकीने जुन्या जागेचा पत्ता दिला नसेल तर पुनः पुनः त्यांच्याकडे जाऊन त्यांच्याकडून ती माहिती घेतलेली आहे. जर अर्ज व्यवस्थत भरले नसतील तर स्वतः निरीक्षक पथकाने त्या जागेवर जाऊन ती माहिती घेतलेली आहे. परंतु ती माहिती घेण्याचा प्रयत्न करुन देखील माहिती दिली नसेल किंवा मूळ कुठून आलेले आहेत याचा उल्लेख केलेला नसेल तर ते बहुतेक अनधिकृत आहेत असे गृहीत धरता येईल. सन्माननीय सदस्यांनी माहिती दिली की, काही ठिकाणी सिक्युरिटी गार्डस बरोबर संगनमत करुन नवीन नवीन ठिकाणी झोपडपट्ट्या निर्माण करण्याचे प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

..3....

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण.....

सन्माननीय सदस्यांनी या बदलची स्पेसिफिक माहिती दिली तर निश्चितपणे त्या संदर्भात ॲक्शन घेता येईल. नियम 33/7 च्या पुनर्रचनेच्या ज्या योजना झालेल्या आहेत त्या स्पेसिफिक योजनांकरिता जर ट्रान्झिट टेनामेन्ट दिली असतील तर त्या योजना पूर्ण झाल्यानंतर ते ट्रान्झिट टेनामेन्ट रिकामे केले पाहिजेत. पण तसे न करता दुसरी योजना सुरु करुन त्या ट्रान्झिट कॅम्पच्या बाबतीत कुठलीही परवानगी न घेता त्या ट्रान्झिट कॅम्पचा वापर करण्यात येत असेल तर या बाबतीत काही स्पेसिफिक माहिती दिली तर निश्चितपणे त्या बदलची कारवाई केली जाईल.

गिरणी कामगारां करिता काही ठिकाणी ट्रान्झिट कॅम्प बांधलेले आहेत मला वाटते त्यांचे काम पूर्ण झालेले आहे आणि लवकरात लवकर ते ताब्यात घेण्यात येतील.

श्री. रमेश पंडागळे : सभापती महोदय, येथे अनधिकृत टेनन्ट आहेत हे शासनाने मान्यच केलेले आहे. परंतु अनधिकृत म्हणजे किती वर्षापासून हे अनधिकृत टेनन्ट रहात आहेत?. सभापती महोदय, 15-15 वर्षापासून हे अनधिकृत टेनन्ट रहात आहेत. एका बाजूला 1995 पर्यंतच्या झोपडपट्ट्यांना अधिकृत म्हणून संरक्षण दिलेले आहे. येथे 15-15 वर्षा पासून हे अनधिकृत टेनन्ट रहात आहेत आणि ते सहज या ठिकाणी घुसलेले नाहीत तर ते संगनमताने घुसलेले आहेत. सभापती महोदय, माझा स्पेसिफिक प्रश्न आहे. हे घुसखोर संगनमताने घुसलेले आहेत, त्यांनी गुन्हा केलेला नाही. जेवढा तेथे राहणारा घुसखोर जबाबदार आहे. तवढेच म्हाडाचे अधिकारी जबाबदार आहेत. या घुसखोरांना बाहेर काढण्यात येणार असेल तर अधिकाऱ्यांना मोकळे सोडणार का, त्यांच्यावरही कार्यवाही केली पाहिजे. माझा स्पेसिफिक प्रश्न असा आहे की, जे त्या ठिकाणी 15-15 वर्षापासून रहात असतील त्यांना झोपडपट्टी धारकाप्रमाणे संरक्षण दिले पाहिजे. ते संरक्षण त्यांना देण्यात येईल काय? सभापती महोदय, गोरेगावमध्ये जवळ जवळ पावणे दोनशे पोलिसांना म्हाडाच्या अधिकाऱ्यांनी सांगितले की, तुम्ही या जुन्या घुसखोरांना बाहेर काढा. त्याप्रमाणे त्यांनी त्या घुसखोरांना बाहेर काढले. घुसखोरांना बाहेर काढल्यानंतर ती घरे पोलिसांना देण्यात आली. पण आता या पोलिसांना सुध्दा बाहेर काढण्याची नोटीस देण्यात आली आहे. म्हणजे एका बाजूला शासनाने त्यांचा उपयोग करुन घेतला आणि आता त्यांना बाहेर काढण्याचा प्रयत्न करण्यात येत आहे. तेव्हा 175 पोलिसांना कायमची घरे देणार काय असा प्रश्न आहे.

...4..

03-08-2011 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

N-4

SMT/ ST/ ST/ AKN/ AKN/

13:10

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, मी सुरुवातीलाच संगितले की, जे अधिकारी दोषी आहेत त्यांच्यावर कडक कारवाई केली जाईल. निलंबन करावे लागले तर निलंबन देखील केले जाईल. या प्रश्नाचे उत्तर मी आधीच दिलेले आहे. पोलिसांबद्दची जी नवीन माहिती दिलेली आहे ती माहिती घेऊन निर्णय घेण्यात येईल.

..5...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

पृ.शी. :पदव्युत्तर शिक्षण घेणाऱ्या अनुदानित महाविद्यालयातील डॉक्टर्सना शासकीय महाविद्यालयातील डॉक्टर्सप्रमाणे वेतन मिळणे.

मु.शी. पदव्युत्तर शिक्षण घेणाऱ्या अनुदानित महाविद्यालयातील डॉक्टर्सना शासकीय महाविद्यालयातील डॉक्टर्सप्रमाणे विद्यावेतन मिळणे या संबंधी डॉ.सुधीर तांबे, सर्वश्री राजन तेली , अशोक उर्फ भाई जगताप, वि.प.स. यांनी दिली लक्षवेधी सुचना.

डॉ. सुधीर तांबे (नाशिक विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे,अशी मी विनंती करतो.

" आयुर्वेदाचे वैद्यकीय शिक्षण घेण्यासाठी महाराष्ट्रामध्ये असलेल्या सरकारी तसेच अनुदानित महाविद्यालयासाठी प्रवेशपरीक्षा, प्रवेशप्रक्रिया आणि गुणवत्ता सारखीच असून अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर प्रॅक्टिस सुरु करण्याऐवजी आयुर्वेदामध्ये सखोल संशोधन करण्याच्या हेतूने विद्यार्थी एम.एम. किंवा एम.डी.ची वाट धरतात. शासकीय महाविद्यालयात पदव्युत्तर शिक्षण घेणाऱ्या डॉक्टर्सना 25 हजार रुपये विद्यावेतन मिळत असताना शासकीय महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांप्रमाणे सर्व जबाबदारी आणि गुणवत्ता असूनही अनुदानित कॉलेजातील डॉक्टर्सना मात्र विद्यावेतन मिळत नसणे, या विरोधातील राज्यातील 11 आयुर्वेदिक कॉलेजातील डॉक्टर्सनी माहे मे, 2011 च्या सुमारास आपल्या न्याय मागणीसाठी मुंबईतील आझाद मैदानावर उपोषण करणे, या आंदोलनाची दखल घेऊन तातडीने विद्यावेतन देण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया "

डॉ. विजयकुमार गावित (वैद्यकीय शिक्षण मंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सुचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती :निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छपावे)

डॉ. सुधीर तांबे : सभापती महोदय, आयुर्वेदाचे शिक्षण घेण्यासाठी शासकीय आणि अनुदानित महाविद्यालये आहेत. या दोन्ही महाविद्यालयाची परीक्षा पध्दती, अभ्यासक्रम सारखाच आहे. परंतु पदव्युत्तर शिक्षण घेण्यासाठी डॉक्टर्स जेव्हा अनुदानित महाविद्यालयात जातात तेव्हा त्यांना कुठल्याही स्वरूपाचे विद्यावेतन दिले जात नाही. शासकीय महाविद्यालयात मात्र 27 हजार रुपये इतके विद्यावेतन दिले जाते. त्यामुळे या विद्यार्थ्यांवर मोठ्या प्रमाणात अन्याय होत आहे. त्यामुळे शासकीय महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना पदव्युत्तर शिक्षण घेण्यासाठी विद्यावेतन दिले जाते तशाच पध्दतीचे विद्यावेतन अनुदानित महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना दिले जावे, ते विद्यावेतन दिले जावे यासाठी त्यांनी मध्यंतरी आंदोलनही केले होते. तेव्हा या लक्षवेधी सूचनेच्या माध्यमातून मी शासनाला विनंती करतो की, अनुदानित महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनासुद्धा विद्यावेतन दिले जावे, ते विद्यावेतन शासन देणार आहे काय ?

डॉ. विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, शासकीय आणि अनुदानित अशा दोन पध्दतीची महाविद्यालये या महाराष्ट्रात चालतात. ज्यावेळी ही अनुदानित महाविद्यालये सुरु झाली त्यावेळी त्या महाविद्यालयांमध्ये पदव्युत्तर शिक्षणा बाबत हाऊसमनशीप आणि रजिस्टारशीप अशा दोन पध्दतीने त्या विद्यार्थ्यांना अनुदान दिले जात होते.

यानंतर श्री. बरवड.....

डॉ. विजयकुमार गावित

मधल्या काळामध्ये रेसिडेन्सी सिस्टिम आली त्यावेळेला जी अनुदानित महाविद्यालये आहेत त्यामध्ये त्याचा समावेश झाला नाही. त्यामुळे त्या ठिकाणी हारुसमनशीप आणि रजिस्ट्रारशीपसाठी जी पदे निर्माण निर्माण झालेली आहेत त्या पदांच्या माध्यमातून त्यांना अनुदान दिले जाते. परंतु तो आकडा पोस्ट ग्रॅज्युएशनच्या संख्येप्रमाणे वाढला नाही आणि जे काही अनुदान दिले जाते ते तोकडे दिले जाते, ही वस्तुस्थिती आहे. म्हणून शासकीय महाविद्यालयांमध्ये ज्या पध्दतीचे अनुदान दिले जाते त्याच पध्दतीचे अनुदान या अनुदानित महाविद्यालयातील पोस्ट ग्रॅज्युएशन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना सुध्दा दिले जावे म्हणून विभागामार्फत आम्ही माननीय वित्त मंत्र्यांना विनंती केली होती. माननीय वित्त मंत्र्यांच्या बैठकीमध्ये त्यांनी अशा पध्दतीचे निर्देश दिले की, वित्त विभागाचे सचिव, नियोजन विभागाचे सचिव आणि वैद्यकीय शिक्षण विभागाचे सचिव या तिघांनी बसून ही रेसिडेन्सी सिस्टिम अनुदानित महाविद्यालयाला लागू करित असल्यामुळे तशा पध्दतीचा प्रस्ताव तयार करुन मंत्रिमंडळासमोर आणावा. तो प्रस्ताव आम्ही महिनाभरात मंत्रिमंडळासमोर आणू आणि त्यांना न्याय देण्याचा निश्चितपणे प्रयत्न केला जाईल.

डॉ. नीलम गोन्हे : सभापती महोदय, जी अनुदानित शासकीय महाविद्यालये आहेत त्यामध्ये शिकणारे विद्यार्थी आणि जे तेथील रुग्णालयामध्ये काम करीत आहेत असे डॉक्टर्स यांचे अनेक प्रश्न प्रलंबित आहेत. माननीय मंत्री महोदयांनी निवेदनामध्ये असे म्हटले आहे की, पदव्युत्तर शिक्षणासाठी पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांना 27 हजार रुपये विद्यावेतन दिले जाते. परंतु सदर महाविद्यालयातील पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या इतर विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन लागू केले जात नाही. ती बाब विचाराधीन असून एक महिन्यामध्ये ते करणार आहोत असे उत्तर माननीय मंत्री महोदयांनी दिलेले आहे. यामध्ये खरा प्रश्न असा आहे की, मुंबईमध्ये पोद्दार आयुर्वेदिक महाविद्यालयासारखे महाविद्यालय आहे आणि त्या ठिकाणी अत्यंत चांगल्या प्रकारे पदव्युत्तर शिक्षण घेणारे अनेक लोक आज चांगले संशोधन करीत आहेत. यासाठी शासन एकत्रित असे धोरण ठरवून आयुर्वेदिक महाविद्यालयाला संलग्न असणारी आयुर्वेदिक इस्पितळे यांच्या आधुनिकीकरणासाठी कार्यक्रम हाती घेणार का ? पोद्दार रुग्णालयाबद्दल दुसरी अशी चर्चा आहे की, ती जागा अतिशय मोक्याच्या

RDB/ ST/ AKN/

डॉ. नीलम गोन्हे

ठिकाणी असल्यामुळे ते रुग्णालय हळूहळू बंद व्हावे अशा पध्दतीने काही लोकांचा त्रास चालू झालेला आहे. त्या ठिकाणी ठेकणांचे साम्राज्य आहे. लिफ्ट बंद आहे. हा स्वतंत्र प्रश्न असला तरी त्या ठिकाणी त्यांना 80 ते 90 लाख रुपयांची आवश्यकता आहे. मुंबई शहरामध्ये ते एकमेव शासकीय अनुदानित आयुर्वेदिक महाविद्यालय आणि रुग्णालय आहे. यासाठी एक खास बैठक बोलवून या रुग्णालयांमधील सोयीसुविधा चांगल्या करण्यासाठी प्रयत्न शासन करणार का ? त्यासोबतच आयुर्वेदिक विद्यार्थ्यांच्या अन्य ज्या मागण्या आहेत त्यासाठी संबंधित सन्माननीय सदस्य तसेच मी स्वतः देखील आयुर्वेदिक पदवीधर आहे तसेच विधानसभा सभागृहातील जे कोणी सदस्य असतील त्यांची एक बैठक बोलवून एका-एका मागणीच्या संदर्भात शासन सकारात्मक पाऊल उचलणार का ?

डॉ.विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गोन्हे यांनी एक बैठक घेऊन ते प्रश्न सोडविणार का असा प्रश्न विचारला. येत्या दोन चार दिवसांमध्ये बैठक घेऊन ते प्रश्न निश्चितपणे सोडविले जातील.

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, माननीय मंत्री महोदयांनी या ठिकाणी अतिशय सकारात्मक उत्तर दिलेले आहे. महाविद्यालयातील व रुग्णालयातील पदव्युत्तर विद्यार्थ्यांना निवासी योजना लागू केली आहे त्यानुसार त्यांना जे 27 हजार रुपये मिळतात त्याप्रमाणे त्यांनी एका महिन्यामध्ये मंत्रिमंडळासमोर प्रस्ताव ठेऊन निर्णय होईल असे सांगितले. त्याचे आम्ही या ठिकाणी स्वागत करतो. अॅलोपॅथिक डॉक्टरांप्रमाणे विद्यावेतन देऊन समान दर्जा देणे हा त्यातील महत्वाचा मुद्दा आहे. कारण या सगळ्या परिस्थितीमुळे त्यांच्याकडे बघण्याचा दृष्टीकोन वेगळा होऊन जातो. त्यामुळे या बाबतीत त्वरित निर्णय होऊन त्यांना अॅलोपॅथिक डॉक्टरांप्रमाणेच दर्जा देणार का ?

डॉ. विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, मंत्रिमंडळासमोर प्रस्ताव नेतानाच तशा पध्दतीचा प्रस्ताव नेण्याचा प्रयत्न केला जाईल.

श्री. हेमंत टकले : सभापती महोदय, राज्यातील एकूणच आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाशी संबंधित अशा या चारही पॅथींचा विचार करित असताना जो मुद्दा प्रामुख्याने या ठिकाणी मांडण्यात

RDB/ ST/ AKN/

श्री. हेमंत टकले

आला तो पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी असलेल्या विद्यावेतनाचा आहे. परंतु मला असे वाटते की, यातील पदव्युत्तर अभ्यासक्रम हा एक भाग आहे आणि संशोधन हा त्याच्यापेक्षा वेगळा भाग आहे. राज्य शासनाने आणि विशेषतः वैद्यकीय शिक्षण विभागाने आपल्या विद्यापीठामध्ये किंवा आपल्या पदव्युत्तर शिक्षण देणाऱ्या संस्थांमध्ये या चारही पॅथीमध्ये जे संशोधन करू इच्छितात त्यांचा वेगळ्या प्रकारे विचार करावयास पाहिजे. त्यासाठी यापेक्षाही अधिक अनुदान देण्याची गरज आहे ज्यायोगे याची गुणवत्ता वाढण्यासाठी मदत होईल आणि संशोधनाकडे अधिकचा कल वाढू शकेल. ही शक्यता लक्षात घेऊन संशोधनावर केंद्रित होऊन यासाठी वेगळी व्यवस्था करता येण्याची शक्यता शासन तपासून पाहिल का ?

डॉ. विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. हेमंत टकले साहेबांच्या प्रश्नाला उत्तर देताना त्यांच्या माहितीसाठी एक गोष्ट सांगू इच्छितो की, जे विद्यार्थी आणि टिचर्स आता रिसर्च करण्यासाठी पुढे येत आहेत त्यांना ठराविक अनुदान देण्याची पध्दत सुरु केलेली आहे. ज्यांनी ज्यांनी रिसर्च करण्यासाठी अर्ज केलेले आहेत त्यांना आपण अनुदानही दिलेले आहे. कॉलेजेसमध्ये मोठ्या प्रमाणामध्ये रिसर्च व्हावे या दृष्टीकोनातून आम्ही रिसर्च कौन्सिल तयार केलेले आहे. त्या रिसर्च कौन्सिलच्या माध्यमातून त्यांना अनुदान देण्याचे, मदत देण्याचे काम सुरु केलेले आहे.

श्री. एम. एम. शेख : सभापती महोदय, सेंट्रल काउंसिल ऑफ इंडियाने बीएएमएस इक्विव्हॅलंट टू बीयूएमएस असे केलेले आहे. ज्या चार पॅथी आहेत त्यापैकी बीएएमएस ही एक पॅथी आहे आणि बीएएमएस इक्विव्हॅलंट टू अॅलोपॅथी असे करण्याचा शासन विचार करित आहे. बीयूएमएस युनानीला सुध्दा अॅलोपॅथीबरोबर दर्जा देणार का ?

डॉ. विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, मला या ठिकाणी सांगितले पाहिजे की, पोस्ट ग्रॅज्युएशनच्या बाबतीत जे आम्ही आयुर्वेदिकला देतो तेच आम्ही युनानीला सुध्दा देत आहोत. तेही ग्रॅज्युएशन आहे आणि हेही ग्रॅज्युएशन असल्यामुळे ते इक्विव्हॅलंटच आहे.

डॉ. सुधीर तांबे : सभापती महोदय, शासकीय आणि अनुदानित महाविद्यालयांमध्ये काही गोष्टींच्या बाबतीत भेदभाव केला जातो. अनुदानित महाविद्यालयातील प्राध्यापकांना सहावा वेतन

RDB/ ST/ AKN/

डॉ. सुधीर तांबे

आयोग दिला गेलेला नाही आणि त्यांना पेन्शन योजनाही लागू करण्यात आलेली नाही. त्याच वेळी शासकीय महाविद्यालयातील प्राध्यापकांना मात्र हे सर्व फायदे किंवा या सर्व सवलती मिळालेल्या आहेत. त्यांना सहावा वेतन आयोग लागू करणे आणि पेन्शन योजना लागू करणे या गोष्टींची कार्यवाही लवकर होईल का ?

डॉ. विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, या ठिकाणी आपण सहावा वेतन आयोग लागू केलेला आहे. मंत्रिमंडळाने आता निर्णय घेतलेला आहे. जी पेन्शन योजना आहे त्यावर शासन विचार करित आहे.

श्री. जयवंतराव जाधव : सभापती महोदय, आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ नाशिकला कार्यरत आहे परंतु प्रवेश प्रक्रिया तसेच परीक्षा आणि इतर ज्या गोष्टी आहेत त्या आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ कार्यरत असलेल्या क्षेत्रामध्ये न होता मुंबई किंवा इतर ठिकाणी होत आहेत. त्यामुळे ज्या गावाला आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ दिलेले आहे आणि ते देण्यामध्ये जो उद्देश आहे तो सफल होण्याकरिता या सगळ्या प्रक्रिया शासन नाशिक येथून राबविणार का ?

डॉ. विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, सुरुवातीला ही प्रक्रिया आपण एमयूएचएसच्या माध्यमातून राबवित होतो पण काही कारणास्तव त्यांनी नकार दिल्यामुळे ही प्रक्रिया आपण डायरेक्टर कार्यालयामार्फत राबवित आहोत.

श्रीमती दिप्ती चवधरी : सभापती महोदय, सेवेमध्ये बीएएमएसचे लोक घेतले जातात. बीयूएमएसचे का घेतले जात नाही ?

डॉ. विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, मी आपल्या माहितीसाठी सांगतो की, माझ्याकडे मेडिकल एज्युकेशन विभाग आहे. मेडिकल एज्युकेशनमध्ये ज्या ठिकाणी युनानी कॉलेजेस आहेत त्या ठिकाणी युनानीचेच लोक घेतले जातात.

उप सभापती : आता सभागृहाची बैठक मध्यंतरासाठी स्थगित होईल आणि दुपारी 2.00 वाजता पुनः भरेल.

(सभागृहाची बैठक दुपारी 1.29 ते 2.00 वाजेपर्यंत मध्यंतरासाठी स्थगित झाली)

यानंतर श्री. खंदारे ...

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

P-1

NTK/ KGS/ ST/ KTG/ AKN/ पूर्वी श्री.बरवड

14:00

(मध्यंतरानंतर)

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती श्री.रमेश शेंडगे)

(विरोधी पक्षातील अनेक सन्माननीय सदस्य सभागृहात कॅबिनेट मंत्री उपस्थित नसल्याचे माननीय सभापतींना सांगत असतात.)

तालिका सभापती : सभागृहाची बैठक मी 10 मिनिटांकरिता स्थगित करित आहे.

(सभागृहाची बैठक दुपारी 2.03 ते 2.13 पर्यंत स्थगित झाली.)

यानंतर श्री.शिगम....

स्थगितीनंतर**(सभापतीस्थानी तालिका सभापती श्री. रमेश शेंडगे)****विशेष उल्लेख**

पृ.शी.: नाशिक जिल्ह्यातील असंघटीत कामगारांना राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजनेचा लाभ मिळण्याबाबत

मु.शी.: नाशिक जिल्ह्यातील असंघटीत कामगारांना राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजनेचा लाभ मिळण्याबाबत श्री.जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. जयवंतराव जाधव यांनी विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना दिली आहे. त्यांनी ती मांडावी.

श्री. जयवंतराव जाधव (नाशिक स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना मांडतो.

"केंद्र आणि राज्य शासनामार्फत असंघटीत कामगार आणि त्यांच्या कुटुंबीयांसाठी चार वर्षापूर्वी सुरु केलेल्या राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजनेची नाशिक जिल्ह्यात अद्यापही अंमलबजावणी न होणे, केवळ दोन विभागांच्या असमन्वयामुळे ही योजना लाल फितीत अडकणे, जिल्ह्यातील अडीच लाख असंघटीत कामगार या योजनेपासून वंचित राहणे, प्रशासनाच्या ढिसाळ कारभारामुळे कामगारांच्या आरोग्याची हमी वा-यावर सोडून शासनाचा कोट्यवधीचा निधी परत जाणे, राज्यातील असंघटीत कामगार आणि त्यांच्या कुटुंबीयांना राष्ट्रीय स्वास्थ्य विमा योजनेचा लाभ मिळण्याबाबत शासनाने तातडीने उपाययोजना करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही आणि शासनाची प्रतिक्रिया."

..2..

पृ. शी. : विदर्भातील शेतक-यांचे वाढलेले आत्महत्येचे प्रमाण

मु. शी. : विदर्भातील शेतक-यांचे वाढलेले आत्महत्येचे प्रमाण

याबाबत श्री. हेमंत टकले, वि. प. स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना.

तालिका सभापती : माहितीय सदस्य श्री.हेमंत टकले यांनी विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना दिली आहे. त्यांनी ती मांडावी.

श्री. हेमंत टकले (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना मांडतो.

सभापती महोदय, गेल्या आठवड्यात विदर्भातील कर्जबाजारी झालेल्या तीन शेतक-यांनी आत्महत्या केल्याचे उघडकीस आले आहे. पुन्हा एकदा शेतक-यांचे हे आत्महत्यांचे सत्र सुरु झाले आहे. वर्धा जिल्ह्यात लाहोरी येथील विठोबा मडावी - वय 80, यवतमाळ जिल्ह्यातील कुरळी येथील शंकर तुसरे - वय 50 व अमरावती जिल्ह्यातील अनिल डोंगे - वय 42 हे ते दुर्दैवी शेतकरी आहेत. केंद्र व राज्य शासनाने उपलब्ध करून दिलेला निधी व राबविलेल्या योजनांमध्ये अजूनही लक्षणीय बदल घडलेला नाही हेच यावरून स्पष्ट होते. यासंबंधी शेतक-यांच्या जीवनमरणाच्या समस्येवर शासनाने अधिक कार्य करण्याची गरज आहे हे मी या विशेष उल्लेखाद्वारे शासनाच्या नजरेस आणून देत आहे."

..3..

पु. शी. : अमरावती शहरातील मसानागंज येथील पटवा चौकात दोन वर्षीय बालकास मिनी ट्रकने चिरडणे

मु. शी. : अमरावती शहरातील मसानागंज येथील पटवा चौकात दोन वर्षीय बालकास मिनी ट्रकने चिरडणे याबाबत श्रीमती शोभा फडणवीस, वि. प. स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

तालिका सभापती : माहितीय सदस्य श्रीमती शोभा फडणवीस यांनी विशेष उल्लेखसंबंधीची सूचना दिली आहे. त्यांनी ती मांडावी.

श्रीमती शोभा फडणवीस (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखसंबंधीची सूचना मांडते.

सभापती महोदय, या विशेष उल्लेखाद्वारे मी एका महत्वाच्या गोष्टीकडे आपले लक्ष वेधू इच्छिते. अमरावती शहरात दिनांक 12.7.2011 ला इतवारा बाजार परिसरांतर्गत मसानागंज येथील पटवा चौकात ऋषी साहू या दोन वर्षीय बालकास मिनी ट्रकने चिरडले. त्यामुळे संतप्त लोकांनी ट्रक जाळला. ट्रक चालकाला अटक करून सोडून देण्यात आले. या घटनेमुळे तेथील जनता संतप्त झाली. परंतु पोलिसांनी जनतेला शांत करण्याऐवजी त्यांनी त्या मुलाच्या काकाला आणि नातलगांना आणि आजूबाजूच्या परिसरातील लोकांना लाठीचार्ज करून झोडपून काढले. त्यामुळे तेथील जनता भडकली आणि त्यांनी त्याठिकाणी सडकेवर येऊन नारेबाजी सुरु केली. त्यानंतर पोलिसांनी अंदाधुंद लाठीचार्ज केला. परिणामी तेथील नागरिकामध्ये संतापाची लाट उसळलेली आहे. शासनाचे याची चौकशी करून कारवाई करावी. कमीत कमी 18 लोकांवर पोलिसांनी कारण नसताना केसेस दाखल केलेल्या आहेत. त्यांच्यावर जीप जाळणे, मारहाण करणे यासारख्या केसेस दाखल केलेल्या आहेत. त्यामध्ये मुलाचे नातेवाईक देखील आहेत. तेव्हा या लोकांना शासनाने सोडून देऊन या प्रकरणी चौकशी करावी अशी विनंती मी या विशेष उल्लेखाद्वारे करीत आहे.

..4..

पृ. शी. : कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवरील
17 सफाई कामगारांना कायम स्वरूपी सेवेत सामावून घेणे

मु. शी. : कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवरील
17 सफाई कामगारांना कायम स्वरूपी सेवेत सामावून घेण्याबाबत
श्री. रामनाथ मोते, वि. प. स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची
सूचना.

तालिका सभापती : मा. मा. मा. सदस्य श्री. रामनाथ मोते यांनी विशेष उल्लेखसंबंधीची सूचना
दिली आहे. त्यांनी ती मांडावी.

श्री. रामनाथ मोते (कोकण विभाग शिक्षक) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने
पुढील विशेष उल्लेखसंबंधीची सूचना मांडतो.

कल्याण डोंबिवली महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवर रोजंदारी किंवा तात्पुरत्या स्वरूपात
सुमारे 285 कर्मचारी कार्यरत आहेत. सर्व कर्मचा-यांची 10 वर्षांपेक्षा अधिक कालावधी सेवा
झालेली आहे. या हंगामी कर्मचा-यांना कायम रिक्त पदांवर सेवेत सामावून घेण्याचा निर्णय
प्रशासनाने घेतला असून आज सकाळी या संदर्भात माननीय नगरविकास मंत्री महोदयांनी घोषणा
केलेली आहे. त्या पैकी 17 सफाई कामगार म्हणून कार्यरत असलेल्या कर्मचा-यांना सेवेत सामावून
घेण्यास माननीय आयुक्तांनी म्हणजे प्रशासनाने नकार दिला असून त्यांच्या सेवा खंडीत करण्यात
आलेल्या आहेत. कल्याण डोंबिवली महानगरपालिकेने शासनाकडून नवीन सेवाभरती नियमावली
मंजूर करून घेतली. त्यामध्ये सफाई कामगार या पदासाठी 4थी उत्तीर्ण अशा प्रकारची अट
टाकलेली आहे. या नवीन नियमावली नुसार सफाई कामगार 4थी पर्यंत शिक्षण घेतलेला असावा
अशी अट असल्याने व गेली 10 वर्षे 4थी पास नसलेले 17 कर्मचारी सेवेत असूनही त्यांना कायम
नोकरी पासून वंचित ठेवले आहे.

...नंतर श्री. खर्चे...

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

R-1

PFK/ KGS/ KTG/

पूर्वी श्री. शिगम एम....

14:20

श्री. रामनाथ मोते

कोणताही निर्णय पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू होत नसला तरी हा नियम 2010 मध्ये अस्तित्वात आला आहे. त्यापूर्वी हे 17 सफाई कामगार सेवेत असल्याने व ते चौथी पास नसले तरी साक्षर असल्यामुळे त्यांना नियमित सेवेत घेण्याबाबत शासनाने सहानुभूतीपूर्वक विचार करावा अशी विनंती मी या विशेष उल्लेखाच्या माध्यमातून करित आहे.

...2...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

पृ.शी.: औरंगाबाद जिल्ह्यातील विद्यार्थ्यांची अनेक प्रकरणे जात पडताळणी कार्यालयाकडे प्रलंबित असणे

मु.शी.: औरंगाबाद जिल्ह्यातील विद्यार्थ्यांची अनेक प्रकरणे जात पडताळणी कार्यालयाकडे प्रलंबित असणे याबाबत श्री. सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना.

तालिका सभापती (श्री.रमेश शेंडगे): माननीय सदस्य श्री. सतीश चव्हाण यांनी विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना दिली आहे. त्यांनी ती मांडावी.

श्री. सतीश चव्हाण (औरंगाबाद विभाग पदवीधर) : महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना मांडतो :-

औरंगाबाद जिल्ह्यातील विद्यार्थ्यांनी बारावीत शिक्षण घेत असतानाच 10175 प्रकरणे जिल्हा समाज कल्याण कार्यालयामार्फत जात पडताळणी कार्यालयाकडे सहा महिन्यापूर्वी पाठवूनही त्यामधील केवळ 3217 प्रकरणे केवळ तपासून पूर्ण झाल्याचे माहे मे, 2011 च्या शेवटच्या आठवड्यात उघडकीस आले. परिणामी वैद्यकीय व अभियांत्रिकी मध्ये प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्रासाठी पालकांसोबत विभागीय जात पडताळणी कार्यालयाकडे चकरा माराव्या लागणे, परिणामी त्यांच्यात पसरलेला असंतोष, निराशेचे वातावरण, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.

...3...

पृ.शी.: पुणे महानगर परिवहन विभागात सुट्या भागांची खरेदी होऊनही वेळेवर सुटे भाग न मिळणे

मु.शी.: पुणे महानगर परिवहन विभागात सुट्या भागांची खरेदी होऊनही वेळेवर सुटे भाग न मिळणे याबाबत श्री. अनिल भोसले, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना.

तालिका सभापती : माननीय सदस्य श्री. अनिल भोसले यांनी विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना दिली आहे. त्यांनी ती मांडावी.

श्री. अनिल भोसले (पुणे स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना मांडतो :-

पुणे महानगर परिवहन महामंडळाची स्थापना होऊन पाच वर्षे झाली तरी महामंडळातील विविध पदे रिक्त आहेत. महामंडळाच्या एकाच अधिकाऱ्याकडे विविध विभागांची योग्य माहिती नसल्याने कामात अडथळा निर्माण होणे, परिणामी आवश्यकता नसताना चार कोटी रुपयाचे सुटे भाग खरेदी करणे, खरेदीमध्ये सुमारे 90 लाख रुपयांच्या सुट्या भागांचा हिशेब न लागणे, संचालक मंडळाने दिलेले चौकशीचे आदेश अधिकाऱ्यांकडून धाब्यावर बसविणे, डेपोकडून सुट्या भागांची मागणी होऊनही त्यांना वेळेवर सुटे भाग न मिळू शकणे, परिणामी नादुरुस्त बस दुरुस्त होऊ शकत नसल्याने अनेक अपघात होण्याची निर्माण झालेली परिस्थिती, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची तातडीची उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया.

...4...

पु.श्री.: पुणे शहर तसेच शाळांमध्ये पिण्याचे पाणी व स्वच्छता
गृहांचा निर्माण झालेला प्रश्न

मु.श्री.: पुणे शहर तसेच शाळांमध्ये पिण्याचे पाणी व स्वच्छता
गृहांचा निर्माण झालेला प्रश्न याबाबत डॉ. नीलम गोन्हे, वि.प.स. यांनी
दिलेली विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना.

तालिका सभापती : माननीय सदस्या डॉ. नीलम गोन्हे यांनी विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना
दिली आहे. त्यांनी ती मांडावी.

डॉ. नीलम गोन्हे (विधानसभेने निवडलेल्या) : महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष
उल्लेखासंबंधीची सूचना मांडते :-

महोदय, या सभागृहात ज्यावेळी आम्ही काही प्रश्न उपस्थित करतो, विशेष उल्लेख
उपस्थित करतो त्यातून काही तरी मार्ग निघावा अशीच अपेक्षा त्यामागे असते. आज मी जी विशेष
उल्लेखाची सूचना दिली आहे त्यात नजरचुकीने "2 लाख" असे टाईप झालेले आहे. वास्तविक हा
आकडा "2 कोटी" असा आहे, त्यानुसार दुरुस्ती करावी अशी प्रथम विनंती करते.

महोदय, पुणे महापालिकेच्या 50 शाळांमध्ये पिण्याचे पाणी व स्वच्छता गृह यांच्या संदर्भात
मी सन 2010 मध्ये शासनाचे लक्ष वेधले होते. पुण्यातील पी.एम.शहा ही संस्था सर्व ठिकाणी सर्व्हे
करते तेव्हा लक्षात आले की, पुण्यातील स्वच्छता गृहांमध्ये मुलींसाठी कोणतीच व्यवस्था नाही व
पिण्याचे पाणी देखील अशुध्द आहे. या विषयाच्या संदर्भात दैनिक "सकाळ" या वर्तमानपत्रात
बातम्या देखील छापून आल्या होत्या. सभागृहात हा विषय घेतल्यानंतर त्यात मात्र अशी विसंगती
दिसते की, संबंधित विभागाचे कक्ष अधिकारी श्री. स.शां.कांबळे यांना पुणे महानगर पालिकेने एक
पत्र पाठवून कळविले की, या कामासाठी महापालिकेने 2 कोटीची तरतूद केलेली आहे. शालेय
विद्यार्थ्यांना स्वच्छ व शुध्द पाणी मिळावे याकरिता गणवेश खरेदी वादातील रक्कम चार कोटी
पन्नास लाख एवढी न्यायालयाच्या आदेशानुसार कोर्टात भरण्यात आलेली होती. ही रक्कम
पिण्याचे शुध्द पाणी या उपक्रमासाठी वापरण्यात येणार आहे असेही सदर पत्राद्वारे कळविण्यात
आले होते. पण या गोष्टीला दीड वर्ष उलटून गेले तरी कोणतीच कार्यवाही केलेली नाही.

...5...

डॉ. नीलम गोन्हे.....

प्रत्यक्षात माहितीच्या अधिकाराखाली माहिती विचारली असता महानगर पालिकेच्या शिक्षण मंडळाकडून सांगण्यात आले की, ही तरतूद शाळांच्या साफसफाईसाठीच वापरली, पिण्याच्या पाण्याची योजना मात्र प्रलंबित आहे. मला पाणीपुरवठा मंत्री महोदय श्री. लक्ष्मणराव ढोबळे यांनी पत्राद्वारे असे कळविले की, आम्ही या प्रश्नात लक्ष घालत आहोत. प्रत्यक्षात मात्र सभागृहाची दिशाभूल करणारे उत्तर पुणे महापालिकेचे शिक्षण मंडळ देत आहे, या प्रकरणाची चौकशी करावी. वेळ पडल्यास हे शिक्षण मंडळ बरखास्त करावे. कारण कोर्टात गणवेशासंबंधीची केस प्रलंबित आहे.

...6...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

पृ.शी. : न्याय वैद्यक प्रयोगशाळेत चाचण्यांसाठी प्रलंबित असलेले हजारो नमुने

मु.शी. : न्याय वैद्यक प्रयोगशाळेत चाचण्यांसाठी प्रलंबित असलेले हजारो नमुने याबाबत श्री.

केशवराव मानकर, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. केशवराव मानकर यांनी विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना दिली आहे. त्यांनी ती मांडावी.

श्री. केशवराव मानकर (विधानसभेने निवडलेले) : महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना मांडतो :-

न्याय प्रक्रियेत महत्वाची भूमिका बजावणाऱ्या राज्य भारतातील न्याय वैद्यक प्रयोग शाळांमध्ये (फोरेन्सिक लॅब) चाचण्यांसाठी गोळा केलेले हजारो नमुने प्रलंबित आहेत. त्यात मुंबईतील कलिना येथील प्रयोगशाळेत कर्मचाऱ्यांच्या अभावामुळे दहा हजारोहून जास्त चाचण्या प्रलंबित आहेत. सदर प्रयोगशाळेत 361 कर्मचाऱ्यांची गरज असताना केवळ 175 कर्मचारी काम करीत आहेत. नागपूर येथील प्रयोगशाळेत उप संचालक ते रासायनिक विश्लेषकांची 133 पैकी 45 पदे रिक्त आहेत. अमरावती येथील प्रयोगशाळेत 70 पैकी 40 पदे रिक्त आहेत. मुंबईतील नेहरु नगर येथे अल्पवयीन मुलीच्या बलात्कार प्रकरणात आरोपीच्या शोधासाठी 800 पेक्षा जास्त डीएनए चाचण्या कराव्या लागल्या. त्यामुळे चाचणीसाठी लागणाऱ्या रसायनाचा साठा संपल्यामुळे 2011 मध्ये पहिले चार महिने प्रयोगशाळेत एकही डीएनए चाचणी झाली नाही. नाशिकची प्रयोगशाळा जलसंपदा विभागाच्या इमारतीत सुरु असून अमरावतीतील प्रयोगशाळा भाड्याच्या घरात आहे. त्यामुळे तातडीने न्याय मिळविण्यासाठी प्रयोगशाळेत पाठविलेल्या चाचण्या वेळेवर उपलब्ध होत नाही. त्यामुळे न्यायप्रक्रियेत महत्वाची भूमिका बजावणाऱ्या राज्य भारतातील न्याय वैद्यक प्रयोग शाळांमध्ये (फोरेन्सिक लॅब) रिक्त असलेली पदे तात्काळ भरून, उपरोक्त सोयी-सुविधा तात्काळ पुरविण्यासाठी उपाययोजना करण्याची नितांत आवश्यकता, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.

पृ.शी.: लोणार (जि. बुलडाणा) या ऐतिहासिक सरोवराचे जतन
करण्यासाठी शासनाकडून मिळत नसलेला निधी

मु.शी.: लोणार (जि. बुलडाणा) या ऐतिहासिक सरोवराचे जतन
करण्यासाठी शासनाकडून मिळत नसलेला निधी याबाबत श्री.पांडुरंग
फुंडकर, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. पांडुरंग फुंडकर यांनी विशेष उल्लेखासंबंधीची
सूचना दिली आहे. त्यांनी ती मांडावी.

श्री. पांडुरंग फुंडकर (विधानसभेने निवडलेले) : महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष
उल्लेखासंबंधीची सूचना मांडतो :-

मेहकर, जि. बुलडाणा या विधानसभा मतदार संघात ऐतिहासिक, पौराणिक व वैज्ञानिक
वारसा प्राप्त झालेले जगप्रसिद्ध उल्का लोणार सरोवर आहे. लोणार सरोवर पाहण्यासाठी
भारतातूनच नव्हे तर जगातून अनेक पर्यटक येत असतात. लोणार सरोवर हे जगातील शास्त्रज्ञांचे
आकर्षण केंद्र आहे. ग्लोबल वॉर्मिंगच्या संकटावर मात करणारे संशोधन नुकतेच प्रसिद्ध झाले
असून शास्त्रज्ञांनी काढलेल्या निष्कर्षावरून लोणार विवरात मिथेन खाणारे जिवाणू आढळून आले
आहेत. मिथेन वायू हा ग्लोबल वॉर्मिंग घडून आणणारा दुसऱ्या क्रमांकाचा प्रमुख वायू समजला
जातो. या सरोवरामध्ये पाण्यावर तरंगणाऱ्या विटा सापडतात. चंद्रावर जे खडक आहेत ते देखील
या सरोवर परिसरात आढळतात. तेथे येणारे पर्यटक या वस्तू आपल्यासोबत घेऊन जातात.
लोणार सरोवरात सांडपाणी मिसळत असून सरोवराच्या दिशेने वाहून येणारे हे सांडपाणी बाहेर
अडविण्याबाबत तसेच पर्यटनाच्या दृष्टीने विकास करण्याबाबत मी विधान परिषद सभागृहात हा
विषय तारांकित प्रश्नाद्वारे उपस्थित केला असता माननीय पर्यटन राज्य मंत्र्यांनी या सरोवराचे जतन
करण्यासाठी जास्तीत जास्त निधी उपलब्ध करून देण्याचे आश्वासन दिले होते. माननीय मंत्री
महोदयांच्या या आश्वासनानुसार जिल्हाधिकारी, बुलडाणा यांनी आराखडा व अंदाजपत्रक शासनास
सादर केले नसल्यास, जिल्हाधिकारी यांच्याकडून त्वरित आराखडा व अंदाजपत्रक मागवून घेऊन
या जगप्रसिद्ध सरोवराचा पर्यटनाच्या दृष्टीने विकास करण्यासाठी जास्तीत जास्त निधी उपलब्ध
करून देण्याबाबत माननीय पर्यटन मंत्री महोदयांना सूचित करावे म्हणून या विशेष उल्लेखाद्वारे ही
बाब मी सदन्याच्या निदर्शनास आणत आहे.

(नंतर श्री. जुन्नरे

(सभापतीस्थानी माननीय उपसभापती)

पु. शी. :येऊर,पारसीक डोंगर इत्यादी भाग ठाणे शहराच्या नियंत्रण नियमावलीमध्ये अंतर्भूत करण्याची आवश्यकता

मु. शी. :येऊर,पारसीक डोंगर इत्यादी भाग ठाणे शहराच्या नियंत्रण नियमावलीमध्ये अंतर्भूत करण्याची आवश्यकता याबाबत श्री. सुभाष भोईर,वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना.

उप सभापती : मा. न्याय सदस्य श्री. सुभाष भोईर यांनी विशेष उल्लेखसंबंधीची सूचना दिली आहे. त्यांनी ती मांडावी.

श्री. सुभाष भोईर (नाम नियुक्त) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखसंबंधीची सूचना मांडतो.

सभापती महोदय, ठाणे शहराच्या परिसरात संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान असलेले येऊर हे वनराईने आच्छादलेला रमणीय डोंगराळ परिसर पारसीक डोंगर ते उल्हास खाडीच्या हिरव्या गार शीतल परिसरातील संपूर्ण भाग ठाणे महानगर पालिकेच्या अंतर्गत आहे. मुंबईला लागून असलेल्या पर्यटनाच्या दृष्टीने मोहून टाकणा-या राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे पर्यटन विषयक प्रकल्प राबविणे शक्य आहे. ठाणे महानगरपालिकेतून महासभेचा ठराव क्रमांक 3 दिनांक 20/08/2009 नुसार मागणी करण्यात आलेली आहे. म्हणून जनभावना लक्षात घेऊन परिसराचा विकास साधण्यासाठी ठाणे शहराचा नियंत्रण नियमावलीमध्ये नियम अंतर्भूत करण्यासाठी शासनाची अंतिम मंजूरी प्राप्त व्हावी म्हणून या विशेष उल्लेखाद्वारे शासनाचे लक्ष वेधत आहे.

पृ.शी.: मुंबई ग्रामपंचायत (सुधारणा) विधेयक.

L.A. BILL NO. XXVIII OF 2011

(A BILL FURTHER TO AMEND THE BOMBAY VILLAGE PANCHAYATS ACT, 1958.)

श्री.सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील (गृह राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे, मी आपल्या अनुमतीने सन 2011 चे वि.स.वि.क्रमांक -28, मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम, 1958 यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक मांडतो.

उप सभापती : विधेयक मांडण्यात आले आहे.

श्री.सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2011 चे वि.स.वि. क्रमांक 28, मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम, 1958 यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक विचारात घेण्यात यावे असा प्रस्ताव मांडतो.

सभापती महोदय, 1565 ग्रामपंचायतीच्या निवडणुका जून 2011 ते डिसेंबर 2011 या कालावधीत घेतल्या जाणार आहेत. निवडणूक लढविण्याची परवानगी देण्याच्या दृष्टीने या विधेयकाच्या माध्यमातून जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी या माध्यमातून मुदतवाढ देत आहोत.

प्रश्न प्रस्तुत झाला.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, राज्याच्या कायदानुसार आता हे विधेयक मांडता येणार नाही. या सभागृहात चर्चा झाली होती व त्या चर्चेनंतर "बॉम्बे"चे नाव "मुंबई" करण्यात आले होते. ही कायदेशीर तरतूद आहे. केंद्राची मान्यता मिळाल्यानंतर सर्व स्तरावर जेथे जेथे "बॉम्बे" असेल ते बदलणे याबाबतीत विधान परिषदेत चर्चा झाली होती. व हा प्रस्ताव मी स्वतः आणला होता. जे जे कायदे "बॉम्बे" या नावाने आहेत ते मुंबई या नावाने करण्यात यावे. ही चर्चा होऊन चार वर्षे झाली आहेत. या बदलासाठी आम्हाला सहा महिन्यांचा कालावधी लागेल असे शासनातर्फे सांगण्यात आले होते. सहा महिन्यांचा कालावधी या प्रक्रियेसाठी लागणार होता. कायदे बदलण्याकरिता वेगळी प्रक्रिया असते व त्या प्रमाणे ते करावे लागत असते. त्यामुळे हे बदल

श्री. दिवाकर रावते

करण्यासाठी आम्ही आपल्याला सहा महिन्यांचा अवधी दिला होता. कधी कधी आपण विनंती करता त्यामुळे आम्ही दुर्लक्ष करीत असतो. परंतु सरकार आता दुर्लक्षाचाच दुरुपयोग करावयास लागले आहे. 'A Bill further to amend the Bombay Village Panchayats Act, 1958.' त्यामुळे आपल्याला हे विधेयक मांडताच येणार नाही. आम्ही अनेक वर्षांपासून आपल्या नजरेत आणून देण्याचे काम केलेले आहे. असे असतांना जर सरकारला त्यासंदर्भात कृतीच करावयाची नसेल तर ते योग्य होणार नाही. कायदानुसार सर्व कामकाज झाले पाहिजे एवढेच मला या निमित्ताने म्हणावयाचे आहे.

सभापती महोदय, बॉम्बे व्हीलेज ॲक्टचे नाव "मुंबई पंचायत ॲक्ट" करावयास पाहिजे होते. त्यावेळेस शक्यतो "महाराष्ट्र" करण्यात यावे अशी सूचना आली होती. तुम्ही जर केवळ अधिवेशनात यावयाचे, मंत्र्यांनी बोलावयाचे, उत्तर दिले तर दिले, नाही दिले तर नाही दिले, असे करून निघून गेले तर ते काही चालणार नाही. सदस्यांच्या प्रश्नाची तड न लावता शासन तसेच निघून जात असते. ज्यांचा येथे रोल आहे तेवढेच येथे बसतात. परंतु मंत्री सुध्दा वेळेवर येत नसल्यामुळे सभागृह सारखे सारखे तहकूब करावे लागत असते. आज पाच मिनिटापूर्वी कॅबिनेट मंत्री नसल्यामुळे सभागृह दहा मिनिटांसाठी तहकूब करावे लागले आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. भाई जगताप यांना मंत्री केले तर विधान परिषदेला पर्मनन्ट मंत्री मिळू शकेल. आपण एखाद्या व्यक्तीमत्वाकडे किती वेळ दुर्लक्ष करीत राहणार आहात ? भाई ज्यावेळेस सभागृहात बोलावयास उभे राहतात त्यावेळेस आम्ही हे करू, ते करू असे मंत्री ज्या प्रमाणे बोलत असतात त्या प्रमाणे सन्माननीय सदस्य श्री. भाई जगताप बोलत असतात. काल भाई मुलाखत देत होते त्यावेळेस महाराष्ट्राला उद्देशून सांगत होते की, "पोलिसांना घरे देण्याच्या बाबतीत निर्णय झालेला असल्यामुळे आता पोलिसांना घरे दिली जातील." सन्माननीय सदस्य भाई जगताप हे मंत्री समजूनच बोलत असतात. त्यामुळे त्यांना एकदा मंत्री करून टाकले तर आपले सभागृह सुध्दा तहकूब होणार नाही. भाई कामगार मंत्री व्हावेत ही आमची प्रामाणिक इच्छा आहे.

उप सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.रावते साहेब जे बोलतात ती गोष्टी खरी होत असते.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, सरकारला जे काही बोलावयाचे असते त्यासाठी सरकार त्यांचा वापर करून घेत असते. हे बिल कायद्यात बसत नसल्यामुळे आपल्याला आता हे

श्री. दिवाकर रावते...

विधेयक येथे मांडता येणार नाही. मराठीच्या संदर्भात या सदनाने सकाळी 10 ते 12 या वेळेत चर्चा झाली होती. आम्ही केवळ चर्चा करावयाची व त्याची अंमलबजावणी शासन करणार नसेल तर या सदनाने तरी काय अर्थ राहणार आहे ? या सदनाने केलेले कायदे जर सरकार पायदळी तुडवत असेल तर आम्ही तरी सर्व गोष्टींचा मुलाहिजा का राखावयाचा ? आता या विधेयकाच्या संदर्भात काय करावयाचे ते एकदा सांगा नंतर बाकीचे बघू.

श्री.सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील : सभापती महोदय, महाराष्ट्रात लागू असलेल्या अधिनियमामध्ये "बॉम्बे" ऐवजी महाराष्ट्र करण्याबाबतचा प्रस्ताव सामान्य विभागाच्या माध्यमातून विधी व न्याय विभागाकडे गेलेला आहे. मान्यता मिळाल्यानंतर या अधिसूचनेमध्ये "महाराष्ट्र" असाच उल्लेख करण्यात येईल. एक परिपूर्ण विधेयक आणण्याची कार्यवाही सुरु आहे. मला सन्माननीय रावते साहेबांना विनंती करावयाची आहे की, निवडणुकांची रणधुमाळी सुरु झालेली आहे. त्यामुळे या विधेयकाला अनुमती द्यावी अशी विनंती आहे.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, शेवटी सोन्याच्या नळीत घातली काय किंवा चांदीच्या नळीत घातली काय, शेवटी ती वाकडीच राहते. अशा प्रकारचे हे दुसरे विधेयक आहे. प्रत्येक वेळेस आम्ही गप्पच बसायचे काय ? बॉम्बे प्रोव्हिन्शीयल म्युन्सिपल कॉर्पोरेशन ॲक्ट नावाचे दुसरे विधेयक आहे. सामान्य प्रशासन विभागाचे अधिकारी हे सरकारपेक्षा मोठे आहेत काय ?

यानंतर श्री. भारवि...

श्री.दिवाकर रावते...

हे अधिकारी 31 मार्चला रात्री 1.00 वाजेपर्यंत बसलेले असतात. रात्री 12.00 वाजेपर्यंत सर्व निधी गोळा केल्याशिवाय घरी जात नाहीत. सगळ्या जिल्ह्यामध्ये फोन करतात आणि लॅप्स झालेला सगळा निधी रात्री 12.00 वाजेपर्यंत घेऊन येतात. त्यानंतर मग वित्त विभागाचे अधिकारी घरी जातात. आज आपला अधिकाऱ्यांवर धाकच राहिलेला नाही. अधिकाऱ्यांनी काम केले नाही तर त्याचा जाब आपण त्यांना विचारत नाही. सामान्य प्रशासन विभागाच्या ज्या अधिकाऱ्याने काम केलेले नाही त्याला आपण कारणे दाखवा नोटीस बजावणार आहात की नाही ? आपल्याला भारतीय प्रशासन सेवेतील अधिकाऱ्यांना निलंबित करण्याचा अधिकार नाही. पण त्याने कामामध्ये दुर्लक्ष केले असेल तर त्यांना कारणे दाखवा नोटीस आपण देऊ शकता. शेवटी हा अस्मितेचा प्रश्न आहे. आपण संबंधित अधिकाऱ्याला कारणे दाखवा नोटीस देतो असे सांगावे. कारणे दाखवा नोटीस आपण दिलीच पाहिजे. तो विधान मंडळा पेक्षा मोठा नाही. सरकार पेक्षा तर बिलकूल नाही. माननीय मुख्यमंत्री भारतीय प्रशासन सेवेतील अधिकाऱ्याला 100 टक्के कारणे दाखवा नोटीस देऊ शकतात. हा सरकारचा अपमान आहे. येणाऱ्या मंत्रिमंडळात या संबंधी गंभीरतेने चर्चा होणार की नाही, या संबंधी देखील शब्द पाहिजे. आमचा निर्लज्जपणा झाला आहे. एक रावते उठतो आणि दर वेळी बोलतो. म्हणजे माझे काम कोडग्या सारखे झाले आहे. कोडग्या कोडग्या लाज नाही तसे झालेले आहे.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, सन्माननीय ज्येष्ठ नेते श्री.दिवाकर रावते यांनी अत्यंत उद्विग्न होऊन आपले मत मांडले आहे. त्यांच्या मनात जो राग आहे तो सदनातील प्रत्येक सन्माननीय सदस्यांच्या मनात आहे. या सभागृहात अनेक वेळा चर्चा झालेली आहे. बॉम्बे ऐवजी मुंबई हा शब्द इंग्रजी बिलामध्ये वापरण्याला कोणाला अडचणी आहेत ? त्यामुळे सन्माननीय सदस्यांच्या ज्या भावना आहेत त्याच्याशी आम्ही सर्व सहमत आहोत. भावनेच्या ओघात सन्माननीय सदस्यांनी कोडगा हा शब्द वापरला आहे तो रेकॉर्डवरून काढून टाकावा अशी माझी विनंती आहे.

श्री. एस.क्यू. जमा : सभापति महोदय, माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते ने जो प्रश्न उठाया है, उसके बारे में पिछले 3 साल से चर्चा हो रही है और इस सभागृह ने अपनी सहमति प्रदान की है. अगर कोई “बॉम्बे हाईकोर्ट” जैसा कानून हो, जिसको बदलने के लिए केन्द्रीय सरकार की अनुमति चाहिए तो हम बात समझ सकते हैं. लेकिन जब महाराष्ट्र का कानून हो तो उसमें “बॉम्बे” के स्थान पर “मुंबई” करने के बारे में विलम्ब क्यों हो रहा है ? इस वजह से सरकार को सुनना पड़ता है. मैं मंत्री जी से अनुरोध करूंगा कि वे कड़क कार्रवाई करें. प्रस्तुत विधेयक की मराठी प्रति में “मुंबई” लिखा है, लेकिन अंग्रेजी प्रति में “बॉम्बे” लिखा है. यह अधिकारियों की लापरवाही है. इस वजह से हर बार सरकार को सुनना पड़ता है. महाराष्ट्र राज्य के कानून में जहां जहां “बॉम्बे” है, उसको “मुंबई” करने का एक स्ट्रोक में निर्णय होना चाहिए. मंत्री महोदय इस बारे में कड़े कदम उठाएं, ऐसा मेरा अनुरोध है.

श्री.सतेज ऊर्फ बंडी डी.पाटील : सभापती महोदय, ग्रामविकास विभागाच्या विधेयकाच्या निमित्ताने हा विषय सभागृहापुढे आला. माझ्याकडे माहिती उपलब्ध आहे. मंत्रालयातील विविध प्रशासकीय विभागाद्वारे बॉम्बे ऐवजी मुंबई शब्द लिहिण्याची वेगवेगळी कारवाई एकत्रितपणे करण्यासंबंधीचे धोरण शासनाने स्वीकारलेले आहे. या संबंदात शासनाची भूमिका सकारात्मक आहे. यात बदल व्हावा अशी शासनाची निश्चित अशी भूमिका आहे.

श्री.रामदास कदम : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी जो हरकतीचा मुद्दा मांडलेला आहे त्याला पाठिंबा देण्यासाठी मी उभा आहे. खरे तर हा सर्व मराठी माणसाचा व संपूर्ण महाराष्ट्राचा अपमान आहे असे मी म्हणेन. आदर्शची फाईल एका टेबलावरून दुसऱ्या टेबलावर एका दिवसात जाते. मुंबई,पुणे, नाशिक येथे सचिवांनी जागा घेतलेल्या आहेत. एका दिवसामध्ये पाच-पाच टेबलावर फाईली गेल्या आणि सहा झाल्या. बॉम्बेचे मुंबई करण्याचा निर्णय सन 2006 मध्ये घेण्यात आला. या घटनेला चार-पाच वर्षे झाली. यात झारीतील शुक्राचार्य कोण आहेत. सगळे सचिव हे नॉन महाराष्ट्रीयन आहेत. त्यांना महाराष्ट्राच्या अस्मितेबद्दल आदर नाही, जिव्हाळा नाही, स्वाभिमान नाही. त्यामुळे त्यांची हकालपट्टी करून टाकावी. ही बाब गंभीर आहे. मागच्या अधिवेशनामध्ये सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी हा विषय उपस्थित केला होता. इकडून विनंती आली ती मान्य केली. त्यावेळी तत्काळ कारवाई करण्यात येईल असे आश्वासन सभागृहात दिले गेले होते. सचिव फक्त त्यांच्या सोयीचे बघतात आणि सहा करतात. आता येथे जे उत्तर सन्माननीय मंत्र्यांनी दिले आहे तेच मागच्या वेळी दिले होते. त्यामुळे हा सदनाचा अवमान देखील आहे. हा अवमान महाराष्ट्राचा, मुंबईचा, मराठी माणसाचा आहे. मराठी माणसाच्या पाठीत खंजीर खुपसण्याचे काम जे अधिकारी करीत आहेत त्यांना धडा शिकविण्याचे काम आपण केले पाहिजे अशी माझी विनंती आहे. त्यामुळे आपण हे थांबवावे. माझी विनंती आहे की, या अधिकाऱ्यांवर कारवाई झाली पाहिजे. त्यांना निलंबित केले पाहिजे, घरी बसविले पाहिजे आणि मग चौकशी केली पाहिजे. यास जो सचिव जबाबदार असेल त्याच्यावर कारवाई होत नाही तो पर्यंत पुढची बिले येता कामा नये.

श्री.सतेज ऊर्फ बंटी डी.पाटील : सभापती महोदय, माझी सर्व सन्माननीय सदस्यांना विनंती आहे की, हे बिल महत्त्वाचे आहे. दोन्ही बाजूकडील सर्व सन्माननीय सदस्यांच्या भावना माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या कानावर घातल्या जातील. अधिवेशन संपण्यापूर्वी या संबंदातील विस्तृत निवेदन येथे केले जाईल एवढी ग्वाही मी देऊ इच्छितो.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, शासनावर विश्वास आम्ही कसा काय ठेवायचा ? मी आजच सकाळी सन्माननीय सदस्य श्री.परशुराम उपरकर यांना बॉम्बे हॉस्पिटलमध्ये भेटायला गेलो होतो. बॉम्बे हॉस्पिटल नाव का बदलत नाही हा विषय मी पूर्वी देखील उपस्थित केला होता. तेव्हा त्यांच्यावतीने येथे खुलासा करण्यात आला होता. त्या रूग्णालयाच्या ट्रस्टने इंग्रजीमध्ये बॉम्बे हॉस्पिटल असे लिहिले आहे, तर हिंदीमध्ये बम्बई हॉस्पिटल असे लिहिले आहे. आम्ही तुमचे मानणार नाही हा जो पीळ आहे त्याला आपण कुठे तरी आवर घालणार आहात की नाही.

सभापती महोदय, विधेयकामध्ये बदल आताच्या आता होऊ शकत नाही हे मला देखील मान्य आहे. बॉम्बेचे मुंबई झाल्यामुळे कायद्यामध्ये बदल झाला पाहिजे यावर मी सदनामध्ये चर्चा घडवून आणली होती. या संबंदातील माननीय मंत्र्यांचे उत्तर काढून पहावे. येत्या सहा महिन्यामध्ये यात बदल करू, यात ज्या काही तांत्रिक अडचणी असतील तर त्या दूर करण्यात येतील अशा आशयाचे उत्तर देण्यात आले होते. त्यावेळी अशीही सूचना आली होती जेथे शक्य आहे तेथे बॉम्बे ऐवजी महाराष्ट्र अॅक्ट करण्यात येईल. त्यामुळे यास जो सचिव जबाबदार आहे त्याला किमान कारणे दाखवा नोटीस ज्याला आपल्या मराठीत शो-कॉज म्हणतो ती बजावणार आहात की नाही , यासंबंधी माननीय मुख्यमंत्र्यांनी निवेदन करावे.

श्री.रामदास कदम : सभापती महोदय, मी एक बाब आपल्या निदर्शनास आणून देत आहे. येथे माननीय समाजकल्याण मंत्री श्री.शिवाजीराव मोघे बसले आहेत. काल संत रोहिदास पुरस्काराचे वितरण केले. त्या पुरस्कार कार्यक्रमाची पत्रिका काढण्यात आली होती. त्या पत्रिकेत त्यात रवीदास असा उल्लेख करण्यात आला आहे. म्हणजे उत्तर भारतीयांना खूश करण्यासाठी संत रोहिदास ऐवजी संत रवीदास असा उल्लेख करण्यात आला होता. असे का होते ? आज आपण महाराष्ट्राला कुठे घेऊन चाललो आहोत. काल मी पत्रिका पाहिली होती. हे मी जबाबदारीने बोलत आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांनी ती पत्रिका वाचून पहावी. रोहिदास या ऐवजी रवीदास असा उल्लेख करण्यात आला आहे.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, उत्तर प्रदेशमध्ये रवीदास नगर आहे.

यानंतर श्री.सरफरे....

उप सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते व अन्य सन्माननीय सदस्यांनी त्यांच्या भावना मांडल्या असल्यामुळे त्या संपूर्ण सभागृहाच्याच भावना आहेत. मी असे निदेश देतो की, या संदर्भात शासनाने गंभीर दखल घेणे आवश्यक आहे. नजिकच्या काळात सर्व अधिनियमामध्ये "बॉम्बे" ऐवजी "मुंबई" असा शब्द बदल करण्याची आवश्यकता आहे. त्या नुसार लवकरात लवकर कारवाई करावी असे मी या ठिकाणाहून शासनाला स्पष्टपणे निदेश देत आहे.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, आपण निदेश दिल्याबद्दल मला आनंद आहे. आता सुध्दा "आम्ही करू" अशाप्रकारचे उत्तर शासनाकडून दिले जाईल. माझा या ठिकाणी हक्क आहे, या सदनामध्ये आम्ही चांगली चर्चा केली व त्यामध्ये सभागृहातील सर्व सन्माननीय सदस्य सहभागी झाले होते. "बॉम्बे" चे "मुंबई" झाल्यानंतर त्याप्रमाणे आपण कायद्यामध्ये बदल करा, काही ठिकाणी महाराष्ट्र करा असे सांगून साडे चार वर्षे झाली तरी सुध्दा हे अधिकारी ढीम्म आहेत. ते म्हणतात आम्हाला कुणी विचारीत नाही, आम्ही कुणाला मानीत नाही. या करिता संबंधित अधिकाऱ्यांना कारणे दाखवा नोटिस दिली गेली पाहिजे. ती देण्याचा अधिकार या सरकारला आहेच. जे कुणी संबंधित एक-दोन अधिकारी असतील त्यांनी हे कां केले नाही? या करिता त्यांना कारणे दाखवा नोटिस देत आहोत अशाप्रकारचे निवेदन या ठिकाणी झाले पाहिजे. आम्ही कसेही वागू, मोठ्या जागा घेवू, ब्लॉक घेवू, आम्हाला कोण विचारणार आहे? आमच्या फाईली दोन दिवसात काढू असे सर्व या अधिकाऱ्यांकडून चालू आहे याला धरबंद राहिलेला नाही.

श्री.रामदास कदम : सभापती महोदय, माझा हरकतीचा मुद्दा असा आहे की, सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना सभागृहामध्ये बोलावून या संदर्भात किती दिवसात निवेदन होईल व संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात येईल हे या ठिकाणी स्पष्ट केले पाहिजे. सभापती महोदय, आपण दिलेल्या निर्णयापासून आम्ही बाजूला जाणार नाही, आपल्या निर्णयाबद्दल आमचे दुमत नाही. हा आमचा वैयक्तिक प्रश्न नसून तो सभागृहाच्या अस्मितेचा प्रश्न आहे, महाराष्ट्राचा प्रश्न आहे. या करिता सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सभागृहामध्ये येऊन संबंधित अधिकाऱ्यांवर आपण कोणती कारवाई करणार आहात हे सांगितले पाहिजे, या संदर्भात किती दिवसात निर्णय होणार आहे हे सांगितले पाहिजे. तोपर्यंत आपण सभागृहाचे कामकाज तहकूब करावे अशी माझी विनंती आहे.

श्री. सतेज उर्फ बंटी डी. पाटील : सभापती महोदय, मी मघाशी विस्तृतपणे सांगितले आहे की, हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी सन्माननीय मुख्यमंत्री विस्तृतपणे निवेदन करतील. त्याचप्रमाणे सभापती महोदय, आपण दिलेल्या निदेशाचा हे शासन निश्चितपणे सन्मान करील असे मी सांगतो.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, हे शासन अधिवेशन संपण्यापूर्वी निवेदन करणार असेल तर या क्षणापासून मी खाली बसून सभागृहाच्या कामकाजामध्ये सहभागी होईन. नाही तर सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना बोलवावे, ते येईपर्यंत हे सभागृह तहकूब करावे आणि त्यांनी या ठिकाणी आम्हाला ठोस सांगितले पाहिजे. नाही तर आम्हाला हक्कभंग आणता येईल. या अधिकाऱ्यांना आपण जाब विचारणार नसाल तर हे सरकार या अधिकाऱ्यांना कां घाबरत आहे असा मला प्रश्न पडला आहे हा विधेयक मंजूर करण्याचा विषय फार मोठा नसून ते आम्ही मंजूर करू.

श्री. सतेज उर्फ बंटी डी. पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते हे या सभागृहातील ज्येष्ठ सदस्य आहेत. मी या सभागृहामध्ये जाहीरपणे सांगितले आहे की, हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी या संबंधी निवेदन होईल. हा एका विभागापुरता मर्यादित प्रश्न नाही. जे काही घडले आहे त्याची विस्तृत माहिती सभागृहासमोर आली पाहिजे. त्यांच्या या बाबतीत तीव्र भावना आहेत याची आपल्याला जाणीव आहे. त्यामुळे सन्माननीय मुख्यमंत्री सभागृहामध्ये येईपर्यंत आपण आम्हाला थोडा वेळ द्यावा अशी माझी आपल्याला विनंती आहे. आता जरी सन्माननीय मुख्यमंत्री सभागृहात आले तरी या संबंधी ताबडतोब निवेदन करणे शक्य होणार नाही.

(गोंधळ)

श्री. रामदास कदम : सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना आपण बोलवा, ते येईपर्यंत सभागृह तहकूब करा.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सभागृहामध्ये येऊन हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी याबाबतीत निर्णय घेण्यात येईल असे आम्हाला सांगावे. सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना तो अधिकार आहे. या प्रश्नासंबंधी मी मागील तीन अधिवेशनामध्ये मागणी करित आहे. हे शासन या अधिकाऱ्यांना पाठिशी कां घालीत आहे?

(गोंधळ)

उप सभापती : सन्माननीय राज्यमंत्र्यांनी या ठिकाणी एक गोष्ट स्पष्टपणे सांगितली की, हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी सन्माननीय मुख्यमंत्री सभागृहामध्ये निवेदन करतील.

श्री. दिवाकर रावते : तोपर्यंत आम्ही खाली बसतो...

(गोंधळ)

उप सभापती : मला पुढे काय सांगावयाचे आहे ते आपण पहिल्यांदा ऐकावे. सन्माननीय राज्यमंत्री महोदयांनी सभागृहाच्या भावना सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या कानावर आजच घालाव्यात. फार फार तर आज संध्याकाळपर्यंत किंवा उद्या दिवसभराचे कामकाज संपण्यापूर्वी सन्माननीय मुख्यमंत्री निवेदन करतील.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, तोपर्यंत आम्ही खाली बसतो...

(गोंधळ)

उप सभापती : आपण खाली बसू नये अशी माझी आपणास विनंती आहे.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, आपण नेहमी आम्हाला प्रेमाने सांगता आणि आम्ही आपले ऐकतो. मागील चार अधिवेशनामध्ये मी हा विषय लावून धरला आहे. तरी सुध्दा काहीही परिणाम होत नाही. सन्माननीय राज्यमंत्री या ठिकाणी चांगुलपणाने सांगत असतांना शासनाचे अधिकारी त्यांचे निर्णय पायदळी तुडवितात. माझा या बाबतीत असा राग आहे की, या सभागृहामध्ये घेतलेले निर्णय हे अधिकारी कां पाळीत नाही? त्यांना एवढी मस्ती कां आहे हे यांना सुध्दा कळले पाहिजे. आपण सभागृहाचे कामकाज पुढे चालवावे, आम्हाला ते उरकायचे नाही. मी खाली बसून माझ्या पध्दतीने या कामकाजामध्ये भाग घेईन. जोपर्यंत ठोस निर्णय होत नाही तोपर्यंत मी खाली बसणार आहे. नाहीतर आपण सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना सभागृहामध्ये बोलवावे.

(गोंधळ)

उप सभापती : मी या आसनावरून सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना निरोप पाठवीत आहे की, सभागृहामध्ये पेच निर्माण झाला असल्यामुळे आपण कृपया सभागृहामध्ये येऊन या संदर्भातील निवेदन करावे.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, तोपर्यंत आम्ही खाली बसतो. या महाराष्ट्राच्या अनेक गोष्टींसाठी, महाराष्ट्राच्या अस्मितेसाठी आपण सभागृहाचे कामकाज तहकूब केले आहे.

(सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते व अन्य विरोधी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य सभागृहाच्या मार्गिकेमध्ये बसतात.)

(गोंधळ)

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, तोपर्यंत विधेयकावरील चर्चा सुरु करावी.

श्री. दिवाकर रावते (खाली बसून बोलतात) : आम्ही विधेयक अडवीत नाही, ते एक मिनिटात मंजूर होईल...

(गोंधळ)

उप सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी विधेयकावरील चर्चा थांबविण्याबाबत म्हटलेले नाही. विधेयकावरील चर्चा आपण सुरु करू, तोपर्यंत मी निरोप पाठवितो.

श्री. दिवाकर रावते (खाली बसून बोलतात) : सभापती महोदय, मी खाली बसून सभागृहाच्या कामकाजामध्ये भाग घेणार आहे. आम्ही निर्लज्ज आहोत कां?

डॉ. नीलम गोन्हे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी केलेल्या विनंतीनुसार आपण सभागृहाचे कामकाज थांबवावे...

(गोंधळ)

उप सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते साहेबांनी सांगितले आहे की, मी विधेयकावरील चर्चा थांबवू इच्छित नाही. तो पर्यंत सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना आपण बोलवावे.

श्री. हेमंत टकले : सभापती महोदय, या सभागृहामध्ये राज्याच्या राजभाषेसाठी आग्रह धरून मागणी करणे अतिशय वास्तवतेला धरून आहे व गरजेचे आहे. त्या निमित्ताने सभागृहाच्या व्यक्त झालेल्या भावना फार महत्वाच्या आहेत. शेवटी हा मराठी भाषेच्या अस्मितेचा प्रश्न आहे. त्याकरिता आग्रह धरित असलेल्या सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते व अन्य सन्माननीय सदस्यांना माझी नम्र विनंती आहे की, या बाबतीत सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांना या सभागृहामध्ये येऊन निवेदन करण्यासाठी आपण थोडा वेळ द्यावा. आम्ही सर्व जण आपल्या भावनेशी सहमत असल्यामुळे आपण हा जो बैठा सत्याग्रह किंवा बैठा मराठी आग्रह सुरु केला आहे तो काही काळापुरता स्थगित करावा अशी या सभागृहातील सर्व सन्माननीय सदस्यांच्या वतीने आपणास नम्र विनंती करीत आहे.

श्री. दिवाकर रावते (खाली बसून बोलतात) : सभापती महोदय, मागील चार अधिवेशनामध्ये हे असेच चालू राहिले आहे त्याबद्दल मला आदर आहे. हे अधिकारी सरकारला जुमानत नाहीत याची कुठेतरी नोंद घेतली गेली पाहिजे. एवढ्या वेळेत सभागृह तहकूब झाले असते, आपण दहा मिनिटांकरिता सभागृह कां तहकूब करीत नाही?

श्री. रामदास कदम (खाली बसून बोलतात) : सभापती महोदय, या सभागृहामध्ये मंत्रीमहोदय उपस्थित नसतील त्यावेळी आपण सभागृहाचे कामकाज तहकूब करतो तर मग मराठीच्या अस्मितेसाठी आपण हे सभागृह कां तहकूब करित नाही?

उप सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते आपण आपल्या आसनावर यावे. सन्माननीय मुख्यमंत्री 15 मिनिटामध्ये सभागृहात येतील.

श्री. दिवाकर रावते (खाली बसून बोलतात) : या प्रश्नावर मला निर्णय पाहिजे, या अधिकाऱ्यांवर काय कारवाई केली हे या ठिकाणी जाहीर झाले पाहिजे. मागील पाच अधिवेशनामध्ये आम्ही विनंती केलेली आहे. एकदा विधेयक मंजूर झाल्यानंतर सर्व विसरून जातात.

उप सभापती : मी सभागृहाचे कामकाज 3.15 वाजेपर्यंत तहकूब करित आहे.

(सभागृहाची बैठक 2.59 ते 3.15 पर्यंत तहकूब झाली.)

(यानंतर श्रीमती रणदिवे)

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

V -1

APR/ST/AKN

पूर्वी श्री.सरफरे

15:15

सभापतीस्थानी - तालिका सभापती (श्री.रमेश शेंडगे)

तालिका सभापती : आता मी सभागृहाची बैठक दुपारी 03 वाजून 45 मिनिटांपर्यंत तहकूब करित आहे.

(सभागृहाची बैठक 03.15 ते 03.45 पर्यंत स्थगित झाली.)

यानंतर कु.थोरात

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

(स्थगितीनंतर)

सभापतीस्थानी माननीय सभापती

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, माननीय मुख्यमंत्री यांच्या वतीने संसदीय कार्यमंत्री सभागृहात निवेदन करणार आहेत. मी त्यांच्या निदर्शनास आणून देऊ इच्छितो की, बॉम्बेचे मुंबई झाले. याच सदनमध्ये त्याचा कायदा करण्यात आला. त्यानंतर केंद्र शासनाने त्याला मान्यता दिली आणि आता संपूर्णपणे आंतरराष्ट्रीय स्तरावर मुंबई हा शब्द प्रचलित आहे. या सदनमध्ये काम करित असताना माझ्या असे लक्षात आलेले आहे की, या सदनात जेव्हा विधेयके चर्चेसाठी येतात तेव्हा The Bombay Provincial Municipal Corporations Act, The Bombay Police Act, अशी त्यांची नावे असतात. सभापती महोदय, मी एकदा आपल्या अनुमतीने या सभागृहात या संदर्भात चर्चा उपस्थित केली होती आणि ती जवळ जवळ दोन तास चर्चा चालली होती. असे जे दहा ते पंधरा कायदे आहेत ते बदलणे आवश्यक आहेत अशा प्रकारचे मुद्दे त्या चर्चेच्यावेळी उपस्थित करण्यात आले होते. या सदनातील सर्व सन्माननीय सदस्यांनी त्या चर्चेत भाग घेतला होता याचा मला आनंद झाला. ग्रामीण भागातील काही सन्माननीय सदस्यांनी तर असे सुचविले होते की, बॉम्बे अॅक्टखाली आमच्या भागातील अॅक्ट नोंदविला जातो म्हणून तो महाराष्ट्र अॅक्ट करण्यात यावा. जेथे मुंबईचा संबंध येतो तेथे मुंबई ठेवण्यात यावे. उदाहरणार्थ बॉम्बे पोलीस अॅक्ट हा संपूर्ण महाराष्ट्रात चालतो म्हणून तो महाराष्ट्र पोलीस अॅक्ट करण्यात यावा, अशा प्रकारच्या सूचना करण्यात आल्या होत्या. त्या गोष्टीला साडेचार वर्षे झालेली आहेत. यामध्ये शासनातील अधिकाऱ्यांची काय चुकी आहे हे मी या ठिकाणी सांगतो. ज्यावेळी सन्माननीय सदस्यांना मराठी भाषेतील विधेयक देण्यात येते त्यावेळी त्यामध्ये 'मुंबई' असे लिहिलेले असते आणि इंग्रजी प्रतीमध्ये 'बॉम्बे' असे लिहिलेले असते. कायद्याचे नाव 'बॉम्बे अॅक्ट' असे असेल तर मराठी भाषेतील विधेयकात सुध्दा 'बॉम्बे अॅक्ट' असेच असले पाहिजे. ते बदलता येत नाही. पण अशा प्रकारची चलाखी केली जाते.

सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने प्रत्येक अधिवेशनामध्ये हा विषय या सभागृहात उपस्थित करित आहे. प्रत्येक वेळेला "पुढच्या वेळी आपण करु" अशी सभापती महोदय, आपल्याकडून आणि माननीय मंत्री महोदयांकडून विनंती केली जाते. जवळ जवळ सहा ते सात

..2..

श्री. दिवाकर रावते.....

अधिवेशनामध्ये मी हा विषय मांडलेला आहे. या बाबतीत मी मंत्री महोदयांना दोष देत नाही. शासनाची मानसिकता स्पष्ट आहे. कारण तशा प्रकारचा कायदा झालेला आहे. परंतु अधिकारी येथे बसतात, ते हे सगळे ऐकतात. त्यांची नैतिक जबाबदारी आहे. मंत्री महोदयांनी या ठिकाणी मला असे सांगितले की, जी.ए.डी.ने हे केलेले नाही. माझी मंत्री महोदयांना एवढीच विनंती आहे की, कायद्याचे स्वरूप बदलण्याच्या बाबतीत मी बैठका घेईन, मी त्याचा पाठपुरावा करीन आणि अमुक कालावधीत हे काम पूर्ण केले जाईल. अशा प्रकारची जबाबदारी कोणा तरी एका मंत्री महोदयांनी घेतली पाहिजे. हा एक भाग झाला. पण त्याचवेळेला या सदनमध्ये चर्चा झाल्यानंतर संबंधित अधिकाऱ्यांनी आपण हे काम कधी करू शकतो, कसे करू शकतो याचे मार्गदर्शन मंत्री महोदयांना केल्यानंतर आणि अधिकाऱ्यांच्या सल्ल्याप्रमाणे मंत्री महोदयांनी या सभागृहात निवेदन केल्यानंतर ते काम ज्यांनी केले नाही त्या संबंधित अधिकाऱ्याला ते भारतीय प्रशासकीय सेवेतील असल्यामुळे आपण त्यांना निलंबित करू शकत नाही. तसेच त्यांच्या विषयी आणखी काही कारवाई करावयाची असेल तर आपल्याला माननीय राष्ट्रपती पर्यंत जावे लागते. किंबहुना याचाच फायदा हे अधिकारी सरकारला दाबण्याकरिता घेत आले आहेत. माझी एवढीच विनंती आहे की, संबंधित जे कोणी अधिकारी असतील, थोड्या वेळापूर्वी माननीय मुख्यमंत्री यांनी सन्माननीय सदस्या श्रीमती चव्हाण यांच्या म्हाडाच्या प्रश्नाला उत्तर देत असताना कारवाई करणारच अशा प्रकारचा चांगला निर्णय घेतला आहे. तसेच जे कोणी संबंधित अधिकारी असतील आणि ते या महाराष्ट्र राज्याची अस्मिता पायदळी तुडविण्याचा प्रयत्न करीत असतील आणि बंदुक मात्र सरकारच्या खांद्यावर ठेवत असतील तर या अधिकाऱ्यांना किमान कारणे दाखवा नोटीस, ज्याला प्रचलित शब्द "शो कॉज नोटीस" असा आहे, ती द्यावीच लागेल आणि ती देण्यात यावी, हे माननीय मंत्री महोदयांकडून आम्हाला अभिप्रेत आहे. धन्यवाद.

श्री. बाळासाहेब थोरात : सभापती महोदय, मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मध्ये काही सुधारणा करण्याच्या संदर्भातील विधेयक या सभागृहासमोर मांडले असताना या विधेयकाच्या इंग्रजी प्रतीमध्ये "The Bombay Village Panchayat Act, 1958" अशा प्रकारचा उल्लेख करण्यात आलेला आहे. सभापती महोदय, महाराष्ट्र शासनामध्ये पूर्वी जे अॅक्ट झालेले आहेत त्या अॅक्टची सुरुवात 'बॉम्बे' या नावाने केलेली आहे. यापूर्वी सुद्धा या विषयाच्या बाबतीत चर्चा झालेली आहे.

..3..

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

W-3

SMT/ AKN/ ST/

15:45

श्री. बाळासाहेब थोरात....

त्यावेळी तत्कालीन मुख्यमंत्री महोदयांनी शब्द दिला होता की, आम्ही हे लवकर पूर्ण करू, परंतु ते होऊ शकलेले नाही, ही वस्तुस्थिती आज मान्य करावी लागत आहे. आज या सभागृहातील दोन्ही बाजूच्या सन्माननीय सदस्यांची अशी मागणी आहे की, किती काळ अशा पध्दतीने चालणार? आपण 'मुंबई' हे नाव स्वीकारलेले आहे. आणि जगामध्ये सुध्दा आता 'मुंबई' म्हणून हे शहर ओळखले जात आहे असे असताना आपले अॅक्ट मात्र 'बॉम्बे' या नावाने येणे योग्य नाही, ही अत्यंत योग्य मागणी आहे. या बाबतीत माहिती घेतली असता एक गोष्ट निदर्शनास आली की, साधारणतः विविध विभागातील 150 अॅक्ट असे आहेत की, त्यामध्ये अनुषंगिक बदल कुठे 'मुंबई' असा करावा लागेल तर कुठे 'महाराष्ट्र' असा करावा लागेल. याबाबतीत सामान्य प्रशासन विभागात काम सुरु आहे पण त्याला उशीर झालेला आहे, हे खरे आहे. सन्माननीय सदस्यांनी सांगितले की, यामध्ये इतका उशीर का झाला हेही पाहिले पाहिजे. मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो की, आम्ही हे काम तीन महिन्यात पूर्ण करू. येत्या तीन महिन्यात काम पूर्ण होईल. दुसरा मुद्दा असा की, सामान्य प्रशासन विभागाच्या राज्यमंत्र्यांवर हे काम पूर्ण करण्याची जबाबदारी सोपविण्यात येईल. इतका उशीर का झाला आणि इतका उशीर होणे हे सुध्दा योग्य नाही हे खरे आहे. याबाबतीत चौकशी करून त्याबाबतीतील निवेदन नागपूर अधिवेशनामध्ये सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येईल.

सभापती : आता आपण विधानसभा विधेयक क्रमांक 28 वरील चर्चा सुरु करू.

.....4...

श्री. दिवाकर रावते (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, या विधेयकावर बोलत असताना मला एवढेच निदर्शनास आणून द्यावयाचे आहे की, चार महिन्याची मुदत वाढविण्यात येत आहे याचे कारण असे की, आपले जे सर्व सन्माननीय सदस्य ज्यावेळी निवडून येतात त्यावेळी सुध्दा जातपडताळणी समिती त्यांना वैधता प्रमाणपत्र देत नाहीत. सन्माननीय सदस्यांना दाखला दिला नाही तर ते घरी जातील हे माहीत असल्यामुळे त्याच्यावर दबाव निर्माण करतात. सदस्यांची अगतिकता असते त्यामुळे त्यांची ऐपत असो अथवा नसो आपले भविष्यातील जीवन मग ते ग्रामीण भागातील असेल तर ग्रामीण भागातील जीवन संपुष्टात येईल, अशी भीती त्यांना असते त्यामुळे आता असलेल्या चार महिन्यांच्या मुदतीत वाढ करण्यात आलेली आहे. आता ज्यावेळी सन्माननीय सदस्यांना सात महिन्यात वैधता प्रमाणपत्र आणून द्यावे असे सांगतो त्यावेळी सन्माननीय सदस्यांनी अर्ज केल्या पासून अमुक एवढ्या दिवसात दाखला दिला पाहिजे अशा प्रकारचे निर्बंध या जातपडताळणी समितीवर का घालण्यात येत नाहीत.? जात पडताळणी समितीचे म्हणणे असे असते की, ते स्वतंत्र आहेत, त्यांना कायदेशीर अधिकार आहेत. सन्माननीय सदस्यांनी या बाबतीत हक्कभंगाचे प्रस्ताव दिलेले आहेत. सन्माननीय मंत्री महोदयांनी या ठिकाणी सांगितले होते की, या कामासाठी शासकीय अधिकाऱ्यांची नियुक्ती शासन करते त्यामुळे या संदर्भात निश्चित स्वरूपात नियंत्रण आणण्यात येईल आणि या बाबतीत सरकारचे म्हणणे हे अंतिम असेल. जशा शासनाच्या विविध समित्या असतात, त्यांचे धोरण शासन ठरविते आणि शासनाच्या भूमिकेप्रमाणे त्यांनी काम केले पाहिजे, अशा प्रकारची भूमिका आम्ही मांडतो असे या सदनमध्ये आम्हाला या प्रश्नावरील चर्चेच्या वेळी सांगण्यात आले होते.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य कै. गुरुनाथ कुलकर्णी त्यावेळी या प्रश्नावर बोलले होते. आज गुरुनाथजी आमच्यामध्ये नाहीत. त्यांच्या समितीने एका अधिकाऱ्याला साक्षीसाठी बोलावले होते पण ते अधिकारी समितीसमोर आले नाहीत. I am, as good as, Judge. The Committee cannot call me, असे त्यांचे उत्तर होते. आज गुरुनाथ कुलकर्णी आमच्यामध्ये नाहीत. आमच्या सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी सुध्दा विशेषाधिकार भंगाची नोटीस दिली होती. त्यावेळी संबंधित अधिकारी न्यायालयामध्ये गेले होते. त्यामुळे या जात पडताळणी समितीवर निर्बंध काय? या ठिकाणी जे विधेयक आणलेले आहे ते फार चांगले आहे. सर्वसामान्य

...5...

श्री. दिवाकर रावते....

लोकप्रतिनिधींच्या हिताचे आहे. ते हित साध्य होण्याकरिता आणि शासनाची या माध्यमातून जी भावना व्यक्त होत आहे ती व्यक्त होण्या करिता आज चार महिन्याची मुदत सात महिने करण्यात आलेली आहे पण सात महिन्यात त्या समितीने दाखले दिले नाही तर काय? म्हणजे प्रत्येक निवडून आलेल्या ग्रामपंचायत सदस्यांपासून सर्व सदस्यांपर्यंत हे असेच टांगते राहणार आहे काय? म्हणून या समितीवर निर्बंध आणण्याच्या संदर्भात या ठिकाणी खुलासा करणे आवश्यक आहे. अन्यथा या ठिकाणी जे चांगले काम करण्यात येत आहे ते बिघडेल. एवढे बोलून मी माझे दोन शब्द पूर्ण करतो. धन्यवाद.

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

श्री. अरुण गुजराथी (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सन 2011 चे वि. स. वि. क्रमांक 28 - मुंबई ग्रामपंचायत (सुधारणा) विधेयकाला पाठिंबा देत असताना मघाशी सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते साहेबांनी या ठिकाणी मुद्दा मांडला की, जात पडताळणी करणाऱ्या अधिकाऱ्यांनी जर चार महिन्यामध्ये दाखला दिला नाही तर काय करणार ? त्यांच्यावर आपण 60 दिवसाच्या आत, 90 दिवसाच्या आत दाखला दिला पाहिजे अशा पध्दतीचे बंधन आणणार आहात का ? सकाळी देखील या प्रश्नावर थोडी चर्चा झाली. या बाबतीत अर्ज दिल्यानंतर 30 दिवस, 60 दिवस असे काही तरी बंधन टाकणार की नाही ? उमेदवार निवडून आल्यानंतर चार महिन्यात जर दाखला मिळाला नाही तर तो टेन्शनमध्ये मरुन जाईल अशा प्रकारची परिस्थिती आहे. आपण 4 महिन्याच्या संदर्भात हा कायदा आणलेला आहे. हा कायदा कायमस्वरूपी नसावा. वर्ष दोन वर्षांमध्ये आपण अशा पध्दतीची योजना केली पाहिजे की, जात पडताळणीसाठी अर्ज दिल्याबरोबर त्या संदर्भातील कार्य होईल. ही तात्पुरती योजना आहे असे मी समजतो. आता जे उमेदवार आहेत त्यांना या चार महिन्यांच्या मुदतीवाढीची मदत होईल यासंदर्भात हा कायदा आहे. हा कायदा कायमस्वरूपी नसावा. जात पडताळणी कार्यालयावर या संदर्भात आपण कालमर्यादा घातली पाहिजे आणि जातीचे दाखले त्वरित मिळतील अशा पध्दतीने कार्यवाही व्हावी अशी विनंती करतो आणि या विधेयकाला पाठिंबा देऊन मी माझे भाषण संपवितो.

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

..2...

RDB/ ST/ AKN/ KTG/ KGS/

श्री. जयंत प्र. पाटील (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी या विधेयकाला विरोध करीत आहे. या आधी सुध्दा असे एक विधेयक सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री श्री. जयंत पाटील यांनी या सभागृहामध्ये आणले होते आणि त्यावेळी त्यांनी सभागृहाला शब्द दिला होता की, हे विधेयक शेवटचे आहे, पुन्हा असे विधेयक आणणार नाही. सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते साहेबांना आठवत असेल की, त्यावेळी मी या बाबत विचार मांडले होते. मागच्या वेळी विधेयक आणताना तीन महिन्यांची मुदत दिली आणि सांगितले की, आता तातडीने ग्रामपंचायतीच्या निवडणुका आहेत आणि आता हे करणे शक्य नाही म्हणून हे शेवटचे बिल आणले आहे, पुन्हा असे विधेयक आणणार नाही किंवा पुन्हा मुदत मागण्यासाठी विधिमंडळासमोर येणार नाही. राजकीय सोयीसाठी ही विधेयके आणली जातात. ठाणे महानगरपालिकेची पोटनिवडणूक आहे आणि त्या ठिकाणी प्रमाणपत्र मिळत नाही म्हणून असे विधेयक आणले जाते. ज्यावेळेला सोयीचे वाटते त्यावेळी शासन असे विधेयक आणत नाही. त्यावेळी मुदतवाढीचे विधेयक आणले जात नाही. आपण स्थानिक स्वराज्य संस्थांना जी स्वायत्तता द्यावयास मागतो त्यामध्ये कोठेतरी पक्षपातीपणा होतो असे माझे म्हणणे आहे.

सभापती महोदय, माझ्या जिल्ह्यामध्ये जवळजवळ 829 ग्रामपंचायती आहेत आणि त्यातील 400 ग्रामपंचायतीचा कारभार मी प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे बघत असतो. मी जात पडताळणीबाबत आपल्याला बोलणार नाही कारण त्याबाबतीत आपला अधिकार नाही. त्यामध्ये ग्रामविकास खात्याचा संबंध नाही. त्यामुळे आपण आपल्या खात्यापुरते उत्तर द्यावयाचे आहे. जात पडताळणी समितीबाबत मी आपल्याला काही बोलणार नाही. त्यासाठी वेगळे खाते आहे आणि त्यासंदर्भात वेगळे उत्तर मिळेल. पण जात पडताळणीच्या ठिकाणी काय परिस्थिती आहे ? त्या ठिकाणी धंदा झाला आहे. सभापती महोदय, आपल्याला सुध्दा आपल्या मतदारसंघामध्ये अनुभव आला असेल. त्या ठिकाणी विरोधी पक्षाचा माणूस जाऊन सांगतो की, सर्टिफिकेट देऊ नका, तुम्हाला 2 लाख रुपये देतो, त्यामुळे त्यांचे सभासदत्व रद्द होईल. दुसरा माणूस गेल्यानंतर ते त्याला सांगतात की, तो 2 लाख रुपये देण्यास तयार आहे, तू किती देतोस हे सांग, तुला सर्टिफिकेट देतो. 4 लाख रुपये देणार असशील तर तुला सर्टिफिकेट देतो. ही वस्तुस्थिती आहे. मी स्वतः त्या ठिकाणी गेलेलो आहे. या

RDB/ ST/ AKN/ KTG/ KGS/

श्री. जयंत प्र. पाटील

सभागृहामध्ये मी मागच्या वेळी सुध्दा सांगितले होते. लिफ्टमनपासून पैसे मागायला सुरुवात करतात. लिफ्टमन म्हणतो साहेब, तुमचे सर्टिफिकेट द्यावयाचे आहे, तुम्ही आलेला आहात. मी म्हणालो की, मी आमदार आहे. तो म्हणतो की, आपण आमदार असला तरी काही फरक पडत नाही, या ठिकाणी पहिल्यापासून पैसे द्यावे लागतात. मी आमदार आहे हे त्याला माहीत नाही. मागच्या वेळी सुध्दा मी सभागृहात हे बोललो होतो. माननीय मंत्री महोदय सांगत आहेत की, आमदाराने सांगितले तर काम करीत नाहीत आणि ते बरोबर आहे. आमदाराने जर सांगितले तर ते काम आणखी वाईट होते. आमदारांनी जर प्रेशर टाकले किंवा आमदार म्हणून आपण त्या ठिकाणी गेलात तर काम होणारच नाही असे ते सांगतात. पैसे घेताना आणखी अडचण. आमच्या सारख्या खट आमदाराकडून आणखीच मागतात.

सभापती महोदय, आता याचा भाव किती आहे ? मी माननीय मंत्री महोदयांना सांगू इच्छितो की, माझ्या जिल्ह्यामध्ये एक ग्रामपंचायत आहे, त्या ठिकाणी 12 लाख रुपये मागितलेले आहेत. विशेष हक्क समितीवर मी सुध्दा आहे तसेच सन्माननीय सदस्य श्री. हेमंत टकले साहेब सुध्दा आहेत. तत्कालीन समिती प्रमुख श्री. गुरुनाथ कुलकर्णी असताना आम्ही श्री. कर्वे यांना बोलविले होते. त्याची चर्चा मी या ठिकाणी करणार नाही पण हे थांबविले पाहिजे. माझे असे स्पष्ट मत आहे की, ज्याच्याकडे व्हेरिफाय केलेले सर्टिफिकेट आहे त्यांनाच त्या ठिकाणी उभे राहण्यास परवानगी द्यावी. ही मुदतवाढ देऊन आपण अधिकाऱ्यांना पैसे खाण्यासाठी एक संधी देत आहात म्हणून माझा या विधेयकाला विरोध आहे. मी विरोध करण्याचे कारण असे की, जी परिस्थिती आज आहे तीच परिस्थिती 4 महिन्यांमध्ये राहणार आहे. आमच्याकडे 800 ग्रामपंचायतीपैकी ज्या ठिकाणी निवडणुका झाल्या त्यातील एकही सर्टिफिकेट अजूनपर्यंत रायगड जिल्ह्यात मिळालेले नाही. आपण या ठिकाणी सांगतो ते कायदाने बरोबर आहे की नाही हे माहीत नाही पण आम्ही सुध्दा पैसे दिलेले आहेत. काही सन्माननीय सदस्य म्हणत आहेत की, हे वाक्य रेकॉर्डमधून काढा. कशाला रेकॉर्डमधून काढावयाचे ? मी मागे सुध्दा रेकॉर्डवर सांगितलेले आहे.

...4...

RDB/ ST/ AKN/ KTG/ KGS/

उप सभापती : हे वाक्य रेकॉर्डमधून काढावयाचे म्हटले तर हरकत नाही पण सन्माननीय सदस्य सत्य परिस्थिती सांगत आहेत. आपणही तयारी ठेवा.

श्री. जयंत प्र. पाटील : सभापती महोदय, या सदनमध्ये माननीय मंत्री महोदयांसह बसलेल्या कोणीही सन्माननीय सदस्यांनी अशी परिस्थिती आहे की नाही हे प्रामाणिकपणे सांगावे. मग हे विधिमंडळ कशासाठी आहे ? कायदे बनविण्याचा अधिकार आमचा आहे. तो अधिकार अधिकाऱ्यांचा आहे का ? लोकांनी आम्हाला या ठिकाणी लोकप्रतिनिधी म्हणून जनतेचे संरक्षण करण्यासाठी, कायदे बनविण्यासाठी पाठविले आहे. नोकरशाही आपली टिंगल करते. त्याचा सुध्दा कोठे तरी आपण विचार करावयास पाहिजे. या ठिकाणी खऱ्या अर्थाने कोणी तरी बोलले पाहिजे. ही मुदतवाढ देण्याचे बिल आपण का आणतो ? सन्माननीय सदस्य श्री. अरुणभाई गुजराथी यांना सांगू इच्छितो की, आपण या बिलाचे स्वागत कशासाठी करता ? अधिकाऱ्यांना पैसे देण्यासाठी या बिलाचे स्वागत करावयाचे का ? सभापती महोदय, भाव कसा ठरतो ?

उप सभापती : आपण खाजगीत बोलू.

श्री. जयंत प्र. पाटील : सभापती महोदय, आपण शहरी भागात राहता, आम्ही ग्रामीण भागात राहतो त्यामुळे आम्हाला त्यातील ज्ञान कमी आहे. मघाशी खालापूरच्या एका पंचायतीच्या संदर्भात नियम 93 अन्वये एक सूचना आली होती. या ठिकाणी अधिकारी गॅलरीमध्ये ग्रामविकास विभागाचे सचिव श्री. टाकरे साहेब उपस्थित आहेत. ते अदृश्य आहेत पण मला दिसतात. सभापती महोदय मला असे कळले की, सरपंचाने टॅक्सचे 20 लाख रुपये स्वतःच्या कंपनीच्या अकाउंटमध्ये भरले. जात पडताळणी अधिकारी पंचायतीच्या बजेटप्रमाणे सर्टिफिकेटचा भाव ठरवितात. थळ ग्रामपंचायतीचे बजेट जर 5 कोटी रुपये असेल तर तुमचा भाव 12 लाख रुपये. गावठाणामध्ये आता लिलाव चालू आहेत. तुमच्या पंचायतीमध्ये तुमच्या पक्षाचा उमेदवार पाहिजे असेल तर आम्हाला गावकीला किती देणार हे सांगा, आम्ही बिनविरोध निवडून देतो असे सांगतात.

यानंतर श्री. खंदारे

श्री.जयंत प्र.पाटील....

ही लोकशाही बरोबर नाही. यासाठी आपण या सभागृहात कायदे बनवित नाही. त्यांना हे अधिकार कोणत्या मर्यादेपर्यंत ठेवणार आहात, कायद्यांची अंमलबजावणी होते काय ? ज्यांनी 3 महिन्यात जात वैधता प्रमाणपत्र सादर केलेले नसेल त्यांचे सभासदत्व कायद्याने आपोआप रद्द केले पाहिजे. आपण या ठिकाणी कायदा करीत आहोत, पण या संदर्भात ग्रामविकास विभाग काय करते ? या विभागात विस्तार अधिकारी, पंचायत, ग्रामसेवक, उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी इतके अधिकारी आहेत. मग हे अधिकारी काय करतात ? ज्यांनी वेळेत प्रमाणपत्र दिलेले नाही त्यांचे सभासदत्व रद्द करण्याचे अधिकार ग्रामसेवकापर्यंत दिले पाहिजेत. एखादी जागा रिकामी झाली असे त्यांनी लगेच जिल्हाधिकार्यांना कळविले पाहिजे. अनेक सभासदांना कायदा कळत नसल्यामुळे काही लोक लगेच हायकोर्टात जाऊन स्थगिती आणतात. म्हणून या कायद्याबाबत शासनाने योग्य स्पष्टीकरण दिले पाहिजे. या कायद्यात व्हेग तरतूद नसावी. ज्या सभासदाने 3 महिन्यात प्रमाणपत्र दिले नाही तर त्या प्रकरणात कोणत्याही ठिकाणाहून स्थगिती मिळता कामा नये. माझ्या सूचनेप्रमाणे शासनाने विधी विभागाला सूचना द्याव्यात व त्याप्रमाणे हा कायदा करण्यात यावा. अन्यथा हायकोर्टात ही प्रकरणे जातात. ते शासनाला टाळता येईल. सभापती महोदय, माझे एक पाऊल तर नेहमी हायकोर्टातच असते. आमची कामे शासन करीत नसल्यामुळे शासनाच्या विरोधातील आमची लढाई हायकोर्टात चालू असते. आम्ही हायकोर्टात 90 टक्के निर्णय शासनाच्या विरोधामध्ये व आमच्या बाजूने घेत आलेलो आहोत. (अडथळा) माननीय ग्रामविकास मंत्री हे तडफदार आहेत, त्यांच्या मतदार संघात शहरी व थोडाचा ग्रामीण भागही आहे. (अडथळा)

सभापती महोदय, माझी आपल्याला कळकळीची विनंती आहे. या कायद्यात व्हेग तरतूद केलेली आहे. हे निवडणुकीचे वर्ष आहे. स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील ग्रामपंचायती, नगरपालिका, महानगरपालिका, जिल्हा परिषदांच्या निवडणुका होणार आहेत. मी कायद्याचा तज्ज्ञ नाही, परंतु या सभागृहात अनेक ज्येष्ठ सभासद आहेत. या कायद्यात पळवाटा असणार नाहीत याची शासनाने काळजी घेतली पाहिजे. सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री श्री.जयंत पाटील यांनी सभागृहात या कायद्यात पुन्हा दुरुस्ती करण्यासाठी विधेयक आणले जाणार नाही असे आश्वासन

2...

श्री.जयंत प्र.पाटील....

दिले होते. तरीही आज हे विधेयक सभागृहासमोर आलेले आहे. आज तरी भविष्यात पुन्हा अशा प्रकारच्या दुरुस्तीचे विधेयक सभागृहात आणणार नाही या वाक्याचा उत्तराच्या भाषणात मंत्री महोदयांनी पुनरुच्चार करावा. ही शेवटची मुदतवाढ असेल असे शासनाकडून आम्हाला आश्वासन मिळाले पाहिजे. अन्यथा, ग्रामपंचायतीची निवडणूक आली की, मुदतवाढ घेतली जाईल, पंचायत समितीची निवडणूक आली की, मुदतवाढ घेतली जाईल. जिल्हा परिषदेची निवडणूक आली की, एक वर्षाची मुदतवाढ घेतली जाईल. सध्या तर मुंबई महानगरपालिकेत व ठाणे महानगरपालिकेत दर महिन्याला पोट-निवडणूक होत आहे. त्यामुळे संपूर्ण ग्रामपंचायत असेल, महानगरपालिका असेल काही वॉर्डमध्ये पुन्हा पुन्हा निवडणुका होत आहेत.

सभापती महोदय, राखीव जागांबाबतचा मी मुद्दा मांडणार आहे. या राखीव जागा कोणी ठरवावयाच्या असतात ? शासन महादेव कोळी समाजाला मान्यता देत नाही. तो समाज आदिवासी नाही असे सांगून दाखला दिला जात नाही. परंतु जनगणनेमध्ये ते आदिवासी असल्याची नोंद केली जाते. माझ्या मतदार संघात नवगा ग्रामपंचायत आहे. त्या ग्रामपंचायतीची सदस्य संख्या 11 आहे, त्यापैकी 9 मतदार संघ राखीव आहेत. परंतु एकाही कोळी समाजाच्या माणसाकडे जातीचा दाखला नाही. त्यामुळे त्या ग्रामपंचायतीमध्ये निवडणुकीला उभे राहण्यासाठी एकही पात्र उमेदवार मिळत नाही. परिणामी केवळ 2-3 सभासद ग्रामपंचायत चालवित आहेत. समुद्राच्या किनारपट्टीवरील जे कोळीवाडे आहेत त्यामध्ये रहात असलेला सर्व समाज हा महादेव कोळी आहे. त्यांच्यामध्ये व आमच्याकडे एकही डोंगर कोळी नाही. अशी परिस्थिती असल्यामुळे शासनाने यामध्ये तरी सुधारणा केली पाहिजे. त्या जागा खुल्या प्रवर्गासाठी ठेवाव्यात. ही मागणी आम्ही केली तर ती चुकीची होणार आहे काय ? जो त्रास तुम्हाला होत आहे तो आम्हाला सुध्दा होत आहे. परंतु कारण नसताना लोकप्रतिनिधींऐवजी तेथील कारभार प्रशासक चालवित आहेत. विस्तार अधिकारी, ग्रामसेवकांमार्फत ग्रामपंचायतीचा कारभार चालू आहे. कोकणातील सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात अशा ग्रामपंचायती आहेत की नाही हे मला माहीत नाही. परंतु आमच्याकडे ही परिस्थिती आहे. म्हणून हे विधेयक मंजूर करित असताना मंत्री महोदयांनी ठोस उत्तर आम्हाला दिले पाहिजे. ज्यांच्याकडे जात वैधता प्रमाणपत्र नाही अशा सभासदांचा सर्व्हे केला जाणार आहे की नाही, त्याचा अहवाल

3....

श्री.जयंत प्र.पाटील....

जनगणना अधिकाऱ्यांकडे दिला जाणार की नाही ? हे कोण करते, त्याची आम्हाला माहिती नाही. ज्या कोळीवाड्यात एकही डोंगर कोळी नसताना त्यांच्याबाबतीत शासन अशा प्रकारची भूमिका घेत असेल तर ते बरोबर होणार नाही.

सभापती महोदय, वॉर्डाची रचना करीत असताना ती रोटेशन पध्दतीने राखीव जागा ठेवल्या जाणार आहेत. सरपंच या पदासाठी जे सूत्र लागू केले जाणार आहे तेच सूत्र वॉर्डासाठी ठेवले पाहिजे. जे सूत्र जिल्हा परिषदे सभासदांच्या निवडणुकीसाठी लागू करणार आहे तेच सूत्र जिल्हा परिषदेच्या अध्यक्ष किंवा विषय समित्यांचे सभापती या पदासाठी लागू करावे. ग्रामपंचायतीसाठी सुध्दा तेच सूत्र ठेवले पाहिजे. ज्या वॉर्डात महिलांसाठी मतदार संघ राखीव ठेवलेला असेल त्या वॉर्डात पुन्हा महिलांसाठी राखीव जागा ठेवली जात नाही. हे सूत्र नगरपालिकांचे वॉर्ड तयार करताना लागू केलेले आहे. तेच सूत्र ग्रामपंचायतीसाठी लागू करावे अशी विनंती करतो. अशा प्रकारचे विधेयक पुन्हा सभागृहात आणले जाणार नाही असे ठामपणे, विश्वासपूर्वक सांगितले पाहिजे एवढी विनंती करुन मी माझे विचार या ठिकाणी संपवितो.

श्री.उल्हास पवार : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत पाटील यांनी अतिशय पोटतिडीकीने व अप्रतिम मुद्दे मांडलेले आहेत. परंतु ते मुद्दे मांडत असताना ते असे म्हणाले की, मी अधिकाऱ्यांना पैसे दिले आहेत, मला असे वाटते की, त्यांचे हे वाक्य सद्नाच्या व लोकप्रतिनिधीच्या दृष्टीने रेकॉर्डवर ठेवणे योग्य होणार नाही. लोकप्रतिनिधींची प्रतिमा समाजात दुर्दैवाने आपणच आपल्या हाताने ती खराब केल्यासारखे होईल. यातून समाजात जो संदेश जाईल तो बरोबर नाही. आपण जबाबदार लोकप्रतिनिधी आहोत. आपण या ठिकाणी असे बोलू लागलो तर बाहेर असे चित्र निर्माण होईल की, तुम्हीच पैसे देता त्यामुळे तुम्ही आम्हाला काय शिकविणार ? कृपा करुन सन्माननीय सदस्यांचे ते वाक्य कामकाजातून वगळण्यात यावे. कारण यामध्ये सभागृहाच्या प्रतिमेचाही प्रश्न आहे.

उप सभापती : ठीक आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत पाटील यांनी मघाशी जे आक्षेपार्ह वाक्य उच्चारले आहे ते कामकाजातून वगळण्यात येईल.

यानंतर श्री.शिगम....

श्री. रमेश शेंडगे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. जयंत प्र. पाटील हे आपल्या भाषणामध्ये असे म्हणाले की, हायकोर्टामध्ये 90 टक्के केसेस आम्ही आमच्या बाजूने लावून घेतो. कदाचित तसे म्हणण्याचा त्यांचा हेतू नसावा. पण हे वक्तव्य रेकॉर्डवर असणे योग्य वाटत नाही.

उप सभापती : न्यायालयाशी संबंधित असलेला सर्व मजकूर रेकॉर्डवरून वगळण्यात येईल.

--

...2..

श्री. एस.क्यू. जमा (महाराष्ट्र विधानसभा द्वारा निर्वाचित) : सभापति महोदय, मुंबई ग्राम पंचायत (सुधारणा) विधेयक का मैं समर्थन करता हूँ. इस बारे में सरकार ने अध्यादेश जारी किया है, इसलिए पारित होने के बाद यह विधेयक अध्यादेश की जगह लेगा.

सभापति महोदय, मेरे केवल 3 मुद्दे हैं. आज सुबह माननीय मुख्यमंत्री ने कहा कि कास्ट स्कूटिनी कमेटी का बँकलॉग सितम्बर अक्टूबर तक अप-टू-डेट करने की सरकार कोशिश कर रही है. यह विधेयक जून 2011 से सितम्बर 2011 के दौरान हुए 1565 ग्राम पंचायतों के चुनावों के लिए लागू होगा और रिजल्ट आने के बाद 4 महीने तक सदस्य अपना कास्ट वेलिडिटी सर्टिफिकेट जमा करा सकते हैं. मेरा पहला मुद्दा यह है कि क्या यह कानून वर्ष 2012 में होने वाले ग्राम पंचायत के चुनावों के लिए लागू होगा और क्या अगले वर्ष भी लोगों को यह सुविधा मिलेगी ?

सभापति महोदय, माननीय सदस्य श्री. जयंत पाटिल ने कुछ बातें यहां पर पेश की. मेरा कहना यह है कि पूरे महाराष्ट्र में ग्राम पंचायत के चुनाव सिंक्रोनाइज करके एक साथ कराने चाहिए. अलग अलग समय पर चुनाव होने से हर बार चुनाव आयोग की आचार संहिता लागू होने से उस जिले में विकास के कार्य ठप्प हो जाते हैं. मेरा दूसरा मुद्दा यह है कि आप इस बारे में विचार करें, कोई नीति बनाएं ताकि जिले में एक साथ ग्राम पंचायत के चुनाव हो सकें.

सभापति महोदय, मेरा तीसरा मुद्दा यह है कि अगर कास्ट स्कूटिनी कमेटी 4 महीने के अन्दर या आपके द्वारा निश्चित किए गए समय के अन्दर निर्णय नहीं लेती है तो क्या इस बारे में कुछ बंधन रहेगा, कोई सदस्य चुनकर आ गया तो उसके पास क्या ऑप्शन रहेगा ? मेरे 3 मुद्दों के बारे में मंत्री महोदय अपने उत्तर में खुलासा करें, ऐसा मेरा उनसे अनुरोध है.

.....

भाषण पूर्ण. नंतर श्रीमती
फडणवीस यांचे मराठी भाषण, Z 3

श्रीमती शोभा फडणवीस (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सन 2011चे वि.स.वि. क्रमांक 28 - मुंबई ग्रामपंचायत (सुधाणा) विधेयकाच्या बाबतीत मी नापसंती व्यक्त करण्यासाठी उभी आहे.

सभापती महोदय, ग्रामपंचायती पासून सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये महिलांना 50 टक्के आरक्षण देण्यात आले ही महिलांच्या हिताच्या दृष्टीने चांगली गोष्ट आहे. ग्रामपंचायती, पंचायत समित्या आणि जिल्हा परिषदांचा कारभार चांगला आणि कार्यक्षमतेने चालावा म्हणून महिलांना 50 टक्के आरक्षण देण्याचा निर्णय शासनाने घेतला. हे विधेयक आपण आणले असले तरी मी सांगू इच्छिते की, ग्रामपंचायतीचे 50 टक्के महिलांचे आरक्षण महिनोनमहिने निघत नाही. ग्रामपंचायतीच्या निवडणुकीच्या आधी एक महिना हे आरक्षण निघते. 50 टक्के महिलांचे आरक्षण निघाल्यानंतर महिलांचे जातीचे सर्टिफिकेट काढण्यासाठी तिच्या माहेरचा रेकॉर्ड आणावा लागतो. तो आणल्यानंतर जातीचे प्रमाणपत्र तयार करावे लागते. त्यासाठी किमान 15-20 दिवस लागतात. आपण 1 महिना आधी आरक्षण जाहीर करणार, जातीचे सर्टिफिकेट काढण्यास सांगणार आणि जातीच्या सर्टिफिकेटची पडताळणी करण्यासाठी पुन्हा जात पडताळणी विभागाकडे पाठविणार. अडचण अशी आहे की, मागच्या जिल्हा परिषदेच्या निवडणुकीमध्ये जेव्हा मी जात पडताळणी कार्यालयात गेले त्यावेळी तेथे तीन-चार हजार केसेस पडून होत्या. त्यांचे असे म्हणणे होते की, या तीन हजार केसेस काढायच्या की तुमच्या अर्जण्ट केसेस काढायच्या, आम्ही काय करायचे ? अधिकारी केसेसची छाननी करुन ठेवतात. परंतु जात पडताळणी समितीच्या बैठकाच वेळेवर होत नाहीत. या समितीने जात पडताळणी फायनल करायची असते. एका ग्रामपंचायतीच्या निवडणुकीमध्ये अशी अडचण आली की, जात पडताळणी समितीच्या अध्यक्षाला शोधण्यासाठी जात पडताळणी कार्यालयातील माणसे गेली होती. तो गोव्याला जाऊन बसला होता. तेथून त्याला बोलावून आणले. कारण दोन दिवसावर निवडणुका होत्या. हा विषय आम्ही जेव्हा विधानसभेमध्ये मांडला होता त्यावेळी दोन जिल्ह्यासाठी 1 जात पडताळणी कार्यालय द्यायचे अशा प्रकारचा निर्णय झाला होता. त्या निर्णयाला 5 वर्षे होऊन पुन्हा निवडणुका सुरु झाल्या. हे वर्ष निवडणुकांचे वर्ष आहे. पण 2 जिल्ह्यासाठी 1 जात पडताळणी कार्यालय देण्याचा जो निर्णय शासनाने घेतलेला होता त्याची कुठेही अंमलबजावणी झालेली नाही.

. . . Z-4

03-08-2011 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-4

MSS/ पूर्वी श्री. खंदारे

16:15

. . . श्रीमती शोभा फडणवीस

सभापती महोदय, या विधेयकामध्ये असे नमूद केलेले आहे की 31 ऑक्टोबर पर्यन्त 10वी, 12वी आणि व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांची जात पडताळणी करण्यात येणार आहे. या विद्यार्थ्यांची 31 ऑक्टोबर पर्यंत जात पडताळणी होणार असेल तर पुढचा कार्यक्रम आमच्यासाठी ठेवावा. या ठिकाणी हे जे विधेयक आणलेले आहे त्यामध्ये 4 महिन्यांपर्यन्त जात पडताळणी प्रमाणपत्र दिले पाहिजे असे म्हटलेले आहे. तत्पूर्वी आम्ही जात पडताळणीसाठी अर्ज केल्याची पावती जोडावी लागणार आहे आणि त्या बरोबर हमीपत्र देखील जोडावे लागणार आहे. जात पडताळणी अधिकारी आम्हाला जात पडताळणी प्रमाणपत्र देणार आणि आम्ही हमीपत्र देणार. जात पडताळणी प्रमाणपत्र देण्याची मुदत 4 महिन्यांची आहे. तेव्हा आमच्यावर हमीपत्र देण्याचे बंधन घालण्या ऐवजी जात पडताळणी प्रमाणपत्र 4 महिन्यांच्या आत देण्याचे बंधन अधिका-यांवर घालावे. ते देण्याच्या बाबतीत मनुष्यबळाची अडचण असेल तर अधिक अधिकारी कामाला लावा. या कामासाठी अधिका-यांची संख्या कमी आहे. त्यामुळे केसेसचा निपटारा ते लवकर करू शकत नाहीत.

मला आठवते, एकदा मी जिल्हा परिषदेच्या निवडणुकीच्या वेळी जात पडताळणी कार्यालयात गेले होते. तेथे चौकशी केल्यानंतर त्यांनी मला सांगितले की, तुमची कोणती केस आहे ती शोधून काढून द्या. त्या फायलीच्या ढिगा-यातून आम्हाला आमची केस शोधून काढावी लागली. केस सापडत नाही, एक तर दुसरी केस पुन्हा नव्याने द्या किंवा तुमची केस त्या ढिगा-यातून शोधून द्या असे त्यांनी सांगितले. त्यांनी केस सापडत नाही असे लिहूनही दिले होते. आता केसेस शोधण्याची कामे आपणच करायची काय ? सहा-सात जिल्ह्यासाठी एकच जात पडताळणी कार्यालय आहे. तेव्हा ही जात पडताळणी कार्यालये आणि अधिकारी तात्पुरते तरी वाढविण्याबाबत विचार केला पाहिजे. जात पडताळणी समितीच्या बैठका केव्हा आणि किती दिवसांनी व्हाव्यात याबाबतीत कुठे तरी बंधन घातले पाहिजे. या समितीच्या बैठका होत नाहीत. जात पडताळणी प्रमाणपत्रावर समितीच्या अध्यक्षाची सही लागते. परंतु समितीच्या बैठका वेळेवर होत नसल्यामुळे जात पडताळणी प्रमाणपत्र वेळेवर मिळत नाही. या समितीची महिन्यातून एक बैठक होते. परंतु अशा निवडणुकांच्या वेळी त्या समितीच्या बैठका चार दिवसांनी, आठ दिवसांनी घेण्याचे बंधन त्यांच्यावर घातले पाहिजे.

समजा जर मला जात पडताळणी प्रमाणपत्र मिळालेच नाही तर, मी

. . . Z-5

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-5

MSS/

16:15

. . . श्रीमती शोभा फडणवीस

सरपंच किंवा उप सरपंच म्हणून निवडून आल्यानंतर शासनाच्या चुकीमुळे, अधिका-याच्या गैरवागणुकीमुळे, सरपंच किंवा उपसरपंच या पदावरून मला दूर करून मी केवळ ग्रामपंचायतीचा सदस्य म्हणून राहाण्याची व्यवस्था करण्यात येईल.

...नंतर श्री. खर्चे...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्रीमती शोभा फडणवीस

हा लोकशाहीवर एक प्रकारचा घाला आहे. आम्ही लोकांमधून निवडून येतो, लोक आम्हाला निवडून देतात पण सरकारच्या कुल्लक जात पडताळणी प्रमाणपत्रासाठी आम्हाला किती गोष्टींना तोंड द्यावे लागते. समजा मी सरपंच म्हणून निवडून आले आणि सरकारने जात पडताळणी प्रमाणपत्र वेळेत दिले नाही तर मला खाली उतरण्याची वेळ येईल, मग ही जबाबदारी माझी कशी याचे स्पष्टीकरण झाले पाहिजे. तसेच या विधेयकात शासनाने "हमी पत्र" आमच्याकडूनच लिहून घेतले जाईल असे म्हटले आहे. अशा प्रकारे शासनाचे अधिकारी स्वतःवरची जबाबदारी झटकून आम्हाला शब्दात पकडतील हा आमच्यावर एक प्रकारचा अन्याय आहे, म्हणून या विधेयकातील "हमी पत्र" लिहून घेण्याची तरतूद वगळण्यात यावी. त्याऐवजी आम्ही जात पडताळणी प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी अर्ज केल्यानंतर आम्हाला जी पावती मिळेल ती पावती ग्राह्य धरावी. आतापर्यंत कधीच असे हमी पत्र मागितले जात नव्हते, ते आता नव्यानेच मागण्यात येते. म्हणून ही जबाबदारी लोकशाहीच्या माध्यमातून आमच्यावर न टाकता जे अधिकारी असे प्रमाणपत्र इश्यू करतील त्यांच्याकडूनच असे हमी पत्र लिहून घ्यावे. त्या हमी नुसार जर मला प्रमाणपत्र मिळाले नाही तर त्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई केली जाईल अशी हमी शासनानेच आम्हाला द्यावी अशी विनंती करुन या विधेयकाला नापसंती व्यक्त करते व माझे भाषण पूर्ण करते.

...2...

डॉ. नीलम गोन्हे (विधानसभेने निवडलेल्या) : महोदय, ग्रामपंचायत अधिनियमासंबंधी मी थोडक्यात माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी उभी आहे.

सभापती महोदय, या अनुषंगाने मला असा प्रश्न पडला की, हा नियम पोट निवडणूक लढविण्यासाठी सुध्दा लागू होणार आहे काय, याचा खुलासा झाला पाहिजे. कारण मध्यंतरीच्या काळात राज्यात पोट निवडणुका झाला तेव्हा मी जेव्हा निवडणूक आयोगाकडे विचारणा केली त्यावेळेस ग्राम विकास विभागाने तशा पध्दतीच्या सूचना त्या त्या निवडणूक अधिकाऱ्यांना दिल्या असल्याची माहिती मला मिळाली, व तीच माहिती नंतर बरोबर आहे असे समजले. पण शहरी भागात किंवा महानगरपालिका क्षेत्रातील पोट निवडणुकांना हा नियम लागू नव्हता.

महोदय, दुसरा मुद्दा असा आहे की, एखाद्या उमेदवाराने अगोदरच्या निवडणुकीत सबमिट केलेले जात पडताळणी प्रमाणपत्र सादर केले असेल व त्याला पुन्हा निवडणूक लढवावयाची असेल तर त्याच्याकडे पुन्हा अशा प्रमाणपत्राची मागणी करण्यात येईल ही मुलभूत अशी घोडचूक या विधेयकात आहे. कारण या निवडणुकीमध्ये सुध्दा त्याला पुन्हा नव्याने प्रमाणपत्र सादर करावे लागणार आहे. या निमित्ताने मी मंत्री महोदयांना विचारु इच्छिते की, निवडणूक अधिकाऱ्याने प्रत्येक जिल्ह्यात सरळसरळ असे सांगितले की, उमेदवाराला नवीन जात पडताळणी प्रमाणपत्र सादर करावे लागणार, याचा अर्थ पुन्हा त्याला नवीन प्रमाणपत्र काढावे लागणार आहे. त्यात अगोदरचे प्रमाणपत्र त्या उमेदवाराकडे असेल तर त्याला दुसऱ्या वेळेस असे प्रमाणपत्र लवकर मिळेल पण नवीनच प्रमाणपत्र द्यावे लागेल. अशी परिस्थिती सध्या राज्यात नसेल तर मंत्री महोदयांनी उत्तरातून तसा खुलासा करावा, अशी माझी मागणी आहे. विशेष म्हणजे पोट निवडणुकांच्या वेळी मला तरी असे जाणवते की, जातीयता हा एक शाप आहे व त्या शापातून पुन्हा पुन्हा जाण्याची परिस्थिती लोकांवर येते हे दुर्दैव आहे. माझी या निमित्ताने अशी विनंती आहे की, यासाठी शासनाने आवश्यक वाटल्यास निकष बदलवावेत, पण जवळच्या नातेवाईकांचे, भावाचे प्रमाणपत्र असेल, वडिलांचे प्रमाणपत्र असेल तर अशा उमेदवारांना एक दिवसात हे जात पडताळणी प्रमाणपत्र मिळेल अशी व्यवस्था करावी, त्याला वारंवार प्रमाणपत्र काढण्याची वेळ येऊ देऊ नये.

....3

डॉ. नीलम गोन्हे.....

महोदय, शासनाने या विधेयकात निवडून आल्यानंतर उमेदवाराला चार महिन्यांची मुदत घालून दिली आहे. या चार महिन्यात त्या उमेदवाराने जात पडताळणी प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे, असे म्हटले आहे. पण चार महिन्यापेक्षा उशीर लागला तर त्याला पदावरून काढून टाकण्यात येईल काय याचा खुलासा झाला पाहिजे. तसेच हा नियम पोट निवडणुकांच्या संदर्भात लागू करण्याच्या संदर्भात शासनाने आवश्यक ती कोणती पावले उचलता येतील याकडे लक्ष द्यावे, अशी विनंती करून माझे भाषण पूर्ण करते.

...4...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. राजन तेली (विधानसभेने निवडलेले) : महोदय, शासनाने सभागृहात ग्रामपंचायत विधेयक क्र. 28 हे अतिशय चांगले विधेयक चर्चेला आणले आहे, त्यावर माझे विचार मी व्यक्त करणार आहे.

सभापती महोदय, या निमित्ताने मी फक्त दोन तीन सूचना करणार आहे. मागील वेळेस देखील जिल्हा परिषद व पंचायत समित्यांच्या निवडणुकांच्या दरम्यान शासनाने अशाच प्रकारचे विधेयक सभागृहात आणले होते. आपणा सर्वानाच या जात पडताळणी प्रमाणपत्राच्या संदर्भात अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागते. दोन वर्षापूर्वी डिसेंबरच्या अधिवेशनात मंत्री महोदयांनी सभागृहात सांगितले होते की, जात पडताळणी प्रमाणपत्र आता "ऑन लाईन" पध्दतीने मिळतील. आज सकाळी माननीय मुख्य मंत्र्यांनी सुध्दा सदनात सांगितले की, जात पडताळणी प्रमाणपत्र लवकर मिळावेत म्हणून प्रत्येक जिल्ह्यात या समितीचे कार्यालय सुरु करण्यात येतील. आजमितीस मात्र जात पडताळणी प्रमाणपत्रांच्या प्रकरणांची आकडेवारी बघितली तर नजिकच्या वर्षभरात तरी ही प्रमाणपत्रे मिळतील अशी शक्यता वाटत नाही. दोन वर्षापूर्वी शासनाने जिल्हा परिषदां व पंचायत समित्यांचे आरक्षण काढले होते, त्या अनुषंगाने मला सभागृहाच्या निदर्शनास आणून द्यावयाचे आहे की, सिंधुदुर्ग जिल्हा हा अनुसूचित जमातीसाठी राखीव असल्याचे शासनाने जाहीर केले. आमच्या जिल्ह्यात जी "ठाकर" जमात आहे त्या समाजाला जात पडताळणीची प्रमाणपत्रे मिळावीत म्हणून अनेक वेळा सदनात लक्षवेधी सूचना मांडण्यात आल्या. जनगणनेनंतर सुध्दा "ठाकर" हा समाज अनुसूचित जमातीमध्ये येतो असे दाखविण्यात आले, 35 वर्षापूर्वी त्यांना तसे दाखले सुध्दा मिळाले आहेत. मी या अनुषंगाने विचारणा केली होती की, ही जमात आमच्या भागात नाही तरी देखील "ठाकर" जमातीचे आरक्षण कसे काढण्यात आले, हे समजत नाही. आरक्षण काढल्यानंतर कोणीच सदस्य उपलब्ध झाला नाही, तरी देखील अशा प्रकारे अन्याय केला जातो. तसेच अनुसूचित जमातीचे लोक या जिल्ह्यात असताना देखील त्यांना जात पडताळणी प्रमाणपत्र मिळण्यामध्ये अनेक अडचणी येतात, याबाबत शासनाकडून कोणताही निर्णय अद्याप झाला नाही त्यामुळे बऱ्याच जागा रिक्त राहतात.

महोदय, त्याचबरोबर आमच्या जिल्ह्यात "वैश्य" समाजाच्या बाबतीत सुध्दा अशीच परिस्थिती निर्माण झाली आहे. या भागातील महाडेश्वर, ठाकर या जमातींच्या केसमध्ये उच्च न्यायालयाने

....5

श्री. राजन तेली.....

दिलेल्या निकालानुसार सर्वसामान्य लोकांना मिळणाऱ्या सवलतींपासून वंचित रहावे लागणार आहे. जुन्या लोकांकडे जात पडताळणी प्रमाणपत्रे असतील ती चालणार नसतील तर न्यायालयाच्या निर्णयानुसार पुन्हा सर्व्हे करावा लागेल. या जातीच्या संदर्भात न्यायालयाच्या म्हणण्यानुसार शासनाकडून जी प्रोसिजर फॉलो करायला पाहिजे होती ती करण्यात आली नाही व याच शासनाच्या चुकीमुळे या लोकांना जात पडताळणी प्रमाणपत्र मिळण्यात अडचणी निर्माण झाल्या आहेत. त्याचे परिणाम म्हणून नोकरी, शाळा प्रवेश अथवा निवडणुका या सर्व गोष्टींमध्ये अडचणींना तोंड द्यावे लागत आहे, याबाबत शासनाने आपली भूमिका स्पष्ट करावी, अशी मी विनंती करतो.

महोदय, या विधेयकाच्या अनुषंगाने तसेच माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सांगितल्यानुसार प्रत्येक जिल्ह्याच्या ठिकाणी जात पडताळणी समितीचे कार्यालय सुरु करून ठराविक मुदत देखील त्यांना घालून दिली पाहिजे. कोणत्याही परिस्थितीत या मुदतीत असे प्रमाणपत्र दिले पाहिजे असे बंधन घातले तरच या विधेयकाचा फायदा होईल. कारण दर वेळेस निवडणुका आल्यानंतर अशा प्रकारचे विधेयक शासनाला आणावे लागते. आता पुन्हा सहा महिन्यांनंतर निवडणुका येत आहेत, तेव्हा सुध्दा असे विधेयक आणावे लागेल. म्हणून यासंदर्भात शासन कायम स्वरूपी उपाययोजना करणार काय याचा खुलासा करावा. तसेच स्थानिक स्वराज्य संस्था, महानगरपालिका, नगरपालिका किंवा जिल्हा परिषदा यांच्या निवडणुकांच्या संदर्भात शासनाची कोणती भूमिका राहणार आहे, याबाबत देखील शासनाची भूमिका विशद करावी अशी विनंती करतो व माझे भाषण पूर्ण करतो.

....6...

श्री. विनोद तावडे (विधानसभेने निवडलेले) : महोदय, शासनाने सभागृहाच्या मान्यतेसाठी आणलेले विधेयक म्हणजे एक प्रकारे राजकीय नेतृत्व कसे अपयशी ठरले याचा उत्तम नमुना आहे. ग्रामविकास विभाग चालविणारे जे राजकीय नेतृत्व आहे त्यांनी फक्त अधिकाऱ्यांच्या म्हणण्यानुसार हे विधेयक आणलेले दिसत आहे. पण पुढे काय होणार आहे याचा विचार केलेला दिसत नाही. या संबंधित विभागाने येणाऱ्या काळात कोणत्या कोणत्या गोष्टींना सामोरे जायचे आहे याचा विचार सहा महिन्यांपूर्वी, एक वर्षापूर्वी किंवा दोन वर्षापूर्वी करणे आवश्यक असते. तसा विचार केला नाही म्हणून घाईघाईने असे विधेयक शासनाला आणावे लागते.

यानंतर श्री. जुन्नरे

(सभापतीस्थानी माननीय तालिका सभापती श्री. रमेश शेंडगे)

श्री. विनोद तावडे.....

असे बिलाच्या निमित्ताने चर्चा करतांना जाणवते.

सभापती महोदय, पुरवणी मागण्यांमध्ये जिल्हा परिषद व पंचायत समित्यांच्या निवडणूकांसाठी व्होटींग मशिन्स आणि इतर व्यवस्थेसाठी अधिकची तरतूद ग्रामविकास खात्याने केली होती. या निवडणुका होणार आहेत हे बजेट सेशनच्या अगोदर सुध्दा आपल्याला माहिती होते. परंतु बजेट सेशनमध्ये या निवडणूकाच्या खर्चासाठी पैशांची तरतूद केली नव्हती. या कारणासाठी बजेटमध्ये पैसे घातले असते तर बजेट डेफिशिएट झाले असते. परंतु दादांचे बजेट असल्यामुळे तसे केले गेले नाही. दादांचे बजेट सरप्लस बजेट व्हावे म्हणून त्यावेळेस जिल्हा परिषदेच्या व पंचायत समित्यांच्या व्होटींग मशिन्स आणि व्यवस्थेसाठी अधिकची तरतूद केली गेली नाही असे मला वाटते. ज्या गोष्टी आपल्याला पुढे जाऊन करावयाच्या आहेत त्या अगोदरच केल्या पाहिजेत. खरे म्हणजे ही बाब संबंधित खात्याच्या मंत्र्यांच्या लक्षात यावयास पाहिजे होती. कोल्हापूर महानगरपालिकेच्या आता निवडणुका नसल्यामुळे मी माननीय बंटी पाटील यांच्या लक्षात ही गोष्ट आली नाही हे आम्ही समजू शकतो परंतु माननीय मंत्री महोदय श्री. जयंत पाटील साहेबांच्या लक्षात ही गोष्ट यावयास पाहिजे होती. कारण त्यांनी या निवडणूकांसाठी कार्यकर्त्यांची सर्टिफिकेट्स गोळा करण्यास सुरुवात केली आहे. यासंदर्भात त्यांनी रेस्ट हाऊसमध्ये दोन बैठका पाच महिन्यापूर्वी घेतल्याची माहिती आम्हाला मिळालेली आहे. यामध्ये कोण कोणत्या गटाचे आहेत यामध्ये मी जात नाही. खरे म्हणजे या खात्याला काम दिले टेलरींगचे आणि काम केले जात आहे टिगळे लावण्याचे असे म्हटले तर ते वावगे होणार नाही. हे फक्त अल्टरेशनचे टेलर आहेत.

या विधेयकाच्या संदर्भात सन्माननीय सदस्य श्री. जयंत पाटील यांनी जे विचार मांडलेले आहेत ते अतिशय बरोबर आहेत. राजपूत भामटा या जातीच्या मुलीला मेडिकल मध्ये अॅडमिशन पाहिजे होते परंतु राजपूत भामटाचे सर्टिफिकेट मिळत नसल्यामुळे अधिका-याला विमानाने कर्नाटकात जाऊन आल्यानंतर त्या मुलीला मेडीकलला अॅडमिशन मिळाली. आपल्याला त्यासाठी सर्वकाही करावे लागले होते. वाईट असे वाटते की, कोकण भवन मधील जात पडताळणी कार्यालयाच्या क्वासी ज्युडीशिअरी अधिका-याला नंतरचे पोस्टींग क्रिमी मिळत असते. मी एका

..2..

श्री. विनोद तावडे....

मंत्र्यांना सांगितले होते की, साहेब कोकण भवनच्या अधिका-याला फोन करा. तेव्हा मंत्रीमहोदयांनी सांगितले की, "विनोदभाऊ फोन केला तर उलटे होईल." कोकण भवनच्या अधिका-यांची कोकण भवन मधील टर्म संपल्यानंतर मंत्रालयात अतिशय प्राईम पोस्टिंग मिळते हे जे कनेक्शन आहे ते आम्हाला तरी अजून पर्यंत समजले नाही.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभाताई फडणवीस यांनी म्हटल्या प्रमाणे हमी पत्राची जबाबदारी ही संबंधित अधिका-यावर टाकली गेली पाहिजे. खरे म्हणजे त्या अधिका-यांनी अमुक अमुक कालावधीमध्ये जातपडताळणीचे काम पूर्ण केले पाहिजे.

सभापती महोदय, दापोली येथील पाचपंढरी या गावामध्ये महोदय कोळी म्हणून 100 टक्के एसटी राखीव पदे आहेत. सर्व फॉर्म भरतात परंतु एकाचाही फॉर्म व्हॅलिडेट होत नाही. तेथील ग्रामपंचायत चालविण्याचे काम तलाठीच चालवित असतो. हे जे हास्यास्पद काम चालले आहे त्यावर आपण काही विचार करीत आहोत काय ? याला नाही असेच उत्तर द्यावे लागेल. ठाणे ते अलिबागपर्यंतच्या महादेव कोळींचे दाखले काही प्रमाणात तरी व्हॅलिडेट होतात परंतु श्रीवर्धन पासून ते सिंधुदुर्ग पर्यंत महादेव कोळींचे दाखले मिळत नाही. त्या ठिकाणची बहुतेक गावे एस.टी.समाजाची आहेत परंतु असे असतांना एकही दाखला व्हॅलिडेट झालाच नाही. अशा अनेक ग्रामपंचायती आपल्याला पहावयास मिळतील. आता केंद्रसरकार आधार कार्डच्या मागे लागले आहे तसे राज्य सरकारने पुढील तीन वर्षात कोणाला गरज असो वा नसो प्रत्येकाची जात व्हॅलिडेट करण्याचे मोठे अभियान चालवावे, घराघरामध्ये जाऊन सर्व पुरावे गोळा केले जातील व आज जो ज्या जातीमध्ये आहे त्याची जात पर्मनन्ट व्हॅलिडेट केली जाईल असे आपल्याला करता येणार नाही काय ? व्हॅलिडिटीसाठी सारखे अर्ज करत बसा, हे करा, ते करा अशी भानगडच यामुळे राहणार नाही. असा काही निर्धार शासन घोषित करणार असेल तर आम्ही याचा काही तरी विचार करू शकतो. दोन वर्ष, चार वर्ष लागो परंतु अशा प्रकारचे कॅम्पेन चालविण्याचा निर्धार शासनाने केला तर जनतेला न्याय मिळू शकेल. नाही तर आपल्याला आयुष्यभर ठिगळे लावण्याचीच कामे करावी लागतील.

मला प्रामाणिकपणे असे वाटते की, या शासनाने या निमित्ताने लोकप्रतिनिधींवर बंधने

श्री. विनोद तावडे....

आणण्याऐवजी ही बंधने अधिका-यांवर लावली जावी हे बंधन आता आपल्याला आणता येत नसेल तर आता ज्या निवडणुका होणार आहेत त्या ठिकाणचा स्टाफ वाढवला गेला पाहिजे, केंद्रे सुरु केली पाहिजे. जसे आपण जनगणनेसाठी वेगळा स्टाफ कामाला लावतो तशा प्रकारचा वेगळा स्टाफ जिल्हा परिषदेच्या व पंचायत समित्यांच्या निवडणुकांसाठी लावावा. विद्यार्थ्यांच्या दृष्टीने जात पडताळणीचे काम अतिशय महत्वाचे आहे. चार ग्रामपंचायती व जिल्हा परिषदा निवडून नाही आल्या तरी चालतील परंतु विद्यार्थ्यांच्या आयुष्याचे वाटोळे होऊ नये म्हणून विद्यार्थ्यांची जात पडताळणी वेळेत झाली पाहिजे. परंतु या निवडणुकांसाठी ॲडिशनल स्टाफ घेऊन काम करावे अशी माझी विनंती आहे. प्रशासनातील सुधारणासाठी महिला व बालकल्याण विभाग विचार करीत नाही, ग्राम विकास विभाग करीत नसल्यामुळे अडचणी निर्माण होत असतात. त्यामुळे बदलत्या काळात बदलत्या आवाहनांना सामोरे जात असतांना प्रशासनातील सुधारणांच्या बाबतीत विचार करावयास पाहिजे तसा तो केला जात नाही. तात्पुरता विचार केल्यामुळे आपल्याला ठिगळे लावण्याची कामे करावी लागतात व आपली राजकीय नेतृत्वाची दिवाळखोरी त्यामुळे उघड होते. ही दिवाळखोरी वाचवावयाची असेल तर सर्वकष अभियानाची घोषणा केली तर आपल्यावर वारंवार नाचक्कीची वेळ येणार नाही एवढे मी या बिलाच्या निमित्ताने सांगतो. सभापती महोदय, आपण मला बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल आपले आभार मानून मी माझे दोन शब्द पूर्ण करतो.

..4..

श्री. हेमंत टकले (विधानसभेने निवडलेले): सभापती महोदय, मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 28 मध्ये सुधारणा करण्यासाठी हे विधेयक आणले गेले आहे. आताच्या परिस्थितीचा तसेच येणा-या जिल्हा परिषद व पंचायत समित्यांच्या निवडणुका होणार असल्यामुळे या विधेयकाची आवश्यकता आहे. जेव्हा आजारी पडू तेव्हा औषध घेऊ व तेवढ्या पुरते का होईना बरे वाटेल अशा प्रकारचे काम आपण करीत आहोत. परंतु दुखणं मुळापासून घालवण्यासाठी त्यावर आपल्याला निश्चितपणाने उपाय करावे लागतील. कायदे करून व्यवस्थेमध्ये बदल होईल काय, परिणामकारकता वाढेल काय याचाही विचार करण्याची वेळ आलेली आहे. परवाच्या पुरवणी मागण्यांमध्ये सर्वच खात्यांना ई गव्हर्नससाठी काही निधी देण्यात आलेला आहे. कॅबिनेट मंत्र्यांकडून माहिती व तंत्रज्ञान क्षेत्रातील वावर लक्षात घेऊन ही यंत्रणा सक्षम करण्याची आपली अधिक जबाबदारी आहे असे मला वाटते. जात पडताळणीसाठी आवश्यक असलेले पुरावे लागतात त्या स्पष्टपणे सगळीकडे निर्देशित करण्यासाठी एक मोहीम हाती घ्यावी लागेल. विकेंद्रीकरणाच्या माध्यमातून जिल्हयामध्ये जात पडताळणी समित्या पाठवित असतो. त्यामध्ये आपण अशी सूचना केली आहे की, यामध्ये जातपडताळणीचा अर्ज दाखल केल्याचा पुरावा द्यावयाचा आहे. इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजीच्या माध्यमातून कोणत्याही जिल्हयातून संबंधितांनी जात पडताळणीसाठी अर्ज केला असेल तर तो शासनाच्या वेबसाईटवर पाठविता येण्याची व्यवस्था आपल्याला करता येणार नाही काय ?

यानंतर श्री. भारवि...

श्री.हेमंत टकले.....

आपण लोकशाहीच्या माध्यमातून निवडणुकीची प्रक्रिया स्वीकारली आहे. आपण पंचायत समितीचे विकेंद्रीकरण केले असून विकासाचे अधिकार लोकांमधून निवडून आलेल्या शेवटच्या स्तरावरील प्रतिनिधींना देणार आहोत. याचे प्रशिक्षण कदाचित त्यांच्याकडे नसेल. पण मला येथे एका गोष्टीचा मुद्दाम उल्लेख करावयाचा आहे. आता पावसाळा सुरु आहे. मी नाशिक जिल्ह्यातून येतो. आज नाशिक जिल्ह्यात पाटबंधारे विभागातर्फे नाशिक जिल्ह्यातील सर्व लोकप्रतिनिधींना नाशिक जिल्ह्यात प्रतिदिन किती क्युसेक्स पाण्याचा साठा आहे यासंबंधीचा एसएमएस येतो. ही पद्धत ते खाते वापरू शकते तर आपल्या खात्यामध्ये अशा प्रकारची रचना करावी. तसेच जिल्हा परिषदेतील मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे व्हिडिओ कॉन्फरन्सिंग केले तर बरे होईल. जात पडताळणी समितीकडे किती अर्ज आले व त्यांनी किती अर्जांची तपासणी केली, किती अर्जांचा निपटारा केला, हा त्यांचा रोजचा भाग इव्हॅल्यूएट करण्याची सिस्टीम आपण यंत्रणेत निश्चितपणे आणू शकू. आपण रेल्वेची वेटिंग लिस्ट कशी कशी पुढे सरकते हे पीएनआर नंबर टाकला की टेलिफोनव्दारे जाणून घेतो. या सगळ्या तंत्रज्ञानाचा वापर आपण या खात्यामध्ये का करू नये ? कोणतेही नवीन तंत्रज्ञान वापरायला घेतल्यानंतर त्याला निश्चितपणे मर्यादा असतात. त्या आपण ओलांडल्या पाहिजेत. तेव्हा कायदा राबविण्यासाठी सक्षम यंत्रणा उभी करावी अशी माझी विनंती आहे.

सन्माननीय सदस्य श्री.विनोद तावडे यांनी सांगितल्या प्रमाणे केव्हा तरी पुष्कळ मनोरंजक गोष्टी बाहेर येतात. एका घरात बहिणाला जात पडताळणी प्रमाणपत्र मिळते पण भावाला मिळत नाही. अशाही कथा ऐकायला मिळतात. हे सर्व गौडबंगाल आहे. हे वेगळ्या आर्थिक चक्राचे गणित आहे, ते जर थांबवायचे असेल, पारदर्शकता आणायची असेल आणि कार्यक्षमता वाढवायची असेल तर नव्या तंत्रज्ञानाचा उपयोग कायदा करताना केला गेलाच पाहिजे. अशा प्रकारच्या सुधारणा कायद्या बरोबर यंत्रणेत देखील कराव्यात असे सांगून मी आपल्या विधेयकाचे समर्थन करून थांबतो.

.....

श्री.केशवराव मानकर (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, सन 2011 चे वि.व.वि.क्रमांक 27 - मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम, 1958 च्या अधिनियम कलम 30-1(क) मध्ये सुधारणा करण्यासाठी हे विधेयक आणले आहे.

सदना समोर हे बिल तिसऱ्यांदा येत आहे. प्रत्येक वेळी आम्ही या बिलासंबंधी काही सूचना केल्या आहेत. पण त्या सूचना फक्त कागदावरच आहेत. त्याचा विचार होत नाही, असे दिसते. हे बिल आणताना सर्वांगीण विचार व्हायला पाहिजे होता. पण तसा विचार झालेला दिसत नाही. ज्याचे वय 18 वर्षे झालेले आहे त्याला मतदानाचा अधिकार आहे. मतदार यादीमध्ये ज्याचे नावे आलेले अशा सर्व मतदारांना ग्रामपंचायतीच्या निवडणुकीमध्ये उभे राहण्याचा अधिकार आहे. ज्यांचे वास्तव सहा महिने झाले असेल त्यांचे नावे मतदार यादीमध्ये येते. केंद्र व राज्य शासन महिलांना 50 टक्के आरक्षण देत आहे. पण त्या महिलांवर किती अन्याय होत आहे हे मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देत आहे. महाराष्ट्राच्या सीमे लागत असलेले मध्यप्रदेश, छत्तीसगड, आंध्रप्रदेश या राज्यातून मुली विवाह करून आपल्या राज्यात येतात. त्यांचे अनेक वर्षे येथे वास्तव असते. पण त्यांच्याकडे व्हॅलिडिटी सर्टिफिकेट नसल्यामुळे त्यांना निवडणुकीसाठी उभे राहण्याचा अधिकार नाही हे सिद्ध होते याचा येथे कुठेही उल्लेख नाही. जातीचे प्रमाणपत्र देत असताना समितीच्या अधिकाऱ्याने ते प्रमाणपत्र नाकारलेले आहे. मागाच्या जिल्हा परिषद, ग्रामपंचायत, पंचायत समितीच्या निवडणुकीमध्ये त्या महिलांना न्याय मिळालेला नाही. म्हणून पर प्रांतातून येणाऱ्या ज्या मुली आहेत, त्यांचे वास्तव सहा महिने झाल्यामुळे त्या या राज्याचे नागरिक होत असल्यामुळे त्यांनाही जातीचे वैधता प्रमाणपत्र मिळाले पाहिजे. त्यांच्या आईवडिलांची जी जात असेल ती येथे गणली गेली पाहिजे. ज्या प्रांताचे जातीचे प्रमाणपत्र असेल त्याला महाराष्ट्र शासनाने ग्राह्य धरले पाहिजे अशी मागणी मी करीत आहे. तरच खऱ्या अर्थाने महिलांना न्याय मिळणार आहे. अनेक महिलांना जात वैधता प्रमाणपत्र मिळालेले नाही. त्यामुळे त्यांचे सदस्यत्व रद्द झालेले आहे.

मागाच्या बिलाच्या वेळी मी म्हटले होते की, चार महिने झाल्यानंतर आपण त्यांचे सदस्यत्व रद्द करणार आहात काय ? अजून कोणाचेही सदस्यत्व रद्द झालेले नाही. कायदा झाला

पण त्याची अंमलबजावणी झाली नाही. कारण वारंवार आपण बिल आणत आहोत. या बिलाच्या अनुषंगाने आश्वासने देण्यात आली आहेत. आज माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सभागृहात आश्वासन दिले आहे की, बारा समित्या नेमणार आहोत. खरे तर ह्या समित्या प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये व्हायला पाहिजेत अशा प्रकारचे आश्वासन देखील दिले गेले. पण त्याची पूर्तता शासन का करीत नाही ? जो पर्यंत अशा समित्या शासन स्थापन करीत नाही तो पर्यंत जात वैधता प्रमाणपत्र सर्वाना मिळेल अशी अपेक्षा ठेवणे चुकीचे ठरेल. विभागीय जात पडताळणी समित्या आहेत त्यांनी जे विजयी उमेदवार आहेत त्यांनाच जात वैधता प्रमाणपत्र दिलेले आहे. पण जे उमेदवार पराभूत झाले आहेत ज्यांनी परिश्रम घेतले आहेत, पैसे खर्च केले आहेत, कागदपत्रे जमा केली आहेत, 17-18 वेळा जाणे केले, त्यांचे परिश्रम वाया गेले आहेत. त्यांना शासन जात वैधता प्रमाणपत्र देणार आहे काय हे उत्तरात सांगितले पाहिजे. जातीचे प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी त्यांनी परिश्रम घेतले आहेत. त्यामुळे त्यांना जात वैधता प्रमाणपत्र दिले तर त्यांच्या पुढच्या पिढीला देखील उपयोगी होणार आहे आणि शासनाला मदतगार होणार आहे. म्हणून ज्या नागरिकांनी आवेदन केले असेल त्यांना जात वैधता प्रमाणपत्र मिळाले पाहिजे.

निवडणुकीचे आरक्षणासंबंधीचे धोरण एक वर्ष आधी जाहीर झाले पाहिजे. जेणे करून ज्यांना निवडणूक लढवायची आहे त्यांना पूर्व तयारी करता येईल. आता उमेदवारांकडून हमी पत्र मागण्यात येते. जात पडताळणी समितीचे जे अध्यक्ष आहेत त्यांनी देखील हमी दिली पाहिजे की, अर्ज केल्यापासून 4 महिन्यात जात वैधता प्रमाणपत्र देऊ. उमेदवार दोषी असेल तर तो अपात्र होणार आहे. पण चार महिन्यामध्ये अधिकाऱ्याने प्रमाणपत्र दिले नाही तर त्याच्या विरुद्ध आपण कारवाई करणार आहात काय, हे देखील या सभागृहाला कळले पाहिजे.

मी शेवटची सूचना करणार आहे. जात पडताळणी समिती जिल्ह्यामध्ये येण्यास बराच कालावधी लागणार आहे. प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये उप जिल्हाधिकारी आहेत. त्यांचा व समितीचा एक कर्मचारी दर आठवड्याला दोन दिवस एकत्रित बसले पाहिजेत व त्यांनी ते प्रकरण पूर्ण तपासून समितीपुढे ठेवले पाहिजे. अशाने एक महिन्याच्या आत ही प्रक्रिया पूर्ण होऊन त्या उमेदवाराला जात वैधता प्रमाणपत्र मिळण्यास फार मोठा फायदा होणार आहे. ही पद्धत कायम स्वरूपी करावी

..4

श्री.केशवराव मानकर...

असे मी म्हणत नाही. आता डिसेंबर 2011 पर्यंत निवडणुका होणार आहेत. तेव्हा ग्रामपंचायतीसाठी आपण ही व्यवस्था करावी अशी माझी विनंती आहे. आपण असे धोरण अवलंबिले तर जात पडताळणी समितीला देखील फायद्याचे ठरेल. त्यामुळे हे बिल आणत असताना ह्या सगळ्या गोष्टींचा सखोल विचार करावा. महिलांना 50 टक्के आरक्षण देण्याचा विचार करावा व तदनंतरच या बिलाला मंजूरी घ्यावी अशी विनंती करून मी माझे भाषण पूर्ण करतो. धन्यवाद.

.....

यानंतर श्री.सरफरे....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. विक्रम काळे (औरंगाबाद विभाग शिक्षक) : सभापती महोदय, होऊ घातलेल्या ग्रामपंचायतीच्या निवडणुकांच्या अनुषंगाने उमेदवारांना उमेदवारी अर्ज दाखल करीत असतांना जात पडताळणी प्रमाणपत्राची अडचण उद्भवू नये याकरिता हे ग्रामपंचायत सुधारणा विधेयक मांडण्यात आले आहे, त्याचे समर्थन करण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, या विधेयकावर चर्चा करीत असतांना योगायोगाने सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री देखील सभागृहामध्ये उपस्थित आहेत. शासनाने ही जात पडताळणी कशा पध्दतीने केली पाहिजे या संदर्भात दोन्ही बाजूकडील सन्माननीय सदस्यांनी आपले विचार मांडले आहेत. कोणत्याही निवडणुका जाहीर झाल्यानंतर शासकीय यंत्रणेला डोकेदुखी ठरलेला हा कठीण व जटील प्रश्न आपल्यापुढे असतो. आपण या ठिकाणी चार महिन्यांची मुदत देणार आहात परंतु या चार महिन्यांच्या मुदतीत जात पडताळणी होते काय हाच खरा प्रश्न आहे? या विधेयकाच्या उद्देश व कारणे यामध्ये असे म्हटले आहे की, "इयत्ता अकरावी, बारावी व विविध व्यावसायिक पाठ्यक्रमांची प्रवेश प्रक्रिया विचारात घेता, जात पडताळणी समित्यांवर अगोदरच कामाचा अधिक भार पाडलेला आहे". म्हणजेच जात पडताळणी समितीवर अधिकचा भार असल्याचे शासनाने कबूल केले आहे. सामान्य माणसाला जात पडताळणी प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्यासाठी किती त्रास सहन करावा लागतो याबाबत अनेक सन्माननीय सदस्यांनी या ठिकाणी व्यथा मांडल्या आहेत. तर मग या मध्ये विद्यार्थ्यांचे किती हाल होत असतील हे सुध्दा आपल्या लक्षात येईल. या करिता संपूर्ण महाराष्ट्रामध्ये एक विशेष कृती मोहिम घेऊन कुटुंबामधील एका सदस्याची जरी जात पडताळणी झाली तरी किंवा मुलाच्या वडिलांची जात पडताळणी झाली असेल तर त्या कुटुंबामधील अन्य भावंडासाठी किंवा अन्य सदस्यांसाठी जात पडताळणीची गरज असू नये या करिता आपल्याला धोरणात्मक निर्णय घ्यावा लागेल अशी मी या निमित्ताने मागणी करीत आहे.

सभापती महोदय, आज या राज्याला 50 वर्षे पूर्ण झाली म्हणून आपण राज्यामध्ये सोहळा साजरा करीत आहोत. राज्य स्थापनेला 50 वर्षे झाल्याचा दिंडोरा पिटत आहोत अशावेळी या राज्यातील सर्वसामान्य जनतेपुढे जात पडताळणीची मोठी अडचण आहे. सभापती महोदय, या करिता विधानमंडळाने नेमलेल्या समितीवर आपण सुध्दा काम केले आहे. हे काम करीत असतांना आणि फिल्डवर गेलेले असतांना आपल्याला प्रत्यक्ष अनुभव आलेला आहे. शासनाच्या सामाजिक न्याय विभागामार्फत निर्णय घेतले जात असल्याचे आम्ही वेळो वेळी पहातो. मागील महिन्यात

श्री. विक्रम काळे...

सामाजिक न्याय विभागाने एक अजब निर्णय घेतला. मागील दहा वर्षांमध्ये जे नोकरीला लागले आहेत त्यांची जात पडताळणी करण्यात यावी, जर त्यांची जात पडताळणी झाली नसेल तर त्यांना नोकरीमधून मुक्त करण्यात यावे अशाप्रकारचा तो निर्णय आहे. मंत्रालयामधून आदेश गेल्यानंतर जिल्हा पातळीवर त्याची तत्काळ अंमलबजावणी सुरु झाली. एका अर्थाने वसुली सुरु झाली, आमच्या शिक्षक मंडळींना त्रास देण्याचे काम सुरु झाले . शिक्षणाधिकाऱ्यांनी व उप शिक्षणाधिकाऱ्यांनी आदेश काढले की, तुमची जात पडताळणी झाली नसेल तर तुमचे वेतन थांबविण्यात येईल. शासन ज्या दिवशी आदेश काढते त्या दिवसापासून त्याची अंमलबजावणी होत असते. परंतु सामाजिक न्याय विभागाच्या आदेशाची अंमलबजावणी उलटया पध्दतीने सुरु झाली आहे. ग्रामपंचायत, पंचायत समित्या आणि जिल्हा परिषदांच्या निवडणुकीमध्ये उभे राहणारे लोक सामान्य आहेत. यामध्ये जर आमचा एखादा शेतकरी किंवा शेतमजूर असेल व त्याला जर ही निवडणूक लढवावयाची असेल तर त्या ठिकाणी जात पडताळणी प्रमाणपत्राची टांगती तलवार त्याच्या डोक्यावर राहणार आहे. या ठिकाणी अनेक सन्माननीय सदस्यांनी सांगितल्याप्रमाणे ही जात पडताळणी चार महिन्यांच्या मुदतीत होणार आहे काय? निवडणुकीचा अर्ज सादर करण्यापूर्वी जर आम्ही जात पडताळणी करण्याकरिता समितीकडे अर्ज सादर केला व दिलेल्या मुदतीत जात पडताळणी झाली नाही तर त्याला उमेदवार जबाबदार की ती समिती जबाबदार राहणार आहे? या समितीला आपण न्यायिक अधिकार दिले आहेत. त्यामुळे समितीला कुणीही बोलू शकत नाही किंवा काही सांगू शकत नाही.

सभापती महोदय, सार्वजनिक जीवनामध्ये काम करीत असतांना अनेक आमच्याकडे येतात आणि रडून रडून सांगतात की, प्रकरण दाखल करून वर्ष झाले तरी अजूनपर्यंत जात पडताळणी न झाल्यामुळे माझी नोकरी गेली. याचा आपल्याला कधी तरी विचार करावा लागेल. हे विधेयक सभागृहामध्ये आणत असतांना राज्य शासनाने याचा विचार प्रकर्षाने केला पाहिजे. उद्या पंचायत समित्या व जिल्हा परिषदांच्या निवडणुका जाहीर झाल्यानंतर सुध्दा जात पडताळणी लवकर होणार नाही म्हणून आपल्याला अशाच प्रकारे कायद्यामध्ये बदल करावा लागेल. त्या करिता या ठिकाणी 4 महिन्यांची मुदत वाढवून ती एक वर्षाची केली पाहिजे. वर्षभरामध्ये जर त्या उमेदवाराची जात पडताळणी झाली नाही तर त्याची उमेदवारी आपण रद्द करावी. या निवडणुकीमध्ये शेतकरी,

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

DD 3

DGS/ ST/ AKN/ KGS/ KTG/

16:55

श्री. विक्रम काळे...

शेतमजुरा सारखा सामान्य माणूस उभा राहणार असेल तर त्याच्या डोक्यावर असलेली जात पडताळणीची टांगती तलवार दूर करण्यासाठी चार महिन्यांची मुदत आपण वाढवून दिली पाहिजे. या करिता या महाराष्ट्रामध्ये जात पडताळणी प्रमाणपत्रांची प्रकरणे निकालात काढण्यासाठी एक विशेष कृती कार्यक्रम राबविला पाहिजे. अशाप्रकारची मागणी या विधेयकावर बोलत असतांना शासनाकडे करुन आणि या विधेयकाचे समर्थन करुन माझे भाषण संपवितो. धन्यवाद.

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. भगवानराव साळुंखे (पुणे विभाग शिक्षक) : सभापती महोदय, सन 2011 चे वि.स.वि. क्रमांक 28 मुंबई ग्रामपंचायत (सुधारणा) या विधेयकावर बोलण्याकरिता मी उभा आहे.

सभापती महोदय, या विधेयकावर चर्चा करित असतांना मला एका गोष्टीकडे आपले लक्ष वेधावयाचे आहे की, ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मध्ये सुधारणा करित आहोत. अशाप्रकारे आपण यापूर्वी कायद्यामध्ये सुधारणा करून महिलांना 50 टक्के आरक्षण दिले. त्यापूर्वी कायद्यामध्ये बदल करून निरनिराळ्या जातीच्या उमेदवारांकरिता रोटेशन पध्दतीने राखीव जागा देण्यास सुरुवात केली. ग्रामपंचायतीमध्ये काम करणारा लोकप्रतिनिधी असेल किंवा ग्रामपंचायतीची निवडणूक लढविणारा जो उमेदवार असेल त्याचा शोध घेण्यासाठी सर्वच राजकीय पक्षांची धावपळ सुरु असल्याचे आपण पहात असतो. ग्रामपंचायतीच्या निवडणुकीमध्ये आपल्या पक्षाकडून कोणता उमेदवार उभा करावयाचा हा त्या राजकीय पक्षासमोर यक्षप्रश्न निर्माण होतो. आयत्यावेळी एखाद्या सामान्य माणसाला सुध्दा पकडून आणून त्याचा अर्ज भरला जात असल्याचे आपण पहात असतो. त्या बिचान्या माणसाला बळे बळे घोड्यावर बसवून त्याच्या पाठिमागे हे जातपडताळणीचे शुक्लकाष्ट लावले जाते, त्याला नको त्या आपत्तीमध्ये ढकलले जाते. अशाप्रकारे त्याला आपत्तीमध्ये ढकलले जाऊ नये याकरिता या सुधारणा विधेयकामध्ये पोट सुधारणा अशी सुचवितो की, जेव्हा केव्हा असा उमेदवार आपला उमेदवारी अर्ज सादर करील, त्याच्या प्रतिज्ञापत्रामध्ये तो ज्या जातीचा उल्लेख करील, तो जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करू शकला नाही तर संबंधित निवडणूक निर्णय अधिकार्यांनी संबंधित जात पडताळणी समितीशी संपर्क साधून संबंधित संभाव्य उमेदवाराचा उमेदवारी अर्ज माझ्याकडे आला असून त्याने आपल्या अर्जामध्ये उल्लेख केलेल्या जातीचे वैधता प्रमाणपत्र उमेदवारी अर्ज मागे घेण्याच्या मुदतीपर्यंत प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी निवडणूक अधिकारी व जात वैधता प्रमाणपत्र समिती या दोघांवर निर्धारित करण्यात यावी.

(यानंतर श्रीमती रणदिवे)

श्री.भगवान साळुंखे

म्हणजे निवडणूक अधिकारी आणि वैधता प्रमाणपत्र अधिकारी या दोघांनी 8 दिवसात त्याची जी जात असेल त्याचा पडताळा द्यावा म्हणजे त्या उमेदवारावर ताण येणार नाही आणि मग पुढील 8 दिवसामध्ये जर ते बरोबर असेल तर त्याचा अर्ज टिकेल नाहीतर तो छाननी केल्यावर विड्रॉ होईल.मग त्या उमेदवाराला पुढे त्रास होणार नाही. त्यामुळे संबंधित उमेदवाराला पुढे अडथळांची शर्यतीत ढकलले जाते, त्याला फाटा मिळेल. कारण आपल्याला एखाद्या नोकरीसाठी जातीचे प्रमाणपत्र किंवा पडताळा मिळणे हा वेगळा विषय आहे आणि निवडणुकीला उभे राहणारे लोक प्रतिनिधी यांच्या संबंधातील विषय वेगळा आहे.

सभापती महोदय,जर अशा पध्दतीने लोकप्रतिनिधींचा छळवाद केला असेल तर लोक प्रतिनिधी म्हणून निवडून येण्यापूर्वीच किंवा त्यानंतर त्याचे मानसिक खच्चीकरण झाले तर तो चांगल्या पध्दतीने काम करू शकेल असे मला वाटत नाही. म्हणून ही जबाबदारी प्रशासनावर सोपवावी आणि ती जबाबदारी संबंधित उमेदवाराने उमेदवारी अर्ज सादर केल्यापासून, उमेदवारी अर्ज मागे घेण्याच्या तारखेपर्यंत म्हणजे आठ दिवसांच्या कालावधीमध्ये संबंधित निवडणूक अधिकारी आणि वैधता प्रमाणपत्र अधिकारी या दोघांनी संबंधितांच्या अर्जाचे व्हेरीफिकेशन करून सादर करावे म्हणजे उमेदवाराच्या पाठिमागे शुक्लकाष्ठ रहाणार नाही. तसेच पक्षाच्या पदाधिकाऱ्यांनाही फार मोठ्या संकटाला सामोरे जावे लागणार नाही. कारण एखादा उमेदवार निवडून येईपर्यंत काही अडचण नसते, पण सदरहू उमेदवार निवडून आल्यानंतर तो त्या जातीचा नाही. बहीण त्या जातीची आहे पण हा निवडून आलेला भाऊ मात्र त्या जातीचा नाही, अशा प्रकारे राजकीय दबाव आणणे, अनेक षडयंत्र रचणे आणि त्याच्या पाठिमागे शुक्लकाष्ठ लावणे अशी वेळ येत असते. ते टाळण्यासाठी या पध्दतीची सुधारणा आणावी अशा प्रकारची शासनाला विनंती करतो.

2 ई-2

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, हे विधेयक मुदतवाढीच्या पुरते मर्यादित आहे. पण याबाबत भाषण करताना त्यामध्ये सामाजिक न्यायाच्या बाबतीत अनेक मुद्दे पुढे आले आणि पण या विषयाच्या संबंधातील उत्तर माननीय ग्रामविकास राज्यमंत्री श्री.सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील हेच देणार असतील तर माझी काही हरकत नाही. पण याठिकाणी माननीय सामाजिक न्याय विभागाचे मंत्री महोदय श्री.शिवाजीराव मोघेसाहेब उपस्थित आहेत.

श्री.शिवाजीराव मोघे (खाली बसून) : माननीय राज्यमंत्री श्री.सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील यांच्या उत्तरामध्ये काही मुद्दे राहिले तर मी सांगेन.

श्री.दिवाकर रावते : ठीक आहे.

श्री.सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील : सभापती महोदय, याठिकाणी सदरहू विधेयकाच्या अनुषंगाने चर्चा करित असताना आदरणीय श्री.दिवाकर रावतेसाहेब, आदरणीय श्री.अरुण गुजराथीसाहेब, आदरणीय श्री.जयंत प्र.पाटील साहेब, आदरणीय श्री.सय्यद जमासाहेब, आदरणीय सदस्या श्रीमती शोभाताई फडणवीस, आदरणीय डॉ.नीलम गोन्हे ताई, आदरणीय श्री.राजन तेली, आदरणीय श्री.विनोद तावडेसाहेब, आदरणीय श्री.हेमंत टकलेसाहेब, आदरणीय श्री.केशवराव मानकरजी, आदरणीय श्री.विक्रम काळे आणि आदरणीय श्री.भगवान साळुंखेसाहेब इ.अनेक सन्माननीय सदस्यांनी अनेक विषय मांडलेले आहेत.

सभापती महोदय, सदनासमोर सदरहू विधेयक चर्चेसाठी मांडत असताना एकंदर जात पडताळणी विषयाच्या संबंधातील जो ताण पडत आहे, त्या अनुषंगाने आपण आज हे विधेयक सदनासमोर आणलेले आहे. कारण जून ते ऑक्टोबर हा कालावधी शालेय विद्यार्थ्यांचे दाखले सादर करण्याचा आहे. तसेच डिसेंबरपर्यंत काही निवडणूका आहेत. या अनुषंगाने आपण हे विधेयक सदनासमोर आणलेले आहे. महिलांच्या 50 टक्के आरक्षणामुळे, तसेच या विधेयकामुळे आणखी नवीन उमेदवार तयार होतील. या सर्व गोष्टी विचारात घेऊनच हे विधेयक सदनामध्ये आणलेले आहे आणि याठिकाणी जात पडताळणीच्या संदर्भातीलच अनेक विषय बऱ्याच सन्माननीय सदस्यांनी मांडलेले आहेत आणि आपली मते मांडलेली आहेत.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.विनोदजी तावडे यांनी जो मुद्दा मांडला, तोच मुद्दा मी विधानसभेमध्ये आमदार म्हणून भाषण करित असताना मांडला होता की, याबाबतीत तीन वर्षासाठी एखादी मोहीम उघडण्यात यावी काय ? कारण प्रत्येकाला सदरहू दाखला प्रत्येक ठिकाणी महत्वाचा वाटतो. जात पडताळणी विभागाकडे प्रलंबित दाखले आहेत. त्याची निर्गती व्हावी

श्री.सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील

यादृष्टीने मुख्य सचिवांनी दिवसाला तीन दाखले, तसेच प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये, प्रत्येक जात पडताळणी कार्यालयामध्ये निर्गतीकरण व्हावे अशा प्रकारचा प्रयत्न त्यांच्या स्तरावर सुरु आहे. सन्माननीय मंत्री श्री.शिवाजीराव मोघे यांच्याबरोबर माझी परवाच्या दिवशी आणि आता देखील चर्चा झाली. येणाऱ्या भविष्य काळामध्ये लवकरच स्थानिक स्वराज्य संस्थानच्या निवडणुकीला जे जातपडताळणीचे दाखले लागणार आहेत, त्या संबंधातील सर्व अधिकार त्या-त्या जिल्हाधिकार्यांना यांना देण्याचे धोरण सामाजिक न्याय विभागातर्फे स्वीकारले जात आहे.जर कदाचित आठ-दहा दिवसामध्ये हा निर्णय झाला तर राज्यातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांना जिल्हाधिकारी यांच्या मार्फत जात पडताळणीचे प्रमाणपत्र मिळू शकेल. तसेच त्यामध्ये चार महिन्याची मुदत घातली जाणार आहे म्हणजेच चार महिन्यात कोणत्याही परिस्थितीत समितीने निर्णय घ्यावा अशा प्रकारचे कम्प्लेशन असणार आहे आणि हा निर्णय झाल्यानंतर मला वाटते की, निश्चितपणे कोणत्याही निवडणुकीला उभ्या राहणाऱ्या व्यक्तीवर अन्याय होईल असे मला वाटत नाही.

सभापती महोदय, अनेक सन्माननीय सदस्यांनी निवडणुकीच्या वॉर्ड रचनेचा विषय उपस्थित केला आहे या विषयाबाबत सांगावयाचे तर जिल्हाधिकारी यांच्या माध्यमातून निवडणूक आयोग रचना करित असतो.म्हणून निवडणुकीच्या संदर्भात असेल किंवा सामाजिक न्याय या बाबीमधील आणखी काही विषय असतील,या सर्व विषयांच्या संदर्भातील सन्माननीय सदस्यांच्या भावना सामाजिक न्याय विभागाच्या माननीय मंत्री महोदयांनी ऐकलेल्या आहेत. परंतु आपल्याकडे 1565 ग्राम पंचायती आहेत, ठाणे, नाशिक, धुळे, नंदूरबार या सर्व जिल्ह्यांमध्ये ग्राम पंचायतींच्या निवडणुका आहेत म्हणून मला सर्व सन्माननीय सदस्यांना विनंती करावयाची आहे की, आपण या विधेयकास मान्यता द्यावी.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

तालिका सभापती (श्री.रमेश शेंडगे) : विधेयक विचारात घेण्यात आले आहे. आता विधेयक खंडशः विचारात घेण्यात येईल.

खंड 2 ते 4 विधेयकाचे भाग झाले.

खंड 1 संपूर्ण शीर्षक व हेतू वाक्य विधेयकाचे भाग झाले.

श्री.सतेज उर्फ बंटी डी.पाटील : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2011 चे वि.स.वि.क्रमांक 28 - संमत करण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडतो.

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

EE-4

APR/ AKN/ ST/

17:05

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

तालिका सभापती : सन 2011 चे वि.स.वि.क्रमांक 28 संमत झाले आहे.

... 2 ई-5 ...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

EE-5

APR/ AKN/ ST/

17:05

पृ.शी.: महाराष्ट्र राज्यात मागासवर्गीयांच्या कल्याणासाठी
राबविण्यात येणाऱ्या योजनांची प्रभावीपणे अंमलबजावणी

न होणे

मु.शी.: महाराष्ट्र राज्यात मागासवर्गीयांच्या कल्याणासाठी

राबविण्यात येणाऱ्या योजनांची प्रभावीपणे अंमलबजावणी न होणे या विषयावर सर्वश्री.सुभाष चव्हाण,हेमंत टकले, माणिकराव ठाकरे,अरुण गुजराथी,रमेश शेंडगे,प्रा.सुरेश नवले,सर्वश्री विक्रम काळे,अशोक ऊर्फ भाई जगताप,अनिल भोसले, मोहन जोशी, श्रीमती दिप्ती चवधरी,वि.प.स.यांचा प्रस्ताव

श्री.सुभाष चव्हाण (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नियम 260 अन्वये पुढील प्रस्ताव मांडतो.

"महाराष्ट्रासारख्या पुरोगामी राज्यात मागासवर्गीयांच्या कल्याणासाठी राज्य शासन व केंद्र शासन पुरस्कृत अनेक योजना राबविण्यात येत असूनही त्यांची प्रभावीपणे अंमलबजावणी न होणे, राज्यातील विविध संघटनांनी मागासवर्गीयांच्या सामाजिक, शैक्षणिक, आर्थिक, शेती, सहकार, उद्योग या संदर्भातील सनद शासनाकडे देणेबाबत त्वरित निर्णय घेण्याची नितांत आवश्यकता, दादर (मुंबई) येथील इंदू मिलची जागा भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या स्मारकासाठी देण्याची मागणी सातत्याने शासनाकडे करून सुध्दा शासनाचे त्याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, मागासवर्गीयांच्या कल्याणासाठी जिल्हा परिषद, महानगरपालिका व नगरपालिका त्यांच्या अर्थसंकल्पात वेगळी तरतूद करण्यांत येऊनही त्यापैकी कोटयावधी रुपये अखर्चित राहून मागासवर्गीयांना या योजनांपासून वंचित ठेवण्यांत येणे, वेगवेगळ्या महामंडळांच्या माध्यमातूनही मागासवर्गीय व अल्पसंख्यांक समाजातील लोकांना उद्योग सुरु करण्यासाठी तसेच स्वयंरोजगारासाठी अर्थसहाय्य देण्यात येणे,परंतु काही आर्थिक महामंडळांना शासनाकडून अत्यल्प निधी देण्यात येत असल्यामुळे या योजनांचा लाभ मागासवर्गीयांना न मिळणे, जात प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी विविध स्तरावर होणारा विलंब, औद्योगिक संस्था तयार करताना होणारे गैरप्रकार व भ्रष्टाचार, विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मिळण्यास होत असलेला विलंब, यात सुधारणा करण्याची नितांत आवश्यकता, मागासवर्गीयांना मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी व त्यांच्यासाठी असलेल्या योजना प्रभावीपणे राबविण्यासाठी शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारांत घेण्यात यावी."

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

EE-6

APR/ AKN/ ST/

17:05

डॉ.नीलम गोन्हे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांचे भाषण झाल्यावर लगेच इतर सदस्यांच्या भाषणासाठी वेळेचे वाटप करण्यात यावे. त्यानुसार सत्ताधारी पक्षातील एका सदस्यांचे भाषण झाल्यावर विरोधी पक्षातील सदस्य भाषण करतील, यानुसार वेळेचे वाटप करावे.

तालिका सभापती (श्री.रमेश शेंडगे) : ठीक आहे.

यानंतर कु.थोरात

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. सुभाष चव्हाण (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांना वंदन करुन मी माझ्या भाषणाला सुरुवात करतो.

सभापती महोदय, लोकशाही ही केवळ राज्य पध्दती नसून ती एक जीवन प्रणाली आहे. लोकशाही व्यवस्था अर्थपूर्ण करण्यासाठी समाजातील सर्व घटकांना मग ते दुर्बल घटक, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, मागासवर्गीय, आदिवासी, अल्पसंख्याक यांना पिढ्यानपिढ्या समाजाच्या मुख्य प्रवाहात घेता आले नाही. शासनाच्या कोणत्याही सवलतीचा फायदा त्यांना झालेला नाही. सभापती महोदय, मी सन 2003 आणि सन 2011 चा अर्थसंकल्प वाचलेला आहे. या दोन्ही अर्थसंकल्पात एकच वाक्य आहे. (अडथळा) त्यावेळीही आमचेच सरकार होते आणि आताही आमचेच सरकार आहे तरी देखील हा प्रस्ताव आणावा लागला आहे. पिढ्यानपिढ्या या समाजाला मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी शासन काम करीत आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे महापरिनिर्वाण होऊन सुमारे 55 वर्षे झालेली आहेत. शिवाजी पार्क दादर येथील चैत्यभूमीत त्यांचा अंत्यविधी झाला. दादर स्टेशनपासून जवळच असलेल्या हिंदू कॉलनीतील राजगृह येथे त्यांचे वास्तव्य होते. आजही या राजगृहात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या वस्तू ठेवण्यात आलेल्या आहेत. दिनांक 14 एप्रिल या त्यांच्या जन्म दिवशी आणि दिनांक 6 डिसेंबर या त्यांच्या महापरिनिर्वाणा दिवशी त्यांना वंदन करण्यासाठी या देशातून आणि विदेशातून लोक येथे येतात. त्या भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे स्मारक करण्यासाठी चैत्यभूमी विकास प्राधिकरण स्थापन करावे यासाठी आम्ही कित्येक वर्षे प्रयत्न करीत आहोत. ज्यावेळी 12 एकर जमीन चैत्यभूमीसाठी देण्यात यावी अशी मागणी केली होती त्यावेळी वस्त्रोद्योग मंत्र्यांनी वचन दिले होते की, संपूर्ण जमीन तुम्हाला दिली जाईल. आम्ही त्याचा आजतागायत पाठपुरावा करीत आहोत. आघाडी सरकारच्या जाहीरनाम्यामध्ये आम्ही वचन दिले की, चैत्यभूमीसाठी जागा देण्यात येईल.

सभापती महोदय, माननीय श्री. माजी मुख्यमंत्री श्री. मनोहर जोशी यांचा पराभव करुन दोन वेळा काँग्रेसचे उमेदवार दादर मतदारसंघातून निवडून आले आहेत. जाहीरनाम्यात स्पष्टपणे कबुली दिली, लोकांना वचन दिले की इंदू मिलची जागा या स्मारकासाठी दिली जाईल. आघाडी सरकारच्या त्यांच्या नेत्यांबरोबर बैठका झाल्या परंतु ती जागा अद्याप शासनाला मिळालेली नाही. या संदर्भात वेगवेगळे समाचार एकावयास मिळत आहेत. येथे फाईव्हस्टार हॉटेल होणार आहे. सर्व

...2...

श्री.सुभाष चव्हाण.....

पक्षीय नेत्यांनी प्रामुख्याने चैत्य भूमीसाठी जमिनीची मागणी केली त्यावेळी काल एनटीपीसीच्या अधिकाऱ्यांनी कबूल केले की, चार एकर जागा बाजार भावाने न देता अल्प दराने महाराष्ट्र शासनास देण्यास आम्ही तयार आहोत. या बाबतची बातमी आजच्या महाराष्ट्र टाईम्समध्ये छापून आलेली आहे. या संदर्भात विधानसभेमध्ये आवाज उठविण्यात आला त्यामुळे एनटीपीसीचे अधिकारी, क्षेत्रीय महाप्रबंधक श्री. प्रदीप बिजलानी यांनी स्मारकासाठी जागा देण्याची कबुली दिली आहे.

सभापती महोदय, मला या प्रस्तावाच्या माध्यमातून असे सांगावयाचे आहे की, या राज्याचे मुख्यमंत्री सन्माननीय श्री. पृथ्वीराज चव्हाण हे या समाजासाठी फार तळमळ करतात. ते पी.एम.ओ. ऑफिसमध्ये होते. त्यांचे माननीय पंतप्रधान यांच्याबरोबर चांगले संबंध आहेत. आमच्या राज्याचे दोन माजी मुख्यमंत्री दिल्लीमध्ये आहेत. सन्माननीय केंद्रीय वस्त्रोद्योग मंत्री माननीय मुख्यमंत्री यांचे ऐकत नसतील तर या राज्याचे माजी मुख्यमंत्री सन्माननीय श्री. शरद पवार महाराष्ट्राच्या दोन सन्माननीय माजी मुख्यमंत्र्यांना तसेच सन्माननीय श्रीमती सोनिया गांधी यांना बरोबर घेऊन डायरेक्ट माननीय पंतप्रधान यांना आपण भेटावे. महाराष्ट्रात आणि केंद्र शासनात आमची सत्ता असताना हा प्रश्न का सुटत नाही याबद्दल सभापती महोदय, आम्हाला अतिशय वेदना होत आहेत. मी दर वर्षी विशेष उल्लेखाद्वारे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे नाव दादर रेल्वे स्टेशनला देण्यात यावे अशी सूचना करतो. गेल्या वर्षी देखील मी या बाबत विशेष उल्लेखाद्वारे सूचना केली होती. महाराष्ट्र टाईम्स, लोकसत्ता व इतर सर्व वर्तमान पत्रात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे नाव दादर रेल्वेस्थानकाला देण्यात यावे, असे छापून आले. पण सन्माननीय सदस्य या ठिकाणी मांडलेल्या विशेष उल्लेखाच्या सूचनेची साधी पोचपावती सन्माननीय सदस्यांना मिळत नाही. विशेष उल्लेखाच्या सूचनेद्वारे ज्या वेळी एखादा विषय या ठिकाणी मांडण्यात येतो त्यावेळी त्याची नोंद घेण्यात यावी, अशी सूचना मला या निमित्ताने करावयाची.

सभापती महोदय, राष्ट्रवादी काँग्रेसने सामाजिक समता वर्षे साजरे करण्यासाठी सामाजिक हक्क परिषद स्थापन केली आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेसचा आणि काँग्रेसचा अजेंडा सारखाच आहे. सन्माननीय श्रीमती सोनिया गांधी यांनी आमचे प्रभारी श्री. मोहन प्रकाश यांना महाराष्ट्रात पाठविले आणि त्यांनी श्री.भालचंद्र मुणगेकर यांच्या अध्यक्षतेखाली यासंबंधीच्या कार्यक्रमाचा मसुदा तयार करण्यासाठी एका समितीची स्थापना केली आहे. मसुद्यामध्ये 108 मुद्दे आहेत. दिनांक 14 एप्रिल

...3..

श्री. सुभाष चव्हाण....

या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जयंती दिनापासून पुढील दिनांक 14 एप्रिल पर्यंत काँग्रेसच्या वतीने समता वर्षे साजरे करण्यात येणार आहे. त्यावेळी हा प्रस्ताव मांडण्याची वेळ आमच्यावर आलेली आहे. या मसुद्यातील सगळे भाग सभापती महोदय, मी आपल्या मार्फत माननीय मंत्री महोदयां पर्यंत पोहचवितो. या मसुद्यामध्ये 102 शिफारशी करण्यात आलेल्या आहेत. त्या संपूर्ण शिफारशींवर मी थोडक्यात साधकबाधक चर्चा करणार आहे. भीमशक्ती आणि शिवशक्ती स्थापन झाल्यानंतर आम्हाला जाग आली काय? अर्थसंकल्पात वर्षानुवर्षे जसेच्या तसे छापून येत आहे त्यामुळे हा प्रस्ताव म्हणजे हे शासनाचे धोरणच आहे. शासन या कामासाठी लागलेलेच आहे. सन्माननीय श्री. शरद पवार यांचा यामध्ये सिंहाचा वाटा आहे. त्यांचे मी जाहीररित्या अभिनंदन करतो. मराठवाडा विद्यापीठाचे नामांतर करण्याचे संपूर्ण श्रेय हे त्यावेळच्या काँग्रेस शासनाला माननीय मुख्यमंत्री श्री. शरद पवार यांना आणि काँग्रेसला आहे, याची मी सभागृहाला जाणीव करून देतो.

सभापती महोदय, अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येच्या आधारे लोकसंख्येच्या प्रभागात अनुसूचित जातीच्या उपाययोजनेची तरतूद केली जाते. या उपाययोजनांसाठी तरतूद करण्यात आलेल्या निधी पैकी तब्बल 8,586 कोटी रुपये निधी अखर्चित राहिलेला आहे. शासनाने लोकसंख्येच्या प्रमाणात नियतव्यय उपलब्ध करून देऊन सुध्दा नवव्या व दहाव्या योजनेत 8586 कोटी रुपये इतका निधी शिल्लक राहिलेला आहे. राज्यामध्ये आणि केंद्रामध्येही आमचेच सरकार आहे. माननीय मंत्री महोदय, सभागृहात बसलेले आहेत. मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे परीक्षा शुल्क राज्य सरकार 1960 पासून खाजगी आणि विनाअनुदानित शाळांमध्ये भरत होते. परंतु सन 2007 मध्ये राज्य शासनाने हे शुल्क भरण्याचे अचानक बंद केले. राज्य शासनाने या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे शुल्क न भरल्यामुळे विद्यार्थ्यांना परीक्षेला बसता आले नाही.

यानंतर श्री. बरवड....

श्री. सुभाष चव्हाण

विद्यार्थ्यांचे निकाल संस्थाप्रमुखांनी रोखले. मागासवर्गीय विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहिले. त्या विरोधात काही पालक उच्च न्यायालयात गेले. हे सगळे शुल्क राज्य शासनाने तीन महिन्यांच्या आत भरावे असे आदेश उच्च न्यायालयाने दिले. अतिशय खेदाने बोलावे लागते की, राज्य शासन तेवढ्यावर थांबले नाही. राज्य शासनाने त्या आदेशाच्या विरोधात सर्वोच्च न्यायालयामध्ये धाव घेतली. सर्वोच्च न्यायालयात सरकारची याचिका फेटाळण्यात आली. जवळजवळ 25 लाख मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचा जो निधी होता, जी शिष्यवृत्ती होती ती भरण्यात आलेली नाही. घटनेचे शिल्पकार डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी आम्हाला हा हक्क दिलेला आहे. हा सवलतीचा आधार त्यांनी आम्हाला दिलेला आहे. श्री. भालचंद्र मुणगेकर आणि मी स्वतः मुख्य सचिवांशी संपर्क साधला. मघाशी म्हणालो की, मी कोणत्याही जातीचा उल्लेख करीत नाही. मुख्य सचिव आमचे आहेत, आपले आहेत एवढेच म्हणतो. ते म्हणाले की, मला काही माहित नाही. आम्ही विचारले की, मग हे कोणी केले ? त्यांनी सामाजिक न्याय विभागाच्या प्रधान सचिवांशी संपर्क साधला. ते असे म्हणाले की, माननीय मंत्री महोदयांशी विचारविनिमय करून हा निर्णय घेण्यात आलेला आहे. आम्ही माननीय मुख्यमंत्र्यांशी संपर्क साधला. माननीय मुख्यमंत्री म्हणाले की, मलाही माहिती नाही. हा एवढा मोठा विषय मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत आला होता का ? हा सवलतीचा भाग आहे. हा निर्णय परस्पर घेण्यात आला का ? या समाजाला निश्चित काही तरी दिलासा मिळेल आणि मागासवर्गीय विद्यार्थी शिष्यवृत्तीपासून वंचित राहणार नाहीत याबद्दल त्वरित निर्णय घ्यावा. मला अशी माहिती मिळालेली आहे की, धावपळ सुरु झालेली आहे. मंत्रिमंडळामध्ये हा प्रस्ताव आलेला आहे. हे शाहू, फुले, आंबेडकरांचे राज्य आहे. दलितांना वेदना होत आहेत. त्यामुळे राज्य शासनाने हा निर्णय त्वरित घ्यावा आणि या राज्यातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना न्याय द्यावा.

सभापती महोदय, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक न्याय भवनाची राज्यभर निर्मिती होत आहे. या बाबतीत मी शासनाचे अभिनंदन करतो. हे करीत असताना आतापर्यंत अशी किती भवने बांधून झाली आणि किती बांधावयाची शिल्लक आहेत आणि त्यांची कामे सुरु झाली का, याचा पाठपुरावा राज्य शासनाने केला पाहिजे, हे मी आवर्जून सांगतो. या समाजामध्ये औद्योगिक क्रांती

RDB/ ST/ AKN/

श्री. सुभाष चव्हाण

झाली पाहिजे. जोपर्यंत औद्योगिक क्रांती होत नाही तोपर्यंत मागासवर्गीयांची जातीयता आणि विषमता नष्ट होणार नाही. त्यासाठी चर्मोद्योग विकास महामंडळाची स्थापना केली. औद्योगिक क्रांती व्हावी, त्यांना जास्तीतजास्त निधी मिळावा म्हणून या महामंडळाची शासनाने स्थापना केली. जोपर्यंत आम्ही मोठे होत नाही, श्रीमंत होत नाही तोपर्यंत त्यांना न्याय मिळणार नाही. त्यासाठी ही महामंडळे आहे. या महामंडळांना किती निधी मिळतो याची आपल्याला कल्पना आहे. अण्णाभाऊ साठे महामंडळ आहे. बंजारा समाजासाठी वसंतराव नाईक महामंडळ आहे. तसेच चर्मकार महामंडळ आहे. जसा भाकरीचा तुकडा फेकतो त्याप्रमाणे या महामंडळांना निधी दिला जातो. आमचे मित्र सन्माननीय सदस्य श्री. रमेश शेंडगे साहेब दररोज ओरडतात. ते शेळी-मेंढी महामंडळाचे अध्यक्ष आहेत.. त्यांच्या गाडीला लाल दिवा आहे पण गाडीत पेट्रोल सुध्दा भरता येत नाही. या सभागृहामध्ये परवा माननीय मंत्र्यांनी उत्तर दिले की, 10 कोटी रुपये दिले. सन्माननीय सदस्य माझ याकडे असे म्हणाले की, एकही पैसा दिला नाही. मी त्यांना सांगितले की, सभागृहात उभे राहून ही गोष्ट मांडावी. पैसे न देता आपण 10 कोटी रुपये दिले असे कसे सांगता? माननीय मंत्री महोदयांनी अभ्यास करून यावे, वाचन करून यावे. ही महामंडळे नुसती नावाला ठेवलेली आहेत का ? या महामंडळांची आर्थिक बाजू शासनाने मजबूत करावी. जोपर्यंत आपण आम्हाला आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करित नाही तोपर्यंत काही उपयोग होणार नाही.

सभापती महोदय, दुसरी बाब अशी की, मागासवर्गीयांना शेळी-मेंढी महामंडळच कशासाठी देता ? सामाजिक क्षेत्रात, औद्योगिक क्षेत्रात, सत्तेमध्ये मागासवर्गीयांना 50 टक्के वाटा मिळाला पाहिजे. लोण्याचे गोळे असलेली महामंडळे तुम्ही घेणार आणि आम्हाला शेळी-मेंढी महामंडळ किंवा चर्मोद्योग महामंडळ देणार. ते आम्हाला नको. याबाबतीत समता पाहिजे. अल्पसंख्याक समाजाला मंत्रिमंडळात कामगार खाते दिले जाते. हे एकदम ठरलेले आहे. अनुसूचित जातीच्या सदस्याला मंत्री करावयाचे असेल तर सामाजिक न्याय खाते ठरलेलेच आहे. आपण मागासवर्गीयांना 50 टक्के वाटा देणार आहात की नाही ? सर्व मागासवर्गीय महामंडळांना आणि त्यांच्या सभासदांना आर्थिकदृष्ट्या सुदृढ करा. शासन मागासवर्गीयांची कर्जमाफी जाहीर करते पण अजून 700 कोटी

..3...

RDB/ ST/ AKN/

श्री. सुभाष चव्हाण

रुपये द्यावयाचे आहेत. आपण निवडणुकीच्या आधी कर्जमाफी झाली असे बोलतो पण अजून 700 कोटी रुपये द्यावयाचे आहेत. वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती महामंडळ बंजारा समाजासाठी दिलेले आहे. कै. वसंतराव नाईक या राज्याचे मुख्यमंत्री होते. मी विशेष उल्लेख मांडताना सुध्दा म्हणालो होतो की, आपण मागासवर्गीयांनी कै. वसंतराव नाईक यांचे स्मरण केले पाहिजे, त्यांची आठवण केली पाहिजे. मी नुसते दलितांबाबत बोलत नाही. ते या राज्याला असे मुख्यमंत्री मिळाले होते की, सहकार असो, रोजगार हमी असो, जिल्हा परिषद आणि पंचायत राज कायदा असो, कुळ कायदा असो, कमाल जमीनधारणा कायदा, एकाधिकार खरेदी योजना असो, अशा अनेक योजना ज्या माणसाने मुख्यमंत्री असताना या राज्यासाठी दिल्या त्यांच्या संदर्भात मार्गदर्शक ग्रंथ काढावा. मी कोणाचे नाव घेणार नाही पण त्यांनी जे छापले तेच आम्ही छापत आहोत. ज्याला कधी स्पर्श केला नाही, ज्यांना कधी वाटा मिळाला नाही, तेच आपण छापत आलेलो आहोत. कै. वसंतराव नाईक यांच्या संदर्भात एक ग्रंथ काढावा अशी मी या निमित्ताने मागणी करतो.

सभापती महोदय, दिल्लीला राज्यसभा आणि लोकसभा सदस्यांचे एक फोरम आहे. त्या धर्तीवर आपल्या विधिमंडळामध्ये विधानसभेच्या आणि विधान परिषदेच्या सर्वपक्षीय 39 सदस्यांचा एक फोरम स्थापन केलेला आहे. तो फोरम आम्ही गेल्या वर्षी स्थापन केलेला आहे. त्या फोरमचा मी स्वतः अध्यक्ष आहे. सामाजिक न्यायाची संघटितरित्या अंमलबजावणी करणे यासाठी तो फोरम आहे. आमचे सहकारी सदस्य श्री. राम पंडागळे त्या फोरमचे उपाध्यक्ष आहेत. ते प्रत्येक बैठकीला उपस्थित असतात आणि आज आम्ही जे बोलणार आहोत ते त्या बैठकीमध्ये बोलत असतो. सन्माननीय सदस्य श्री. विनायक मेटेही आमच्यासोबत आहेत. एक आश्चर्याची गोष्ट मी मुद्दाम या ठिकाणी नमूद करतो. त्या फोरमसाठी आम्ही जागेची मागणी केली. माननीय सभापतींनी ती मागणी तत्वतः मान्य केली. आजचा प्रस्ताव आणण्याची माननीय सभापतींची सुध्दा मानसिक इच्छा होती. आपले जे सभापती आहेत त्यांच्यामध्ये मला शाहू महाराज दिसतात. ते मागासवर्गीयांसाठी झटणारे नेते आहेत. त्यांनी तत्वतः मान्य केले होते. मी जातीचा उल्लेख करित नाही किंवा

...4...

RDB/ ST/ AKN

श्री. सुभाष चव्हाण

मागासवर्गीय शब्द वापरत नाही पण या आमच्या विधिमंडळातील एक सह सचिव आमच्या समाजातील असल्यामुळे त्यांनी ताबडतोब एका ठिकाणी विधिमंडळ अनुसूचित जाती कार्यालयाचा बोर्ड लावला. विधानसभेच्या माननीय अध्यक्षांनी ती पाटी ताबडतोब काढावयास लावली. त्यांनी त्याला विरोध केला. विरोध का केला याबाबत आम्ही सगळ्यांनी जाऊन विचारले. त्यांनी सांगितले की, मराठा महासंघाने कार्यालय मागितले आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. विनायकराव मेटे यांनाही घेऊन गेलो. मी म्हटले की, आधी मागासवर्ग की मराठा महासंघ ? मेटे साहेबांनी सांगितले की, ...

श्री. विनायक मेटे : सभापती महोदय, आमचे मित्र सन्माननीय सदस्य श्री. सुभाष चव्हाण यांनी या ठिकाणी प्रामुख्याने दोन गोष्टींचा उल्लेख केला. त्यांनी जी भूमिका मांडली त्यामध्ये त्यांनी विधानसभेच्या माननीय अध्यक्षांवर हेतवारोप केला. खरे म्हणजे ते बरोबर नाही. दुसरी बाब अशी की, सन्माननीय सदस्य आमच्याबद्दल सुध्दा बोलले. आमची भूमिका असेल किंवा माननीय अध्यक्षांची भूमिका असेल किंवा कोणाचीही भूमिका असेल, या राज्यातील मागासवर्गीयांना न्याय मिळावा, त्यांना आवाज उठविण्यासाठी व्यासपीठ मिळावे याबद्दल दुमत असण्याचे कारण नाही. त्याला सर्वार्थाने मदतच करणार.

यानंतर श्री. खंदारे ...

श्री.विनायक मेटे.....

जेव्हा कार्यालयाचा विषय आला तेव्हा सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष चव्हाण यांनी माननीय अध्यक्ष व माननीय सभापतींकडे अर्ज केला आहे त्याप्रमाणे करावे असे ठरले. माझ्या माहितीप्रमाणे तेथे अशी चर्चा झाली की, एखाद्याला जागा दिली की, दुसऱ्याला सुध्दा देण्याची सुरुवात होईल. त्यांचा एक वेगळा मुद्दा होता. त्याच्यावर साधकबाधक चर्चा करून नंतर निर्णय घेऊ असे ठरले होते. सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष चव्हाण यांनी अशा प्रकारची मागणी केल्याची आम्हाला त्यावेळी माहितीही नव्हती. परंतु आम्ही असे सांगितले की, मागासवर्गीय समाजाचे मग जे जे कोणी सन्माननीय सदस्य असतील त्यांना एकत्र येऊन विचार करण्यासाठी एक व्यासपीठ मिळाले पाहिजे. तसेच जे खुल्या प्रवर्गातील सन्माननीय सदस्य असतील त्यांचे जे काही प्रश्न असतील ते सभागृहाच्या माध्यमातून सुटण्यासाठी एका ठिकाणी जमावे. ही त्याच्या पाठीमागची आमची भूमिका होती. दोन्ही गोष्टींबाबत विचार करून नंतर निर्णय घेऊ अशी भूमिका माननीय अध्यक्षांनी मांडली होती. परंतु माननीय अध्यक्षांच्या भूमिकेसंबंधी सन्माननीय सदस्यांनी जे काही वक्तव्य केले आहे ते योग्य नाही. तसेच माननीय सभापतींविषयी सुध्दा आपण असे वक्तव्य करू नये. त्यांच्यावर हेत्वारोप करू नये अशी माझी त्यांना विनंती आहे.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, मी संभ्रमामध्ये आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष चव्हाण हे असे म्हणाले की, आमची पाटी लागल्याबरोबर मराठा महासंघाने आम्हाला सुध्दा कार्यालयासाठी जागा पाहिजे अशी मागणी केली. यावर सन्माननीय सदस्य श्री.मेटे यांच्या खुलाशातून असे आले की, तुम्हाला दिल्यावर इतर समाजाला मिळाले पाहिजे. तेव्हा मराठा महासंघाने जागेचा हट्ट धरला होता काय, विधानसभेच्या माननीय अध्यक्षांनी केलेल्या कार्यवाहीबाबत या सदनमध्ये चर्चा करणे बरोबर नाही. त्यामुळे सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष चव्हाण यांनी केलेले वक्तव्य, सन्माननीय सदस्य श्री.विनायक मेटे आणि माझे वक्तव्य हे कामकाजातून काढून टाकावे.

तालिका सभापती : ठीक आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष चव्हाण, सन्माननीय सदस्य श्री.विनायक मेटे आणि सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी केलेली वक्तव्ये कामकाजातून काढण्यात टाकण्यात येतील.

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

2....

श्री.सुभाष चव्हाण : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.विनायक मेटे हे आमच्याबरोबर आहेत. मी मघाशी केलेले वक्तव्य रेकॉर्डवरून काढून टाकण्यात यावे. परंतु सन्माननीय सदस्य श्री.विनायक मेटे यांचा या फोरमला विरोध नाही, त्यांचा पाठिंबा आहे.

उप सभापती : विधानसभेच्या माननीय अध्यक्षंबद्दल आता जो उल्लेख करण्यात आला आहे तो रेकॉर्डवरून काढण्यात येईल.

श्री.सुभाष चव्हाण : सभापती महोदय, अनुसूचित जाती व नवबौध्द या समाजाच्या उन्नतीसाठी 2004 सालापासून मागासवर्गीय सहकारी संस्थांना दीर्घ मुदतीचे भागभांडवल देण्याचे कबूल केलेले आहे. परंतु ती योजना बंद पडली आहे. ती योजना शासनाने ताबडतोब सुरु करावी असे मी या निमित्ताने सांगतो.

सभापती महोदय, सामाजिक न्यायाच्या प्रश्नांची सोडवणूक करीत असताना आमच्यासमोर जे प्रश्न आले त्याबाबत मी पोटतिडीकीने व मनापासून बोलत आहे. सवलत मिळणे हा आमचा हक्क आहे. भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांनी आम्हाला तो दिलेला आहे. शिष्यवृत्तीवर बोलत असताना आम्ही आमच्या मुलांसाठी ही सवलत घेतलेली नाही. परंतु मी तो फायदा घेतलेला आहे. मागासवर्गीय मंत्री ही सवलत घेत नाहीत किंवा त्यांची मुलेही ही सवलत घेत नाहीत. पण तो आम्हाला दिलेला हक्क आहे. पूर्वीच्या काळी आम्ही समाजरचनेचे चटके सोसलेले आहेत. आम्ही शेवटपर्यंत जाऊन भांडत आहोत, त्याच्यातून ज्वालामुखी जागृत होत आहे. मी माझ्या स्वतःच्या गावात हे सर्व अनुभवलेले आहे. मी धामापूरचा विषय काढल्यावर अनेक सन्माननीय सदस्य नेहमी चेष्टा करतात. त्या गावात माझे प्राथमिक शिक्षण झालेले आहे. मी जे बोलत आहे त्याच्या पाठीमागे काही कारणे आहेत. मी ज्या गावात शिकलो आहे तेथे मोठ्या प्रमाणात जातीयता होती. अजूनही तेथे जातीयता आहे. उच्चवर्णीय लोक माझ्या घरी चहा पित नाहीत. कोकणात अजूनही जातीयता आहे. मी शाळेत असताना मला वेगळे बसवायचे, चांभारांच्या मुलांना, महारांच्या मुलांना वेगळे बसवायचे. हे ऐकून तुम्हाला आश्चर्य वाटेल. जातीयवाद मी स्वतः सातवीपर्यंत भोगलेला आहे. त्यामुळे मला धामापूरबद्दल प्रेम आहे. त्या गावाच्या विकासासाठी मी 50 कोटी रुपये शासनाकडून मिळवून देईन. मी चौथीत असताना करवंटीतून चहा देत असत. त्या करटीला भोक असले तर तो चहा खाली पडत असे. नंतर काटाचे कप आले, ते कप सुध्दा चांभारांचे वेगळे, महारांचे वेगळे ठेवले जात असत. आम्ही वरून टाकलेले पाणी प्यायलो आहोत.

3...

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

HH-3

NTK/ ST/ AKN/

उप सभापती : मला असे वाटते की, सन्माननीय सदस्यांनी जातीचा उल्लेख केला आहे तो रेकॉर्डवरून काढण्यात येईल. त्याचे कारण असे आहे की, जात, धर्म, पंथ एकच आहे असे आपण मानतो. एका व्यासपीठावर बसतो. त्यामुळे सन्माननीय सदस्यांनी जातीचा उल्लेख करू नये. आपण एका विशिष्ट विषयासंबंधी हा प्रस्ताव मांडत आहात. तो विषय सर्व सन्माननीय सदस्यांनाही माहीत आहे.

श्री.सुभाष चव्हाण : सभापती महोदय, सवलतीच्या माध्यमातून....

उप सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी जातीचा उल्लेख केला आहे तो कामकाजातून काढून टाकण्यात येईल.

श्री.सुभाष चव्हाण : सभापती महोदय, आता आम्ही सवलती घेत नाही.

उप सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष चव्हाण यांना मी सांगू इच्छितो की, सवलत मिळणे हा तुमचा हक्क आहे. माझे एवढेच म्हणणे आहे की, या ठिकाणी आपण जातीचा उल्लेख करू नये. एरवी सुध्दा कोणी जातीचा उल्लेख केला तर उल्लेख करणाऱ्यावर गुन्हा दाखल केला जातो. हे एक व्यासपीठ आहे, येथे आपल्याला बोलण्याचे स्वातंत्र्य आहे. असे असले तरी कृपा करून आपण जातीचा उल्लेख टाळला तर ते जास्त चांगले होईल, एवढीच मी आपल्याला विनंती करतो. आपण आपल्या वक्तव्यात मागासवर्गीय असा उल्लेख केला तरी हरकत नाही.

श्री.राम पंडागळे : सभापती महोदय, माझा हरकतीचा मुद्दा आहे. जात ही कधीच जात नाही. जी चिकटून राहिलेली आहे ती कधीच जात नाही. सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष चव्हाण हे आपल्या वेदना मांडत आहेत. ते जातीचा उल्लेख करीत नाहीत. त्यामुळे आपण त्यांचे वक्तव्य रेकॉर्डवरून काढू नये. कारण या जाती आहेतच. आपण कितीही म्हटले तरी जे सत्य आहे ते त्यांनी मांडले आहे. आजही ते मांडत आहेत. खरे तर त्यांच्या गावात अशी परिस्थिती असेल तर त्या गावावर अॅट्रॉसिटीचा गुन्हा लावला पाहिजे. त्यांचे अभिनंदन केले पाहिजे, आजही त्या गावात जातीयता असेल तर त्यासाठी अॅट्रॉसिटीचा गुन्हा दाखल केला पाहिजे. म्हणून सन्माननीय सदस्यांनी जातीचा उल्लेख केला आहे तो सभागृहाच्या पटलावरून काढता कामा नये. अशी मी विनंती करतो.

4....

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

HH-4

NTK/ ST/ AKN/

उप सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.राम पंडागळे यांना मी सांगतो की, सभागृहाच्या रेकॉर्डवरून काय काढावे व काय काढू नये हे मला या ठिकाणी बसून ठरविता येते. आपण जो "सभागृहाच्या पटलावरून काढता कामा नये" असा जो उल्लेख केला आहे तो सुध्दा रेकॉर्डवरून काढण्यात येईल. तसेच जातीवाचक उल्लेख आहेत ते सुध्दा काढून टाकण्यात येतील.

श्री.किरण पावसकर : सभापती महोदय, जातीचे प्रमाणपत्र मिळण्यासंबंधी आपण मघाशी चर्चा केली आहे. जातीचे प्रमाणपत्र आपल्याला मिळाले पाहिजे ते कसे मिळेल याची आपण चर्चा करतो. ते प्रमाणपत्र मिळत नसल्यामुळे व या व्यवस्थेतील त्रुटीबाबत आपण मघाशी चर्चा केली आहे. माझ्या नावासमोर ज्या जातीचा उल्लेख आहे त्याचे मला प्रमाणपत्र दिले जाते, त्या जातीचा उल्लेख आम्ही सभागृहात करावयाचा नाही तर बाहेर करावयाचा काय ? तो उल्लेख सभागृहाच्या रेकॉर्डवर झाला पाहिजे.

उप सभापती : ठीक आहे. आपण तो उल्लेख करा. आम्ही एखादी गोष्ट करू नये असे सांगितल्यानंतरही कोणाला ऐकावयाचे नसेल तर हरकत नाही.

श्री.राजन तेली : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष चव्हाण यांनी सिंधुदुर्ग जिल्ह्याचा उल्लेख केला आहे. अजूनही त्या जिल्ह्यात जातीयता चालू आहे असे त्यांचे म्हणणे आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.राम पंडागळे यांनी त्या गावाला अॅट्रॉसिटीचा गुन्हा दाखल केला पाहिजे असे म्हटले आहे. पण आमच्या जिल्ह्यात असे कोणतेही वाद नाहीत. मागासवर्गीय व उच्चवर्णीय असे कसलेही वाद नाहीत, ते पूर्वीच्या काळात झाले असतील. त्या जिल्ह्यात जेमतेम 4 टक्के मागासवर्गीय समाज आहे. ते सर्वजण गुण्यागोविंदाने एकत्र रहात आहेत. त्यामुळे अॅट्रॉसिटीचा गुन्हा नोंदवू नये. त्यामुळे बाहेर चुकीचा संदेश जाईल. सभागृहात चुकीचे रेकॉर्डवर राहू नये एवढेच माझे म्हणणे आहे.

श्री.सुभाष चव्हाण : भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्यामुळे आम्ही आज या ठिकाणी उभे आहोत. आम्हाला भाषण करण्याचे स्वातंत्र्य मिळाले आहे मग सन्माननीय सदस्य श्री.राम पंडागळे असोत की मी असो. मी जे काही बोलतो आहे त्या माझ्या वेदना आहेत. मी ते लपवित नाही. त्यामुळे यावर कोठे तरी बोलले पाहिजे.

यानंतर श्री.शिगम....

श्री. सुभाष चव्हाण...

धामापूरचा उल्लेख येथे झाला. जे भोगलेले आहे ते या सभागृहाला समजावे म्हणून मी सांगतो. माझ या वडिलांचा जन्म 1907मध्ये झाला. त्यावेळी त्यांना समोर मडके आणि पाठीमागे झाडू बांधून जावे लागत असे. आम्ही लहान होतो. ब्राह्मण येताना दिसला की आम्ही इकडे तिकडे धावत-पळत जात होतो. इतकी भयानक परिस्थिती आम्ही पाहिलेली आणि भोगलेली आहे. ह्या आमच्या वेदना मी कुठे मांडणार ? आम्हाला आरक्षणाद्वारे हक्क मिळालेला आहे. आणखी काही गोष्टी सांगण्यासारख्या आहेत. पण त्याचा उल्लेख मी येथे करू इच्छित नाही. आम्ही देखील गोरे आहोत, आमची मुले सुंदर आहेत, आमच्या बायका गो-यागोमट्या आहेत. आम्ही देखील तेवढेच सामर्थशाली आणि तत्वज्ञानाने पुढे गेलो आहोत. जेव्हा सवलतीचा प्रश्न येतो त्यावेळी हे नाईलाजाने बोलावे लागते.

सभापती महोदय, काही महत्वाच्या गोष्टींचा उल्लेख करून मी माझ्या भाषणाचा समारोप करणार आहे. सामाजिक न्यायाच्या प्रश्नाची सोडवणूक झाली पाहिजे. त्याचा संपूर्ण मसुदा मी आपल्या मार्फत शासनाला देतो. अनुशेष ताबडतोब भरला गेला पाहिजे. दुर्बल घटकांना जमिनीचे वाटप झाले पाहिजे. शासनाने आपल्या जाहीरनाम्यामध्ये म्हटल्याप्रमाणे आदिवासी, अनुसूचित जाती दलित वस्ती सुधारणा योजनेमधून मागासवर्गीयांना घरे मिळण्याच्या बाबतीत कार्यवाही झाली पाहिजे. मागासवर्गीयांची नोकर भरती झाली पाहिजे. आज सकाळी माझा या विषयावर तारांकित प्रश्न देखील होता. मागासवर्गीयांना शिष्यवृत्ती पासून वंचित ठेवता येणार नाही. अनुसूचित जातीच्या लोकांना घरकुल देण्याच्या योजनेची अंमलबजावणी होत नाही. त्याबाबतीत त्वरित कारवाई केली पाहिजे. मागासवर्गीयांच्या वसतिगृहाच्या बाबतीत कार्यवाही झाली पाहिजे. जेवढी मागासवर्गीय महामंडळे आहेत त्यांना जास्तीत जास्त भागभांडवल देऊन त्यांचे कर्ज माफ करावे. 500 वर्षांपासून ज्या महार वतनाच्या जमिनी मिळालेल्या आहेत त्यापासून मागासवर्गीयांना वंचित करू नका. मागासवर्ग समाजाला मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी शासनाने पिढ्यानपिढ्या ज्या ज्या योजना राबविल्या आहेत त्याचा कोणताही फायदा त्यांना झालेला नाही. या सर्व प्रश्नांची कारणमिमांसा समजून घेण्यासाठी माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली एका अभ्यासगटाची स्थापना करावी किंवा

..2..

श्री. सुभाष चव्हाण...

माननीय मुख्यमंत्र्यांनी स्वतःकडे हा विभाग घेऊन मागासवर्गीयांच्या प्रश्नाची सोडवणूक करावी एवढे बोलून मी माझे भाषण संपवितो. जय हिंद ! जय महाराष्ट्र !! जय भीम !!!

--

..3..

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

II-3

MSS/ AKN/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

17:45

श्री. राम पंडागळे (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, मागासवर्गीयांच्या कल्याणासाठी राबविण्यात येणा-या योजनांच्या प्रभावी अंमलबजावणीच्या संदर्भात नियम 260 अन्वये जो प्रस्ताव येथे मांडण्यात आलेला आहे त्यावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे.

सन्माननीय सदस्य श्री. सुभाष चव्हाण यांनी भाषण करताना आपल्या वेदना मांडलेल्या आहे. ज्या परिस्थितीला त्यांना प्रत्यक्ष सामोरे जावे लागले त्याचे दुःख त्यांनी या ठिकाणी मांडलेले आहे. ते मांडत असताना सभागृहातील काहींना ते आवडले नसेल. परंतु जी काही वस्तुस्थिती होती आणि आहे ती त्यांनी अतिशय योग्य आणि भावनात्मक शब्दात मांडली त्याबद्दल मी त्यांचे अभिनंदन करतो. काँग्रेस आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस आघाडीचे सरकार गेल्या 10 वर्षांपासून सत्तेवर आहे. असे असताना दलित वर्गाला, मागासवर्गाला कसे वंचित ठेवले जाते हे सन्माननीय सदस्य श्री.सुभाष चव्हाण यांनी सांगितले. मागासवर्गीयांच्या कल्याणासाठी अर्थसंकल्पामध्ये 400 कोटीची तरतूद करण्यात आलेली आहे. एवढी तरतूद होत असताना हा सर्व पैसा कोठे जातो ? एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर तरतूद होत असताना देखील मागासवर्गीय, दलित समाज योजनांपासून वंचित रहात असेल, त्याला योजनेचा फायदा मिळत नसेल तर ते या शासनाला भूषणावह नाही. आज वर्षानुवर्षे मागासवर्गीय समाज गावकुसाबाहेर आहे. त्याच्या कल्याणकारी योजनांसाठी दिलेला पैसा कोठे जातो असा प्रश्न माझ्यासारख्या सदस्याला पडतो.

सभापती महोदय, दादासाहेब गायकवाड यांच्या नावाने सरकारने स्वाभिमान योजना सुरु केली. गेली 4 वर्षे ही योजना कागदावरच आहे. या योजनेनुसार शासनाने जमिनी घेऊन त्या मागासवर्गीय भूमिहिनांना वाटायच्या आहेत. परंतु अनेक जिल्ह्यांना ही योजना माहीतच नाही. आतापर्यन्त या योजनेंतर्गत मागासवर्गीयांना देण्यासाठी किती जिल्ह्यात जमिनी घेतलेल्या आहेत? कित्येक जिल्ह्यातून जमिनीची मागणीच केलेली नाही. एक-दोन जिल्ह्यांनी असा प्रयत्न केला पण प्रत्यक्षात जमिनी घेतल्या नाहीत. सभापती महोदय, छत्रपती शाहू महाराज, महात्मा ज्योतिबा फुले, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची नावे घेतल्या शिवाय याठिकाणी भाषणे पुरी होत नाहीत. पण जेव्हा मागासवर्गीयांच्या पदरात काही टाकायची वेळ येते त्यावेळी मात्र हात आखडता घेतला जातो अशा प्रकारचे चित्र पहायला मिळते.

..4..

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

11-4

MSS/ AKN/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

17:45

श्री. राम पंडागळे...

सभापती महोदय, महार वतनाच्या जमिनीचा उल्लेख येथे करण्यात आला. महार वतनाच्या जमिनी आमच्या आहेत. एका बाजूला आम्हाला जमिनी देण्यासाठी दादासाहेब गायकवाड यांच्या नावाने योजना केली पण त्या योजनेतून आम्हाला जमिनी दिलेल्या नाहीत आणि दुस-या बाजूला वर्षानुवर्षे ज्या महार वतनाच्या जमिनी आहेत त्या जमिनीवर शासनाने आरक्षण टाकलेले आहे. महार वतनाच्या जमिनीवर शासनाची कार्यालये आहेत. नगर जिल्ह्यामध्ये महार वतनाची जागा एमआयडीसीला दिलेली आहे. पुण्यासारख्या शहरामध्ये जे कृषी केन्द्र उभे आहे ती सर्व जमीन महार वतनाची आहे. महार वतनाच्या सगळ्या जमिनीवर शासनाने कब्जा केलेला आहे. आपल्या 5-6 एकर जमिनीमध्ये एखादा दलित स्वयंभू होत असेल, त्याची आर्थिक परिस्थिती सुधारत असेल तर त्यापासून त्याला वंचित ठेवण्याचे काम शासनाने केलेले आहे. म्हणून जेथे जेथे महार वतनाच्या जमिनी आहेत त्या जमिनीचा शासनाने सर्व्हे करून ज्या ज्या महारांना जमिनीपासून वंचित केलेले आहे त्यांना त्यांच्या जमिनी द्याव्यात अशी मी या निमित्ताने शासनाला विनंती करतो.

सभापती महोदय, राज्यातील हजारो एकर गायरान जमिनी कुणाकुणाला दिलेल्या आहेत त्यांची नावे मी या सभागृहामध्ये सांगितली तर सर्वजण आवाक होतील. ज्या गायरान जमिनी दलित, पददलित गेल्या 10-12 वर्षांपासून कसत आहेत त्या त्यांच्या नावावर करण्याऐवजी त्यांच्या शेतामध्ये गुरे सोडून पिकाचे नुकसान केले जाते. वाशिम आणि अकोला जिल्ह्यामध्ये कसत असलेल्या गायरान जमिनीमध्ये जनावरे सोडून पीक उद्ध्वस्त केले जाते.

...नंतर श्री. खर्चे...

श्री. राम पंडागळे

हे कसलं सरकार आहे, या सरकारला "आमचे सरकार" कसे म्हणावे हाच मला प्रश्न पडतो. आजही राज्यात ज्या ज्या ठिकाणी दलितांसाठी स्मशानभूमी आहेत त्या त्या खंड्यांमध्ये या "टिळ्यावाल्यांनी" नांगर घालून त्या उद्ध्वस्त केल्या आहेत. शासनाने संपूर्ण राज्यातील खेड्यांचा सर्व्हे करावा आणि एका गावात जरी मला दलितांसाठी स्मशानभूमी दाखविली तरी आपण म्हणाल ती शिक्षा भोगण्यास मी तयार आहे.

महोदय, मागासवर्गीयांच्या महामंडळाच्या बाबतीत सभागृहात चर्चा नेहमीच होत असते. शासन सांगत असते की, आम्ही मागासवर्गीयांच्या महामंडळाला 100 टक्के कर्ज माफी केली आहे. आम्ही देखील त्यावर विश्वास ठेवतो, कारण आम्ही दलित हे भोळे-भाबडे आहोत. सरकारने सांगितलेल्या गोष्टीवर, दिलेल्या वचनांवर विश्वास ठेवून दणादण शिकके मारून या सरकारला पुन्हा विधानसभेवर निवडून दिले, मंत्रालयावर काँग्रेसचा झेंडा फडकविला. पण सरकारने मागील अधिवेशनात सांगितले होते की, मागासवर्गीयांच्या महामंडळाचे कर्ज माफ केले. वास्तविक त्यात सरकारने फक्त 450 कोटी एवढेच कर्ज माफ केले. 1200 ते 1300 कोटीचे कर्ज माफ करण्याची या सरकारची दानत नाही हे देखील मी सभागृहाला सांगू इच्छितो. पण शासनाने ही रक्कम केंद्राकडे दिली नसल्याने दलितांना नवीन कर्ज उपलब्ध होत नाही, परिणामी सर्व महामंडळांच्या कर्जाचे दरवाजे दलितांसाठी बंद झाले आहेत. अशा प्रकारे शासन वचन देते पण शब्दाला जागत नाही हे मला शासनाच्या निदर्शनास आणून द्यावयाचे आहे. तसेच हे कर्ज मिळण्यासाठी शासनाने उत्पन्नाची मर्यादा फक्त 21 हजारपर्यंतच ठेवली आहे. आजच्या परिस्थितीत साध्या मजुराचे उत्पन्न देखील 21 हजार नाही, कारण तेवढ्या रकमेत तो जगूच शकत नाही. म्हणून शासनाने ही उत्पन्नाची मर्यादा 4 लाखापर्यंत करावी. अशा प्रकारे शासन दलितांच्या मनःस्थितीचा, दलितांच्या परिस्थितीचा विचार करणार की नाही, याचा खुलासा करावा.

महोदय, दलितांची मुले ज्या विना अनुदानित शाळांमध्ये शिकत असतील त्यांची फी शासनाने माफ करावी. वास्तविक शाळा कोणतीही असो, विना अनुदानित असो अथवा अनुदानित असो, ते शेवटी शासनाच्या धोरणानुसार ठरते. दलितांसाठी शासनाचे जे धोरण आहे ते फी माफीचे धोरण प्रामाणिकपणाने राबविण्याचा प्रयत्न करावा व सर्वच शाळांमध्ये शिकणाऱ्या दलितांच्या

...2...

श्री. राम पंडागळे

मुलांना फी माफ करावी. माननीय मंत्री महोदय मात्र सभागृहात सांगतात की, शासन इंग्रजी शाळांची फी माफ करणार नाही. मंत्र्यांची मुले मात्र बॉम्बे स्कॉटीसारख्या आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या शाळांमध्ये शिकतात आणि आमच्या मुलांनी फक्त मराठी शाळांमध्येच शिकावे आणि पुन्हा गाडगे हातात घ्यावे, अशी शासनाची इच्छा आहे काय, याचा खुलासा करावा. उच्चभू समाजाच्या मुलांनी उच्च शिक्षण घ्यावयाचे आणि आमच्या मुलांनी फक्त मराठी शाळेतच शिकावयाचे ही भूमिका योग्य नाही. शासनाला जर ही कर्ज माफी करावयाची असेल तर आमची मुले ज्या इंग्रजी शाळांत शिकत असतील त्या दलितांच्या मुलांची सुध्दा फी माफी करावी, अशी माझी विनंती आहे.

महोदय, जात पडताळणी प्रमाणपत्राच्या संदर्भात आज सकाळीच सभागृहात चर्चा झाली. त्या अनुषंगाने माझी विनंती आहे की, दलितांना जात पडताळणी प्रमाणपत्र किमान 15 दिवसात तरी मिळावे अशी व्यवस्था शासनाने करावी, अशी माझी विनंती आहे.

उप सभापती : सभागृहाच्या कामकाजाची वेळ सायंकाळी 6 वाजेपर्यंत ठरलेली आहे. पण अजून अनेक सन्माननीय सदस्यांना या प्रस्तावावर आपले विचार मांडावयाचे असल्याने सभागृहाच्या कामकाजाची वेळ सायंकाळी 7 वाजेपर्यंत वाढविण्यात येत आहे.

श्री. राम पंडागळे : महोदय, राज्यात मोठ्या प्रमाणात खाजगी उद्योग धंदे पसरलेले आहेत. तसेच सहकारी साखर कारखाने सुध्दा भरपूर आहेत. अशा खाजगी आस्थापनांमध्ये देखील दलितांसाठी आरक्षण ठेवण्यात यावे. शासनाने महात्मा फुले महामंडळ निर्माण केले. हे महामंडळ स्थापन करताना फक्त मागासवर्गीय लोकांसाठी हे महामंडळ निर्माण करण्यात आले असा शासनाचा हेतू होता. पण दुसऱ्या बाजूला चर्मकार समाजाच्या लोकांसाठी लिडकॉम सारखे महामंडळ सुध्दा शासनाने काढले. नंतर अण्णाभाऊ साठे महामंडळ निर्माण केले. या निमित्ताने मी आता सभागृहात अशी मागणी करतो की, राज्यात बौद्ध समाज हा सर्वात मोठा घटक आहे व या समाजासाठी स्वतंत्र महामंडळाची शासनाने स्थापना करावी. तसेच सन्माननीय सदस्य श्री. सुभाष चव्हाण यांनी मराठवाडा विद्यापीठाला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे ऐतिहासिक नाव देण्याचे काम शासनाने केले, असे सांगितले. मी या निमित्ताने सभागृहाच्या लक्षात आणून देतो की, हे पवित्र कार्य आदरणीय शरदराव पवार यांनी केले. मग त्याला कोणी कितीही विरोध केला तरी

...3..

श्री. राम पंडागळे

केंद्रीय मंत्री माननीय श्री. शरदराव पवार साहेबांनी फार मोठी सामजिक भूमिका स्वीकारून मराठवाडा विद्यापीठाचे नामकरण केले. त्याच धर्तीवर माझी अशी मागणी आहे की, ज्या दादरला डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांसारख्या महापुरुषाचे महापरिनिर्वाण झाले त्यामुळे दादर परिसराला ऐतिहासिक महत्व प्राप्त झाले. त्या दादर स्टेशनला "चैत्यभूमी" असे नाव द्यावे. काही लोकांचे म्हणणे असेही आहे की, दादरला फार मोठा ऐतिहासिक संदर्भ आहे. मला मात्र असा कोणताही संदर्भ मान्य नाही. वास्तविक मुंबईत एकूण होती. त्यात कुलाबा, चर्नी रोड, लोअर परेल, वडाळा, माहीम आणि दादर अशी सात बेटे होती. ज्या बाबासाहेब आंबेडकरांनी करोडो लोकांना स्वातंत्र्य दिले, देवाच्या पलिकडे सुध्दा ज्याचे लोक पूजन करतात तोच ऐतिहासिक संदर्भ खऱ्या अर्थाने दादरला प्राप्त झाला म्हणून दादर स्टेशनला चैत्यभूमी असे नाव द्यावे अशी माझी सूचना आहे.

महोदय, दादर येथील इंदू मिलची जागा चैत्य भूमीच्या विस्तारासाठी देण्याचे अनेक वेळा सभागृहात मान्य करण्यात आले. संपूर्ण जगाचा जरी विचार केला तरी ज्या महापुरुषाला वंदन करण्यासाठी जेवढे लोक चैत्यभूमीला येतात तेवढे कोठेच जात नाहीत. दर वर्षी दादरला महापरिनिर्वाणाच्या दिवशी 10 ते 15 लाख लोक येतात व जगात कदाचित हे एकमेव महापुरुष असतील की इतके लोक दर्शनासाठी येतात.

यानंतर श्री. जुन्नरे

श्री. राम पंडागळे...

डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकरांच्या विस्तारीत चैत्यभूमीसाठी इंदू मिलची जागा द्यावी अशी आम्ही मागणी केली होती ती मागणी सरकारने मान्य केली होती. यासंदर्भात सरकारने घोषणा देखील केली होती. परंतु केंद्रीय वस्त्रोग मंत्र्यांनी बातमीदारांसमोर घोषणा केली की, "इंदू मिलच्या जागेतील काही भाग आम्ही फाईव्ह स्टार हॉटेलसाठी देणार आहोत". तुम्ही जर ही जागा फाईव्ह स्टार हॉटेलसाठी दिली तर दलित समाज या सरकारला पायाखाली तुडवल्याशिवाय राहणार नाही याची नोंद घ्यावी अशी मी आपल्या वतीने सांगतो. आपण कशा प्रकारे हिंमत करित आहात याचा एकदा विचार करा. जी जमीन डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या चैत्यभूमीसाठी मागितलेली आहे त्यातील एक इंच जमीन जरी आपण फाईव्ह स्टार हॉटेलसाठी दिली तर हा राम पंडागळे रस्त्यावर उतरून लाखो लोकांचे आंदोलन केल्याशिवाय राहणार नाही अशा प्रकारची समज आपल्या वतीने राज्यसरकारला मी देतो. 15 दिवसात, एक महिन्यात, दोन महिन्यात तुम्ही तारखा जाहीर केल्या नाहीत तर दलितांच्या रोषाला या सरकारला सामोरे जावे लागेल एवढा इशारा या निमित्ताने मी देतो. सभापती महोदय, दिनांक 10 जून, 2011 रोजी आदरणीय शरद पवाराच्या नेतृत्वाखाली जी विशाल रॅली झाली तशी महाराष्ट्रात कधीही झाली नाही. आम्ही माननीय पवार साहेबांना सनद दिली की, आमच्या या, या मागण्या आहेत त्या ताबडतोबीने मार्गी लागल्या नाही तर आम्ही दुसरा मार्ग स्वीकारू. माननीय पवार साहेबांना जी सनद दिलेली आहे तीच सनद या राज्याचे मुख्यमंत्री माननीय श्री. पृथ्वीराज चव्हाण साहेबांना सुध्दा दिलेली आहे. या सनदेचा माणुसकीतून विचार करावा अशी कळकळीची विनंती करतो. आपण मला शांतपणे बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल मी सर्वांचे आभार मानतो व माझे दोन शब्द पूर्ण करतो.

जय हिंद, जय महाराष्ट्र, जय भीम.

...2..

श्री. दिवाकर रावते (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, हिंदुस्थानातील दलितांना दीपस्तंभ काय असतो आणि दीपस्तंभाकडे बघून मार्गक्रमण केल्यानंतर प्रगती कशी होते याचे मार्गदर्शन डॉ. बाबासाहेबांनी केले. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या कृतीतून आज विधिमंडळात भावना व्यक्त होत आहेत. डॉ.बाबासाहेबांनी जो विचार महाराष्ट्रासाठी दिला खरे म्हणजे हा विचार त्यांनी संपूर्ण हिंदुस्थानातील पददलितांसाठी दिला होता. शिका आणि मोठे व्हा असे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी सांगितले होते. शिक्षणाची क्रांती या महाराष्ट्रात घडवून महाराष्ट्र घडवा अशी वेगळी आणि आगळी संकल्पना महात्मा ज्योतिबा फुले यांनी मांडली होती. छत्रपती शाहू महाराजांनी त्या काळापासून मागासवर्गीयांसाठी पायाभूत असा विचार केला होता. सन्माननीय सदस्यांचा आक्रोश ऐकल्यामुळे मी अचंबित झालो. महाराष्ट्रापुरते बोलायचे झाले तर साडेचार वर्षांची शिवशाहीची सत्ता सोडली तर काँग्रेस पक्ष शाहू, फुले, आंबेडकरांच्या नावाचा टिळा लावून या महाराष्ट्रात राज्य करित आहे. काँग्रेसने मला निवडणुकीत पराभूत केले व काँग्रेसचे घर जळके आहे त्यामुळे तेथे जाऊ नका असे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी सांगितलेले असतांना सुध्दा काही मंडळी तेथे जाऊन आज आक्रोश करित आहेत. या ठिकाणी महात्मा ज्योतिबा फुले यांचा फोटो सभागृहात लावलेला आहे. फोटोकडे बघितले तर तुमच्या राज्यात काय चालले आहे असे ते विचारीत आहेत असे वाटते. (अडथळा) छत्रपती शिवाजी महाराजांनी पाठ फिरवली ती हा महाराष्ट्र घडविण्यासाठी मी जातीपातीच्या पलीकडे जाऊन सर्व मावळ्यांना एकत्र करून हा महाराष्ट्र उभा केला आणि किर्तीवंत, जीवंत आणि शौर्याची साथ घालेल असा विश्वास निर्माण केला आणि येथे फक्त एक पाटी लावल्यानंतर ती काढावयास लावण्याचे काम जे कोणी करित आहेत त्याच्यासाठी खरे म्हणजे छत्रपती शिवाजी महाराजांनी पाठ फिरवली आहे. झुंज तिकडे लागली आहे. मराठा महासंघाची की...जाऊ दे आता मी ते बोलत नाही. आमची पाटी लावता की, त्यांची पाटी काढता असे त्यांच्याकडे चालेल आहे. मी जे काही बोलतो आहे ते नाशिककरांसाठी बोलतो आहे.

श्री. विनायक मेटे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते हे मघा सारखे काम करित आहेत. मागच्या भाषणात जसे त्यांचे वाक्य रेकॉर्डवरून काढण्याचे आपण आदेश दिले होते तसेच आदेश आताही द्यावे अशी विनंती आहे.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, आमचा तो विचार नाही. त्यांचा विचार दुर्दैवी आहे. श्रद्धेतून जे निर्माण होते ते फार मोठे होते आणि जेथून श्रद्धा उध्वस्त होते त्यावेळेस श्राध्द घातले जाते. या ठिकाणचे भाषण ऐकल्यानंतर सरकारमध्ये बसूनच सरकारच्या विरोधात आक्रंदन करावे लागते अशी भावना आम्ही पाहिलेली आहे. औद्योगिक विकासामध्ये मागासवर्गीयांना संधी मिळाली पाहिजे असा या चर्चेचा मुख्य विषय आहे. सन्माननीय सदस्यांनी आपल्या भाषणात "इकॉनॉमिकल ग्रोथ" असा शब्द वापरला आहे. मला सांगावयाचे आहे की, आपल्याकडे जुने काही तरी होते म्हणून नवीन काही तरी घडते आहे. अनेक पिढ्या बदलल्या आणि लक्षात आले की, आमच्या पूर्वजांनी काही केले असेल तर ते असता कामा नये. त्यामुळे आजची परिस्थिती फार बदलली आहे. तुम्हाला जे वाटते आहे तसे आता राहिलेले नाही. माझ्या बाजूला कोण बसले आहे असे आता कोणी विचारीत नाही व याचे सर्व श्रेय महात्मा ज्योतिबा फुले, छत्रपती शाहू महाराजांचे तसेच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे आहे. त्यामुळे स्वतःलाच स्वतः किती कोसायचे यापेक्षा सर्वांबरोबर राहून आपली उन्नती कशी करायची हा विचार असला पाहिजे. परंतु आमची अलिप्तता ठेवता की, नाही असा सन्माननीय सदस्यांच्या भाषणातील रोख होता. आपण सत्तेतील वाट्याच्या संदर्भात प्रश्न उपस्थित केलेले आहेत. या देशाचे राष्ट्रपती के.आर.नारायणन झाले होते ना ?

यानंतर श्री. भारवि...

(सभापती स्थानी तालिका सभापती श्री.रमेश शेंडगे)

श्री.दिवाकर रावते...

देशाच्या राष्ट्रपती पदी मागासवर्गीय पोचल्यानंतर त्या विरोधात कोणीही ब्र काढला नाही, उलट सर्वांनी आनंद व्यक्त केला. कारण ती त्यांची योग्यता होती. माननीय श्रीमती मीरा कुमारी लोकसभेच्या अध्यक्ष झाल्यानंतर आपणच आपल्या विधान मंडळाचा विषय नसताना त्यांचे अभिनंदन केले. या महाराष्ट्राला श्री.सुशीलकुमार शिंदे यांच्या सारखा सजग, कृतिशील मुख्यमंत्री लाभला. त्यांना मी विद्वान म्हणणार नाही. महाराष्ट्रातील सर्व सामाजिक भावनांची जाण असलेला मुख्यमंत्री त्यांच्या रूपाने महाराष्ट्राला लाभला. श्री.सुशीलकुमार शिंदे साहित्यिक आहेत. श्री.सुशीलकुमार शिंदे हे महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री झालेत ना.? आपण विवंचना मांडत असताना महाराष्ट्राने हे सर्व घडविले आहेच. श्री.वसंतराव नाईक हे राज्याचे 12 वर्षे मुख्यमंत्री होते. श्री.सुधाकरराव नाईक हे देखील राज्याचे मुख्यमंत्री होते. या महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मिती पासून जवळ जवळ 40 टक्के सत्तेचा वाटा मुख्यमंत्री म्हणून या सर्वांनी घेतलेला आहे. असे असताना आपण आक्रंदन करत असाल तर ते चुकीचे आहे.

येथे आपण आणखी एक व्यथा मांडली की, आमच्या लोकांना हीच खाती देतात. मला माहीत नाही की, का व कशासाठी ही खाती देतात.? एक गोष्ट लक्षात ठेवा. आदिवासी खाते हे आदिवासी समाजातून जो उमेदवार निवडून येतो त्यालाच दिले जाते. आदिवासी समाजाचा उमेदवार मंत्री होणे हा देखील सन्मान आहे. तू ज्या समाजातून आलेला आहे त्या समाजाच्या विवंचना, सुख, दुःख तुला जास्त माहीत असल्यामुळे हे पूर्ण खाते तू घे आणि त्यांच्या विकासाकरिता राब असे त्याला सांगितले जाते. यात काय चुकीचे आहे ?. आपण करित असलेल्या तक्रारीमुळे आता बिगर आदिवासी व्यक्तिकडे आदिवासी विभागाचे खाते दिले आहे. तरी पण आपल्या तक्रारी सुरुच आहे. राजकीय इच्छा शक्तीमुळे समाज व्यवस्थेसाठी मंत्री पद मिळाले आहे त्यामुळे हा निधी घे आणि तुझे खाते तू सांभाळ असे मला सरकार सांगते. तुम्हाला कोणी सांगितले आहे की, करू नका. सत्तेतील वाटा मिळाल्या नंतर तो समर्थपणे पुढे नेता येत नसेल तर त्या परिस्थितीला कोण जबाबदार आहे ?

..2

श्री.दिवाकर रावते...

सर्वकष विकासामध्ये आम्हाला स्थान असले पाहिजे असे आमचे मित्र सन्माननीय सदस्य श्री.राम पंडागळे यांनी वक्तव्य केले आहे. सर्वांबरोबर आमचे देखील मानाचे पान असले पाहिजे असेही ते म्हणाले. ही चर्चा करत असताना मला वाईट वाटले की, मागासवर्गीयांच्या जातीय विभाजनाचा प्रस्ताव आपण मांडला. चर्मोद्योग महामंडळ काढले, अण्णाभाऊ साठे महामंडळ काढले. असे असताना आपण म्हणालात की, आम्हाला अमुक पाहिजे. कशासाठी आपण या सभागृहामध्ये आपली वाटणी करून, आम्ही एक नाहीत याचे दर्शन घडवितात.

मला येथे एक गोष्ट मुद्दामहून सांगावयाची आहे. आपण कुठल्याही शाळेमध्ये जावे. तेथे वर्गीकरण नसते. स्कॉटीश शाळे मध्ये सुद्धा, श्री.सुभाष चव्हाण साहेब आपल्या समाजतील कोणाची ऐपत आहे, तो त्या शाळेत स्वतःच्या मुलांना घालतोच की. आजही त्या शाळेत मागासवर्गीयांची मुले आहेतच ना. त्यामुळे स्वतःहून आपण सांगायचे की, आम्ही किती कमी आहोत....

श्री.राम पंडागळे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते हे माननीय मंत्री म्हणून उत्तर देत आहेत काय ?

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, यात मंत्रीपदाचा संबंध कुठे आला. सन्माननीय सदस्यांनी सामाजिक प्रश्न मांडला आहे, त्यावरच मी बोलत आहे. आपणच मला आदेश दिले की, अमुक करा, तमुक करा. मी मंत्री असेन तर काय करू शकतो हेच सांगत आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.राम पंडागळे हे सत्ताधारी पक्षातील आहेत. त्यांनी सत्ता खेचून, चेचून, पायदळी तुडविण्याचे ठरविलेले आहे. पण आम्ही सत्तेत आल्यानंतर सन्माननीय सदस्य श्री.राम पंडागळे यांना असे बोलायला लागणारच नाही, ही खात्री देण्यासाठी मी बोलत आहे.

सभापती महोदय, शैक्षणिक बाबी संबंधी प्रश्न नाही. सहकारामध्ये कायदा झालेला आहे. अमुक एक जागा मागासवर्गीयांसाठी राखीव ठेवल्या पाहिजेत असा कायदाच आहे. सहकार कायद्यामध्ये तरतूद असताना त्यांची काय मागणी होती हेच मला कळले नाही. आरक्षणाचा विषय ग्रामपंचायती पर्यंत पोचला आहे. मघाशी जी चर्चा सुरू होती त्याचे इंगीत ओळखायला शिका. आरक्षण मोठ्या प्रमाणावर खाल पर्यंत पोचलेले आहे. त्या समाजाचे उमेदवार मिळाले नाहीत तर ती जागा रिक्त ठेवण्यात येते. मी आपल्याला अकोल्याचे उदाहरण देतो. अकोला येथील सभापतीचे

..3

श्री.दिवाकर रावते...

एक पद रिक्त आहे कारण निवडून आलेल्या उमदेवारां मध्ये त्या समाजाचा एकही उमेदवार नव्हता. त्यामुळे ती जागाही भरली नव्हती. ते आरक्षण बदलले नव्हते. आरक्षणाचा ठामपणा दाखविला आहे. त्यामुळे समाजामध्ये सक्षम तरुण निर्माण करण्याचे काम केले तर सत्तेतील वाटा हा आपोआप आपल्याकडे राहणारच आहे. मला मिळाले पाहिजे या पेक्षा माझ्या समाजातील तरुणाला मिळाले पाहिजे याचा विचार केला पाहिजे. मी आमदार झालो असल्यामुळे माझ्या समाजातील तरुणांना सक्षमपणे तयार करेन व ते समाज चालवण्यासाठी सक्षमतेने राजकारणात येतील अशा भावनेने जे काम करतात त्यालाच समाजहिताचे काम म्हणतात. आपण मघा पासून सरकारने कशी वाट लावली आहे हे सांगत होता. निधी कसा परत जातो हे सांगत होता.

मी येथे दोन-तीन गोष्टी सांगणार आहे आणि थांबणार आहे. मला सन्माननीय सदस्य श्री.राम पंडागळे यांचा एक प्रश्न नक्कीच महत्त्वाचा वाटला. मराठी शाळांच्या गळचेपी पुढे इंग्रजी शाळांना मुक्तद्वार देणारे हे सरकार आहे. 2000 इंग्रजी शाळांना बृहत आराखड्या शिवाय मान्यता दिली आणि मराठी शाळांना रखडून ठेवले. सरकारला मराठी शाळांचे एवढे महत्त्व वाटले नसेल. इंग्रजी ही जागतिक भाषा आहे. इंग्रजी शिकलेली मुले पुढे जातात असे सरकारला वाटत असेल. सन्माननीय सदस्य श्री.राम पंडागळे यांनी आपल्या प्रस्तावात फी माफीचा विषय मांडला आहे. इंग्रजी शाळेतील मागासवर्गीय मुलांना फी माफी देण्याचा विचार का केला जात नाही, हा प्रश्न सन्माननीय सदस्यांचा आहे. इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेत जाणाऱ्या मागासवर्गीय मुलांना मराठी शाळेप्रमाणे फी माफी मिळाली पाहिजे, असा त्यांचा मुद्दा आहे. यात काहीही अयोग्य नाही.

येथे भीमशक्ती-शिवशक्तीचा उल्लेख केला आहे. त्यावर सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोन्हे बोलतील. मी जाणीवपूर्वक एक गोष्ट सांगतो. मी 1991-92 मध्ये मुंबईचा महापौर होतो. त्यावेळी चैत्यभूमीची दुर्दशा या आशयाखाली बातम्या यायच्या. मला एकदा माननीय शिवसेनाप्रमुखांनी बोलावून घेतले. त्यांनी मला विचारले की, दिवाकर या बातम्या तू वाचत नाही काय ? त्यावेळी मुंबई महानगरपालिकेत आमची सत्ता मर्यादित स्वरूपाची होती. मी म्हटले या बातम्या वाचतो साहेब. तेव्हा त्यांनी मला सांगितले, तुला काही करावेसे वाटत नाही काय, ताबडतोब काय ते कर. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या चैत्यभूमीची अशी दुर्दशा होत असेल तर ते

..4

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

LL 4

BGO/

शरद..

18:15

श्री.दिवाकर रावते...

योग्य नाही. मुंबई महानगरपालिकेच्या अख्यत्यारित ती सगळी बाब असल्यामुळे मी माननीय शिवसेनाप्रमुखांच्या आदेशाप्रमाणे संकल्पना राबविली. श्री.शशी प्रभु आर्किटेक्ट होते, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकराचे त्यावेळचे सहकारी टिपणीस आणि चित्रे यांच्या दोन्ही मुलांना मी बोलाविले. आज आपण आतली जी कमान बघता ती मी महापौर असताना माझ्या कारकिर्दीमध्ये मुंबई महानगरपालिकेतर्फे उभी केली आहे. तसेच उद्यान देखील तयार केले. या कार्यक्रमासाठी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे उत्तर प्रदेशमधील जे सहकारी होते त्यांना निमंत्रित केले होते. स्वतःश्री.बाळासाहेब आंबेडकर त्या कार्यक्रमाला उपस्थित होते. दिनांक 6 डिसेंबर 1991 रोजी त्या शिल्पाचे उद्घाटन झाले. हे कशासाठी झाले. कुठे तरी आतून प्रामाणिकपणे प्रेरणा होती म्हणूनच झाले. हे काम आम्ही केले त्याचा ढोल पिटला नाही. पण आज हे मी सांगत आहे. कारण शिवसेना प्रमुखांवर देखील संस्कार आदरणीय प्रबोधनकार ठाकरे यांचे झाले आहेत. आज सर्वात जास्त या समाजाचे उमेदवार शिवसेना पक्षाचेच निवडून येतात. ते राखीव मतदार संघातून निवडून येत नाहीत. आमच्यात जात बघितली जात नाही, जात विचारली जात नाही. जात हा आमच्याकडे विषय नसतो. शिवसेना हा एकमेव पक्ष आहे की, तो जातीच्या पलीकडे जाऊन समाजाचा विचार करतो.

यानंतर सरफरे...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

DGS/

18:25

श्री. दिवाकर रावते...

हे या ठिकाणी कां सांगावेसे वाटते? प्रत्येक वेळी आमच्या पक्षाकडे पाहिले जाते, परंतु तसे नाही. अशाप्रकारे त्या ठिकाणी शिल्प घडविले व त्यांना बोलाविले त्यावेळी मी महापौर म्हणून त्याचा अध्यक्ष होतो. मी त्यांना सर्व नावे सांगितली. संध्याकाळी सन्माननीय श्री. प्रकाश आंबेडकर यांच्या मातोश्री श्रीमती माई आंबेडकर यांनी मला बोलावून घेतले. श्रीमती माई आंबेडकर या त्यावेळी माझ्या मतदारसंघामध्ये रहात होत्या. त्यावेळी त्या वृद्धावस्थेत असतांना देखील मी आठवड्यातून एक वेळ त्यांना भेटावयास जात होतो. त्यांना काही लागले तर त्या मला हाक मारावयाच्या. मी आपल्या माहितीसाठी सांगतो की, नाशिकचे श्री. कडलक यांनी महाराष्ट्राच्या गावा गावात, संपूर्ण गामीण भागाच्या वस्त्या-वस्त्यांमध्ये जाऊन डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे विचार समजावून सांगितले. वयाच्या 80 व्या वर्षी मी त्यांचा सत्कार संभाजीनगरमध्ये केला. ज्यावेळी त्यांचा सत्कार केला त्यावेळी त्यांच्या डोळ्यामध्ये अश्रू आले. ते मला म्हणाले की, मी सर्व ठिकाणी जातो परंतु माझा अशाप्रकारचा सत्कार यापूर्वी कधीही झालेला नाही. त्यांचा सत्कार करित असतांना आम्ही काय करित आहोत हे दाखविण्याची आमची इच्छा नव्हती. याबाबतीत आमच्या भावना मोकळ्या व स्पष्ट आहेत. आज आपण बरोबर बसतांना कुठेही भेदभाव बाळगत नाही. परंतु सामाजिक न्यायांतर्गत तुमच्याकरिता असलेल्या योजना या तुमच्यापर्यंत पोहोचल्याच पाहिजेत.

सन्माननीय सदस्य श्री. रामभाऊ पडांगळे यांची तळमळ मी समजू शकतो. आपण उद्वेगाने बोलला, चीड येऊन बोलला, सरकारी पक्षामध्ये बसून सुध्दा तुम्हाला सरकारविरुद्ध बोलावेसे वाटले. इंदू मिलच्या जागेच्या बाबतीत काय चालले आहे हे आपण पहात आहात. आम्ही त्यासाठी तुम्हाला कधीही विरोध केला नव्हता. इंदू मिलची जागा मागत असतांना केंद्र सरकारकडून बाजार भावाने जागा विकत घ्या, अशाप्रकारचा फतवा येतो तो ऐकून तुमच्यासहीत संपूर्ण महाराष्ट्राला धक्का बसला. एका बाजूला बाजार भावाने जागा विकत घ्या असे जाहीर करावयाचे आणि महाराष्ट्राच्या सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांनी दुसऱ्या बाजूने दिल्लीला जाऊन आपले वजन वापरून डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांच्या स्मारकासाठी ही जागा मोफत मिळवून आणली अशाप्रकारे श्रेय मिळविण्यासाठी तर चालले नसेल काय, याबद्दल माझ्या मनामध्ये शंका उत्पन्न होते अशाप्रकारे या प्रस्तावाच्या निमित्ताने सत्तारूढ पक्षामध्ये काम करित असतांना आमचे सरकार आम्हाला अशाप्रकारे झिडकारण्याचे काम करित आहे हे वेगळ्या पध्दतीने आपण मांडले आहे आणि यापुढील भाषणे देखील तशाच पध्दतीची होणार आहेत. सभापती महोदय, सर्व समाजाची

श्री. दिवाकर रावते ...

माणसे आपल्या समाजासाठी आपापल्या पध्दतीने काम करीत असतात. तेव्हा त्यांना बरोबर घेतांना आम्ही देखील तुमच्यासमवेत आहोत अशी त्यांच्यामध्ये भावना निर्माण करुन त्यांना सोबत नेले पाहिजे.

सन्माननीय सदस्य श्री. विनायक मेटे हे देखील चांगले काम करीत आहेत. त्यांनी विघातक काम केल्याचे माझ्या कधीही ऐकीवात आलेले नाही. सन्माननीय सदस्य श्री. विनायक मेटे हे ज्या समाजाचे प्रतिनिधित्व करीत आहेत त्याकरिता मी त्यांचे नाव घेतले. अशी वेगवेगळ्या समाजाची दहा नावे आपल्यासमोर येतील. तुम्हाला जर या शासनाने वंचित केले असेल तर भविष्यात या विधिमंडळाच्या कामकाजामध्ये भाग घेत असतांना पक्षभेद बाजूला ठेवून एकदिलाने आपल्याला या सरकारला विचारता आले तर ते त्याचे श्रेय आजच्या ठरावाला जाईल. अन्यथा आम्ही कोण आणि तुम्ही कोण असे जर एकमेकांना विचारीत बसलो तर आम्ही आमच्या जागेवर आणि तुम्ही तुमच्या जागेवर रहाल, सरकार आपल्या पध्दतीने त्याचे काम करीत राहिल. वंचितांच्या मनातील भावना कायम राहिल आणि राजकीय स्वार्थासाठी मी माझ्या पक्षात राहून माझा उध्दार करीन. त्यावेळी हा वंचित समाज एका बाजूला राहिल्याची परिस्थिती निर्माण होईल. या प्रस्तावाचे स्वागत करीत असतांना ज्या गोष्टी मनापासून, जीवापासून व्यक्त कराव्याशा वाटल्या त्या व्यक्त केल्या. त्याहीपेक्षा चांगल्या भावना आपल्याकडून व्यक्त होतील. अव्यावहारिक गोष्टी असतील तर त्या बाबत आम्हीही काही करू शकत नाही. परंतु यामध्ये तुमच्या ज्या व्यावहारिक गोष्टी असतील त्याकरिता आम्ही तुमच्याबरोबर आहोत एवढे सांगून माझे भाषण संपवितो. धन्यवाद.

श्री. संजय केळकर (कोकण विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य सर्वश्री सुभाष चव्हाण, हेमंत टकले, माणिकराव ठाकरे, अरुण गुजराथी यांनी नियम 260 अन्वये अतिशय महत्वाच्या प्रश्नावर या ठिकाणी चर्चा घडवून आणली आहे. त्यावर माझे विचार मांडण्याकरिता मी उभा आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. सुभाष चव्हाण व सन्माननीय सदस्य श्री. राम पडांगळे यांचे मी मनापासून अभिनंदन करीत आहे. त्यांनी या प्रस्तावावर विचार मांडीत असतांना आपल्या मनामध्ये असलेली असंतोषाची आग ओकली. या प्रस्तावाच्या माध्यमातून आपल्या मनामध्ये असलेली चीड त्यांनी या सरकारला दाखवून दिली ही उल्लेखनीय बाब आहे, याबद्दल मी दोन्ही सन्माननीय सदस्यांचे अभिनंदन करीत आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. राम पडांगळे यांनी अतिशय पोटतिडिकीने हा विषय मांडला. तो मांडीत असतांना त्यांनी या सरकारला बुडविण्याचे वक्तव्य केले, अशाप्रकारची चीड त्यांनी या ठिकाणी व्यक्त केली. या सरकारकडून मागासवर्गीयांच्या योजनांचा ज्या पध्दतीने बट्ट्याबोळ केला जात आहे त्याबाबतची चीड त्यांनी या ठिकाणी व्यक्त केली. त्याहीपुढे जाऊन या सरकारला बुडविण्याची पाळी आमच्यावर येईल अशाप्रकारचे वक्तव्य त्यांनी केले हे मागील दशकामध्ये तुम्हा आम्हाला प्रथमच पहावयास मिळत आहे.

सभापती महोदय, या भूमीने मोठ मोठी माणसे या राज्याला दिली आहेत. त्यांनी केवळ महाराष्ट्राचेच नव्हेतर देशाचेही कल्याण केले आहे. त्यामध्ये छत्रपती शाहू महाराज, महात्मा ज्योतिबा फुले, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्यासारखी अनेक मोठी माणसे महाराष्ट्राने दिली. ती केवळ महाराष्ट्रापुरती मर्यादित राहिली नाही तर त्यांचे कर्तृत्व संपूर्ण देशामध्ये पोहोचले. त्यांचे विचार देश-विदेशात जाऊन पोहोचले व तेथील लोकांनी ते स्वीकारले. शेकडो वर्षे या राज्यातील जनता ज्या विचाराने काम करीत होती ते समाजाला जोडणारे विचार होते तोडणारे नव्हते. अशा प्रकारे या राज्यातील सर्व समाजाने एकमेकांच्या हातात हात घालून महाराष्ट्राचा विकास करावयाचा आहे आणि समाजातील वंचितांना व दलितांना पुढे न्यावयाचे आहे, शेवटच्या पायरीवरील माणसाला आपल्याबरोबर घेऊन पुढे न्यावयाचे आहे. या करिता डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी "शिका, संघटित व्हा आणि संघर्ष करा" अशाप्रकारचा संदेश दिला. तुम्ही शिकले पाहिजे, संघटीत झाले पाहिजे आणि त्यामधून संघर्ष केला पाहिजे. त्यामधून सामाजिक विकासाच्या दृष्टीने पावले टाकली

DGS/

18:25

श्री.संजय केळकर....

पाहिजेत हा विचार केवळ एका माणसापुरता किंवा एका वर्गापुरता मर्यादित नव्हता. म्हणून आपणा सर्वांना त्यांच्याबद्दल आदर होता. त्यामुळे एका वर्गाला समोर ठेवून हा विचार करणे उचित होणार नाही ते सर्व समाजाला आदरणीय होते. तोच विचार स्वीकारून या महाराष्ट्राने नेतृत्व केले, त्या विचाराच्या आधारावर नेतृत्व केले. या ठरावाच्या माध्यमातून खऱ्या अर्थाने आपण सामाजिक न्याय व समतेची भाषा केवळ मतांसाठी करावयाची नसते. वंचित, शोषित वर्गाला ताकद देण्यासाठी आपल्याला प्रत्यक्ष काम करावयाचे आहे. सभागृहातील अनेक सन्माननीय सदस्यांनी या ठरावाच्या माध्यमातून ही मागणी केली आहे. म्हणून मला आपल्याला विचारावयाचे आहे की, या वंचित समाजाला आपण खऱ्या अर्थाने ताकद देणार आहोत की त्याला वाऱ्यावर सोडणार आहोत, खऱ्या अर्थाने या मागास समाजाला आपण पुढे नेणार आहोत? केवळ मतांच्या राजकारणासाठी शैक्षणिक, सामाजिक, आर्थिक, औद्योगिक अशा वेगवेगळ्या क्षेत्रासाठी मोठ मोठ्या घोषणा करित असतांना केवळ घोषणा करून हा वर्ग पुढे येणार आहे काय? हे सरकारने ठरविले पाहिजे. खऱ्या अर्थाने या समाजाचा सर्वांगीण विकास करण्यासाठी योजना आखतो व घोषणा करतो त्यावेळी त्या योजनांची अंमलबजावणी एकत्रितपणे केली तर त्या वर्गाला आपल्याला पुढे नेता येईल, निश्चितपणे तो वर्ग प्रगतिपथावर येईल.

यापूर्वी मागील दशकामध्ये आपल्याला बऱ्याचशा गोष्टी पहावयास मिळाल्या. या विधिमंडळामध्ये आपण अनेक वेळा प्रश्न उपस्थित केले, निरनिराळ्या विषयाशी संबंधित अनेक सन्माननीय सदस्यांनी प्रश्न उपस्थित केले. त्यामध्ये शैक्षणिक, राजकीय, सांस्कृतिक आणि सामाजिक क्षेत्रातील विषय असतील त्या विषयांच्या बाबतीत या सरकारने त्या समाजाची क्रूर चेष्टा केली आहे, त्यांना वाऱ्यावर सोडून दिले आहे. आणि महाराष्ट्रातील ही सर्व मंडळी या सरकारकडे हतबल होऊन पहात आहेत.

(यानंतर श्रीमती रणदिवे)

सरकारच्या घोषणा वर्तमानपत्रामध्ये वाचतो. पण आपल्याकडे काही पोहोचत नाही. मला आठवते की मी मागच्या अधिवेशनामध्ये मागासवर्गीय भूमीहीनांना जमीन देण्याबाबतचा एक प्रश्न उपस्थित केला होता. मी प्रत्येक जिल्ह्यातील समाजकल्याण अधिकाऱ्यांशी बोललो. माझ्या मतदार संघातील सगळ्या जिल्ह्यातील समाजकल्याण अधिकाऱ्यांशी बोललो आणि मगच हा प्रश्न उपस्थित केला. तेव्हा माझ्या असे लक्षात आले की, जे भूमीहीन मागासवर्गीय आहेत ज्यांना शासनामार्फत अर्ध्या एकरापासून ते पाच एकरापर्यंत जमीन दिली गेली पाहिजे अशा प्रकारची योजना आणली. पण या चारही जिल्ह्यामध्ये अर्धा इंच, एक एकर देखील जमीन दिली गेलेली नाही आणि ते सरकारच्या रेकॉर्डमध्ये आहे. ते सरकारलाच दोष देत आहेत की, सरकार जमीन देत नाही. मग तुम्ही कशासाठी घोषणा करता आणि लोकांच्या डोळ्यामध्ये धूळफेक करता? आहात. याबाबतीत मी प्रत्येक समाजकल्याण अधिकाऱ्यांना पत्र पाठवून विचारले, प्रत्यक्ष भेटून आणि मुद्दाम विचारले जेणेकरून त्यांनी खर्च काही केलेले आहे की नाही ते पाहू या. पण अशा प्रकारच्या सगळ्या योजनांचा बट्ट्याबोळ या सरकारच्या माध्यमातून सगळीकडे पहावयास मिळतो. 132 योजनांपैकी 56 योजना राज्य पातळीवर जाहीर केल्या आणि 76 योजना जिल्हास्तरीय आहेत. याचा किती लोकांना लाभ झाला आहे, किती मागासवर्गीय लोकांना यामध्ये सामावून घेतले आहे. त्यांना कोणत्या पध्दतीने आर्थिक, सामाजिक आणि शैक्षणिक ताकद दिली आहे? यामुळे संपूर्ण महाराष्ट्रात अंधार पसरलेला आहे की काय अशी परिस्थिती या राज्यात निर्माण झाल्याचे पहावयास मिळत आहे.

सभापती महोदय, आपण दरवेळेला मार्चच्या अधिवेशनामध्ये शासनाचे बजेट ऐकतो.त्या माध्यमातून शासनाचे मंत्री आणि सत्ताधारी पक्षातील सन्माननीय सदस्य लोक छती ठोकून सांगतात की, आम्ही मागासवर्गीयांसाठी 2200 कोटी रुपये दिले आणि 2652 रुपये दिले. 2009-20 मध्ये 2652 कोटी रुपये शासनाच्या बजेटमध्ये काढून ठेवले पण 2240 कोटी रुपये खर्च झाले. बाकीचे पैसे कुठे गेले. बाकीचा निधी खर्च का केला नाही. जो वंचित समाज आहे, ज्याच्या उत्थानासाठी निधी बाजूला काढला त्यांच्यासाठी तो खर्च केला नाही. 41,500 कोटीच्या बजेटमध्ये खरेतर 15 टक्के रक्कम अनुसूचित जातीच्या योजनांसाठी ठेवली पाहिजे. पण ती कोणत्या बजेटमध्ये ठेवली जात नाही. 2010-11 मध्ये 2461 नियतव्यय केला आणि 9 महिन्यामध्ये फक्त 627 कोटी रुपये खर्च केले. त्यामुळे आमचे असे म्हणणे आहे की, हे पैसे केवळ कागदावर दाखविले जातात.खऱ्या

श्री.संजय केळकर . . .

अर्थाने प्रगती करावयाची असेल तर या योजनांच्या माध्यमातून मदत मिळू शकते. केवळ भावनिक घोषणा करून केवळ मतासाठी शाहू, फुले, आंबेडकर यांचे नाव घेऊन हा समाज पुढे येणार नाही. त्यांना खरी ताकद द्यावयास पहिजे ती तुम्ही जाणीवपूर्वक कुंठीत करीत आहात काय असा माझा सवाल आहे. एका बाजूला योजना जाहीर करावयाच्या आणि दुसऱ्या बाजूला अशी व्यवस्था करावयाची की हे पैसे शेवटच्या घटकापर्यंत पोहोचणार नाहीत. अशा प्रकारे केवळ मागासवर्गीयांच्या डोळ्यामध्ये धूळफेक करण्याचा डाव आहे काय अशी शंका येते. डिसेंबरपर्यंत केवळ 627 कोटी रुपये खर्च करावयाचे आणि शेवटच्या तीन महिन्यात हे पैसे कुठे जाणार आहेत? नियोजन आयोगाने वेळोवेळी सांगितले आहे की, समाजाच्या लोकसंख्येच्या आधारावर बजेट केले पाहिजे आणि योजनांच्या माध्यमातून ते प्रत्यक्षात त्यांच्यापर्यंत पोहोचले पाहिजे अशी माझी मागणी आहे पण ते केलेले नाही.

सभापती महोदय, विधीमंडळामध्ये नोकर भरतीचा प्रश्न निर्माण झाला होता पण येथे अनुशेष किती आहे हे देखील शासनाला माहिती नाही अशी स्थिती आहे. समाजकल्याण विभागामध्ये देखील आपण जर अभ्यास केला तर एक हजार पदे रिक्त आहेत. मग समाजकल्याण विभाग कसे काम करणार आहे. प्रत्येक जिल्ह्यात समाजकल्याण कार्यालयात गेल्यावर लक्षात येईल की हे लोक कशापध्दतीने काम करीत असतील आणि कशा प्रकारे या योजना लोकांपर्यंत पोहोचविल्या जात असतील. मग यामध्ये नोकरभरतीचा विषय असेल, शैक्षणिक विषय असेल यामध्ये शासन केवळ धूळफेक करीत आहे. मागासवर्गीयांना शिष्यवृत्ती देण्याची घोषणा केली जाते पण त्यांना शिष्यवृत्ती मिळण्यासाठी खेडे घालावे लागतात, पण पैसे मिळत नाहीत. माझे असे म्हणणे आहे की, या शिष्यवृत्तीमध्ये वाढ झाली पाहिजे. ग्रामीण भागामध्ये असे म्हणतात की, "खूप खूप शिक ग पोरी, ताठ मानाने जगशील तरी". मग ते आदिवासी असतील किंवा अनुसूचित जाती जमातीचे असतील. त्यांनी पुढे शिकले पाहिजे पण त्यांना शिक्षणापासून वंचित करण्याचे काम या योजनांच्या माध्यमातून सरकार करीत आहे.

सभापती महोदय, दरवर्षी वसतीगृहांच्या बाबतीत घोषणा केली जाते. त्यांना रहाण्यासाठी नीट जागा द्यावी. यासाठी भाड्याच्या खोल्या घेण्यात येतात. टाणे जिल्ह्यामध्ये दोन वसतीगृहे शासनाच्या मालकीची असून बाकीची वसतीगृहे भाड्याची आहेत आणि त्यासाठी दर महिन्याला 30-40 हजार रुपये भाडे दिले जाते आणि लहान जागेमध्ये या मुलांना कोंबतात आणि आता शिका,....

संघटित व्हा असे सांगतात. पण तेथे कोंडवाड्यासारखी अवस्था असते. अनेक मुले शिक्षण नको असे म्हणून आपल्या घरी पळून जातात. मी काहीतरी कामधंदा करतो, उद्योग करतो, रोजगाराचे काम करतो असे म्हणतात. आपण वसतीगृहासाठी पैसे देतो त्यासाठी शासनाकडून जागा घेऊन ही वसतीगृहे योग्य पध्दतीने बांधली पाहिजेत.

सभापती महोदय, महामंडळाच्या बाबतीत तर बोलावयास नको. सभापती महोदय, आपणही अनेक वेळा महामंडळाच्या बाबतीत बोलला आहात. आपणच असे सांगितले आहे की, महामंडळाचा बँक बॅलन्स कोरा असून त्यामध्ये काही नाही.केवळ नावाला महामंडळे आहेत, लाल दिव्याची गाडी आहे, पेट्रोल भरावयास पैसे नाही यासारखी दुर्दैवी अवस्था नाही.यापूर्वी सन्माननीय सदस्यांनी आपल्या भाषणामध्ये सांगितलेल्या ज्या योजना आहेत मग ती संजय गांधी अनुदान योजना असेल, मला शासनाला असे विचारावयाचे आहे की, तुम्ही लोकांची क्रूर चेष्टा करीत आहात काय ? त्यांना 500 रुपये, 600 रुपये, 900 रुपये द्यावयाचे होते आणि आता परंतु 600 रुपये करण्यात आले आहेत. आज महागाई आकाशाला जाऊन भिडली आहे आणि या योजनेच्या माध्यमातून 65 वर्षावरील निराधार माणसाला, अनाथ माणसाला किंवा महिलेला ही रक्कम देऊन त्यांची क्रूर चेष्टा करीत आहात आणि हे पैसे मिळविण्यासाठी सुद्धा त्यांना किती खेपा माराव्या लागतात, किती संघर्ष करावा लागतो. त्यामुळे या योजनांची योग्य प्रकारे अंमलबजावणी करण्यासाठी आपण या प्रस्तावाच्या माध्यमातून काही करणार आहात काय असा माझा प्रश्न आहे.65 वर्षावरील व्यक्तींसाठी 400 रुपयांचे निवृत्ती वेतन जाहीर केले पण त्यासाठी त्यांना अनेक खेपा माराव्या लागतात, संघर्ष करावा लागतो आणि ज्यांची बी.पी.एल.च्या यादीमध्ये नावे आहेत, त्यांच्यासाठी श्रावण बाळ योजना तयार केली. हे सरकार कोणत्या चष्यातून पहात आहे. या लोकांना एका बाजूला द्यावयाचे पण त्यांना आपल्यावर उभे राहता येणार नाही अशी देखील व्यवस्था करावयाची. अशा प्रकारे कामकाज सुरु आहे.

सभापती महोदय, सांस्कृतिक, सामाजिक क्षेत्रामध्ये देखील निरनिराळी स्मारके उभी करण्याच्या बाबतीत घोषणा होत आहेत. मग महाडचे चवदार तळे असो किंवा दीक्षाभूमी असो. पण या कामांसाठी प्रत्यक्षात निधी दिला जात नाही. याठिकाणी सन्माननीय सदस्यांनी अत्यंत महत्वाचा प्रस्ताव आणलेला आहे.या प्रस्तावावरील चर्चेच्या माध्यमातून सर्व सन्माननीय सदस्य म्हणजे सत्ताधारी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य देखील शासनाच्या डोळ्यामध्ये अंजन घालत आहेत. मघाशी

सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावतेसाहेबांनी सांगितले की, शिवसेनेमध्ये जात-पात बघितली जात नाही. आपल्या बाजूला कोणत्या जातीचा माणूस आहे हे पाहिले जात नाही.त्याचप्रमाणे भारतीय जनता पार्टीने सुध्दा आम्हाला तीच शिकवण दिलेली आहे की,आपल्या शेजारी कोणत्या जातीचा माणूस बसलेला आहे हे न पाहता आपल्याला सर्वांना बरोबर घेऊन पुढे जावयाचे आहे आणि म्हणूनच आपण जर सगळ्या राज्यातील रेकॉर्ड पाहिले तर सर्वात जास्त मागासवर्गीय, आदिवासी आमदार आहेत ते भारतीय जनता पक्षाकडे आहेत. म्हणून ज्या भावनेतून, ज्या वेदनेतून सत्ताधारी पक्षाच्या सन्माननीय सदस्यांनी आपल्या भावना व्यक्त केल्या त्याला मी निश्चितपणे अनुमोदन देईन. शासनाचे या वेदनांची दखल घेतली पाहिजे आणि याबाबतीत उत्तर दिले पाहिजे अशी मी विनंती करतो आणि माझे भाषण संपवितो धन्यवाद.

प्रा.सुरेश नवले : सभापती महोदय, मला फक्त माहिती हवी आहे की, सन्माननीय सदस्य श्री.संजय केळकर यांनी सन्माननीय सदस्य श्री.धनंजय मुंडेसाहेबांनाही बरोबर घेतले असते तर बरे झाले असते. कारण ते त्यांच्या मागेच बसलेले आहेत.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, या प्रस्तावावरील चर्चेसाठी एकूण किती वेळ दिलेला आहे ?

तालिका सभापती (श्री.रमेश शेंडगे) : या प्रस्तावावरील चर्चेसाठी 7.00 वाजेपर्यंत वेळ दिलेला आहे. त्या नंतर काय ते ठरवू.

यानंतर कु.थोरात

श्री. हेमंत टकले (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, नियम 260 अन्वये सत्ताधारी पक्षातील सर्व सन्माननीय सदस्यांनी राज्याच्याच नव्हे तर देशाच्या दृष्टीने एका महत्वाच्या प्रश्नावर हा प्रस्ताव सभागृहासमोर सादर केला आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. सुभाष चव्हाण आणि सन्माननीय सदस्य श्री. राम पंडागळे यांनी या ठरावामागची भूमिका विशद केली आहे. समोरच्या बाकावरून त्यांना सारखे थांबवले जात होते. तुम्ही स्वतःच्या शासना बदल काय बोलत आहात? असे म्हटले जात होते. सभापती महोदय, जरूर आम्ही सत्ताधारी पक्षातील सदस्य असलो तरी शासन व्यवस्थेमध्ये जर कुठे काही कमतरता असतील तर त्या निदर्शनास आणून देणे आणि त्या दुरुस्त करणे एवढेच नव्हे तर भविष्यात अशा गोष्टी घडू नयेत आणि अशा गोष्टी घडण्यासारखी सामाजिक परिस्थिती राहू नये, हा त्यामागील हेतू आहे. त्यादृष्टिकोनातून कोणीच असे म्हणू शकणार नाही की, गेल्या 50 वर्षांत काहीच घडलेले नाही. अनेक चांगल्या गोष्टी घडलेल्या आहेत. अनेक चांगली पावले उचलली गेली आहेत. काही वेळा ही पाऊले थोडीशी ज्याला सिम्बॉलिक असे म्हणता येईल अशी उचलली आहेत. म्हणजे त्यामुळे एकदम परिवर्तनच झाले का असे विचारले तर कदाचित उत्तर नकारार्थी येऊ शकेल. पण शतकानुशतके दबलेल्या लोकांच्या भावनेचाही काही प्रश्न असू शकतो. त्यांच्या समाजामधील लोकोत्तर भारत रत्नाविषयी अतीव आदर असू शकतो आणि तो आदर व्यक्त करण्यासाठी एखाद्या मोठ्या संस्थेला भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे नाव देणे म्हणजे एक प्रकारे त्या समाजाची दुःखे जाणून घेण्यासाठी उघडलेले ते एक महाद्वार आहे असाच आम्ही त्याचा अर्थ समजतो, म्हणून आम्ही त्या गोष्टीचे स्वागत करतो. महाराष्ट्राला समाजकारणात वावरलेल्या अनेक महापुरुषांची परंपरा आहे. हे आपल्या राज्यापुरते मर्यादित नाही. पण आपल्याला अभिमान वाटावा अशी कामगिरी महाराष्ट्रातील या लोकोत्तर महनीय व्यक्तींनी केली आणि ती देशभरात सगळीकडे गेली. आज आम्ही अभिमानाने असे संगतो की, या देशातील काश्मिर पासून कन्याकुमारी पर्यंतच्या कुठल्याही भागात जा कुठल्याही छोट्या गावात जा, तेथे तुम्हाला भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा पुतळा दिसेलच. आंतरराष्ट्रीय स्तरावर पोहचलेले असे हे व्यक्तिमत्व आहे.

सभापती महोदय, केवळ आपल्या राज्यामध्ये आणि देशामध्येच असा वर्गसंघर्ष झाला का? नेल्सन मंडेला यांनी अफ्रिकेमध्ये काय केले, मार्टिन ल्युथर किंग यांनी अमेरिकेमध्ये काय केले? तो वर्ग लढाच होता. हा वर्ग लढा केव्हा तरी कोणासाठी तरी लढावाच लागतो. पण हा वर्ग लढा

..2..

श्री. हेमंत टकले....

जेव्हा चांगल्या पध्दतीने लढविला जातो तेव्हाच बराक ओबामा सारखा संबंध जागतील आर्थिक महासत्तेच्या प्रमुखपदी जाऊन बसू शकतो, ही उपलब्धी आहे. हे समाजपरिवर्तन आहे. म्हणून देशोदेशीच्या सर्वसामान्य नागरिकांनी आणि विशेषतः ज्यांना पिढ्यानपिढ्या मागासपणात घालवावी लागली आहेत त्यांची स्वप्ने जर साकार करावयाची असतील तर त्यासाठी आपल्याला निश्चित पाऊले टाकली पाहिजेत. त्यासाठी प्रयत्न झाले पाहिजेत, त्यासाठी शासनाच्या योजना असल्या पाहिजेत आणि त्यासाठी आपल्या सर्वांचे सहकार्य या शासनाला मिळाले पाहिजे, हे हा ठराव आणण्यामागचे उद्दिष्ट होते.

सभापती महोदय, या सगळ्यांच्या मुळाशी काय असते, याचा थोडा विचार केला तर असे लक्षात येते की, याच्या मुळाशी आर्थिक विषमता आहे. सर्व प्रश्न कशामुळे निर्माण होतात? तर ते आर्थिक विषमतेमुळे निर्माण होतात. आपल्या देशात शोषित कोण आहेत, आर्थिकदृष्टीने वंचित कोण आहेत, अन्याय अत्याचारासह सर्व दृष्टीने पीडित कोण आहेत? याचे उत्तर हे पीडित मुख्यतः मागासवर्गीय, आदिवासी, भटक्या व विमुक्त जाती आणि इतर मागासवर्गातील असंख्य जाती आहेत. म्हणजे भारतातील 60 टक्क्यांपेक्षा अधिक वर्ग शोषित आणि पीडित आहे. समाजातील सारी साधनसंपत्ती 30-35 टक्के लोकांच्या हातात केंद्रीत होते. राबणाऱ्या आणि कष्ट करणाऱ्या जाती मुख्यतः मागास आहेत. म्हणजेच देशातील गरीब आणि मागासवर्गीय हे एकच आहेत. पण ते वेगवेगळ्या जातींमध्ये विभागले गेले आहेत. ही व्यवस्था बदलावयाची असेल तर निश्चितपणे मध्यस्थाची भूमिका किंवा मार्गदर्शकाची भूमिका ही राज्यकर्त्यांना घ्यावी लागते आणि ती जाणीवपूर्वक नेटाने पुढे न्यावी लागेल. जेव्हा जेव्हा आपल्या देशात असे समतेचे प्रयत्न होतात तेव्हा तेव्हा ते हाणून पाडण्याचे प्रयत्न होतात. जातीच्या आधाराने हे केले जाते, म्हणून जातीचे असलेले अडसर, असमानता धुडकावून दिल्या शिवाय कष्टकऱ्यांना, मागासवर्गीयांना समता प्राप्त होणार नाही. ही असमानता संपली पाहिजे, हेच असते. कल्याणकारी राज्यामध्ये अखेरचे उद्दिष्ट संपल्याशिवाय त्यांची आर्थिक उन्नती होणार नाही, हेही लक्षात ठेवले पाहिजे.

सभापती महोदय, आता जागतिकीकरणाचे युग सुरु झालेले आहे. कल्याणकारी योजना यामध्ये गुंडाळून ठेवणार काय, अशीही एक भीती निर्माण होत आहे. पण होते असे की, ठराविक लोकांची संपत्ती वाढली यात शंका नाही. पण दारिद्र्याचेही प्रमाण वाढले आहे. जे श्रीमंत होते

...3..

श्री. हेमंत टकले.....

त्यांची श्रीमंती अधिक वाढली आणि दुसरीकडे रस्त्यावर झोपणाऱ्यांची सख्यांही कितीतरी पटीने वाढली आहे. खेडी तर भकास झालेली आहेत. त्यामुळे विषमता वाढीला लागली आहे. कुठलीही शासन व्यवस्था त्या त्या समाजातील प्रस्थापित शक्तींचा अविष्कार असते. आजच्या लोकशाहीवर भांडवलदारी अर्थव्यवस्थेचा प्रभाव नाही, असे म्हणताना थोडेसे धाडसच करावे लागते. असे असले तरी शासन संस्थेमध्येच परिवर्तनाची शक्ती असते, ती शक्ती कशासाठी आणि कोणासाठी वापरावयाची याचा निर्णय मात्र शासनाला घ्यावयाचा असतो आणि तो अचूक निर्णय घेण्यासाठीच अशा पध्दतीने जर आपण एकत्र आलो तरच या मागसवर्गीयांची शोषितांची आणि श्रमिकांची स्थिती वेगळ्या प्रकाराने आपल्याला एका उंचीवर नेता येऊ शकते.

सभापती महोदय, निश्चितपणे या सगळ्या उलथापालथीचे किंवा क्रांतीचे जनक डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हेच आहेत. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांबद्दल आपण बोलतो. माझ्या जवळ डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या भाषणातील काही उतारे आहेत. त्या काळी आपल्या जीवनाला त्यांनी असे म्हटले होते की, "आजच्या जीवन कलहाच्या दंगलीत पुढारलेल्या लोकांपेक्षा आम्ही निरस ठरल्यास आमची धडगत होणार नाही. कारण आज सर्व पुढारलेले वर्ग आहेत. नोकरी मागण्यास कोणत्याही ऑफिसात गेल्यास तेथे असलेले वरिष्ठ अधिकारी आपला गोतावळा भरणा करतात, हे एक प्रखर सत्य आहे. नुसत्या बी.ए. होण्यामुळे तुम्हास नोकरी मिळणार नाही. पुढारलेल्या जातींच्या लोकांशी स्पर्धा करून तेथे बुद्धीचा प्रभाव पाडल्याशिवाय नुसत्या शिक्षणाचे चीज होणार नाही." सभापती महोदय, आम्ही त्यांना शिष्यवृत्ती द्या, उच्च शिक्षण द्या असे म्हणतो त्याच्या मागचे गमक हे आहे.

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

यानंतर श्री. बरवड....

श्री. हेमंत टकले

त्यांनी पुढे असे म्हटले आहे की, "...अगर पुढारलेल्या जाती त्यामुळे आपणास दबणार नाहीत. उलट आज शेकडो वर्षे जसे आपणास व आपल्या बापजाद्यास त्यांनी दाबले तसेच ते तुम्हाला दाबल्याशिवाय राहणार नाहीत. म्हणून तुम्ही जे शिक्षण घेता ते असे घ्या, ज्यामुळे आपले सर्व विद्यार्थी सरस झाले पाहिजेत. अडाणी आईबापांच्या पोटी जन्म घेऊन बी.ए. झालात तर त्याबद्दल दुराभिमान बाळगू नका. आपल्या कर्तव्याची जाणीव ठेऊन झटून अभ्यास करा." मागासवर्गीयांसाठी सुध्दा ही बाबासाहेबांची शिकवण आहे. खरोखरच हा देश आणि आपला महाराष्ट्र ज्या बाबासाहेब आंबेडकरांना मानतो त्यांनी मागासवर्गीयांनी शिक्षणासाठी काय करावयास पाहिजे तेच यामध्ये मांडलेले आहे. स्वतःबद्दल ते असे म्हणतात की, "मी प्रथम बॅरिस्टर होऊन आल्यानंतर महारडा बॅरिस्टर म्हणून मला हिणवले गेले. पुढारलेल्या वर्गाचे बॅरिस्टर असे मला म्हणत असत. परंतु मी आपल्या कर्तबगारीने त्यांची तोंडे बंद केली आहेत." हे बाबासाहेबांनी करुन दाखविले आहे आणि हेच त्यांना या समाजाकडूनही अपेक्षित होते.

सभापती महोदय, यामध्ये बाबासाहेबांनी केवळ आपल्या राज्यातील मागासवर्गीयांचाच उल्लेख केला आहे असे नाही तर ते संबंध देशभर फिरत असत. त्यावेळेला त्यांनी गुजरात राज्यातील एका गोष्टीचा उल्लेख केलेला आहे. आपल्याला त्याची थोडी माहिती व्हावी अशी माझी खरोखरच इच्छा आहे. मी एक उतारा वाचून दाखवतो त्यामुळे त्यामध्ये जातीचा उल्लेख येईल. पण हा इतिहास आहे हे लक्षात घेऊन आपण तो ऐकावा अशी मी आपल्याला विनंती करतो. ही जी घटना ते सांगत आहेत ती एका भंगी मुलाची आहे, जो त्याच्या दुर्दैवाने तलाठी म्हणून नियुक्त झाला होता. त्याचे नाव परमार कालिदास शिवराम असे आहे. त्याची कथा बाबासाहेबांनी ऐकली तेव्हा ते विव्दळले. त्यांनी सांगितले की, तुझी कहाणी मला लेखी दे. त्यांनी गुजराथी भाषेमध्ये जे लिहून दिले त्याचे भाषांतर बाबासाहेबांनी फक्त केलेले आहे. हा परमार म्हणतो की, "1933 साली व्हरनेक्युलर फायनल परीक्षा पास झालो. मी चौथ्या इयत्तेपर्यंत इंग्रजी शिकलो. मी मुंबई नगरपालिकेच्या शाळा समितीकडे मला शिक्षक म्हणून नियुक्त करण्यात यावे यासाठी अर्ज केला. पण तेथे जागा नसल्याने मला अपयश आले. त्यानंतर मी अहमदाबादच्या मागासवर्गीय अधिकाऱ्याकडे मला तलाठ्याची नोकरी द्यावी म्हणून अर्ज केला आणि तिथे मला यश मिळाले.

RDB/

श्री. हेमंत टकले

19 फेब्रुवारी, 1938 रोजी मी कैरा जिल्ह्यातील बारसोल तहसीलच्या मामलतदाराच्या कार्यालयात तलाठी म्हणून नियुक्त झालो. माझे कुटुंब गुजरातमधून आले असले तरी यापूर्वी कधीही मी गुजरातला गेलो नव्हतो. तेथे जाण्याचा माझा हा पहिलाच प्रसंग होता. तेव्हा सरकारी कार्यालयात अस्पृश्यता पाळली जाते हेही मला माहित नव्हते. तरीही मी माझ्या अर्जात हरीजन आहे हे वास्तव नोंदविले होते आणि माझी अपेक्षा होती की, मी कोण आहे हे माझ्या कार्यालयातील सहकाऱ्यांना माहित असावे. तरीही जेव्हा मी तलाठी म्हणून माझ्या पदावर रुजू होण्यासाठी गेलो तेव्हा मामलतदाराच्या कार्यालयातील कारकुनाचा व्यवहार व प्रवृत्ती पाहून मी आश्चर्यचकीत झालो. त्या कारकुनाने तुच्छतेने विचारले, तू कोण आहेस ? मी उत्तर दिले, महोदय, मी हरीजन आहे. तो म्हणाला, दूर हो, अंतरावर उभा राहा. तुझी माझ्या इतक्या जवळ उभे राहण्याची हिंमत कशी झाली ? तू सध्या कार्यालयात आहेत. तू जर बाहेर असतास तर तुला सहा लाखा घातल्या असत्या. तुला येथे नोकरी करण्यासाठी येण्याचे धाडस कसे झाले ? त्यानंतर त्याने माझी प्रमाणपत्रे आणि नियुक्तीचा आदेश मला जमिनीवर टाकण्यास सांगितले आणि नंतर त्याने जमिनीवरून माझ्या नोकरीची कागदपत्रे उचलली." इतकी दडपशाही आपल्या समाजातील 80 टक्के लोकांवर उर्वरित समाज करीत असेल तर या समाजाची वेदना काय आहे, त्यांचे दुःख काय आहे, त्यांचे सामाजिक प्रश्न काय आहेत, त्यांचे कौटुंबिक प्रश्न काय आहेत, त्यांचे आर्थिक प्रश्न काय आहेत आणि या सगळ्या गर्तेतून त्यांना बाहेर काढण्यासाठी आपण काही करणार आहोत किंवा नाही ? ते करण्याची इच्छाशक्ती जर आपल्याजवळ असेल तर त्यासाठी आपल्याला निश्चितपणे पुढच्या काळामध्ये पावले टाकावी लागतील. ती पावले शासनाने गंभीरपणे टाकावीत. त्यासाठी या निमित्ताने आपण निश्चितच पुढच्या मुक्कामी किंवा पुढच्या पावलावर गेलो आहोत, जिथे सगळ्यांना न्याय मिळावा, सामाजिक न्याय मिळावा यासाठीची ही सनद आहे, परिवर्तनाची हाक आहे. यादृष्टीने मला असे वाटते की, या विषयाचे महत्त्व जाणून घेऊन शासनकर्ते तसेच शासनातील जी काही व्यवस्था आहे त्यांनी प्रयत्न करावा. या ठिकाणी अनेक क्षेत्रांबद्दल बोलता येईल. अगदी जाता जाता उल्लेख करावयाचा झाला तर..

RDB/

उप सभापती : सभागृहाच्या कामकाजाची वेळ सन्माननीय सदस्य श्री. हेमंत टकले यांचे भाषण पूर्ण होईपर्यंत वाढविण्यात येत आहे.

श्री. हेमंत टकले : सभापती महोदय, मी एका क्षेत्राचा उल्लेख करतो. इतर जे सहकारी आहेत ते बाकीच्या विषयांवर बोलतील. परवा आपण अण्णाभाऊ साठे यांची जयंती साजरी केली. आपण बारकाईने पाहिले तर अण्णाभाऊ साठे यांचे योगदान, अण्णाभाऊ साठे यांनी केलेले काम आणि अण्णाभाऊंच्या व्यक्तिमत्वामध्ये असलेला साहित्यिक आणि हा साहित्यिकही आपल्या एकूण समाजव्यवस्थेपेक्षा किती वेगळा होता हे आपल्या लक्षात येईल. सांस्कृतिक क्षेत्राबद्दल सुध्दा नेहमी वरच्या वर्गाचे वर्चस्व असते. त्यांच्याच भावभावना व्यक्त होत राहतात आणि त्यांचे जीवन म्हणजेच संपूर्ण समाजजीवन असा आभास निर्माण केला जातो. परंतु अण्णाभाऊ साठे यांनी प्रथमतः दाखवून दिले की, मध्यमवर्गीयांच्या, उच्चभूंच्या पलीकडे केवढा तरी मोठा समाज पसरलेला आहे. त्यांचे जगणे संघर्षमय तर असतेच पण समाजाला समृद्ध करण्यामध्ये त्यांचा मोठा वाटा असतो. म्हणून त्यांच्या जीवनाचे चित्रण झाले पाहिजे. त्यांच्या भवितव्याचा विचार झाला पाहिजे. हे ऐतिहासिक भान अण्णाभाऊ साठे यांच्यासारख्या महाराष्ट्र शाहिराकडे सुध्दा होते. हे सर्व संचित आपल्याजवळ असताना, आपण या सगळ्या मार्गाने पुढे निघालेली असताना आपल्याला निश्चितपणे ज्या रस्त्यावर जावयाचे आहे तो डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा आहे, शाहूंचा आहे, महात्मा ज्योतिराव फुलेंचा आहे. या सगळ्या विचारांची शिदोरी घेऊन आपला यापुढचा प्रवास अधिक प्रगतीवर जाईल अशा प्रकारची भूमिका शासनाने घ्यावी म्हणून हा ठराव या ठिकाणी मांडलेला आहे.

सभापती महोदय, जाता जाता ही जी वेदना आहे त्याबाबत सांगू इच्छितो की,

"युगामागूनी चालली युगे ही किती,
किती काळ कक्षेत धावू तुमच्या मी,
कितीदा करावी वंचना,
कितीदा करावी याचना "

आता आम्ही याचनेच्या पलीकडे गेलेलो आहोत. जे आमचे आहे ते तुम्ही आम्हाला द्या एवढेच या निमित्ताने सांगणे आहे. एवढे बोलून मी माझे भाषण संपवितो.

RDB/

उप सभापती : आता या प्रस्तावावरील चर्चा थांबविण्यात येत आहे. उद्या सभागृहाची विशेष बैठक सकाळी 10.00 वाजता सुरु होईल. सकाळी 10.00 ते 11.00 वाजेपर्यंत या प्रस्तावावरील उर्वरित सन्माननीय सदस्यांची भाषणे होतील आणि सकाळी 11.00 ते 11.30 वाजेपर्यंत माननीय मंत्री महोदयांचे उत्तराचे भाषण होईल. त्या नंतर सभागृहाची नियमित बैठक सकाळी 11.45 वाजता सुरु होईल. उद्या विशेष बैठकीमध्ये या प्रस्तावावरील चर्चेत एका तासामध्ये 13 सन्माननीय सदस्यांची भाषणे व्हावयाची आहेत. त्या मुळे प्रत्येक सन्माननीय सदस्याला तीन-तीन मिनिटांचा वेळ देण्यात येईल.

डॉ. नीलम गोन्हे : सभापती महोदय, मी आपल्याला विनंती केली होती....

उप सभापती : शेवटी आपल्याला कोठे तरी बंधन घातले पाहिजे. तीन-तीन मिनिटांमध्ये सन्माननीय सदस्य आपले विचार मांडू शकतील. ज्या सन्माननीय सदस्यांची भाषणे व्हावयाची आहेत त्यामध्ये श्रीमती दिप्ती चवधरी, डॉ. सुधीर तांबे, सर्वश्री उल्हास पवार, एस. क्यू. जमा, अरुण गुजराथी, रमेश शेंडगे, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री विनायक मेटे, पांडुरंग फुंडकर, चंद्रकांत पाटील, शोभाताई फडणवीस, केशवराव मानकर...

श्री. संजय केळकर : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या शोभाताई फडणवीस यांच्या ऐवजी सन्माननीय सदस्य श्री. धनंजय मुंडे यांचे नाव समाविष्ट करावे.

उप सभापती : त्याचप्रमाणे डॉ. नीलम गोन्हे यांचे देखील नाव आहे. श्री. पांडुरंग फुंडकर यांच्या बदल्यात सन्माननीय सदस्य श्री. धनंजय मुंडे यांचे नाव समाविष्ट करण्यात येईल.

यानंतर श्री. खंदारे

03-08-2011

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

QQ-1

NTK/

पूर्वी श्री.बरवड

19:05

उप सभापती.....

आज माझ्याकडे ज्या सन्माननीय सदस्यांची नावे आली होती ती मी वाचून दाखविली आहेत. याच्या व्यतिरिक्त नावे द्यावयाची असतील ती उद्या सकाळी जे पीठासीन अधिकारी आसनस्थ होतील त्यांच्याकडे द्यावीत.

सभागृहाची बैठक आता स्थगित होऊन उद्या गुरुवार, दिनांक 4 ऑगस्ट, 2011 रोजी सकाळी 10 वाजता पुनः भरेल.

(सभागृहाची बैठक संध्याकाळी 7 वाजून 5 मिनिटांनी गुरुवार, दिनांक 4 ऑगस्ट, 2011 रोजीच्या सकाळी 10 वाजेपर्यंत स्थगित झाली.)

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही